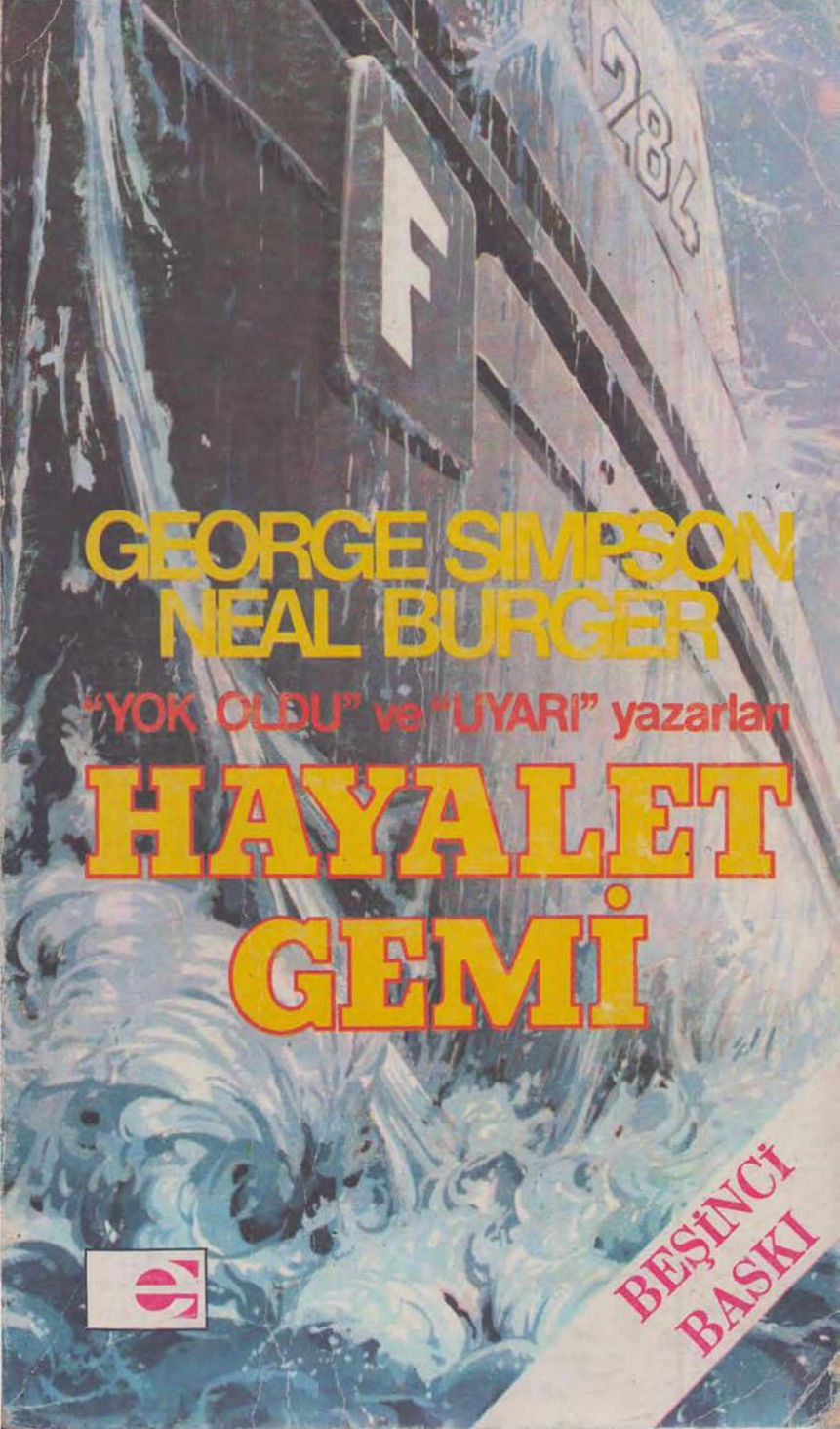

GEORGE SIMPSON
NEAL BURGER

"YOK OLDU" ve "UYARI" yazarları

HAYALET GEMİ

BEŞİNCİ BASKI

beşinci baskı aralık 1982

yerebatan cami çıkmazı
no: 40/4
telefon: 27 87 20
posta kutusu: 12
İstanbul

İkinci Dünya Savaşı'nın en kızgın anında birdenbire yok olan bir denizaltı, savaştan otuz yıl sonra ve gene birdenbire ortaya çıkıyor. Garip bir yerde, dünyanın on değişik yerinde benzeri olan yepyeni bir giz üçgeninde. **Yokoldu/ Thinair** (e yayınları 151) ve **Uyarı/Fair Warning** (e yayınları: 165) yazarları Bermuda Şeytan Üçgeni gizini yepyeni boyutlara götürüyorlar. Hem de romancılıkla bilimadamlığı kavramlarını ustalıkla birleştirerek...

Geminin başına ne gelmiş olabileceğini merak eden bir haberalma subayı ile yok olduğu son seferinde gemide görev almış ve şimdi JMA, jeomanyetik alanlar konusunda uzmanlaşmış bir bilimadamı denizaltıya aynı rotayı izleterek Pasifiğe açılıyorlar.

Kuzey ve güney yarımkürelerinde, 30° enlem dolaylarında birbirinden eşit uzaklıkta on ayrı nokta. Biri dışında hepsi denizlerde. Karşılıklı olarak birbirlerinden geçen çizgiler yerkürenin merkezinden geçiyor ve burası aynı zamanda çok güçlü jeomanyetik bir merkez... Noktalardan biri herkesin bildiği Bermuda Şeytan Üçgeni. Ya diğerleri?..

Yayınlanır yayınlanmaz öteki kitapları gibi hemen best-seller listelerinde zirveye tırmanan **Hayalet Gemi** Amerika dışında on dört ülkede yayınlandı, hemen bütün dünya dillerine çevrildi ve beyaz perdeye de aktarıldı.

Universal film stüdyolarında çalışırken tanışan ve arkadaşlıkları hemen verimli bir işbirliğine dönüşen George E. Simpson ve Neal R. Burger yepyeni bir çalışmanın içindeler.

170

GHOSTBOAT
G.E. SIMPSON - N.R. BURGER'den
türkçeye aktaran belkıs çorakçı

●

1976, Dell Book - New York
1982 e yayınları a.ş. İSTANBUL
yayın hakları george e. simpson - neal r. burger
1976 / kesim ajans, e yayınları 1980.

yazarların hazırladığı özgün baskıdan eksiksiz olarak dilimize aktarılmıştır.

●

kapak : haldun dirik
film ebru grafik
dizgi, baskı doğuş matbaası
dizgi düzeni :10/11 sorbon no: 502
cilt alibaba entaş mücellithanesi

GEORGE E. SIMPSON
NEAL R. BURGER

HAYALET GEMİ

E YAYINLARI/GENEL DİZİ

Jean ve Maureen için

TEŞEKKÜRLER

Çalışmaları, bu kitabın temelini oluşturan Amerika Birleşik Devletleri Denizaltı Kuvvetleri mensuplarına;
Değerli yardımları için Yzb. Cynthia Ellis (ABD Dz. Kuvvetleri İstihbarat Bürosu, Los Angeles Şubesi/California), Donald E. Baruch (Savunma Bk. Audio-Visual Üretim Şb. Şefi), Jeanne F. Bernkopf (müsvedde editörü), Mel Bloom (Yazarların ajanı), Jack Brodsky (film prodüktörü), Kenneth Dorward (danışmanımız), William R. Grose (Dell Publishing Co. Yönetici Editörü), John Guillermin (Film direktörü), Gary Hammer (daktilo), Daryl Henry (danışmanımız), Stuart Miller (yazarların ajanı), Karen A. Pritchard (Pasifik Denizaltı Müzesi, Pearl Harbour/Hawai)'e...

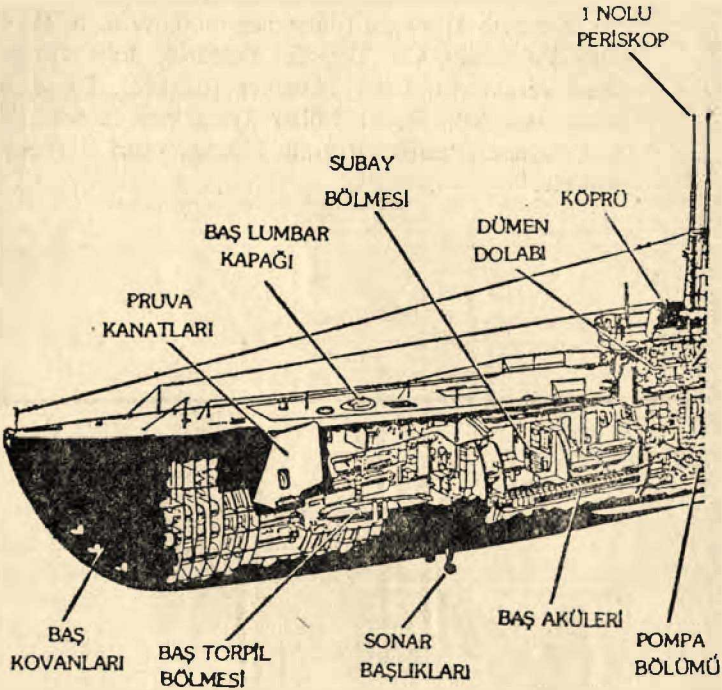
1 NOLU
PERİSKOP
SUBAY
BÖLMESİ
KÖPRÜ
BAŞ LUMBAR
KAPAĞI
DÜMEN
DOLABI
PRUVA
KANATLARI
BAŞ
KOVANLARI
BAŞ TORPİL
BÖLMESİ
SONAR
BAŞLIKLARI
BAŞ AKÜLERİ
POMPA
BÖLÜMÜ

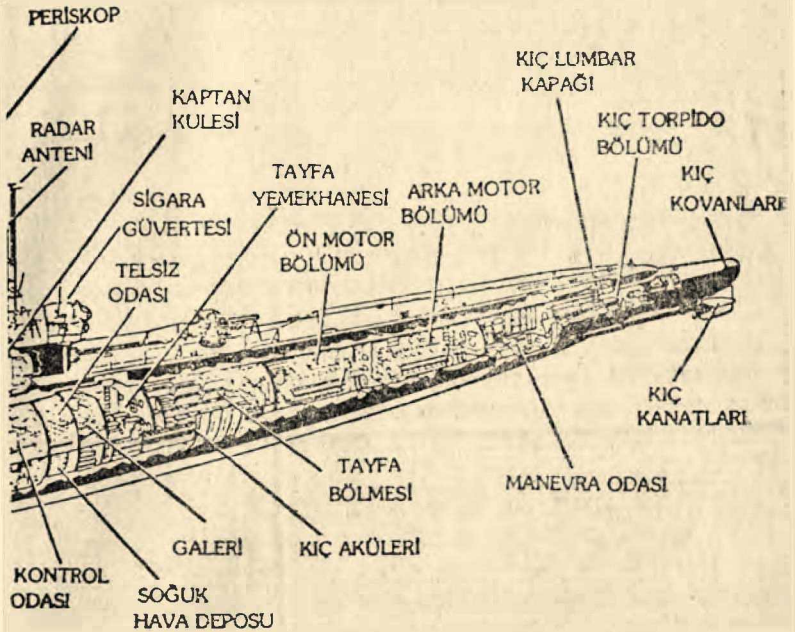
PERİSKOP
KAPTAN KULESİ
RADAR ANTENİ
SİGARA GÜVERTESİ
TELSİZ ODASI
TAYFA YEMEKHANESİ
ÖN MOTOR BÖLÜMÜ
ARKA MOTOR BÖLÜMÜ
KIÇ LUMBAR KAPAĞI
KIÇ TORPİDO BÖLÜMÜ
KIÇ KOVANLARI
KIÇ KANATLARI
MANEVRA ODASI
TAYFA BÖLMESİ
KIÇ AKÜLERİ
GALERİ
KONTROL ODASI
SOĞUK HAVA DEPOSU

BİRİNCİ BÖLÜM

11 Aralık 1944

TOKYO KÖRFEZİNİN beş yüz mil güneydoğusunda, ışıksız denizin üstüne zift gibi çöken kapkara gece, o mevsim için oldukça alışılmadık bir şeydi. Uzun, mürekkep gibi bir şekil, hiç gözükmeksizin Pasifiğin üzerinden kayıyor, su çölünün yüzünü yumuşak bir hareketle okşuyordu. O gece denizaltı öylesine geniş bir karanlığın ve sessizliğin ortasından geçmekteydi ki, güvertesinde nöbet tutanlar bile saygılı bir sessizliğe gömülmek zorunluluğunu hisseder gibiydiler.

Aşağıda Kaptan Basquine saatına baktı, Dusty Rhodes'in çekiç seslerinin bitmesini beklerken, kulağı kirişte, dizellerin çıkardığı hırıltı temposunu dinledi. «Ne haber?» diye sordu. Rhodes çekici bir kere daha indirip derin bir soluk aldı, uyuşmuş dizlerini doğrultup her yanı sızlayarak ayağa kalktı. Yüzünden yorgunluk okunuyordu.

«Bu son vuruştu, efendim,» diye mırıldandı, terli çenesini ve göğsünü sildi. Kaptan da doğruldu, hafifçe öksürüp boğazını temizledi, kalabalık torpido odasının ortasından yürüyüp ilerlemeye başladı.

Billy G. Basquine, Amerikan Donanmasında Albaydı. Odanın karşı tarafına doğru ilerleyebildiği kadar ilerledi, torpido tüp kapaklarının hizasında durdu, dönüp

depoyu gözüyle taradı. Bakışları kızakların üstünde yatan torpillere ilişince vücudundaki adrenalinin birden arttığını hissetti. Adamları karşısında dizilmişler, bekliyorlardı. Üç adım atıp odanın ortasına geldi, onlara baktı. İki kolunu kaldırıp iki yandaki torpillerin üzerine dayadı, kendini dengeledi.

Tayfalardan biri hoparlör düğmesine bastı, kaptanın sesinin tüm kompartımanlarda duyulmasını sağladı. Basquine konuşmaya başladı. «Tamam, çocuklar. Dinleyin şimdi. İkinci kaptanla birlikte bütün gemiyi dolaştık. Her şey onarıldı ve sapasağlam duruma getirildi. Bugün öğleden sonra Japonlar Manyetik Hava Detektörlü uçaklarıyla bize bir kere daha saldırmışlardı. Kabul etmek gerekir ki bu işi iyice öğrenmeye başladılar. Belki savaş bir üç yıl daha uzarsa...»

Adamlardan bir kısmı kıkırdaşıyor, bir kısmı homurdanıyordu. Basquine bu gürültülerin yatışmasını bekledi, sonra cümlesini bitirdi. «...üç yıl daha uzarsa, kendi bombalarını kendi kıçlarına isabet ettirmeyi bile öğrenebilirler!»

Herkes güldü. Basquine, kendi dillerinde konuştuğu zaman adamların bundan çok hoşlandıklarının farkındaydı. Hem hoşlanmalarını çok yüksek sesle belli ediyorlardı.

«Öyleyse! Dört nokta var! Sırayla sayıyorum. Bir: O uçaklardaki soytarılar, o şaşı gözlü sarı çıyanlar, daha şimdiden ayı kadar bir Amerikan denizaltısını batırmış olmanın sarhoşluğu içindeler. O denizaltı biziz! *Candlefish!* Şu anda belki de bizi batırdıkları için madalyalar alıyorlardır. İki: Yarın Tokyo Gülü Radyosu bütün dünyaya bizim battığımızı duyuracak, bir kere daha battığımızı. Aynı yolculuk içinde bu ikinci kere oluyor.»

New Jerseyli Quinn bağırdı. «Bu en yeni salaklık rekoru!»

«Evet, senin rekoru egale ediyorlar, Quinn!» Basquine sırıttı. Herkes bu sefer Quinn'e gülmeye başlamıştı. «Üç: Onlar sıfır iki vuruyor, biz koşmaya başlı-

yoruz. Onlar beş beş vuruyor, bizim hâlâ vuruş hakkımız var!»

Bu enfesti işte. Beyzboldan örnek vermek tayfaların gönlünü kesinlikle fethederdi. Adamlardan üçü kahve fincanlarını masaya vurarak, çıkan gürültüyü daha da körüklediler.

Basquine onları mutlu mutlu gözden geçirdi. (Manyetik Hava Detektörü) MAD'lı uçaklar o gün neredeyse canlarına okuyordu. Ama işte şansları yaver gitmiş, gemileri hâlâ çalışır durumda kalmıştı. Basquine'in bütün istediği de buydu zaten. Adamlara şöyle bir bakıp geri döndü, bir iki adım attı. Subaylar ve tayfalar hep gülümsüyorlardı. Geri çekilip ona yol açtılar. Birisi seslendi;

«Kaptan, ya dördüncü nokta?»

Basquine durdu, çevresine bakındı, sesin kimden geldiğini anladı. «Ne olmuş dördüncü noktaya, Ramos?»

«Neydi efendim?»

Billy G. Basquine karşısındaki sırıtan suratlara baktı, yumuşak bir sesle, «Dörde gelince,» dedi. «Yarın rotamızı değiştiriyoruz. Kuriller'e gitmiyoruz. Onun yerine, Tokyo körfezinin tam ortasında mevzi alacağız,» Sesi toklaştı. «Orada su yüzüne çıkıp uçan ve yüzen her şeyi vuracağım,» diye noktaladı.

Yüzlerdeki gülümsemeler buruştu, sözlerin anlamı beyne ulaştıkça adamların omuzları çöker gibi oldu. Ama bir yandan alkış sesi yine de kopmuştu. Bu alkışı başlatanlar, savaş tutkunu dört torpidocuydu. Basquine bu arada kapıdan çıkmış, subaylar salonuna doğru yürümeye başlamıştı bile.

Adamlar da onun peşi sıra çıkmaya başladılar. Kaptan kendi kamarasına girdi, masasının başındaki koltuğa çöktü. Limandan ayrıldıklarından beri başlarından geçenleri düşünüyordu. Bir fırsat çıkmıştı önüne. Nesi eksikti? Gemisi mi küçüktü? Hiç de değil. *Candlefish* de bal gibi ünlü gemiler arasında sıraya girebilir, kahramanlardan biri olabilirdi. Mush Morton'un *Wahoo*'su, Dick O'Kane'in *Tang*'ı, Bill G. Basquine'in *Candlefish*'i. Bunu düşünmek

bile dudaklarına gururlu bir gülümsemenin yayılmasına yetti. Geminin seyir defterini önüne çekti, parmaklarıyla sayfaları çevirdi, 11 aralığa gelince durdu. Kalemini alıp, öğleden sonra MAD'larla nasıl karşılaştıklarını yazmaya koyuldu.

Teğmen Jack Hardy upuzun boyunu kıpkısa yatağa sığdırmak için epeyden beri kıvrık yatıyordu. Seyir subayının şu andaki durumu, uyurla uyanık arasında sayılırdı. Sesleri duyuyor, ama pek algılamıyordu. Bir tek pompa temposunun farkındaydı.

Derken terleme başladı. Önce elleri, sonra koltuk altları. Yavaş yavaş makinenin sesi de yokluğa karıştı. Kendini kayar gibi hissetti.

«Off, Tanrım!» diye mırıldandı. «Yine mi?»

Evet, yine aynı kâbus'u görmeye hazırlanıyordu. Basınçlı havanın fıslaması, metal sesi, tüp kapağının birden açılışı, Kenyon'un sırtının duvara yapışması, sonra orada sıkışıp ölmesi, arka torpido bölümüne dolan deniz suları, Hardy'nin ve torpilcinin ayaklarının yerden kesilişi... ve üstüne çöken o sorumluluk duygusu...

Omuzunu sarsan el onu gerçeğe geri döndürdü. Jack' in gözleri açıldı. Elin sahibini görebilmek için karanlığı araştırdı ama, yalnızca sesini duyabildi. «Saat yirmi bir, Bay Hardy.»

Hardy perdeyi yana çekti, ikinci kaptan William Bates'in ciddi yüzüne baktı.

«Uykunuzu mu bozdum, bayım?»

«Hayır... uyanıktım,» Hardy bacaklarını kerevetten aşağı sallandırdı, yere bastı.

Bates yüzüne küçücük bir gülümsemenin yayılmasına izin vermişti. Bu onun kendine özgü alay yöntemiydi. «Kaptan sizden pozisyon raporu bekliyor,» dedi. «Her nedense sizi hâlâ yetenekli buluyor.»

«Herhalde en iyi o biliyordur.»

Bates gözlerini kırpıştırdı, ama karşılık vermemeyi

seçti. Bu kedi fare oyununa her ikisi de öyle alışmışlardı ki, karşıdakinin işi nereye kadar vardırabileceğini bile biliyorlardı. Hardy artık varabileceği noktaya varmıştı. Şimdi sıra ikinci kaptandaydı.

«Bugün keyfin yerinde, Hardy,» dedi. «Onun için, durum değişmeden kıçını kaldır da köprüye çık.»

Hardy ateş saçan gözlerle ona baktı. «Walinsky şimdi Cyclops'u kontrol ediyor...»

«Sen fırla, kendin git bak, oradan da köprüye koş. Hem de çabuk!» Bates topuklarının üstünde döndü, kapıdan geçti, yok oldu.

Jack Hardy dolabını çekerek açtı, siyah bir kazak bulup sırtına geçirdi, sonra anorağını çividen aldı, kapıyı çarparak kapattı. İçinden günün birinde, savaş bittiğinde, aynı şamarı Bates'in suratına da şaklatmaya söz vererek kamarasından çıktı.

Gemide kendisinin de parçası olduğu düzeni düşünecek durumda değildi. Basquine'in aslanları. Kaptanın deyimiyle «yüz iki kademlik makine ve insan!»

Ne saçmalık! Hardy zaten çoğu zaman Basquine'in sözlerini saçma, esprilerini sıkıcı bulurdu.

Kapıdan eğilerek geçti, kontrol odasına girdi. Bir subay masanın üstüne eğilmiş, önündeki haritayı inceliyordu. Hardy içeriye girince başını kaldırıp ona gülümsedi. Ama ilerdeki bölmelerden geçerken gittikçe daha az kişi gülümseyecekti ona.

Telsiz odasından geçip yemekhaneye girdi. Slugger yine fıstık ezmesi yiyordu. Hardy'yi görünce hemen tabağı elinde geriledi. Çabuk uzaklaşmak istemesi Hardy'ye de ikram etmek zorunda kalmamak içindi. Hardy oradan tayfa koğuşuna geçti. Her seferinde, bu koğuş daha alt katta olsaydı da, içinden bu kadar çok geçmek zorunda kalmasaydım diye düşünürdü. Ama ne fark ederdi ki? Bu yüzen kozanın içinde hapisti bir kere. Seksen üç kişiyle birlikte. Üstelik bu adamların dörtte üçü, her tatsız olayın sebebini ona yüklemeye hazırdılar. Hele Kenyon'un ölümünden sonra.

Tayfa koğuşundakilerin çoğu ona hiç bakmadı. Corky Jones her zamanki gibi Ann Sheridan'ın resimleriyle doldurduğu albüme bakıyordu. Hardy'ye bir şey söyleyecek oldu, sonra vazgeçip sustu. Hardy yoluna devam etti. Ön motor bölümüne geldi. Orada, tayfalar arasındaki tek dostunu arıyordu. Anton Walinsky'yi. Dizeller kralı Anton Walinsky'yi. Daha öteki tayfalar ilk dişlerini çıkarmadan, Walinsky 'S' gemilerinde motorculuk yapmıştı.

Fairbanks-Morse motorları çok iriydi. Her biri bölümün başından sonuna kadar uzanıyordu. Yedi metreye yakın. Aküler *Candlefish*'de de öndeki bir ve iki numaralı motorlarla yedekleniyordu. Geceleri genellikle yüzeyde seyrederlerdi. Motorların çalışmasını, dev pompaların hareketini izlemek gerçekten ürkütücüydü.

Walinsky arka taraftaydı. Üstünü ter kaplamış minicik bir gölge. Tahtadan bir kutuyu motorlardan birinin baş tarafına takmakla meşguldü. İçinde borular görünüyordu. Bu borular Walinsky'nin gururlanmaşına sebep oluyorlardı. Kendi eliyle hazırlamıştı her birini.

Şef Walinsky doğruldu, eserini gururla inceledi. Derken Hardy'nin varlığını hissetti, ona döndü.

«Çok yakışıklı, şef.»

«Ben mi, borular mı?»

Hardy gülümsedi, sonra Cyclops'u sordu.

Walinsky, «Onarıldı,» dedi. İki numaralı motoru yağlayan birine seslendi. «Hey, Rieser. Bana Bay Hardy'nin sekstant'ını getirsene!»

Rieser başını kaldırıp Hardy'ye soğuk soğuk baktı, sonra dönüp arkadaşlarına göz kırptı. Gözleriyle sekstantın durduğu yerdeki rafları taradı. Kalkıp oraya yürüdü, yol üstündeki her çekmeceyi açıp kapattı, sekstantı görmüyormuş gibi önünden geçti. Hardy hiç ses çıkarmadan onu izliyordu. Sonunda patlayan Walinsky oldu. Reiser'e arkadan yaklaştı. Reiser, «Bulamıyorum şef...» diyordu. O anda Walinsky'nin yaklaştığını fark edince elini uzatıp sekstantı aldı. «Aa, buradaymış! Gözümün önünde duruyormuş da görmemişim!»

Walinsky aleti Reiser'in elinden haşin bir hareketle çekip aldı, tanjant vidasına uzman gözlerle baktı, öteki vidaları kontrol etti, dönüp Hardy'ye yürüdü.

«Tamam şimdi. Yeni gibi oldu. İlk yapıldığı gün gibi. Bir daha düşürmezsiniz, değil mi?»

Jack gülümsedi, sekstantı Walinsky'nin elinden aldı, sol eliyle sıvazladı. Cyclops da sekstanta benziyordu ama bir değişikliği vardı. Normal mercek yerine, buna bir 7x35 çiftli dürbün merceğinin yarısı takılmıştı.

«Teşekkürler, şef. Belki sonra birlikte kahve içeriz, ne dersin?»

Walinsky başını salladı, Hardy uzaklaştı. Adamların donuk bakışları arasından geçerken gözlerini karşıya dikmişti. Walinsky emri altındaki odayı gözleriyle taradı. Adamları işlerine gömülmüştü. Reiser önündeki tablodaki rakamları, hayatı onlara bağlıymış gibi bir dikkatle okumaktaydı.

Walinsky ona doğru yaklaştı, motorun çalışma sesine rağmen duyulabilecek bir tonla, «Bir daha öyle küstahlık et, bir patlattığım gibi seni geminin burnundan kıçına fırlatırım, anladın mı?» diye bağırdı.

Rieser anlamamazlıktan gelme çabasındaydı. «Şef, vallahi teğmenin o lânet olası sekstantını bir türlü görmedim.»

«Aptalsın da ondan, Rieser. Bu geminin en olağanüstü salağısın sen. Şimdi sana daha kolay bulabileceğin bir şey söyleyeyim. İki numaranın stop valfı. Kontrol et. Tutukluk yapıyor.»

Rieser rahatlamıştı. Ceza pek de fena sayılmazdı.

Walinsky, tabaktan süt yalayan bir kedi gibi zevklenerek, «İçerden kontrol edeceksin,» diye ekledi. Adamın yüzüne yayılan korku ve umutsuzluk ifadesini zevkle izledi. «On dakikaya kadar burası buram buram kokmaya başlamazsa, tekrar konuşuruz Kapito?»

Hardy, Cyclops'unu sol elinde sıkarak kontrol odasından kuleye tırmanan dik merdiveni çıktı. Köprünün kapısı açık olduğu için kulenin her yanına kırmızı bir

ışık yayılıyordu. Gözleri bu ışığa biraz alışınca, orada başkalarının da bulunduğunu gördü.

Jenavin, o anda nöbet komutanıydı. Yerinde hazır bekliyordu. Cebinden Subay Adayları Okulu'nun broşürü gözükmekteydi.

Bates, Basquine, Teğmen Jordan, hep haritanın üstüne eğilmişlerdi. Savaş oyunu oynuyorlardı orada.

Genç teğmen hafifçe öksürerek boğazını temizledi, bakışları kaptanın yüzünden ikinci kaptanın yüzüne döndü. «Diyelim ki mayınlardan geçtik, efendim,» dedi. «Suno Saki orada kıyı kuvvetlerinin de bulunmasından kuşkulanıyor. Ayrıca Japonların havaalanları da Tokyo'yu çevreler durumda. Ne de olsa, başkentleri.»

Basquine, haritanın üstünde Jordan'ın parmağını izliyordu. Bu sözler üzerine birden dondu. «Bana coğrafya dersi vermeni kim istedi senden?» diye gürledi. Parmakları haritanın üstünde tempo tutuyordu. «Kafanıza girmiyor mu sizin? Zaten oraya gitmek isteyişim, mayınlar yüzünden!»

Hardy gülümsedi. Basquine'in bu ataklığını beğenmesi gerekiyordu herhalde.

Kaptan, «Eğer onlar ortaya çıkmıyorsa, biz gidip onları kendi yerlerinde mıhlamak zorundayız,» diye devam etti. «Tamam mı?» Sonra başını çevirmeden Hardy'ye bağırdı. «Bay Hardy, siz ne halt ediyorsunuz?»

Hardy'nin kısa süren hayranlığı uçup gitmişti. «Yukarı çıkmak için izin rica ediyorum, kaptan,» dedi.

«O pozisyon raporunu saat onda istediğime göre, başka nasıl hazırlayacaksın? Gazla haydi!»

Hardy çekingen bir hareketle merdivene yürüdü.

Tepedeki delikten Pasifiğin karanlığına çıktı, sonsuz boşluğa baktı. Bir yanda dizellerin hırıltısı, bir yanda denizin fısıltıları. Bu sesler yabancı değildi Hardy'ye. Bunlarla konuşabilir, anlaşabilirdi. Gözleri yavaş yavaş karanlığa alıştı. Nemli havadan ciğerlerine bol bol çekti, onları makine yağı kokusundan arındırmaya uğraştı. Köşede-

ki dolabı açıp bir can yeleği çekti. Böyle soğuk havalarda insanı en iyi ısıtan şey, can yelekleriydi.

Arkasında nöbetçiler periskop çevresindeki korkuluğa dayanmışlar, *Candlefish*'in en yüksek noktasında duruyorlardı. Üstlerinde iki periskopla, radyo radar antenlerinden başka hiçbir şey yoktu. *Onun üstünde de gökyüzü.*

İlk sis dalgaları yuvarlanarak yaklaşırken Hardy önce şaşaladı. Suya çok yakın ilerleyen bulut kümelerine baktı. Henüz gökyüzü görünür durumdayken Cyclops'unu kaldırdı, köprünün sancak tarafına geçti. Boynunu arkaya atarak yıldızları görmeye çalıştı.

Önce kutup yıldızını buldu. Oradan ufuk çizgisine inerken vidayı biraz çevirdi, bir yıldız daha buldu. Vücudunu döndürüp üçüncü yıldızını da seçti. Bu pozisyonları not etti, sonra durdu.

Ayaklarının altında bütün köprünün titremeye başladığını hissediyordu.

Çevresine bakındı. Ötekiler de bu titremeye tepki gösteriyorlardı. Nöbetçi Stanhill, Lopez... hepsi sise doğru bakıyor, sonra yanlara dönüp, olup biteni anlamaya çalışıyorlardı. Acaba bir şeye mi çarpmışlardı?

«Köprü! Ne oluyor orada?»

Stanhill açık duran kapağa yaklaştı, kaptanın ışıkla kızaran suratına doğru eğildi. «Yukarda bir şey yok, kaptan.»

Hardy de Stanhill'in yanına geldi. Fikrini söylemek cesaretini göze aldı. «Belki bir su depremidir, kaptan.»

Basquine ona hiç aldırmadı, sonra kontrola döndü. «Orada bir şey var mı?» Collins düğmeleri ayarladı, dinledi, başını iki yana salladı. Sonra kulaklıkları başından çıkarıp Basquine'e uzattı.

O anda ikinci titreşimi hissettiler. Bu seferki depreme daha çok benziyordu.

Denizaltı şiddetle sarsıldı. Köprüdekiler aşağıda bir şeylerin devrilişini duydular. Birisi küfür etti.

Derken Basquine'in sesi duyuldu. «Kimse altına yap-

masın! Stanhill, sonar'la radar bir şey göstermiyor. Deniz nasıl?»

Stanhill yanda kalan sulara baktı. *Bir değişiklik varsa, o da denizin daha da sakinleşmiş olduğuydu.* Üzeri cam gibiydi. Sis de her yanı kaplamaya başlamıştı. Denizaltı hiç ilerlemiyormuş gibi görünüyordu... Ama ilerliyor olmalıydı. Dizellerin sesi hâlâ duyuluyordu. Saatına baktı. 21.30'u gösteriyordu.

Denizaltı birden sarsıldı, yana doğru kıvrılır gibi oldu. Hardy'nin ayakları altından kaymıştı. Aradaki parmaklığın üstünden aşıp Stanhill'e çarptı, dirseği adamın çenesine indi. İkisi birden yere düştüler. Hardy'nin Cyclops'u havada tembel bir daire çizerek, insanın içini ezen bir çatırtıyla sigara güvertesine çarptı. Hardy doğrulup oturmaya çalıştı. Fakat bu sefer titreme bir türlü durmuyordu. Denizaltı peş peşe titreşimlerle durmadan sarsılmaktaydı. Hardy uzandı, Stanhill'i fırlayan güverte döşemelerinden korumaya çalıştı. Acaba aşağısı ne durumda, diye düşündü.

Basquine kulenin altındaki kuyudaydı. Durumu iyi gibiydi. Bates de iyiydi ama, Jordan yere yıkılmıştı. Herhalde düşerken haritanın durduğu masaya çarpmış olacaktı. Kaptan aceleyle çevresindekileri saydı, sonra yukarıya seslendi. «Köprü! Çevrede sular dalgalı mı?»

Gemi yine sarsıldı, sancağa doğru eğildi. Lopez'in kafası delikten aşağıya uzandı. «Bay Stanhill kendinden geçti. Bay Hardy de biraz hırpalandı. Başka bir şey yok!»

Basquine *hoparlörle* gemideki herkese seslendi. «Bütün bölümler. Rapor verin.»

Candlefish'in tüm yapısı, peş peşe, gittikçe daha güçlü biçimde sarsılıp duruyordu. Hardy her sarsıntıya cevap veren küfürleri dinlemekteydi.

Hoparlörde ön motor bölümünden seslenen Walinsky'nin sesi duyuldu. «Kaptan, çok garip bir durum var. Bence aküleri çalıştıralım.»

Hardy ayağa kalkarken dizellerin sesi de susuyordu. *Hedef Transmiter*'inin direğine tutunup kendini yukarı çekti. O sırada denizaltı iskele tarafına doğru yattı. İnce, uzun çelikten yapılmış bir yılan gibi hareket ediyordu. Hardy'nin boğazına tıkanan korku, geminin tekrar doğrulmasıyla sona erdi. Sıçrayan sular bütün güverteyi sırılsıklam etmişti. İçgüdüsel bir hareketle eğildi, sonra doğrulup ileriye doğru baktı. Sis gittikçe daha yoğunlaşıyordu. Geminin burnu da görünmez olurken, *Candlefish* bir kez daha sarsıldı. Hardy'nin gözleri iki yandaki suların en yakın kısmını ancak görebiliyordu. Oralara baktı. Cam gibi düzlük gitmişti artık. Kuduran, köpüren sularla sarılmışlardı. Yeni bir titreme ve fışkıran sular görmesini bir an için engelledi. Anlaşılmaz bir hastalığa tutulmuş gibi titriyor, sanki nöbet geçiriyordu gemi, Hardy' nin eli, tuttuğu demirin üstünde gevşedi, yere düşerken başını korumaya çalıştı. Lopez'le arkadaşlarının parmaklıklara sarılışlarını izledi. Stanhill hâlâ yerde yatıyordu.

Bundan sonraki sarsıntı, Basquine'i periskop şaftına çarptırdı. Şaşalamıştı kaptan. Jordan'ın yattığı yerde kayıp, kafasını duvara vuruşunu izledi. Çevrede çınlayan acı dolu çığlıkları hayal meyal duyuyordu. Birden Jordan' ın yüzünden kanlar boşaldığını gördü.

«Bates! Yukarıya çık! Rapor ver!» Bates başıyla emri aldığını belirtti, merdivene yürüyüp tırmanmaya başladı. Delikten içeriye sular doluyordu. Bates adımlarını denizaltının artık düzenli biçimine giren sarsılma temposuna uydurarak, merdiveni çıkmaya çabaladı.

Hardy bundan sonra gelen büyük sarsıntıyı önceden hissedebilmişti. Çok güçlüydü bu seferki. Gemi yırtılır gibi inledi, parçalanır gibi sallandı. Çevredeki sular bir türlü sakinleşmek bilmiyordu. O sırada aşağıda, arka tarafta bir yerden metal kesilmesine benzeyen korkunç bir ses duyuldu.

«Bir numaralı ana motor, sehpasından düştü... Tanrım, ne keşmekeş!» Bağıran ses koninin içini dolduruyor-

du. Basquine onun sözünü kesip, mikrofona pek anlaşılmayan bir şeyler haykırdı.

Denizaltı artık burnunu suya daldırıp çıkarmaya başlamıştı. İki yana olan sallantıları da bitmiş değildi. Karanlığın içinde güverteye iki el uzandı, Bates kendini delikten yukarıya çekti. Hardy'nin şaşkın yüzüne baktı. Sis de karanlığa eklenince, birbirlerini güçlükle tanıyabiliyorlardı. Basquine'in çığlıkları, emirleri kulaklarını tırmalıyordu. Kaptan o anda sancağa doğru fazla eğilmeyi önlemek çabasındaydı. Hardy ile Bates titreyen köprünün üstünde yan yana yatıyorlardı. Bates, Hardy'nin vücuduna yaslanarak eliyle demiri tuttu, doğrulup gemiyi gözden geçirmeye çalıştı. Korkunç rüzgârın uğultusu inanılır gibi değildi. Bu rüzgâr hiç yoktan ortaya çıkmış, çevrelerinde daireler çizercesine dönüp duruyordu. Ama *Candlefish*'in demirlerinin takırdadığı da hâlâ duyulabiliyordu. Kesin olan bir şey varsa, kimsenin kendilerine saldırdığı yoktu.

Hardy'ye, «Bu fırtına da nereden çıktı?» diye haykırdı. Aşağıyla konuşmak için mikrofona doğru yaklaşırken Hardy bir sarsıntıyla sendeleyip olanca hızıyla ona çarptı. Bates'in dişlerini dökmesine ramak kalmıştı. Dudağı da mikrofona çarpmış, kanıyordu.

«Allah kahretsin, Jack! Bari bir işe yara! Stanhill'i aşağıya indir.»

Üstüne doğru gelen duvar gibi bir su kütlesinden kaçmak için Hardy yere eğilmişti. Önce gözleriyle Stanhill'i aradı, sonra aklına Cyclops geldi. Sekstant neredeydi acaba? Bu sefer köprüye daha iri bir dalga boşaldı, denizaltı *epilepsi* krizine tutulmuşa döndü. Bates elleriyle mikrofona sarılmış, gözlerini yummuş, yere düşmemeye çalışıyordu. Ama Hardy yine yıkıldı. Parmakları açılmış, çevrede bir demir parçası yakalamak istiyordu. Köprünün tabanına çarpınca yuvarlandı, yuvarlandı, arkada duran makineliyi geçti, sigara güvertesinin hizasına geldi. Elleri güvertenin demirlerini yakalamak için uzandı ama geç kalmıştı. Güverte parmaklığının altından yuvarlanı-

yordu artık. Üst güverteye düştü, sağ dizi yere fena halde çarptı. Çığlığı dalgaların sesi arasında kaybolmuştu. Bir dalga onu sürükleyip koskoca güverte toplarından birinin kaidesine çarptırdı. Topun bir köşesine sarıldı, ayağa kalkmaya çabaladı. Sağ bacağı pelte gibi olmuştu. Üzerine basamıyor, ayak altından kayıyordu. Tutunduğu yere sıkı sıkı sarılmış dururken çok büyük bir fiziksel acının, içindeki korkuya karıştığını hissediyordu. Denizaltının sarsıntıları daha da şiddetlenmişti. Bunun nedeni, köprüde değil, üst güvertede bulunmasından olmalıydı. Koca dalgalar *Candlefish*'in üstünü yıkarken o sıkı tutunmaya çalışıyordu.

Koninin içinde Basquine, *enterkomun* mikrofonuna sarılmış bağırıyordu. «Savaş mevkilerinize geçin! Herkes savaş mevkiine! Bütün bölümleri kapatın.» Sonra yanındaki birine döndü. «Maitless, rotamız nedir?»

Maitless pusulaya baktı. O sırada alarm zili de çalmaya başlamıştı.

«İki-beş-üç efendim.»

«Sola çark. İki-sıfır-beşe geç.»

Maitless önündeki dümene yapıştı. Dümen donmuş gibiydi. «Cevap vermiyor efendim,» dedi.

Basquine, «Yedek dümen!» diye uludu.

Bates mikrofonun düğmesini açmış, avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Rüzgârın kendi sesini bastırmaması için bu şarttı. «Kaptan... bize ateş eden falan yok. Eminim!»

Kaptanın çıtırtılı sesi cevap verdi. «Bay Bates. Siz köprüde kalın!»

Her taraftan raporlar yağıyordu. Düğmeler ve valflar öylesine kızmıştı ki, aletler kendi camlarını çatlatmaya başlamışlardı. Bir numaralı ana motor ön motor bölümünde sağa sola kayıp duruyordu. Yerinden fırlamış bir torpil de başka bir bölümde yuvarlanıp durmaktaydı. Gelen raporlar korkunçtu.

Basquine dalma alarmına basıp, «Köprüyü boşaltın! Dalış! Dalış!» diye haykırdı.

Hardy hâlâ tutunduğu yere yapışmış, çevresine çaresizlikle baktı. Dalma düdüğünün «Vuuva! Vuuva!» diye uluyan sesini duydu. İçinden bir korku yükseldi. Dalacaklar ve onu burada bırakacaklardı. Yukarda, köprüde duranların siluetlerini sisin içinden belli belirsiz fark edebiliyordu. Nöbetçiler yerlerinden fırlamış, deliğe koşmuş, aşağıya inmeye başlamışlardı. Yapayalnızdı. Sarsılan, titreyen denizaltının üstünde tek başınaydı. Denizaltı az sonra tabanlarının altından ayrılacak, suya dalacaktı.

Köprüden son inen adam Bates'di. Jenavin'in kanlı yüzüyle kapağı kapayışını izliyordu. Geminin sarsılma temposuna uygun olarak herkesin de dişleri birbirine çarpmaya başlamıştı.

Kaptan, «Bates! Hardy nerede?» diye haykırdı.

«Az önce Stanhill'i buraya o indirmedi mi?» Bates çevresine bakıyordu. Hayır, Hardy buralarda yoktu. Hemen mikrofona doğru sıçradı. «Allah kahretsin! Dalmayı durdurun! Yüze çıkın! Yüze çıkın!»

Basquine alarma bir daha bastı. Bates merdiveni tırmanmaya başlamıştı bile. Kapağı kaldırdı. Pompalar tersine çalıştı. Hava valflarının içeriye hava çektiğini duydu.

Hardy çoktan Tanrı'yla arasında ilişki kurma çabasına geçmişti. Avazı çıktığı kadar karısı Elana'ya, oğlu Peter'e sesleniyor, onları bir daha göremeyeceğini çok iyi biliyordu. Sisin ve uçuşan suların arasında, titreyen denizaltının üstünde, birisinin köprüye çıkmış, kendisini aradığını fark etti.

Rüzgâra karşı, «Buradayım! Top güvertesinde!» diye haykırdı.

Gölgenin kendisine doğru döndüğünü gördü. Sesin geldiği yeri görmeye çalışıyordu. Birden denizaltının yüzeyini mavimsi elektrikli bir ışık kaplayınca, az önce duyduğu sevincin yerini derin bir korku sardı. Bates de olduğu yerde donmuş gibiydi. Hardy hâlâ yardım isteyerek kendini sürüklemeye çalıştı. Titremelerin artması ona *Candlefish*'in tekrar dalmaya hazırlandığını haber veriyordu.

Gemi, kemikleri kırılırcasına sallandı, Hardy'nin eli tuttuğu yerden kurtuldu. Her yanını sular sarmıştı. O sularla sürüklenerek koninin duvarına çarptı. Bir an, anten kabloları üzerinde yansıyan mavi ışığın alanına girdi. Bates hemen güverteden aşağıya uzanıp onu yakalamaya çalıştı. Geç kalmıştı. Güverte üstündeki sular denize doğru kayıyor, Hardy'yi de birlikte öne sürüklüyordu. Burun birden suya iyice daldı. Bates geminin kıçının yükseldiğini, suların öne doğru aktığını fark etti. Dalgalarla boğuşan Hardy'ye son bir bakış fırlatıp deliğe koştu, merdivenden inmeye başladı. Kapağı kendisi kapattı. Basquine'in bakışlarını görmemeye çalışıyordu. Çevresindeki herkesin bağırıp çağırdığını duyuyordu. Geminin burnu bir dalıp bir çıkmaktaydı. Sonunda gözleri Basquine'le karşılaştı. O gözlerde korku, umutsuzluk, şaşkınlık ve çok büyük bir öfke gördü.

Zaferin parmakları arasından kaçıp uzaklaştığını hissediyordu kaptan. Güverte tekrar titredi. Ön tarafta bir yerden bir sürtünme sesi geldi.

Metal yırtılmasına benzeyen o korkunç ses, Hardy'nin uyuşmuş duyularını bile uyardı. Sisin içine doğru bakarak *Candlefish*'in suların üstünde havaya doğru yükseldiğini, sonra yavaş bir hareketle okyanusun altına doğru gömüldüğünü gördü.

Birkaç dakika sonra ortalığa bir sessizlik indi. Deniz çırpınmaktan vazgeçti. Sis dağıldı. Hardy çevresine bakıp denizaltıdan bir iz aradı. Yoktu. Her şeyin ne kadar çabuk olup bittiğini düşününce bir türlü inanamıyordu. Can yeleğinden çıkan kollarını iki yana açtı. Başındaki zonklama da seyrekleşmeye başlıyordu. Uzun süre küçücük bir alanda sağa sola debelendikten sonra, yüzerek uzaklaşmaya başladı...

İKİNCİ BÖLÜM

5 Ekim 1974

ED FRANK, mavi çarşaflara serilmiş, mışıl mışıl uyuyordu. Washington'un o sıcak, bunaltıcı gecelerinden biriydi. Joanne da yanında yatıyordu. Çarşafının yarısı bir ara üstünden kaymış, çıplak vücudunun dörtte üçü açılmış, uzun saçları dağınık, sırtüstü uyuyordu.

Frank'ın gözleri saat ikiyi on iki geçe açıldı. Bir süre düşündükten sonra o gece bir daha uyuyamayacağına karar verdi. Kaşınan çenesini ovaladı, elini sert siyah saçlarının arasından geçirdi.

Yan dönüp bir süre Joanne'a baktı. Göbeği açıktı. Ağzı da açıktı. Soluğu duyuluyordu. Cildi, birkaç stratejik noktanın dışında, kıpkırmızı güneş yanığıydı. Ama Frank artık ona acıyacağı devreyi aşmış bulunuyordu. Zaten dün gece iki saatını onu yağlamakla geçirmiş, nazlı çığlıklarını yeterince dinlemişti. Ona, 'güneş yanığı hak edilmiş bir cezadır', demişti. 'Dikkatsizliğin affedilmediğinin işaretidir', Joanne'in kişiliğinde, bir tek büyük kusur varsa, o da o akıllara durgunluk veren dikkatsizliğiydi.

Daha geçenlerde *Beyaz Pelikan* denilen lüks kulüpte bir bardak şarabı devirmiş, masa örtüsünü mahvetmiş, elinde dolu tepsi taşıyan bir garsonu tepetaklak etmişti. Frank kendini o koca cüssesine rağmen, bir kö-

şeye saklanmak ister bulmuş, âdeta utanmıştı Tam üç gün söylenmişti Joanne'a bu olaydan sonra.

İlişki kurduğu bütün kadınlara olduğu gibi, Joanne'a da sık sık öfkelenir, çatardı. Hırslandığı zaman, gerçekte hissetmediği şeyleri söyler, bir türlü susamazdı. Kendini tutamazdı çünkü. Bir kere başladı mı, sonunu getiremeyen tiplerdendi. Ama Joanne hiç değilse bunları sakin kabul eder, fazla etkilenmezdi.

Joanne'ın başka iyi yanları da vardı. Frank dirseğinin üstünde yükselip bu iyi yanları gözden geçirdi: Uzun bacaklar, incecik bel, yuvarlak göğüsler, yumuşak çizgili, insanın içini eriten bir yüz. Kusursuz. Frank'a göre kızın tek eksiği, biraz akıldı. Televizyon, sinema, alışveriş ve güneşte yanma gibi konuların dışında, Joanne'ın pek bir şeye aklı ermezdi. Zamanla Joanne'dan usanacağı ortadaydı. Ötekilerden usandığı gibi. Ama hiç değilse ilişki sürdüğü sürece tadını çıkarmalıydı. İyi ki kız kendisine âşık falan değildi. Ayrılırken tatsızlık çıkmayacaktı. Seksten hoşlanıyordu ama, Frank'a karşı duyguları derin değildi. Frank gülümseyerek bacağını kaşıdı, sonra kızın bacağını kaşımaya başladı. Joanne kıpırdadı. Frank onun yüzüne baktı, uyanıp uyanmayacağını anlamaya çalıştı.

Joanne yerinde döndü. Frank parmağını onun göbeğinden göğsüne doğru kaydırdı. Joanne yine kıpırdadı. Frank üçüncü seansını anons eden zili bekliyordu.

Telefon çaldı.

«Tanrım!»

Frank yataktan sıçradı, Joanne uyanmadan ilerdeki rafta duran telefonu kapmaya koştu. Kulaklığı kulağına tutup eliyle ağızlığı siperledi. «Alo?» Dönüp yatağa baktı. Joanne hâlâ uyuyordu.

«Ed? Ben Ray Cook.» Telefondaki ses bir an susup Frank'ın homurdanmasını bekledi. «Bak, seni uyandırdığım için üzgünüm ama garip bir olay var. Hemen gelmen gerekiyor.»

«Neden yahu? Gecenin yarısında...» Cümlesini bitirmek zorunda değildi. Cook ne demek istediğini anlamıştı.

«Ed, durum gerçekten acil.»

Frank içini çekti. «Neredesin sen?»

«Koruma Bürosu. Pentagon.»

Frank bu sözleri sindirmeye çalıştı. Kafası çalışmaya başlamıştı artık.

«Yarım saata kadar ordayım,» dedi.

Telefonu kapatıp kaşlarını çattı. Joanne hâlâ uykuda gibiydi. Frank pencereye yürüdü, başkentin görünümüne baktı. Büyük yapıların silueti kendini belli ediyordu. Aşağıda sisli ışıklar altına park etmiş arabalar da görünmekteydi.

Pentagon'a varması on beş dakika sürerdi. Daha önce duş yapıp tıraş olması, üniformasını giymesi de gerekiyordu. Geç kalacağı ortadaydı. İçinden bir küfür savurdu. Sabahın saat ikisinde donanmadan telefon. Evli subaylara yapamıyorlardı bunu ama. Düpedüz haksızlıktı bu işte.

Yatağa yaklaşıp Joanne'a baktı. Birden içinden ona yönelik büyük bir açlık duydu. Kızın üzerine atılıp başını onun omuzuna gömdü. Joanne'ın gözleri bir anda açıldı, kolları Frank'ın bedenine sarılıp sıktı.

Ne garip, diye düşündü içinden. Her şey garipti zaten. Böyle böyle sürüp gidiyordu işte bu ilişkiler...

Bir saat sonra arabasını Pentagon'un önündeki park yerine sokuyordu. Kapılarını kilitleyip indi. Sıcaktı hava. Bunaltıcıydı. Yorgun adımlarla kapıya doğru yürüdü, orada bekleyen nöbetçiyi başıyla selâmladı.

«Saat üç on beş, komutan.»

«Hem de cumartesi, Charlie.»

Giriş salonunda güvenlik nöbetçisinden başka kimse yoktu. Frank içeriye girdi, bir kül tablasının başına yürüyüp piposunu doldurdu. Pencereden Pentagon'un projektörlerle aydınlatılmış bahçesine baktı. Bu arada güvenlik nöbetçisi telefonla Albay Cook'u aramış, Frank'ın geldiğini bildirmişti. Frank bir tutam tütünü piposunun içine sokup iyice sıkıştırdıktan sonra yaktı. Dumanı içine çekti, aromayı kokladı.

Albay Cook'un gıcır gıcır, lekesiz üniforması içinde bir kapıda belirmesi tam beş dakika sürdü. Yürüdükçe topukları yerde takır takır ötüyordu. Sarı saçları, uzun boyu, Frank'ın esmerliği ve tıknazlığıyla taban tabana zıttı.

«Merhaba, Ed. Keyfini bozmadım ya?» Cook'un gülümsemesi iş saatlarında çok bulaşıcı bir gülümsemeydi ama, cumartesi günleri, şafak sökmeden önceki saatlarda pek işe yaramıyordu.

Frank, «Umarım güçlü bir nedenin vardır,» diye homurdandı.

«Var. bir denizaltı durumu. Peşimden gelsene.» Öne düşüp yürüyen merdivenlere doğru ilerledi. Sessizce, kayarak, üçüncü kata doğru yükseldiler.

Frank bir şey sormadan bekliyordu. Aralarında bu oyunu sık sık oynarlardı. Cook her zaman dilinin altında bazı donanma sırları bulundurur, Frank da çoğunlukla bunları onun ağzından birer birer, kutudan sardalya araklar gibi, çekip almak zorunda kalırdı. Cook gençti. Zekiydi. Donanma İstihbarat bölümüne hem kafası çalıştığı, hem de kulakları keskin olduğu için atanmıştı. Yirmi sekiz yaşında, çevik, bağlı, adanmış, zaman zaman can sıkan bir tipti.

Sonunda Frank sessizliği bozdu. «Ne gibi bir denizaltı durumu?»

«Pasifik'de birkaç saat önce bir denizaltı su yüzüne çıkmış. Pearl Harbour'un altı yüz mil kuzeybatısında.»

«Eee, ne olmuş yani?»

«Bir Japon şilebinin tam önüne çıkmış. Kaptanın yüreğini ağzına getirmiş. Herif hemen telsizle kendi üstlerini aramış, onlar bizimkileri aramışlar, sonra haberler buraya yağmaya başladı.»

«Sana kim haber verdi?»

«Dışişlerinden biri.»

«Ben tanıyor muyum?»

«*Henry K* tarafından biri.»

Frank homurdanıp ellerini açtı. «Bir denizaltının su yüzüne çıkmasında bu kadar büyütülecek ne var?»

Üçüncü kata gelmişlerdi. Adımlarını atıp merdivenden ayrıldılar. Köşeleri döne döne koridorda ilerlemeye başladılar. Cook mırıldanır gibi, «Denizaltının kimliği yok,» dedi.

«Neler zırvalıyorsun sen? Denizaltı bizim miymiş?»

«Evet. Bizim filo tipi denizaltılara benziyormuş. Ama üzerinde işareti falan yok.»

«Hiç mi,»

Cook başını iki yana salladı. «Teleks öyle diyor.» 3012 numaralı odaya gelmişlerdi. Cook kapının kilidini açtı. Kapıda DONANMA ARAŞTIRMA SERVİSİ yazılı bir tabelâ vardı.

Frank, «Teleksi görmek istiyorum,» dedi.

Cook bir eliyle kapıyı iterken, ötekiyle ceket cebinden buruşuk bir kâğıt çıkardı. Frank onu masanın üstüne serdi, elektrik düğmesine bastı. Işıkların yanmasıyla birlikte, koskoca bir ofis göz önüne serildi. Resepsiyon masalarında floresans lambalar, cam bölmeli hücreler... ve bir de teleks.

PASİFİK DENİZALTI KOMUTANLIĞI
PO50221Z EKİM 24
PASDENKOM'dan WASHINGTON DONANMA İSTİHBARAT KOMUTANLIĞINA

ENLEM 34-56 KUZEY BOYLAM 149-12 BATI NOKTADA ROTA 084 HIZ 4 VARIŞ LİMANI SAN FRANSİSCO OLAN CDR JAPON ŞİLEBİ SHİMUİ MARU ÖNÜNDE BİR DENİZALTI SU YÜZÜNE ÇIKMIŞ STOP SAAT 0124 HAREKET 000 POZİSYON AÇI 90 STOP DENİZALTI HİÇ CEVAP VERMEMİŞ TELSİZ İLİŞKİSİ KURMAMIŞ STOP DENİZALTI ABD FİLO TİPİ FAKAT KİMLİK ONAYI YOK STOP JAPON DONANMA KOMUTANLIĞININ İSTEĞİ ÜZERİNE DIŞİŞLERİNE BİLGİ VERİLDİ STOP DURUM ÇOK NAZİK EMİR BEKLİYORUZ STOP.

«Burada denizaltının işaretinden söz edilmiyor.»

«Evet.» Cook kendi bölmesine doğru yürüyordu. «Demek ki o telefon mesajındaydı.»

«*Henry K*'dan gelende mi?»

«Tabiî. Ya da Komutanlıktan gelende.»

«Amma da çalışmışsın.» Denizaltı Komutanlığı daha şimdiden işin içine karıştığına göre... Savunma Bölümü de burnunu soktuğuna göre... Acaba Donanma İstihbarat Servisi'nden gelen bilgiler kime gönderilmişti?

Cook cam bölmelerden birinin kapısını açtı, geri çekilip önce Frank'ın girmesine izin verdi. «Kahveyi ateşe koymuştum, Ed. İster misin?»

«Evet.»

Cook bitişik bölmeye geçti, Frank kendi masasına oturup önündeki telekse baktı. Demek kimliği bilinmeyen bir ABD denizaltısı birden yüze fırlıyor, Japonların ödünü koparıyordu. Peki neden denizaltının üstünde işaret yoktu? Telsize neden cevap vermiyorlardı?

«Cook!»

«Evet?»

«Denizaltı Komutanlığı bu konuda ne yapıyor?»

Cook elinde iki fincanla kapıdan girdi, Frank'ın karşısına oturdu. «Savunma İstihbarat Komutanlığı Pearl'den bilgi istedi. O yörede bir uçak gemimiz var. Yüz mil kadar uzakta. Şimdi helikopter gönderip resim çektirecekler. Resimler neredeyse buraya yollanır. Foto servisine haber verdim. Aşağıda hazır bekliyorlar. Sen geldiğinde onların yanındaydım.»

«Bu denizaltıyla ilişki kurmaya çalışan birlik oldu mu?»

«İki yüz millik çevrede bulunan her ABD gemisi denedi.» Cook kahvesinden bir yudum alıp yüzünü buruşturdu.

Frank kaşlarını çatmış, masanın üstünde duran çerçeveli resme bakıyordu. Joanne'ın resmiydi bu. Kız çer-

çevenin içinde ona gülümsemekteydi. «Ya Japon şilebi? *Shimui Maru* muydu? O da hâlâ o bölgede mi?»

«Önce hemen kaçmak istemişler ama, kendi üstleri onlara pek uzaklaşmamalarını söylemiş. Denizaltı bir şey yapmadığına göre... ki orada öyle tembel tembel durup duruyormuş... onu kızdırmakta yarar yok diye düşünmüş olmalılar. Anlarsın işte. Uyuyan yılanı uyandırmamak için hareketsiz beklemek gibi. Hızlı hareket ve gürültü belki tehlikeli olur diye.»

«Amma da akıllı bu Japonlar.»

«Öyle, komutan. Hem de çılgın. Gecenin ikisinde tüm Dışişleri Bakanlığı'nı yataklarından fırlattılar. Pearl Harbour'un öcünü almaya kalktık sandılar galiba.»

Frank gülümsedi. Bir şilep dolusu şaşkın Japon'un durumu gözünün önüne geliyordu. Tam yolları üstünde birdenbire su yüzüne fırlayan denizaltıya ağızları açık nasıl bakmışlardı kimbilir! Bu denizaltının komutanı kimse, kendini olacaklara bir an önce hazırlasa fena etmezdi. Hiç değilse Aşkerî Mahkeme sorgusu kesindi.

Frank, «Diminsky nerede?» diye sordu.

«Golfa gitmişti. Bütün hafta sonu için.»

Frank dalgın dalgın başını salladı. Başka ne bekliyordu sanki? Ekâbirler her zaman bulunur muydu? Gecenin üçünde Donanma İstihbarat Servisi İkinci Komutanı burada mı olacaktı? Dişlerini sıkıp, «Ne haltlar dönüyor burada,» diye onlara mı çıkışacaktı? Hiç de Diminsky'ye göre bir iş değildi bu. O sıkıya gelmezdi. Golfa giderdi işte böyle.

Bu durumda iş, Ed Frank'ın omuzuna kalıyordu. Ortada en yüksek rütbeli bir o vardı.

«Eee, albay, anlaşılan bu pisliği temizlemek bana kalıyor,» dedi. «O halde biraz görev dağıtımı yapayım. Ne dersin?»

Cook'un yüzündeki gülümseme kayboldu.

Frank devam etti. «Pasifik Denizaltı Komutanlığını bul, onlardan o bölgedeki Filo tipi gemiler hakkında kapsamlı bilgi iste. Bu denizaltı bizim değil diye yemin

bile etseler dinleme. Yine dediklerimi iste. Tekrar incelesinler. Sonra Savunma İstihbaratını bul. Filolardaki her geminin yeri konusunda bilgi önceliği istediğimizi söyle. Bu gece saat 01.34 de her bir denizaltının nerede olduğunu bilmek istiyorum. Eğer bu garip bir şakaysa...»

Cook başını sallayıp hemen ayağa kalktı. Bitişik bölmeye geçti. Frank onun telefonda konuşmasını, boğuk da olsa, işitebiliyordu. Arkasına yaslanıp önündeki berbat kahveden bir yudum aldı, teleksin verdiği bilgileri kafasında bir sıraya sokmaya çalıştı. Bir Amerikan denizaltısı tüm kuralları kulak arkası ediyor, bir Japon şilebinin burnunun ucunda yüze çıkıyordu. Uluslararası sularda. Bu bir tehdit olmayabilirdi. Belki soğuk bir şakaydı. Ya da hataydı. Ama neden? Hele işaret olmaması...

Yarım saat sonra içeriye bir teğmen girdi, resimlerin geldiğini bildirdi. Şimdi basılıyorlardı. On beş dakika içinde ikinci kata inerlerse, hemen görebileceklerdi.

Frank bu sıra bir Pasifik haritasının başına geçmiş, Pearl'in kuzey batısındaki alanı inceliyordu.

Cook'la birlikte koridora çıkıp yürümeye başladı. Cook bu arada istenen herkesle telefon ilişkisi kurmayı başarmıştı.

«Denizaltı Pasifik Komutanlığı bilgileri iki saata kadar onaylı verecek. Ama ben o kontrolu şimdiden yaptım. O bölgede hiç filo tipi gemimiz yok. Şu anda seyir halindeki gemilerin hepsiyle ilişki kuracaklar. Bir yanılgı varsa bildirecekler.»

«Oraya ekip yollayacaklar mı?»

«Savunma Komutanlığı birkaç hızlı gemi yollamak istiyor. Denizaltı Komutanlığıyla koordine olmaya çalışıyorlar.»

«Biz de direnelim.»

«Direndik. Sizin adınızı verdim.»

«Her an biraz daha akıllanıyorsun, Cook.»

«Evet komutan.»

«Ama beni Sahra'ya tayin ederlerse, ikinci kaptanım olarak yanımda sen geleceksin.»

«Sevinçle, komutan. Çöllere manyakça bir sevgi duyarım.»

Frank bu iğnelemelerden zevk alıyordu. Sabahları forma girmesi biraz zaman alırdı ama, bir kere ısındı mı, Cook'la karşılıklı, gün boyu usanmadan böyle paslaşır dururlardı.

Cook bir ara durup ona döndü. «Haa, aklıma geldi. Bizim ihtiyar Walters da resimlere bir göz atmak istiyor. Oraya gelmesini söyledim.»

«Walters mi? Arşivdeki adam mı? Ona kim haber vermiş?»

«Ben verdim. Kimbilir? Belki de o denizaltıyı tanıyacağı tutar.»

Frank'la Cook ekranlı projeksiyon odasına girdiler. Orada bir teğmen, projektörü kuruyordu. Altmış yaşlarında bir denizaltı subayı ön sıraya oturmuş pipo içmekteydi. Onlar içeriye girince dönüp el salladı. Yüzbaşı Walters İstihbarat servisinin harikalarından biriydi. Masa başı görevinden mutlu olan tek kişi oydu bir kere. Emekliliğine bir yıl kalmıştı. Nefret ediyordu emekli olmak fikrinden. İşinin başında ölmek istiyordu.

Frank ona gülümsedi, yanına oturdu. Walters, Frank'ın koluna yapışıp onu dostça okşadı.

«Nasılsın oğul?»

İşte bu sözler her zaman tetiği düşürürdü. Frank, Walters'i severdi ama, bu ihtiyar, donanmada albay olmuş birinin hiç kimsenin oğlu olamayacağını ne zaman öğrenecekti?

«İyi, babalık.»

Walters sırıttı. «Bana ne göstereceksin?»

«Birkaç resim. Cook'la tatil yaparken çektirdiklerimiz.»

Işıklar söndü, teğmen ilk resmi ekrana yansıttı. Denizin bir bölümünü gösteren, havadan çekilmiş bir resim. Çok uzakta bir bulanık nokta görünüyordu yalnız-

ca. İkinci resim daha yakından çekilmişti. Bu sefer bir denizaltının biçimini seçebiliyorlardı. Şilebinkini de. Üçüncü resim tam şilebin üstünden çekilmişti. Üstü açık kargo kısmında parıl parıl otomobiller belli oluyordu.

Sonunda denizaltının net bir resmi gelebildi. Evet, filo tipi olduğu kesindi. Kaptan kulesi, çift periskobu, koca top güvertesi...

Frank, «Bu bizim,» dedi. «Bizim olduğuna hiç kuşku yok.»

Cook alçak sesle, «Güvertesinde hâlâ top taşıyan kaç tane kaldı?» diye söylendi.

«Bilmiyorum.» Frank, Walters'e baktı. Walters'in yüzündeki sıcacık gülümseme kaybolmuştu. Kaşlarını çatıyordu. Şaşkın gibiydi.

Bundan sonraki resim daha bile yakından alınmıştı. Hâlâ havadan çekildiği belliydi ama, denizaltının periskobu hizasından denilebilirdi. Siyahtı gemi. Teleksin dediği de doğruydu. Üzerinde hiçbir işaret yoktu.

Walters ayağa kalktı, gözlüklerini cebinden çıkarıp gözüne taktı, ekrana yaklaşıp resme daha yakından baktı.

«Filo tipi. Eski tiplerden. İkinci Dünya Savaşından kalma diyebilirim.»

«Kalma mı?» Frank şaşırmıştı.

«Sonradan yeni modele uygulananlardan olmadığı belli. Hâlâ kullandıklarımızı hep değiştirdik. Sen de biliyorsun. Birinde görev bile aldın.»

«Elbette. Ama birkaç tanesi değişmeden kalmış olmalı.»

«Tabiî.» Walters çenesini ovaladı. «Bu gezegendeki her ülkeye satıldı onlar. Şimdi hepsini müze yaptılar. Hem bu gemi iyi durumda gibi gözüküyor.»

Frank teğmene döndü. «Daha yakından çekilmişler de var mı? Kaptan kulesini gösteren falan?»

Teğmen önündeki resimleri karıştırdı, bir tane seçip agrandisöre taktı.

Walters hâlâ ayakta dolaşıyordu. Ekrana düşen

resim gerçekten çok yakından çekilmişti. Kule biraz sağ tarafta kalıyordu.

Frank, «Ortala şunu,» dedi. «Biraz da yaklaştır.»

Teğmen kuleyi ekranın ortasına getirdi, yavaş yavaş büyüttü.

Walters, «Biraz yükselt,» diyerek bir adım daha yaklaştı. «Tamam, dur!»

Resim ekranda dondu. Frank kulenin yan tarafındaki silinmiş işaretleri hayal meyal görüyordu.

Walters heyecanlanarak, «Şu düğmeleri fark ediyor musun?» dedi. «Yüksek çivi dipleri gibi. Eskiden numaralar bunlarla yazılırdı. Düğmelerin arası boyanır, tanınmaya yarardı. Sonra tanınmamak istedikleri zaman, düğmelerin arasını tekrar siyaha boyarlardı, olup biterdi.»

Frank parmağının ucuyla ağrandisöre tık tık vurdu. «Biraz daha büyüt,» dedi.

Teğmen büyüttü. Hepsi olanca dikkatleriyle düğmelere baktılar. Resim büyüdükçe bulanmış, düğmeler silikleşmişti.

Sonunda Walters onlara dönüp zafer dolu bir sesle, «İki yüz seksen dört!» dedi. Ekranı zevkle okşadı. «İncelemem gerekir ama, galiba 1942'ye ait bir numara bu.»

Cook başını salladı. Fakat Frank bu arada taş kesilmişti. Alçak sesle, «Bir dakika,» dedi. «Yani bu gerçekten bizim İkinci Dünya Savaşı denizaltılarımızdan biri mi?»

Walters'in kafası öne arkaya hızla sallandı. «Evet. Kesin. Eminim.»

Bu sefer Cook bile dondu. Frank ayağa kalkıp ekrandaki bulanık resme bir daha baktı. Demek Pasifik Denizaltı Komutanlığının bu gemi hakkında bilgi verememesi boşuna değildi.

Walters öne düşüp kendi odasına doğru yürüdü. Yüzünden heyecan okunuyordu.

Cook'la Frank peşindeydiler. Frank'ın koltuğunda resimler vardı. Cook durmadan komutanlığa haber verip kuvvetlerini geri çekmelerini söylemenin gerekip gerekmediğini soruyordu.

Frank, «Hayır,» dedi. «Bırak dolaşsınlar orada. Belki aynı bilgiyi verirler. Belki nedenini de açıklayabilirler. Bir nedeni olmalı. Bir açıklaması olması şart. Belki birkaç gemiyi değiştirmemişlerdir, kimseye bildirmek de istemiyorlardır.»

Cook sırıttı. «Ya da belki bunu Brezilya Donanmasına satmışızdır.»

Walters omuzunun üstünden onlara, «Ben galiba bu denizaltıyı tanıyorum,» dedi. Başka bir şey söylemedi. Yürümesine devam etti. Frank ona yetişmek için koşmak zorunda kalıyordu.

«Amma çevik bir ihtiyarsın sen,» dedi.

Walters bir daha sırıtıp, James Cagney gibi iki yana sekti.

Odası Frank'inkinden büyüktü. Hem çok daha karışıktı. Raflar toz içinde ciltlerle doluydu. Walters onları gözüyle şöyle bir taradı, Cook'la Frank'a oturmalarını söyledi. Sonunda kalın bir kitap çekti, masanın üstüne koyup sayfalarını çevirmeye başladı. Kendi kendine mırıldanıp duruyordu. Derken parmağı bir noktaya basılıp kaldı.

Gıcırtılı bir ses, «İşte, şuraya bakın,» dedi.

Frank masaya yaklaşıp baktı.

«Numara iki yüz seksen dört. *USS Candlefish,* 11 Aralık 1944'de Japonya açıklarında, otuzuncu enlem dolaylarında battığı rapor edilmiş.»

«Battığı...!»

«Evet. Açıklaması da yok. Neden battığı bilinmiyor. Olayı ben hatırlıyorum. Pasifikte bunlardan iki tane vardı: Aralık '44. Tamam.»

«Otuz yıl önce mi?» Cook inanmamıştı.

Frank elindeki resimlere bakıyordu. «Allah kahretsin! Yepyeni gözüküyor!»

Walters kıkırdadı. «Bu sizi epey uğraştıracak, çocuklar. Bir rapor yazıp unutulacak işlerden değil. Açıklama yapmak zorunda kalacaksınız, öyle değil mi?»

Cook yüzünü buruşturdu. Frank düşünceye dalmıştı. Onu düşündüren başka bir şey daha vardı. 30'uncu paralel. Neler getirmiyordu bu söz akla!

Sabah saat dokuzda Cook'la Frank büyük salonda kahve içiyorlardı. Önlerinde jambon, yumurta, kızarmış ekmek vardı. Birden Cook dışardan doğru yaklaşan bir gölge gördü ve tanıttı. «Diminsky!»

Frank başını çevirip kır saçlı Amiralin yaklaşmasını izledi. O da üniformasını giymişti. Bundan pek zevklendiği de yoktu. Donanma İstihbarat Servisi İkinci Komutanı Amiral Lobell Diminsky, bu görevinden bile zevk almayan biriydi. İkinci yerine, birinci komutan olmayı tercih ederdi. Bir gün belki de olacaktı. Sivillerin baskısından kurtuldukları an.

Kısaca gülümsedi. «Çocuklar!»

Selâmını aldılar. Frank ona golf oyununun nasıl gittiğini sordu. Diminsky ters bir bakış fırlattı. «Dışişleri Bakanı oyunumun ortasında beni çekip aldı. Yine de yetişebilmek için uçakla gelmek zorunda kaldım.»

Frank dilini birkaç kere damağında şaklatarak, «Öncelik değerlemesi diye bir şey yok bunlarda,» dedi.

«Zaman değerlemesi diye de bir şey yok.» Diminsky âdeta havlıyordu. Oradan geçen birine işaret edip bir kahve ısmarladı. Sonra Cook'un önündeki bitmemiş yumurtayla ekmeğe baktı. Cook onun bu bakışını yakalamıştı. Tepsisini cömertçe onun önüne doğru itti. Diminsky ona sırıtıp kızarmış ekmekten bir parça kopardı, dişlemeye başladı.

«Gelecek sefere çavdar ekmeği ısmarla,» dedi.

«Sizin geleceğinizi bilmiyordu,» diye atıldı Frank.

«Anladığıma göre elimizde otuz yıldan beri kimsenin görmediği bir denizaltı var, tamam mı?»

Frank, «Evet efendim,» diye karşılık verdi.

«Ayrıntıları anlatsana.»

«Pasifik Denizaltı Komutanlığı bunun halen kullanılan filo tiplerinden olmadığında direniyor. Görünüşe göre bu gemi, 1944 Aralığında 30'uncu paralelde, Rampo çukurunda batan *USS Candlefish*. Şu anda bulunduğu yere nasıl geldiği konusunda hiç kimse tahmin bile yürütemiyor. Merkeze ekip gönderip inceletmelerini söyledik. Belki üstüne çıkmaya bile kalkışacaklar.»

«Ya Japon şilebi?»

Dışişleri Bakanı şilebin tepkisini de bilmek istemişti.

«Onları sakinleştirmek için de bir ekip yollayacaklar. Raporlarını alacaklar. Denizaltının kötü niyeti olmadığı konusunda onlara teminat veriyoruz.»

«Ama bunu bilemeyiz.»

«Amiral!» Frank gülümsedi. «Bu otuz yıl önce ölmüş bir denizaltı!»

«Mesele orada işte! Neden su yüzüne çıktığını bilebiliyor musun?»

Frank arkasına yaslandı. «Bence 'neden'den çok 'nasıl' diye düşünmek gerek. Yani... herhalde içinde tayfalardan hayatta kalmış kimse bulunamaz. Meğer ki aslında batmamış olsun ve birileri çalınmış bir denizaltıyla tam otuz yıldır okyanusta dolaşıp duruyor olsunlar.»

Diminsky kahve fincanını havada salladı.

«Ya o Filipin'lerdeki Japon askerleri? Onların durumu da aynı değil mi? Her yıl ormanın içinde savaş günlerinden kalma bir asker buluyorlar. Hâlâ İmparatoru için savaşmayı tek başına sürdüren bir manyak. Bu sefer de bizimkiler aynı durumda bir denizaltı bulsa ne olurmuş? 1944'de isabet almış, o günden beri okyanusta dolaşıp duran, yüzünü göstermeye korkan bir grup insan! Olamaz mı?»

Cook'un yüzündeki ifade, Diminsky'nin konuşma hızını kesmeye yetmişti. Tepsiden kızarmış ekmeğin ikinci parçasını alıp onu da yemeye koyuldu. «Anladık!» diye

homurdandı. «Amacım sizlere tahmin yürütmenin çok budalaca bir şey olduğunu göstermekti zaten. Bu geminin zararsız olduğunu bilemeyiz ve emin olmadıkça da kimseye zararsızdır diye bildiride bulunamayız.»

Frank içini çekti, sonunda başını salladı. «Ama bu denizaltı bize döndüğü için sevinmemiz gerekir.»

Diminsky, «Sevinmek mi?» diye bir çığlık attı. «Sevindiğine sevindim doğrusu. O tekneyi mümkün olan en kısa zamanda yol üstünden çekip bir yere saklamak için emir aldığımı duyunca da sevinirsin herhalde.»

«Ya sonra?»

«Sonra da oraya nasıl geldiğini araştırıp bulmak.»

Frank rahatlamıştı. İyi, diye düşündü. Öyle olmalıydı zaten. Bazen donanma, fazla sorun çıkaran konuları yokmuş farzetme huyundaydı. Bunları bir kenara tıkar, bir daha baş vermemelerini sağlardı, o kadar. Donanmada da, birçok diğer kuruluşta olduğu gibi, açıklanamayan konular, hoşlanılmayan konulardı. Oysa Ed Frank gibileri için açıklanamayan konular, tersine, en ilginç konular olurdu. Bilinmeyenin yarattığı çapraşıklığı, tehlikeyi sever, ne zaman böyle bir şeyle karşılaşsa ona sımsıkı sarılırdı.

Diminsky emirlerini peşpeşe sıralıyordu. İlk yapılacak şey Hawaii'ye, Pearl Harbour dolaylarına gidecek taşıtları sağlamaktı. Niyeti ertesi sabah saat sekizde yola çıkmaktı.

Frank kendini tutamadı. «Golf maçı kaçta başlıyor, Amiral?»

Diminsky gözlerini kaçırmaksızın ona baktı. «Sen sevgililerini evde bırakmaya razı olursan, ben de golf sopalarımı bırakırım, oldu mu?»

Frank bundan sonra öğlene kadar olan süreyi kendi çalışma odasında geçirdi. Kişisel araştırma ve incelemeleriyle ilgili haritaları, defterleri, notları çıkarıp çıkarıp baktı. Son birkaç yıldan beri sürdürmekteydi bu kişisel araştırmalarını. Saat on birde, Joanne'a telefon

etti, gece yarısı onu yalnız bırakıp ayrıldığı için özür diledi. Sonra, bir de onu bu saatta, telefonla uyandırdığı için özür dilemesi gerekti. Çünkü saat on birde anlaşılan Joanne hâlâ sabah uykusundaydı. Kız bu arada güneş yanığının acısından yakındı, Frank bu yakınmaları sabırla dinledi ve dinlerken de 'acaba bir yolunu bulup kızı da Pearl Harbour'a atabilir miyim' diye düşündü. Sonra Joanne'ın orada da güneşte yanacağını, daha beter olacağını düşündü. Aman, eksik olsun, diye karar verdi.

Telefonu kapayıp arkasına yaslandı. Joanne'ın çerçeve içinde duran resmine baktı. Donuk bir gülümseme, arkaya çekilmiş saçlar, hassas bir cilt. Frank'ın bölmesinin dışındaki bütün bölmeler boştu. Ta ilerlerdeki bir bölmeden daktilo sesi geliyordu. Cumartesi çalışan bir asker daha. Frank koltuğunda doğruldu, gözlerini tekrar notlarına çevirdi.

Önündeki tüm projeyi, notları, haritaları, hepsini kendi derlemiş, hazırlamıştı. Araştırmaları kendi gerçekleştirmiş, konuşmaları kendi yönetmişti. Şu anda bütün bu birikmiş bilgiler, yepyeni bir amaca hizmet edebilir gibi görünmekteydi. Belki bu hizmetin anahtarı *Candlefish*'di. Ne zamandan beri haritasına işlediği o kırmızı benekler, 30 numaralı paralelin dolaylarına toplanan o minik benekler, belki bu sayede ilk kez ortaya somut bir kanıt çıkaracaktı. Amerika Birleşik Devletlerinin güneydoğusundaki ünlü Bermuda Şeytan Üçgeninin bir efsane olmadığını, tersine, büyük okyanusta bir ikizinin daha bulunduğunu kanıtlayacaklardı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

6 Ekim 1974

DONANMANIN jeti onları Amerika'nın bir başından bir başına uçurdu.

Kaya dağlarının üzerinden geçerken Cook, Pasifik Denizaltı Komutanlığıyla bir telefon görüşmesi yaptı. Söylenenleri dikkatle dinledi, sonra, «Bir dakika bekler misiniz, efendim?» deyip Frank'a doğru eğildi. Kulağına «Pasifik Denizaltı Komutanlığı,» diye fısıldadı. «Giden ekip rapor vermiş. Adamları denizaltının içine girememişler.»

«O da ne demek?»

«Denizaltıya bir ekip yollamışlar, Adamlar kapakları açamamış.»

«Herhalde pastan kenetlenmiş olmalı.» Frank bir an düşündü, sonra telefonu eline aldı. «Ben komutan Frank. Adamlarınıza söyleyin, fazla direnmesinler. O mendebur denizaltıyı çekip Pearl'e getirsinler, yeter. Tamam mı?»

Karşı taraftaki ses mırıldanarak anladığını belirtti. Frank ona teşekkür edip telefonu kapattı. «Ray... Savunma İstihbarat Komutanlığını ara. O ekiple bir toplantı istediğimizi söyle. Pearl'e varır varmaz. Komutanlığa da haber ver, *Candlefish* gelir gelmez sicil ve kayıt servisi hazır beklesin.»

«Başüstüne efendim.» Cook yerine döndü, emirleri Savunma İstihbarat Komutanlığına bildirdi.

Frank yine kendi notlarına, önüne yaydığı haritalara dönmüştü. Şu anda kucağına serdiği harita, Amerika'nın batı kıyılarından Çin'e kadar olan okyanus parçasını gösteriyordu. Üzerine kendi eliyle yüze yakın kırmızı benek kondurmuştu. Birkaçının üstünde de siyah mürekkeple çizilmiş küçük denizaltı karikatürleri görülmekteydi. Altısı Amerikan, üçü Japon, biri de Brezilya denizaltısıydı. Frank her birinin üstüne bir tarih kondurmuştu. Bu tarihleri elindeki bir listeden geçirmişti buraya. Aslında beneklerin hepsi, Japonya'nın güney doğusuna düşen genişçe bir deniz parçasına toplanmış durumdaydı. Frank kalemini haritadaki denizaltılardan birinin üstüne dayadı. Buradaki tarih, 11 Aralık 1944'dü. Frank bu tarihi bir çember içine aldı.

Başını kaldırdığında Diminsky'nin yanı başında durmuş, Coca Cola içip haritaya baktığını gördü. «O da nedir, Tanrı aşkına, Ed?»

«Küçük özel bir araştırma, Amiral.»

«Öyle mi?» Diminsky, Frank'ın yanına oturdu, haritaya doğru eğildi. «Ne biçim bir araştırma?»

«Deniz faciaları. Açıklanamayan kaybolma olayları. Benim özel uğraşım. Pasifiğin burasında bir yöre var. Orada bu tür kaybolma olayları her yerden fazla.»

Frank parmağıyla Japonya'nın doğusundaki denizi gösterdi. «Şurada. Otuzuncu paralelde.» Parmağının izlediği çizgi, tıpkı Japonya'nın biçimine benzer, uzunca bir alanı çevreliyordu...

«Kuzeybatı Pasifik çukurunun doğu ucu, Japon çukurunun tam üstü, Iwo Jima'dan Morioka'nın doğusuna kadar uzanıyor. Dört yüz mil kadar doğusuna. Kuzey Pasifik'deki açıklanamayan facialarının aşağı yukarı yüzde ellisi bu alanın içinde olmuş.»

«Şu küçük kırmızı benekler ne?»

«Gemiler, uçaklar... son yüz elli yılda kaybolan, ya da içi boş, yüzer durumda bulunan her şey.»

«Son yüz elli yıl mı?»

Cook yaklaştı, eğilip baktı. Frank daha iyi görebilmeleri için haritayı onlara doğru çevirdi. Kırmızı noktaları parmağıyla göstererek, «Her nokta, kaybolan bir gemi veya uçağın son bilinen yerini gösteriyor,» dedi. «Bütün olaylarda bu taşıtlar iz bırakmadan kaybolmuş ve bugüne kadar da bulunamamışlar. Tayfaları falan buharlaşıp uçmuş sanki.»

«Ya şu küçük denizaltılar?» Bunu soran Cook'du.

«Üçü Amerikan. *Candlefish* de bunların arasında. Hepsi İkinci Dünya Savaşında yok olmuş.»

Diminsky havlar gibi, «Japonlar batırmıştır,» dedi.

«Hayır. Bunlar hiç kimsenin batırmadıkları. Evet, gerçi her biri için bazı resmi açıklamalar yapılmış ama, yine de bu açıklamalar kesinleşmemiş. Yalnızca donanma, daha doğrusu o zamanlar bu işlere bakan Deniz Araştırma Merkezi, bu işin böyle olmuş olması gerektiğini, kayıtlara böyle geçeceğini kararlaştırmış. Biraz belirsiz.»

Diminsky suratını asarak, «Artık böyle yöntemler uygulamıyoruz,» dedi.

Frank da, Cook da, birden sessizleşmişlerdi. Diminsky buna dikkat etmedi. Sonunda Frank bir şey söylemek gereğini duydu. «Amiralim, umarım bu konuda haklısınızdır. Bana öyle geliyor ki, *Candlefish*'in yeniden ortaya çıkmasını açıklamak pek kolay olmayacak. İnşallah işi örtbas etmek için uydurma bir açıklamaya başvurulmaz.»

Diminsky ona hoşnutsuz bir bakışla baktı. «Şimdi ortaya böyle kuramlar atmanın sırası değil, Komutan,» dedi. «Önce denizaltıyı bir inceleyelim, sonra senin elindeki verilere bakarız.»

Ayağa kalktı. Frank ona keskin bir bakışla bakıyordu. «Elimizdeki bilgilere göre o denizaltının orada bulunması son derece mantıksız ve yersiz bir olay», dedi.

Diminsky başını iki yana salladı. «İlk araştırmamız çok kısa sürecek, Ed. İşi balon gibi büyütmeye niyetim

yok. Oraya gidip bir bakacağız. Durumu saptayacağız. O kadar.»

Pasifik saatıyla öğle sıralarında, saat 13.00'de, Ford Adası Deniz Hava Üssüne iniş yaptılar, hemen bir helikopterle denizaltı üssüne götürülüp arabayla iskeleye indirildiler.

Limanda *USS Imperator* tek başına demirlemiş duruyor, bir yandan da rıhtım, *Candlefish*'in gelişine hazırlanıyordu. *Imperator*'daki kamaralarına yerleştiler, sonra merkez büroya doğru yola çıktılar. Gemide Diminsky'ye verilen kamara sancak tarafındaydı. Frank'le Cook'un kamaraları ise bitişikti. Aralarında bir kapıyla birbirlerine gidip gelebiliyorlardı. Cook, Denizaltı Komutanlığıyla ilişki kurdu, *Candlefish*'in limana gelmesinin daha üç gün kadar süreceğini öğrendi. Frank, Cook'a bir sürü emir verdi. Bunlar hep denizaltının geldiğinde nasıl inceleneceğiyle ilgili şeylerdi. Bir sürü teknisyenin hazır bulunması gerekiyordu. Kapakları patlatarak açmak gerekirse diye, patlayıcı madde uzmanlarına ihtiyaç vardı. Ayrıca telsiz ekipmanı, koruyucu giysiler, gaz maskeleri ve bir de işlemi yönetmek için sınırsız yetki istiyordu Frank. Cook bu isteklerin hepsini sağlamaya söz veriyordu ama, en sonuncusuna pek söz veremiyordu. Gülümseyerek, «Bunu kendiniz koparmak zorunda kalabilirsiniz,» dedi.

Frank bir arabaya binip Savunma İstihbarat Komutanlığı'na gitti. Orada onu uzun boylu, hırçın görünüşlü bir adam karşıladı. Adamın çok gür, dağınık kızıl saçları vardı. Kendini Yüzbaşı Melanoff diye tanıttı, sonra *Candlefish*'e binmeye çalışan ekibi hemen emre hazır edemediği için özür diledi.

«Şu uçak gemisinden bir helikopter, ekipten birini getirecek. Onunla hemen konuşabilirsiniz. Herhalde bu akşam burada olur. Size burayı gezdireyim mi, Komutan?»

Frank buna yüz vermedi. Beklediği subay gelir gelmez kendisine haber vermelerini belirtti, sonra tekrar arabaya binip *Imperator*'daki kamarasına döndü.

Plastik kanapenin üstüne uzandı. Lombozu açıktı. Gözleri kapandı, uyuklamaya başladı. Dört saat sonra Albay Cook kapıyı vurup onu uyandırdı. «Ben işimi gördüm,» diye bilgi verdi. Frank gözlerini kırpıştırarak uykusunu açmaya çalışırken, o hiç susmadan neleri sağlayabildiğini sayıp döküyordu. Sonunda o da miskinleşti, gözleri kapanmaya başladı. Frank kalkıp lomboza yürüdü, deniz havasını içine çekti.

İlerde, ufka yakın bir yerde *USS George Washington*'un siyah kulesi görünüyordu. Bu yeni modellerden biriydi. Atom gücüyle çalışan denizaltılardandı. Geminin büyük kısmı suyun altındaydı o sıra. Ama yine de, yukarda kalan kısmı yeterince büyüktü. Çevresindeki birkaç filo tipi denizaltıyı cüce gibi göstermeye yetiyordu. Frank hiçbir zaman bu koca yüzen otellerde görev alamamıştı. Hizmet süresinin çoğunu masaların başında, birazını da sonradan modeli değiştirilen filo tipi denizaltılarda geçirmişti. Bu da iyiydi ya! Hiç değilse *Candlefish*'e bindiği zaman yabancılık çekmeyecekti...

Washington'a bakarken aklına *USS Scorpion* geldi. Kırk milyon dolarlık bir denizaltıydı *Scorpion.* 99 kişilik mürettebatıyla, 1968'in Mayıs ayında yok olmuştu. Sonradan enkazı Atlantik'in dibinde, Azor'ların 460 mil güneybatısında, 10.000 kadem derinlikte bulunmuştu. Yani Kuzey Atlantik Yükseltisinin tam üstünde. Donanma Soruşturma Komisyonunun raporu, «*Scorpion*'un kaybını oluşturan nedenlerin, eldeki verilerle saptanabilmesine imkân bulunamamıştır,» demişti.

Batıl inanç mıydı bütün bunlar? Frank kendi kendine gülümsedi. Gerçi Bermuda Şeytan Üçgeni'yle ilgili bir sürü saçma sapan kuram ileri sürülüyordu ama, yine de gerçekler ortadaydı. Gemiler, uçaklar, denizaltılar, her tür tekneler, Florida'nın doğusunda kalan bu sularda insanı ürküten bir tempoda kaybolup gitmekteydi.

Florida'daki Miami'den Bermuda'nın kuzeyine, oradan güneye, Barbados'a çizilen doğrular arasında kalan üçgen biçimindeki alanda oluyordu hep bu kayıplar. Şimdi de, Frank'ın kendi araştırmalarına ve başkalarının verdiği bilgilere göre, Japonya'nın doğusunda kalan, 30 derece enlemine rastlayan alan da, buna taş çıkartan bir korku merkezi haline gelmeye başlamıştı.

Arkasına dönüp masasının başında uyuklayan Cook'a baktı. Aslında çatışması gereken kişi Diminsky idi. Bir tane değil... bir sürü küçük Diminsky'ler. Onlar yetmiyormuş gibi de, Donanma İstihbarat Servisi, kuvvet komutanlıkları. Nasıl uyandıracaktı bu adamları? Neden böyle olaylarda hep uyurlardı? Sorunları yok farzedince, gerçekten yok olacağına neden inanırlardı acaba? Ne tutum! İnsanı çileden çıkartan bir körlük! Bermuda gibi, 30 derece enlemi gibi yerler, zamanın sonuna kadar kurbanlarını alıp duracaklardı. Hiç kimse de bu yok oluşa dur demek için parmağını bile kıpırdatmayacaktı. Olmayan bir şeye engel olmak için harekete geçilebilir miydi?

Otuz yıllık bir karanlıktan sonra *Candlefish*'in geri dönmesi önlerine eşsiz bir imkân çıkarmış oluyordu. Bu denizaltının ya güvertesinde ya içinde, ya da izlediği rotada, aradıkları soruların cevapları gizli olmalıydı. Ed Frank kendisinin bu konuda gerekli soruları doğru olarak seçip sorabilecek tek kişi olduğuna inanıyordu.

Saat 17.30'da Yüzbaşı Melanoff telefon edip, bekledikleri subayın, Üsteğmen Harry Nails'in helikopterle gelmiş olduğunu bildirdi. Nails, *Candlefish*'le ilgili ilk araştırma ekibindeydi ve gemiye binmeye çalışanlardan biriydi. Frank onunla subaylar kulübünde buluşup akşam yemeği yemeyi önerdi, sonra da Cook'u uyandırdı. Gömleklerini değiştirip batmak bilmeyen öğleden sonra güneşinin kızgınlığı altında üssün kapısına doğru yürüdüler.

Subaylar kulübü kalabalıktı.

Üsteğmen Nails üniformasının pardesüsünü oturduğu sandalyenin arkasına asmıştı. Onları görünce kalkıp ellerini sıktı, masasına oturmalarını rica etti.

«Biftek ısmarladım, Komutan,» dedi. «Melanoff her şeyi faturalı ister.»

«Memnuniyetle, Üsteğmen.» Frank, Nails'in yanına oturdu. Cook'a da öteki sandalyeyi işaret etti. «Şimdi biraz şu *Candlefish*'i dinleyelim bakalım,» dedi.

«Durumu çok iyi, efendim. Tornadan yeni çıkmış gibi, pırıl pırıl. Üstünde ne bir pas izi, ne de çürümüş bir benek var. Yeni yapılmış sanki.»

«Üstüne çıktınız mı?»

«Evet efendim. Dört kişiyle çıktım. Hepsi teknisyendi. İşlerini iyi bilen kişiler.»

Frank, «Pekâlâ,» dedi. «Şimdi baştan al ve bize bütün olup biteni sırayla anlat.»

«Onu ilk gördüğümde, su yüzüne çıktığını rapor eden Japon şilebinin üstündeydim. Kaptan bana kendisi gösterdi. Parmağıyla. *Candlefish* yarım mil kadar ilerde hareketsiz yatıyordu. Kulesinde gözle görülebilecek bir numara yoktu. Kaptanın dürbünüyle baktım, baktım... sonunda adam kolumu çekiştirip konuşmaya başladı. Olay onu öylesine korkutmuştu ki, denizaltının yüze nasıl çıktığını anlatamıyordu bile. Yatay mı çıktı, başı mı önce, kuyruğu mu önce, bilemiyoruz. Yalnızca, 'Denizaltı yukarı! Hop!' deyip duruyordu.»

Cook gülümsemesini tutamadı.

«Anladığıma göre her şeyi denemiş. Seslenmiş, radyoyla ulaşmaya çalışmış, Mors'la işaret vermiş, beyaz bayrak sallamış... her nedense kendisine saldırıldığı izlenimini edinmiş olmalı. Tercümanı durmadan bana, kâğıda geçirilmediği halde herkesin bildiği o deniz kuralını tekrarlayıp duruyordu: Denizaltılar asla dost bir geminin yolu üstünde yüze çıkamaz. Şaka bile olsa... Radyo mesajında kaptan üsse şunları söylemiş...» Nails çantasını araştırıyordu. Sonunda bir defter çıkardı, açıp

içinden okudu. «Denizaltı dostça olmayan bir biçimde yüze çıktı.»

Cook homurdandı. «Demek Dışişlerinin dün işe karışması bu yüzdenmiş,» dedi.

Frank gülümsüyordu. «Ziyanı yok. Biz panikten hoşlanan bir yaratılışa sahibiz.»

Nails devam etti. «Anlaşıldığına göre bu kaptan aşağı yukarı kırk yıldır Japon donanmasında hizmet ediyormuş. Maru tipi şileplere Kore Savaşından az önce geçmiş. İkinci Dünya Savaşında da denizciymiş. Yeterince denizaltı görmüşlüğü varmış. Çıktığı bir seferde tüm denizaltıların battığına tanık olmuş. Böyle olunca, bizim gemilerden ne kadar hoşlanabileceğini herhalde düşünebilirsiniz. Gerçi ben yanından ayrılırken gülmeye, şakalaşmaya başlamıştı ama, canının hâlâ sıkkın olduğu belliydi.»

Nails içkisinden bir yudum almak için sustu, ağzını sildi, sonra ekledi. «Eğer ilgilenirseniz, onunla yaptığım bütün görüşmeyi teybe aldım. Dinletebilirim.»

Biftekler gelmişti. Nails denizaltıya çıkışlarını anlatırken Frank'le Cook yediler. «Üç taraftan yaklaştık ve bu arada radyo ilişkimizi kesmedik. Dikkatli davranıyorduk. Ama gemi bize bir şey yapmadı. Orada durup duruyordu. Çağrılarımıza hiç cevap vermedi. Megafonla bile bağırdık. Hiç karşılık çıkmadı. Bunun üzerine çekici gemilerden iki biniş ekibi seçtim. Bir tanesine ben de katıldım. Beş kişiydik. Önce yelpaze gibi açılıp çevresini inceledik. Size yemin ederim, Komutan, sanki son tamirinden sonra denize açılmış ve aradan iki günden fazla geçmemiş gibi bir görünüşü vardı.»

«Üstünde yosun gibi, tortu gibi bir şey var mıydı?»

«Kemik gibi tertemizdi, efendim.» Nails ekmeğine biraz tereyağı sürüp raporuna gözattı. «Sonra kimliğini saptamaya uğraştık. Kaptan kulesinin üstünde çıkıntılı çiviler vardı. Arasına numarayı boyamak için. Onları inceledik. İki yüz seksen dört'dü. Ama o sıra bu numaranın neyi simgelediğini hiçbirimiz bilmiyorduk. Derken

teknisyenlerden biri, periskop kulesi yakınında kurtarma vinçlerinden birinin ucunda *Candlefish* adını okuyabildi.» Susup bifteğini çiğnedi. «Bu da bize bir şey hatırlatmadı. Bundan sonra, kapı vurur gibi denizaltıya tak tak dokunmaya başladık. Cevap çıkmadı. Adamlara kapakları açmalarını emrettim. İnanmazsınız, hepsi diz çökmüş, soluya soluya çabalıyorlardı ama, bir türlü açamadılar. Kapaklar yerlerinden bile kıpırdamadı. Vazgeçtik. Güverteyi dolaşıp veri toplamaya çalıştık.»

Nails yine sessizleşti. Bifteğini hızlı hızlı çiğnedi. Frank'la Cook da yiyorlardı. Sabırla beklediler. Nails sonunda dudaklarını peçeteye sildi, çantasına eğildi. «Özür dilerim, efendim. Bunu buraya zar zor sığdırmıştım.»

Biraz çabalayıp oldukça iri bir cisim çekti, masanın üstüne koydu. «Bunu arka güvertedeki topun çengeline takılı bulduk, efendim.»

Frank önünde duran tek mercekli, garip sekstant'a bakıyordu.

Cook, «Bu nedir?» diye sordu.

Nails, «Sekstant,» diye karşılık verdi. «ATF'nin kaptanı hemen tanıdı. Galiba İkinci Dünya Savaşında çok kullanılıyormuş. Tek mercek ve sekstant. Bununla çok ince hesaplamalar yapılabiliyormuş. Sisli havada bile. Ama anladığıma göre İkinci Dünya Savaşından bu yana hiç kullanılmaz olmuş bunlar.»

Frank hâlâ sekstant'a bakıyordu. İşte kanıtı elindeydi. Yalnız fotoğraflara, raporlara, eski kataloglardaki rakamlara dayanmak zorunda kalmayacaktı. Karşısında otuz yıl önceki savaşa ait bir kalıntı durmaktaydı. Hem de yepyeni durumda. *Candlefish*'i bir an önce görmek için içinde dayanılmaz bir sabırsızlık duydu. Sanki kendi geleceğiyle karşılaşacakmış gibi.

Frank akşam saat 20.00'de kamarasına girip yattı, ertesi sabah dokuz buçuğa kadar da kalkmadı. Cook'la buluşup subaylar yemekhanesinde kahvaltı etti, sonra da Amiral Diminsky'yi görmeye gitti.

Diminsky, Nails'in Japon kaptanla görüşürken doldurduğu teybi sonuna kadar sabırla dinledi ama pek etkilenmedi. Frank'a bu teybi bir sekretere vermesini, içindeki önemli gerçekleri seçtirip toplattırmasını söyledi. Frank itiraz etti. Ona göre Japon kaptanın duyguları ve olaydan etkileniş biçimi de, gördüğü gerçekler kadar önemliydi.

Diminsky, «Hayır,» dedi. «Bu olayı bir korku filmi haline getirmek istemiyoruz. Bu adamın savaşta İmparatoru için nasıl çarpıştığını ilân etmeye gerek yok. Raporumuz basit ve öz olmalı.»

«Amiralim, bu olayı nasıl basitleştirebileceğimizi hiç anlayamıyorum.» Frank çantasını açtı, sekstantı çıkarıp Amiralin önüne koyuverdi.

Diminsky, Frank'ın sekstant konusunda anlattıklarını da sabırla dinledi. Dinlerken yüzündeki ifade, sanki birisi ayaklarının dibine taze bir ceset atmış gibiydi.

Sonunda sekstantı «tarihî eser» olarak sicile geçirmeyi önerdi.

Frank teybi ve sekstantı alıp odadan çıktı. Yolda tek başına yürürken bundan böyle Amirale karşı oldukça kurnaz davranmak gerektiğine karar vermişti. Varsın o kendi sonuçlarını kendi çıkarsın, diye düşünüyordu. Diminsky başkalarının kendisini ortaya sürmesinden nefret ederdi. Eğer onu bu işlerin kendi fikri olduğuna inandırabilirse...

Frank yağmurun ilk damlalarını kasketinin üstünde hissedince durdu. Bulutlar kümelenir, başının üstünde yuvarlanırken, bir saçak altına doğru koştu. Vietnam mu-

sonlarından beri, bir iki dakika içinde bu kadar ıslandığını hatırlamıyordu.

Savunma İstihbarat Merkezinin saçağı altına sığınmış, yağmuru seyrediyordu. Ama aklında yalnız *Candlefish* vardı. Nasıl battığı... bu bilgiler bir yerlerde var olmalıydı. Herhalde Washington'daki dosyalara gömülmüş kalmıştı. Onları istetmesi gerekiyordu.

Verileri biraraya toplama vakti gelince, onlar da elinin altında hazır olmalıydı. Nasıl sunacaktı bunları? Dosyalarda o sıra Japon telsizlerinden kapılmış mesajlar da bulunmalıydı. Bugünkü olay, bir rastlantı, bir kaza sonucu denizaltının yüze fırlaması diye kestirip atılabilirdi de. İşin derinliğine hiç inilmeyebilirdi. Ama eğer basına bu konuda bir havadis sızarsa...? OTUZ YILDIR KAYIP ASKERİ DENİZALTI ORTAYA ÇIKTI — DONANMA KAYGI VE TELAŞ İÇİNDE — ÇAĞIMIZIN EN BÜYÜK ESRARI. Frank manşetleri gözünün önüne getirebiliyor, etkilerini düşünebiliyordu. Belki böyle bir durum donanmayı harekete geçmeye zorlayabilir, kapsamlı bir araştırma kararı almalarını sağlayabilirdi.

Frank bunu uzun süre, enine boyuna düşündü. Yağmurun hızı kesilip tek tük damlalara dönüşünce, saçağın altından ayrıldı, kamarasının bulunduğu gemiye doğru ilerlemeye başladı. Oraya vardığında, yüzüne geniş bir gülümseme yayılmıştı. İşi kendi istediği doğrultuya sokmak için tutarlı bir plan hazırlayabilmişti sonunda.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

10 Ekim 1974

ÖĞLE VAKTİ saat 12.00'de rıhtımın üstüne subaylar ve teknisyenler doluşmuş bulunuyordu. Kamyonlar dolusu teknik malzeme getirilmiş, radyolar, ısı ölçme mekanizmaları, keskiler, âletler, patlayıcı maddeler, koruyucu giysiler, gaz maskeleri çevreye istiflenmişti. Rıhtımın ilerisinden doğru iki askerî araç, sirenlerini avaz avaz öttürerek hızla yaklaştılar. Ed Frank, yanında Amiral Diminsky ile geldi. Cook onların arabasına yürüyüp kapıyı açtı.

«Günaydın, Amiral. Denizaltı biraz geç kalacakmış. Daha on dakika önce Koko Burnunda olduklarına dair haber geldi.»

Diminsky homurdandı. Frank arabadan inip teknisyenlere doğru yürüdü, getirilen malzemeyi gözden geçirmeye başladı.

Diminsky de peşinden gitti. Frank'ın hemen arkasında durup iki elini kalçalarına dayadı, kuşkulu gözlerle malzemeye baktı. «Bütün bunlar gerçekten gerekli mi, Ed?»

Frank doğruldu, ona gülümsedi. «Orada ne bulacağımızı bilemeyiz ki, Amiralim. Her şeye hazırlıklı olmamız gerek. O maden puronun içinde neler dolaşıyor, nereden bilelim? Kapakları açıp körükörüne içeriye dalmak doğru olur mu?»

«Hayır!» Diminsky bu kanıya isteksiz katılmıştı. Arkasını dönüp rıhtımın kenarına doğru yürüdü.

Frank, ellerinde aletleriyle yaklaşan torpido uzmanlarını karşıladı. İkisi orta yaşlıydı. Birinin ağzında pipo, ötekininkinde puro görünüyordu.

Pipolusu Frank'a, «Açık konuşmak gerekirse, sekiz yıldan beri bu tür bir iş yapmadık, Komutan,» dedi.

«Belki de şansımız yaver gider.» Frank gülümsüyordu. «Belki *Candlefish* kendi torpillerini kendisi patlatmıştır da deaktive etmeye gerek kalmaz.»

«Hiç sanmıyorum. Savaş sicili pek şatafatlı değil.»

Saat 12.30'da kafile, Waipio Yarımadası ile üs alanı arasındaki kanalda ilerliyor, Pearl Harbour'a giriyordu. Öndeki gemi güneye, Ford Adasına yönelirken rıhtımdaki denizaltıcılar heyecanla *Candlefish*'i ilk görecekleri anı beklemekteydiler.

Peşinde denizaltıyı çekerek gelen gemi Güneybatı burnunu dönerken bütün dürbünler gözlere yükseldi.

Kim ne beklerse beklesin, denizaltının çürür durumda olmadığı açıkça ortadaydı. Üzerinde bir tek pas beneği yoktu. Gıcır gıcır, kapkara, savaşmaya, öldürmeye hazır bir savaş denizaltısıydı karşılarındaki. Silâhları ateşe hazır gibi bir görünüşü vardı. Otuz yıl önce tarihe karışmış bir gemiden çok, daha yeni yapılmış, hayata yeni atılmış bir gemiye benziyordu.

Denizaltıcılara göre, silâhların en etkini denizaltının kendisiydi. Bu kapkara örnek ise, o silâhların en tehlikelilerinden biri gibiydi.

Frank içinden babaca bir gururun kabarmasına engel olamadı. Sanki kendi öz kızı uzunca bir ayrılıktan sonra yuvaya dönüyordu. Frank ona hemen bağrını açmaya, sahip çıkmaya hazırdı. Yine de, denizaltı rıhtıma doğru yaklaşırken içinden, acaba bu hiç ortaya çıkmasa dünya daha mı rahat ederdi, diye düşünmekten kendini alamadı.

Denizaltı 13.30'da demirledi. Öndeki gemi halatlarını ve tellerini toplayıp uzaklaştı. *Imperator*'un tayfaları kendi gemilerinin güvertesinde durmuş *Candlefish*'e bakıyorlardı. Neden sonra görevli subaylar onları yerlerine, işlerinin başına yollamayı akıl ettiler. Limanda düzene benzer bir şey sağlamaya olanak yoktu. Bu işin kokusu çabuk çıkacak, saat altı olmadan hikâye bütün Pearl'e yayılmış olacaktı. Yarın adadaki her gazeteci, her muhabir, üsse girmek izni isteyecekti. Frank giriş kapılarına uyarı bırakmak gerektiğini düşündü. Eğer planının başarılı olmasını istiyorsa, olayın basına sızmasını önlemek üzere bir şeyler yapıyor görünmesi şarttı. Basına demeç verme işini Diminsky'ye bırakması gerekiyordu.

Teknisyenlerle öteki görevliler yemek paydosuna gönderilmişlerdi. 14.30'da iş başına döneceklerdi. Rıhtımda yalnız Cook, Frank ve Diminsky kalmıştı. Yanlarında da İstihbarattan birkaç subay *Candlefish*'e paralel, rıhtım boyunca yürüyüp ona dikkatlice bir göz attılar.

Bir araba yaklaştı. İçinden Yüzbaşı Melanoff'la Üsteğmen Nails indi. Onlar da denizaltıya baktılar. Melanoff'un kızıl saçları rüzgârda her bir yana uçuşuyor, adam ikide bir alnındaki terleri siliyordu.

Nails arka taraftaki top güvertesini gösterdi. «Sekstantı işte şurada buldum,» dedi. «Şu çıkıntılardan birine takılmış, sallanıyordu.»

Frank bu işte sekstantın kendisini neden her şeyden fazla tedirgin ettiğini düşünüyordu. Bu âletin geçmişini, hikâyesini bilmek için dayanılmaz bir istek duyuyordu. Sanki *Candlefish*'in esrarının anahtarı bu sekstanttaymış gibi bir duygu vardı içinde. Diminsky'ye yaklaştı.

«Amiral, ne düşünüyorsunuz?»

Uzunca bir sessizlik oldu. «Japonlar bu gemiyi savaşta batırdıklarını hiç iddia etmediler diyordun, değil mi?»

«Başlangıçta ettiler ama sonra inkâr ettiler.»

Diminsky kişiliğine pek uymayan bir şaşkınlık içinde

görünüyordu. «Şey... gemi çok iyi durumda.» Frank'a baktı. Bir cevap, bir açıklama bekliyordu âdeta. Yaşlı adamın bilinmeyen, açıklanamayan şeylere pek tahammülü olmadığı ortadaydı.

14.45'de denizaltıya çıkmaya hazırlandılar.

Lloyd adlı bir teknisyen Frank'e yaklaşıp kendini tanıttı. «Ben önünüz sıra gideceğim, Komutan,» dedi. «Işığımı izleyin. Sakın kompartımanlara sapmayın. Ben ne yapıyorsam, nereye gidiyorsam, siz de oraya yürüyün.»

«Tamam.» Frank'le ikisi koruyucu giysilerini kuşanmaya başladılar. Teknisyenler onlara yardım ediyordu.

Cook, Diminsky'ye bu tedbirlerin nedenlerini anlatmaktaydı.

«Eğer kompartımanları su basmışsa, büyük ihtimalle tuzlu su hücrelere ve kapalı devrelere de sızmıştır. O akülerde ne kadar enerji kalmış olduğunu bilemeyiz. İçerdeki tüm atmosfer klorinli olabilir.»

«Ama kokuyu hemen alırsınız.»

«Lokalize olmuşsa alamayız. Belki kompartımanlarda kalmış olabilir. Amiralim, aslında orada neyle karşılaşacağımız hakkında zerre kadar fikrim yok.»

Frank, Lloyd'a döndü. «Su basması konusunda fikriniz nedir?»

Lloyd başını iki yana salladı. «Öyle olsa gemi yüze çıkmazdı. Ama beri yandan...» Duraklıyordu.

«Beri yandan ne?»

«Hiçbir şeyi kesin söylemek istemem, komutan.»

Her ikisi başlarına telsiz kulaklık ve ağızlıklarını geçirdiler, sonra gaz maskelerini giydiler. Frank, gözleri önündeki camdan *Candlefish*'in güvertesine inmekte olan uzmanlara baktı. Ellerinde hidrolik takımı ve asetilen hazırdı.

Frank kulağında parazit yapan bir sesle irkildi. Başını çevirince Cook'un kendisine sırıttığını gördü. Mikro-

fonu ağzına tutmuştu. Elinde de bir telsiz alıcı vericisi taşıyordu. Onun da başında kulaklıklar vardı. Frank ona baş parmağını havaya kaldırarak işaret verdi, sonra o da *Candlefish*'in güvertesine indi.

Lloyd'la ikisi, uzmanların peşinden kaptan kulesine yürüdüler, öndekilerin köprüye tırmanmasını beklediler. Uzmanlar orada hidrolik takımını kapağa bağlayacaklardı. Hazırladılar. Bir tanesi Frank'e:

«Geride dursanız iyi olur, efendim,» deyip purosunu denize attı. «Parçalar ne tarafa uçacak, bilemeyiz.»

Frank başını köprünün tabanından aşağıya eğip bekledi. Ses gelmeyince uzanıp baktı. Uzmanların ikincisi, öndekinin kolunu tutmuş onu durdurmuştu. Fısıldaşarak konuşuyorlardı. Frank,

«Ne oluyor?» diye sordu.

Sesi Cook'un elindeki hoparlörden yankılandı. Uzman ona yaklaştı. «Efendim, birden aklıma geldi. Burada ne pas ne de çürüme görünüyor. Bu kapağı elle açmaya çalışan olmuş mu hiç?» Sonra dönüp kapağa doğru yürüdü, önünde diz çöktü.

Frank, «Bayım,» diye seslendi. «Açılmaz o. Üsteğmen Nails denemiş...» Cümlenin yarısında kalakaldı. Uzman ona hiç aldırmadan tekerleği çevirmiş, tekerlek kolaylıkla dönmüş, kapak şişe tıpası gibi açılıvermişti.

Frank bakakaldı.

Uzman ayağa kalktı, ellerini pantolonuna sildi. «Sanki bu sabah yağlanmış gibi,» dedi. Gülümsüyordu. Arkadaşı elindeki hidroliği ona fırlatıp homurdanarak köprüden indi. İkincisi oracıkta durmuş, kapağın içinden görünen karanlığa büyülenmiş gibi bakıyordu.

Frank köprüye tırmandığı sırada birinin kolundan çekiştirdiğini farketti. Lloyd, «Önce ben, efendim,» diyordu. «Başka herkes bu gemiyi terketsin.»

Asetilen uzmanı köprüden indi. Frank yana çekilip Lloyd'a yol verdi, sonra peşinden tırmandı. İkisi yanyana durup delikten içeriye baktılar. Lloyd elindeki feneri yaktı, aşağıya doğru tuttu. Loş ışıkta aşağıdaki yer

döşemesinin karelerini ve küçük bir su birikintisini gördüler.

Lloyd, «Hadi, gidelim,» dedi, kendini aşağıya bıraktı. Frank da peşindeydi.

Frank'ın ayakları su birikintisinin ortasına bastı. Lastik çizmelerine sular sıçradı. Başını eğdi, bunun lastiği eriten bir asit olup olmadığını anlamaya çalıştı. Lloyd ışığını çarçabuk çevrede gezdirdi. Frank ışığın gösterdiği yerlere baktı. Etrafta kendisine çok tanıdık gelen cihazlar görünüyordu.

Frank kendi ışığını yere doğru tuttu. Bir sürü cam kırığı, kâğıt parçaları görünüyordu. Feneri duvara çevirdi. Birçok âletin ön camları kırıktı.

Lloyd, «Hadi,» deyip önündeki basamaklardan aşağıya indi. Frank da peşindeydi. Kendilerini kontrol odasında buldular. Duvarlarda dolaşan fenerleri, valfları, levyeleri, düğmeleri aydınlattı. Hepsi hâlâ sapsağlam görünüyordu. Çevrede atılı duran dağınık eşyalar vardı. Haritalar, kitaplar, kalemler, tablalar, bir gömlek...

Ama baktıkları yerlerde bir parça bile pas veya çürüme göremediler. Su altında geçmiş olması gereken otuz yılı açığa vuracak tek bir iz yoktu. Yalnız yukarıda rastladıkları küçük su birikintisi.

Lloyd'un sesi kulaklıktan duyuldu. «Kontrol odasındayız. Gemi çok sağlam. Biraz pis ve dağınık ama, henüz ceset falan görmedik.»

Frank çevresine çarçabuk bir bakış fırlattı. Lloyd haklıydı. Hiç insan kalıntısı yoktu. Gördükleri burada insanların yaşamış olduğunu gösteriyor, hatta bir anda, telâşla gemiyi terk etmiş olduklarına işaret ediyor gibiydi.

Lloyd onun omuzuna dokundu. Frank dönüp Lloyd'un peşine düştü. Açık duran kapaktan bitişik bölmeye geçtiler.

Cook, elinde telsiz, yanında Diminsky ile Nails, merdivenlerden inip *Candlefish*'in güvertesine ayak bastı, köprüye doğru yürüdü. Kulenin başında durarak içer-

den gelen havayı içlerine çektiler. Cook mikrofonu ağzına doğru kaldırdı. «Ed, ben Cook. Köprüdeyim. Burnum yalan söylemiyorsa içerdeki havada korkulacak bir şey yok. Kapalı bölme buldunuz mu hiç?»

Lloyd'un feneri yine çevrede oynadı, ileriki bölmeye yöneldi. Burada üçlü ranzalar sırayla uzanıyordu. Tayfa koğuşuydu bu bölme. Frank karşı koridora daldı, ışığını oradaki ranzalara tuttu. Aslında ceset arıyorlardı buralarda.

Frank kulaklığa konuştu. «Tayfa koğuşundayız. Kapıları açık bulduk. Su geçirmeyen kapılar hep açık duruyor. Yataklar boş, ceset yok. Bir sürü kişisel eşya var...»

Ayağının çıkardığı ses onu birden durdurdu. Donmuş gibi oldu. Bir şeye basıp kırmış gibi hissetti kendini.

Lloyd ilerde durup geri döndü. «O da neydi be?»

Frank eğilip suçlu cismi eline aldı. Çerçeveye konmuş küçük bir resme basmış, kırmıştı. «Birisinin anasına basmışım,» diye açıkladı.

Lloyd kıkırdayıp yürüdü. Eşyaların arasından geçti. Her yan tayfaların saçtığı şeylerle doluydu. Frank bir daha durdu, eline bir jilet bıçağı aldı, ışığa tuttu. Kenarı keskin, düzgün ve pırıl pırıldı.

«Allah kahretsin!» Lloyd'un sesi ilerdeki bölmeden geliyordu. Kapağın tam hizasında durmuştu. Vücudunun yarısı içerde, yarısı dışardaydı. Frank onun peşi sıra seğirtti, ön motor bölümüne geldi.

Her ikisi birlikte, ışıklarını yolu tıkayan cisme çevirdiler. Bir numaralı motordu bu cisim. Lloyd, telsize, «Burada motorun biri sehpasından sıçramış,» diye bildirdi. «Kaymış kapıya gelmiş. Sanki bitişik bölmeye geçmek istemiş serseri!»

Frank da, «Hâlâ ceset yok.» diye ekledi.

Ön motor bölümünde dikkatle ilerlerken yerdeki yağlara basıp kaydıkça durmadan küfrediyorlardı.

Köprüde Diminsky ile Cook kulaklarına gelen bu

küfürleri dinliyor, önlerindeki delikten içerdeki karanlığa bakarak bekliyorlardı.

Diminsky ilk defa olarak kaygı gösteriyordu. Fısıldadı. «Bir kaza olmuş olmalı. Tayfa herhalde gemiyi terk etmiş. Gemi de buraya sürüklenmiş.»

Cook kuru bir sesle, «Evet,» dedi. «Ama otuz yıl sonra.»

Diminsky ona öfkeyle baktı.

Lloyd orta bölmelerde ilerleyip duruyordu. Motor bölümlerinden karanlıkta geçmek biraz tehlikeli bir işti. Tekrar kontrol odasına dönüp subaylar salonuna girdiler. Burada yine saçılmış kişisel eşyalar, devrilmiş birkaç sandalye ve koltuk buldular.

Frank büyük bir hevesle ön torpil bölümüne yürüdü. Lloyd aceleyle ona yetişip, «Özür dilerim, önce ben,» dedi.

Fenerleri Mark 14 torpillerinin üstünde gezindi. Torpiller rampalarının üstündeydi. Yalnız bir tanesi, yerde uslu uslu yatıyordu. Sanki esas yeri orasıymış gibi. Lloyd torpillerin üstüne eğilip başlıkları ve mekanizmaları muayene etti. Frank bekliyordu. Sonunda Lloyd doğrulup, «Hım-hımmm,» diye mırıldandı.

Teknisyenler güvertede eşyalarını toplamaya başlamışlardı. Ayaklarının dibindeki kapağın tekerleği dönünce bir tanesi şaşkınlıkla yerinden sıçradı. Kapak içerden itilip açıldı, Lloyd'un kafası belirdi. Yüzünden gaz maskesini çekip yukarıya tırmandı.

«Aşağısı patlamaya hazır torpil dolu,» dedi. «O uzmanları buraya geri çağırsak fena olmayacak.»

«Tayfaları buldunuz mu?» Bunu soran Cook'du. Telsizden sesleniyordu.

«Ceset torbalarını geri götürebilirler. Hiçbir şey yok. Belki denizaltı batmadan hepsi kurtulmuşlardır.» Koruyucu giysinin fermuarını açıyordu. Herkes kendisini seyretmekteydi. Üstüne bir çekingenlik gelir gibi oldu.

«İnanmazsanız girip kendiniz bakın,» dedi.

Teknisyenler yavaş adımlarla köprüye yöneldiler.

Cook bir daha seslendi. «Frank nerede?»

«Sizi kontrol odasında bekliyor.»

Cook başını salladı, telsizi yere bıraktı, delikten aşağıya doğru kayıp gözden kayboldu. Arkasından teknisyenler ışıklarıyla gelinceye kadar orada karanlıkta bekledi. Onlar gelince fenerlerin birini eline aldı, çevrede gezdirdi, elini bir tüpün üstünden geçirdi. Tüp yeni yağlanmıştı âdetâ.

Elinde kocaman fotoğraf makinesi taşıyan bir asker Cook'un önü sıra kontrol odasına indi, bir kapaktan geçip subaylar salonuna girdi. Cook kontrol odasında bekliyordu. Beş dakika kadar sonra Frank göründü. Eğilerek bir kapaktan içeriye geçti.

Gaz maskesini başından çekerken, «Adama resim çekmeye başlamasını söyledim,» dedi. «Biz şu cihazları gözden geçirelim.»

Işıklarını duvarlardaki panolarda gezdirdiler. Burada da çok cam kırılmıştı. Ama yine de, âletler çalışır durumda gözüküyordu. Bir teknisyen içeriye girdi, ışığını Frank'a doğru tuttu.

«İnanır mısınız, ön aküde hâlâ akım var.»

Frank ona baktı, sonra duvara dönüp bir düğmeye bastı. Birden kontrol odası aydınlanıverdi. Kırmızı savaş ışıklarıyla. Frank, Cook'un ışıyan suratına baktı. Teknisyen de bir başka düğmeye basınca radar ekranları da aydınlanıverdi.

Teknisyen, «Hâlâ canlı bu gemi,» dedi.

Diminsky kontrol odasına, Frank'le Cook'un yanına indiğinde ortalıkta elektronik cihazların çalışırken çıkardığı mırıltı duyuluyordu. Sonar'ın 'ting-ting' sesi de çınlamaktaydı. Bütün âletler çalışıyordu. Diminsky şaşkın gözlerle çevresine bakındı, sonra ellerini iki yana açtı.

«Eee, ne yapacağız şimdi bunu?»

Frank yerinde doğrulup ellerini giysisine sildi. «Amiralim, ben bu durumu kendim halletmek istiyorum.»

Diminsky ona kuşkulu gözlerle baktı, sonra omuzlarını silkti. «Pekâlâ. Sana bir hafta süre. Ne olup bittiğini anla bakalım.»

«Bir hafta mı?»

«On gün olsun. Daha uzatmak istersen bana haber ver.»

«Elbette daha uzatmak isteyeceğim.»

«Bay Frank...» Diminsky ona dosdoğru bakıyordu. «Senin yerinde olsam adımlarıma dikkat ederdim. Eğer bana geldiğinde o anlamsız kuramlarını anlatmaya kalkarsan, seni de, masallarını da kapı dışarı eder, bu işe başka birini getiririm. En istemediğimiz şey işin daha karışmasıdır. Şimdi ilk amacımız bu gemiyi tekrar servise sokup sokamayacağımızı anlamak.» Dönüp açık duran kapılardan birine baktı. «Ben şimdi etrafı bir gezeyim.»

Arka tarafa doğru gözden kayboldu. Frank hızla Cook'a döndü.

«Sen bana bir isim listesi hazırla.»

«Ne?»

«Bu geminin tayfalarının adları, 1944'de bu gemide kimler görevliymiş, bilmek istiyorum. Bölüm raporlarını, birlik raporlarını, alay raporlarını, ne bulursan getirmeni istiyorum. Herhalde o raporlar hâlâ burada, Pearl'de tutuluyordur. Bu arada Walters'le de ilişki kur, onda da ne varsa al. Bakalım bir şey bulabilir miyiz?»

«Bir ne?»

«Örneğin bu gemiden kurtulan biri.»

11 Ekim 1974

Günün bundan sonraki saatları pek verimli geçmedi. Frank, Diminsky tarafından iyice terslenmiş olduğu

için, kendi kendini sakinleştirmeye çalışıyordu. Diminsky ise odasına kapanmış, yanına bir sekreterle bir Soruşturma Kurulu üyesi almış, *USS Catchewa*'daki isyan olayını incelemekteydi.

Ertesi sabah geçce bir saatta Frank'le Diminsky kahvaltıda karşılaştıklarında, Frank kendini kavgaya iyice hazırlamıştı. İlk adımı attı.

Diminsky öfkeyle,

«Ne?» diye bağırdı. «Tekrar söyle bakayım! Ne yapmak istiyormuşsun?»

«Denizaltıyı tekrar sefere çıkarmak. Tamir edip içini donatırız, denize açılırız. 1944'de izlediği rotayı aynen izleriz. Son seferindeki rotasını.»

«Bundan ne çıkacak peki?»

«Tam bilemiyorum. Ama bu geminin başına ne geldiğini anlamak için tek yolun bu olduğuna inanıyorum.»

Diminsky ona ateş saçan gözlerle uzun uzun baktı sonunda. «Sen bu gemiye fiziksel bir şeyler olduğuna inanıyorsun, tamam mı?» dedi. Frank başını salladı. «Ya yanılıyorsan? Ya bambaşka bir sebep varsa? Ya adamlar geminin batacağını anlayınca onu terk etmişlerse? Ya saldırıya uğramış, işgal edilmişse? O kadar çok şey olmuş olabilir ki... Neden en olmayacak şeyi seçiyorsun?»

«Ben hiçbir şey seçmiyorum. Yalnızca basit açıklamaların geçerli olamayacağını söylüyorum. Özellikle olaylar otuz yıl önce yer aldığı için, Amiralim.»

Diminsky kaşlarını çattı, kahvesine uzandı. Frank bastırıyordu. «*Candlefish* donanmanın ta otuz yıl önce gözden çıkardığı bir gemi. Hiçbir yararı olmasa, onu tekrar kullanma şansımız var. Durumu çok iyi. Tamiri çok az olacak. Üstelik de, eskiden olup bitenleri anlamak için ondan yararlanabiliriz.»

«Çok para tutacak.»

Frank aynı kanıda değildi. «Eski cihazları kullanarak yola çıkacağız.»

«Dünyada olmaz. Bir kere donanma izin vermez. Bugün denizaltılar buna oranla yüzde yüz ileri durumdalar.»

«Yalnız yeni modeller öyle. Filo tipi olanlar ikinci Dünya Savaşından bu yana pek değişmedi.»

«Neler saçmalıyorsun? Bugün hepsi transistörlendi bir kere. Gelişmiş radar ve sonar'ları var. Elektronik cihazları var. Her şeyleri modern.»

«Ama biz savaşa girecek değiliz. Hem... telsiz yine telsizdir...»

Diminsky işin bu kadar basitleştirilmesi karşısında kaşlarını tekrar çattı.

«Amiralim, bize modern cihazlar gerekli değil. Gemideki cihazları bir kere kontrol edip sağlam olduğunu anladık mı, bize yeter. Fazla masraftan kaçınmak gerek.» Frank, Diminsky'nin en sevdiği cümlelerden birini papağan gibi tekrarlayıvermişti.

Yumurtalar, jambonlar, kızarmış ekmekler, kahveler arasında laflar da karşılıklı atılıp duruyordu. Sonunda da birbirlerine başta olduğundan fazla yaklaşamadılar. Amiral Diminsky, Frank'ın direnmeleri karşısında, «Pekâlâ,» dedi. «Ben bu akşam Washington'a dönüyorum. Yarın merkeze giderim ve olup bitenleri Smitty'ye anlatırım.»

Frank ona kurnaz gözlerle baktı. Diminsky'nin ne yapmaya çalıştığını bal gibi biliyordu. Smitty'yi bir köşeye kıstıracak, ona yalnız siyah beyaz gözüken gerçekleri anlatacak, her şeyi basitleştirecekti. Yine de, hiç yoktan iyiydi. Zaten Amiralle konuşurken fazla açık sözlülük ettiğini, işleri bulandırdığını kendisi de biliyordu.

Öğleden önce Frank, Yüzbaşı Walters'le ilişki kurdu. Cook'u aradan çıkarmış, Walters'i telefonda kendisi bulmuştu. Walters,

«Tanrım, onu görmeyi ne kadar isterdim,» diyordu. «Bana bu iş sihirli gibi geliyor.»

Frank ona *Candlefish*'in durumunu uzun uzun an-

latmak zorunda kalmıştı. Sonunda, «Dinle Walters,» dedi. «O bilgilere hemen ihtiyacımız var. İki yüz seksen dördün tüm resmi raporları gerekli. İncelemeler, kurulun verdiği rapor, her şey... Yolumuzu tıkayan ne?»

«Denizaltı Komutanlığı. Önce kendileri gözden geçirmek istiyorlar. Bizim kendi merkezimiz yani. Ed, her şeyi öylesine inceliyorlar ki!»

«Onları doğrudan doğruya bana göndermelerini söyle. Gizli rapor olarak.»

Hatta bir sessizlik oldu. Frank fazla direndiğinin farkındaydı. İyi adamdı Walters. Eğer yolum tıkalı diyorsa, gerçekten tıkalı demekti. «Walters... göndermek istemedikleri bir şeyler çıkarsa hemen bana haber ver. Hem eğer becerebilirsen yarın öğleden önce bana postalatmaya bak. Diminsky bu akşam Washington'a dönüyor. Raporların o görünceye kadar orada yatmasını istemiyorum. O zaman iş sekiz hafta daha uzar.»

«Peki, Ed.»

Frank telefonu kapattı. Kendisine gerekli olan bilgileri toplamadan Diminsky'nin kıskacına girmek istemiyordu. Allah kahretsin bu politikacıları, diye düşündü. Kapıyı çarpıp odasından çıktı, rıhtıma indi.

Öğleden sonrayı *Candlefish*'de dolaşarak geçirdi. Torpil deaktivasyon ekibi Mark 14'leri hep halletmişti. *Candlefish* son seferinde sekiz torpil atmış bulunuyordu.

Frank bu sayıyı düşündü. Çok başarılı bir savaş seferi sayılmazdı. Her denizaltının amacı, limana dönmeden önce torpillerinin hepsini kullanmaktı. Ama *Candlefish*'in seferinin yarıda kaldığı da bir gerçekti...

Frank, ön motor bölümüne geçmekte olan teknisyenlerin arasına girdi. Artık geminin bütün ışıkları yakılmıştı. Aküler yeni baştan şarj edilmiş olduğu için ışıklar da güçlüydü.

Teknisyenlerin biri yerden kıvrık bir kablo aldı, kaldırıp ötekilere gösterdi. «Burada ne olduğunu hiç

anlayamıyorum. Teller çok kızmış, sonra atmış gibi görünüyor. Nasıl bu kadar ısınmış olabilirler?»

Adamlar makinelerin altına girmiş, enkaz parçaları arıyorlardı. Yağlı yerlerde, güvertede, bir numaralı motorun çevresinde, dolaşıp durmaktaydılar. Hele motorun rampasından nasıl atladığı konusu hepsini şaşırtıyordu. Sonunda Frank parmağıyla motoru göstererek, «Bunu yeniden onarmak isteyeceğiz,» dedi.

Adamlardan biri ona şaşkın gözlerle baktı. «Niye?» diye sordu.

«Belki bu gemiyle bir gezintiye çıkarız.»

Frank ön taraftaki erzak deposuna yürüdü. Orada üç kişi çalışmaktaydı. Ambalajlanmış saklanan yiyeceklerle konserve kutularını inceliyorlardı. Frank kutuların üstündeki tanıdık etiketlere baktı. Hepsi İkinci Dünya Savaşı yıllarının firmalarıydı.

Dolaplarda bozulabilecek yiyecekler duruyordu. Hepsi de taptazeydi. Teknisyenlerden biri bir somun ekmeği havaya kaldırdı, avucunda sıktı. «Sanki dün gece pişirilmiş,» dedi.

Bir başkası buzdolabının bulunduğu yerden çıkarak koltuğunun altına kıstırdığı donmuş etleri uzattı. «Ömrümde gördüğüm en kusursuz yiyecek saklama örneği. Canı biftek isteyen var mı?»

Frank içeri girip emretti. «Onların hepsini şuraya yığın. Bozulabilecek yiyeceklerin hepsini.»

Sonra subaylar salonuna geçti. Burası bir keşmekeşti. Kitaplar, plaklar, bir pikap, haritalar, fincanlar, kalemler, köşegenler... hepsi her yana atılmış, saçılmıştı.

Kaptanın küçük bölmesine giden kapıyı açtı. Burası da daha önce gördüğü düzinelerce kaptan odasının aynısıydı. Kendisi de 1969'da böyle bir odada çalışmıştı. Köşede bir ranza vardı. Alt yatak katlanıp duvara itilmiş, bir perdenin altına saklanmıştı. İki koltuk, paslan-

maz çelikten bir musluk, bir çalışma masası. Frank masanın üstüne kayarak inen kapağı kaldırdı, içerisini karışık kâğıtlarla dolu buldu. Arada birkaç kitap da vardı. *Candlefish*'in kaptanı ya çok dağınık bir insandı, ya da burayı sonradan başka biri karıştırmış olmalıydı. Frank kâğıtlardan birinin üstüne atılmış fiyakalı imzaya baktı. 20 Kasım 1944 tarihinin altında:

Albay Billy G. Basquine, Komutan

diye yazılmıştı. Ağız dolduran bir isimdi doğrusu. O sırada rafların birinden bir şey kaydı. Frank onu yere düşmeden yakaladı. Kaptanın bir resmiydi bu. Bir kolu karısının, bir kolu iki çocuğunun omuzlarına sarılmıştı. Frank resme uzun uzun baktı. Adamın yüz çizgilerinden kişiliğinin gücünü, kararlılığının derecesini okumaya çalışıyordu. Ama o donuk gülümsemenin gerisinde bir şey gizliydi. Frank bunun ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu.

Arkasını döndüğünde karşı duvardaki dosya dolabını gördü. Koltuğu oraya çekip oturdu, çekmeceleri bir bir açmaya başladı. Hepsinde sıralanmış büyük dosya zarfları görünüyordu. Görevlilere ait dosyalar, onarım raporları, terfi önerileri, gemi yönetmeliği, broşürler, nöbet saatları, dalış programları, acil emirler... bir sürü bilgi. İyi, diye düşündü. Cook bu malzemeyi hemen kendi çalışma odasına taşıtabilirdi.

Ayağa kalktı, dolabı kapatacağı sırada gözüne seyir defteri ilişti. Bu geminin resmî seyir defteri değildi. Zaten o defter kontrol odasında tutulurdu. Bu, kaptanın kendi özel seyir defteriydi. Olayları günü gününe yazıp işlediği defter. Kendi kişisel yorumlarını anlattığı defter. Bu defterde her dalışları, her çıkışları, her saldırı, her torpil atış!... yani *Candlefish*'in son seferinde yaptığı veya karşılaştığı her şey bulunmalıydı. Çok değerliydi bu defter. Açık olarak, masanın üstüne başaşağı konmuştu. Frank onu eline alıp çevirdi, son yazıların yazılış tarihine

baktı. Kaptanın işlek el yazısıyla, sayfanın başına tarih atılmıştı. *Kasım 21, 1944.* Yazılar şöyle başlıyordu. «*08.00. Pearl'den yola çıkış. Her şey yolunda. Hedef Kuril'ler, Pasifik.*»

O kadar. Ne bu sayfada, ne de karşı sayfada başka yazı yoktu. Frank sayfaları hızla geriye doğru taradı. Defter ocakta başlıyordu. Tekrar eski sayfaya döndü. 22 kasımı açtı ve dondu.

Hiçbir yazı yoktu.

Devam etti: Kasım 23, 24... ta aralığa kadar. *Candlefish*'in 11 Aralık'ta kaybolduğu bildirilmişti.

Oysa defter bomboştu. Bir silgi izi bile yoktu.

Bu nasıl olabilirdi? Denizaltı Pearl'den yola çıkmıştı. Bu kesindi. Yolda sekiz torpil atmıştı. Komutanlıkta bu son seferde kimlere ateş edildiği de kayıtlı olmalıydı. Acaba Basquine olayları bu deftere geçirmeyi mi unutmuştu? Frank boş sayfalara bakıp duruyordu. Neden sonra kapıya vurulmakta olduğunu farketti. Defteri kapatıp kolunun altına kıstırdı.

«Girin,» diye seslendi.

Cook kapıyı açıp Frank'a sırıttı. «Kurtulan birini bulduk,» dedi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

11 Ekim 1974

FRANK çok öfkeliydi. Cook eline geçen evrakı Frank'a bildirmeden önce oturup uzun uzun kendi okumuştu anlaşılan. Şimdi yüzü kızararak özür diliyordu. Evet, kâğıtlar sabah gelmişti. Evet, önce kendisi okumuştu. Frank'a bilgi verebilecek duruma gelmek istemişti. «Özetlemek gerek,» diyerek koltuğunun altındaki şişkin zarfı gösterdi.

Rıhtım boyunca yanyana yürüdüler. *Imperator*'a yaklaşırken Cook okuduklarını kısaca anlattı.

«Adam *Candlefish*'e 44 ocağında üsteğmen olarak atanmış, on bir ay seyir subaylığı yapmış. Gemi batarken kurtulduğu bilinen tek kişi o. Olay hakkında bildiklerimizin çoğu onun anlattıklarından.»

«Ne olmuş? Gemiden nasıl çıkmış?»

«Köprüdeyken sular sürüklemiş. Dizini çarpıp kırmış. Gemi batarken denize düşmüş. İki saat sonra bir Japon balıkçı gemisi tarafından kurtarılmış, Japon donanmasına teslim edilmiş. Batırılan bir Amerikan destroyer'inden alınan savaş esirlerinin yanına katmışlar. Ashio'da bir bakır madenine götürüp çalıştırmışlar. Savaşın sonuna kadar orada çalışmış. Dizini hiç tedavi etmemişler. Madende bulunduğu süre boyunca sancısı o kadar fazlaymış ki, yürüyemiyormuş bile.»

Cook'la Frank *Imperator*'daki kamaraya girip kapıyı arkalarından kapattılar. Frank,

«Batışa ait rapor vermiş mi?» diye sordu.

«Evet. 1945'in ağustosunda savaş esirleri iade edildiğinde yurda dönmüş. Pearl'de bir hastaneye yatırıp dizini tedavi etmişler. Hem Denizaltı Komutanlığı hem Soruşturma Kurulu onu defalarca sorguya çekmiş. Ama yeterli bir tanık olup olmadığı konusunda fikirler çok çeşitli.»

«Ya!»

«Hikâyesi zaman zaman değişiklik gösteriyor. Olayların sırasından pek emin olmadığı gibi, bazen olayların kendisinden bile emin değil gibi görünüyor.»

«Denizaltı hakkında neler öğrendin?»

«11 Aralık 1944'de akşam saat 21.30'da batmış. Yeri aşağı yukarı 30 derece kırk dokuz dakika kuzey, yüz kırk altı derece otuz sekiz dakika doğu. Bu rakamlar bilinen son pozisyonu, hızı ve yönü üzerinden hesaplanmış. Gerek bizim gerekse Japonların hava raporlarına göre deniz sakin, hava açıkmış. Ama Hardy'nin anlattıklarına bakarsanız kopkoyu bir sis varmış, deniz de de anlaşılamayan ağır dalgalar kuduruyormuş.»

«Anlaşılamayan mı?»

Cook dosyadan birkaç kâğıt çevirdi, bir tane seçip çekti, okumaya başladı: «11 Aralık'ta *Candlefish*'in saldırıya uğrayıp uğramadığı sorulduğunda Üsteğmen Hardy, 'Hayır, hayır, hayır', dedi. 'Durup dururken, kendi kendine titremeye, sarsılmaya başladı. Kendini parçalamaya çalışırcasına.' Kendisine bunun nedeni konusunda ne düşündüğü sorulduğunda Üsteğmen Hardy fikir yürütemedi.» Cook kâğıdı bırakıp başını kaldırdı. «Başlangıçta bütün soruşturmalarda aynı şeyi söylemiş. Onlar durmadan öneriler, sebepler gösteriyorlarmış. O da hepsini reddediyormuş. Çevrede hırçın bir deniz ve elektriksel bir şeyler olduğunu söylüyormuş.»

«Elektriksel mi?»

«Öyle. Anten kablolarının havai fişekler gibi ışıdığını söylemiş.»

«Ama bunun kaba denizle ilgisi yok ki!»

«Biliyorum. Anlattıklarının ipe sapa gelmediğini söyleyişim de bundan. Bir ayrıntıdan ötekine atlıyor. Hepsini birleştirince de hiçbir anlam çıkmıyor. Sanki adam bir yere başını çarpmış, sonra da olayları doğru dürüst hatırlayamıyormuş gibi.» Cook dosyayı tekrar açtı, başka bir kâğıt çekti. «Kuruldan bir subay şunları yazmış: Sorgular ilerledikçe Üsteğmen Hardy'nin belki denizaltının batışından ötürü, belki daha sonra esir kampında kendisine yapılan muameleden ötürü, hayal gördüğü kuşkusu doğmuştur.»

Frank, «Eh, bu da bir fikir,» dedi.

«Evet. Ama iş sonra daha da garipleşiyor.» Cook sayfayı çevirip okumaya devam etti. «Sorgunun on dördüncü gününde Üsteğmen Hardy ortaya yeni bir kuram attı. Belki Japonların, denizaltıyı parçalayacak güçte bir elektromanyetik silâh keşfetmiş olabileceğini söyledi. Sorgu tekrarlandığında, kesinlikle öyle olması gerektiğinde direndi.»

Bu sefer Frank'in kaşları kuşkuyla çatıldı.

Cook birkaç sayfa atladı, devam etti. «Sorgu sırasında Üsteğmen Hardy başka kuramlar da ileri sürdü. Fakat hiçbirini kanıtlayamadığından bunlar kabul edilemeyecek kuramlar olarak kaldı. Hardy'ye güvenilmesi doğru olamayacağından, konunun soruşturulmasına devam etmek gereksiz bulundu.»

Cook dosyayı kapatıp kucağına koydu, elini havada salladı. «*Candlefis*'i savaş kaybı diye listeye geçirip unutmuşlar,» dedi.

«Anlıyorum. Peki Hardy'yi hangi listeye geçirmişler?»

«Hiçbir listeye. Onu yok farzetmişler.» Cook tekrar dosyaya dalıp birkaç kâğıt daha çekti. Bir tanesini Frank'a uzattı. «İşte. Sicil ve muayene raporları. Denizaltı Ko-

mutanlığından. 1946'da teskere aldıktan sonra başından geçen her şey kayıtlı. Yani donanmayla ilgili olanlar.»

«Ne demek istiyorsun? Yani donanmayla yeni ilişkileri mi olmuş?»

«Olmuş ya. Üsteğmen Jack Hardy bugün artık Dr. Jack Hardy olmuş. Scripps Deniz Bilimleri Enstitüsünde çalışıyor. Yirmi yılı aşkın süredir bu meslekte. Hem de mesleğin çok saygın bir üyesi.»

«Ama bu çok sorumlu bir görev...»

«Yani bu kadar sorumsuz bir kişi için, demek istiyorsunuz herhalde.»

Cook dosyayı tekrar kapadı.

Frank hiç karşılık vermedi. Masanın üstünden Basquine'in dosyalarından birini aldı. Dosyanın üstünde Hardy'nin adı yazılıydı. Cook sessizce otururken Frank dosyaya çarçabuk göz attı, sonra birden şaşkınlıkla yerinde doğruldu. «Dinle bak! Bu kaptanın 14 Ağustos tarihli raporu.» Kaptan raporunda Hardy'nin yaptığı korkunç bir hata sonucu denizaltının büyük hasar gördüğünü ve bir torpidocunun hayatını kaybettiğini anlatıyordu. İçinde «olağanüstü ihmal» gibi ağır deyimler bol bol kullanılmaktaydı.

Cook kaşlarını çattı. Frank raporu masanın üstüne bıraktı. En son cümlede kaptan, «Komutan Üsteğmen Hardy'nin Pearl'e döner dönmez geri hizmete atanmasını önerir,» demekteydi. Ayrıca divanı harp de tavsiye etmişti. Fakat beri yandan, Hardy'nin asla kendi isteğiyle başka yere tayininin yapılmaması gibi bir cezayı da yerinde bulmaya hazır olduğunu belirtiyordu.

Bu ikinci önerinin anlamı, Frank için de Cook için de çok açıktı. Hardy, kendisinin salağın biri olduğuna inanan seksen üç kişiyle birlikte bu denizaltıda kapalı kalmaya mahkûm edilecekti.

Cook, «Amma da sert adam,» dedi. «Acaba Üsteğmen Hardy başına gelecekleri biliyor muydu?»

«Acaba... Belki de bunu hak edecek bir şey yap-

mamıştı.» Frank raporu masaya fırlattı. «Sonunda da deniz bilimcisi oluyor!»

Ayağa kalktı, ellerini ceplerine tıktı, lomboza doğru yürüdü. *Candlefish*'e bakarken Hardy'yi ve deniz bilimini düşünüyordu. Cook onun yüzünde bir gülümseme gördü.

«Komik olan ne?»

«Birden talihimizin çok yaver gittiğini fark ettim de!» Cook'un şaşkın bakışına aldırmadı. Elini Hardy'nin dosyasına şaklattı. «Bu adam çok işimize yarayacak,» dedi.

İlk gazeteciler öğleden sonra, Diminsky bavullarını hazırlarken gelmeye başladılar. Birincisini başından savdı, ikincisine canı sıkıldı, üçüncüsünü görünce küplere bindi. Bundan sonra ziyaretçi kabul etmemeye başladı. Frank'ı aradı, bulamadı. *Imperator*'dan inerken televizyon ekibiyle karşılaştı. Ellerinde kocaman kameralarıyla geliyorlardı. Diminsky'nin yanından hızla geçip, kameralarını rıhtıma, *Candlefish*'in yanına diktiler. Güneş batmadan önce birkaç iyi film çekmek istiyorlardı. Diminsky oracıkta durmuş, ateş püskürerek seyrediyordu.

Üs komutanını odasında buldu, ona *Candlefish* konusundaki gizliliği kimin bozduğunu sordu.

«Ben.»

Diminsky bu işten yenik çıktığını hissederek kalakaldı. Amiral Amiral'e emir veremezdi ya. Üstelik karşısındaki adam da inancını savunma kararında gibiydi. Sakin sakin, kayınbiraderinin bölge televizyon müdürü olduğunu, izin istediğini, kendisinin de verdiğini anlatmaya başladı.

«Olayı nereden duymuş?» Diminsky parmağını adamın masasına dayamıştı. Sorusu soğuk bir sessizlikle cevaplandı.

«Birisi haber sızdırmış olacak!» Diminsky yine hırlıyordu.

«Onu bilemem Amiral. Ama buraya bir engizisyon kurmak niyetindeyseniz, işkence âletleri benden.»

Diminsky odadan çıktığında yine bozuktu. Biraz düşünüp sakinleşince, Amiralin bu işte pek de kusuru olmadığını, yalnızca oyuna getirildiğini anladı.

Eşyalarını toplayan TV'cilere bakarken bu işte Ed Frank'in ince elinin bulunması gerektiğini düşündü. Ama elinde kanıt yoktu. Şimdilik bunu neden yapmış olabileceğini bile bilemezdi. Anlayamazdı.

Öğleden sonra boyunca Ed Frank'ı hiçbir yerde bulamadı.

Akşam 9 uçağıyla Washington'a hareket etti. Yüzbaşı Walters'in gönderdiği bilgilerin az önce yine bu uçakla Hawaii'ye varmış olduğundan habersizdi. Beri yanda, Frank akşam yemeği yerine geçecek sandviçleri yerken, Hardy ile ilişki kurulabileceğine karar vermişti. Yalnızca ona karşı dikkatli ve yumuşak davranmak gerekecekti. Çok hassas bir insan olmalıydı. Bu projeye yardım etmesi, ancak kurnazlıkla sağlanabilirdi. Ama Frank elinden geleni yapacaktı. Çünkü Jack Hardy'nin yardımına kesinlikle ihtiyacı olacağına inanıyordu.

Arkasına yaslanıp kâğıtlarına, notlarına bakarak sodasını içti, piposundan peşpeşe soluklar çekti.

Yıllar geçtikçe, 11 Aralık gecesinin anısı da Jack Hardy'nin hayatında bir bilmece halini almış olmalıydı. Acaba deniz bilimi dalına yönelmesi, bu bilmeceyi çözebilmek için miydi? *Candlefish* olayına ışık tutabilecek tek bilim dalının bu olduğu bir gerçekti.

Frank, Cook'un getirdiği dosyayı karıştırdı, soruşturma raporlarını gözden geçirdi. Soruşturma kurulunda hiç kimse Hardy'nin çatlak olduğunu ileri sürmüş değildi. Ama anlaşılan sorgu sırasında onu öylesine şaşırtmış, öyle bocalatmışlardı ki, birkaç gün sonra adam neye inandığını kendi de bilemez olmuştu. Hardy'nin kabul edebileceği bir hikâyeyi hiçbir zaman birleştirip ortaya çıkarmamışlardı. Çıkardıkları sonuç, yalnızca kendilerini tatmin etmeye yaramıştı.

Böylece Hardy de deniz bilimlerine yönelmişti. Belki kendini haklı çıkarmak, kuramlarının doğru olduğunu kanıtlamak için. Savaş sonrasında terhis olan askerlerle ilgili yasadan yararlanarak o enstitüye girmiş, yavaş yavaş yükselmişti. Deniz biyolojisi, deniz jeolojisi, deniz coğrafyası çalışmış, araştırma denizaltılarıyla ilgili ilk projelere katkıda bulunmuştu.

Yıllar geçtikçe, 11 Aralık olayına benzeyen projelere de yönelmişti. Ama bu konuda bir başarı sağlayamadığı ortadaydı. Bir keresinde Bermuda Şeytan Üçgenine açılmış, gezi olaysız geçmişti. Karşıt akıntıların manyetik endeksi konusunda bir araştırmaya katılmış, o yörede güçlü elektromanyetik alanların bulunduğunu kanıtlamak istemişti. Fakat yanında götürdüğü cihazlar çalışmamıştı. Birçok bilimciler, cihazların çalışmayışını, oralarda elektromanyetik alan bulunmayışına yormuşlardı. Oysa Hardy, aradığı güçlerin cihazları çalışmaz hale getirdiğine inanıyordu. İnanıyordu ama kanıtlayamıyordu. Bu projeye bundan sonra kimse ne para ayırmıştı, ne de zaman.

Hardy tekrar Scripps'e dönmüş, başka kişilerin uygulayacağı projelerin hazırlıklarıyla ilgilenmeye başlamıştı. Bundan sonra en önemli olay, 1950'de yer alıyordu. O zamana kadar yapılmış en önemli araştırma denizaltısı olan *Trieste* ile geziye çıkacaktı. Gerekli mercilere başvurmuştu. Kabul de edilecek gibiydi. Ama nedense donanma işe karışmış, Hardy'yi kadrodan çıkarttırmıştı.

Frank notları okumaya devam etti. Ne zaman Hardy' nin katılacağı bir araştırma projesine başlansa, donanma burnunu sokar sokmaz Hardy dışarı atılıyordu. Acaba Deniz Kuvvetleri, Hardy'nin *Candlefish* soruşturması raporunu sürekli olarak masanın üstünde mi bulunduruyordu?

1965'deki olay da ilginçti. *Neptune 4000* denizaltısıyla uygulanacak projeyi doğrudan doğruya Hardy yönetecekti. Fakat o sırada bir sinir bunalımı geçirmiş, bu yüzden proje tümüyle iptal edilmişti.

Bu belki adamın karşısına çıkmış fırsatların en büyüğüydü. Ama işte o da duman olmuş, uçmuştu. Frank daha çok bilgi edinmek de istiyordu ama, rapor o kadardı. Asıl ilginç olan nokta, Hardy'nin bu projeyi bizzat kendisinin hazırlamış, parasal ve teknik desteği kendisinin sağlamış olmasıydı. Üstelik incelemeler 30 derece paralelinde, Japonya'nın güney doğusunda yapılacaktı!

Hardy hâlâ Scripps'de çalışıyordu. Dosyada ev adresi de vardı. Ofis ve ev telefonları, birlikte çalıştığı kişilerin telefonları hep yazılıydı. Özellikle bir tanesi önemliydi. Dr. Edward Felanco. Scripps Yönetim Kurulu ikinci başkanı. Şu anda *Dolphin* adlı bir denizaltıyı özel bir araştırma projesi için hazırlamaktaydılar. Hardy ile ikisi.

Frank sodasını bitirdi, güverteye çıkıp Cook'u aramaya başladı.

Ertesi sabah kalkan bir uçakla da San Diego'ya hareket etti.

ALTINCI BÖLÜM

12 Ekim 1974

FRANK, Cumartesi günü saat 10.30'da Coronado Deniz Hava Üssüne indi, batı rıhtımına geçip bir tekneye bindi, Point Loma'ya vardı. Orada onu bir araba karşıladı, denizaltı üssüne kadar götürdü.

Yolda giderken rıhtımda demirli duran AGSS — *555 Dolphin*'i ve ona eşlik edecek gemiyi gördü. Arabayı durdurtup indi, şoförü de, Dr. Felanco'yu bulmaya yolladı. Kendisi bu arada rıhtıma yürümüş, *Dolphin*'i gözden geçiriyordu. Bu denizaltı *Candlefish*'in küçültülmüşü gibi bir şeydi. Son yirmi yıl içinde yapılmış araştırma denizaltıları içinde, eski filo tipi savaş denizaltılarına en çok benzeyeni bu olmalıydı.

Arkasından bir ses, «Onu nasıl buluyorsunuz?» diye sordu.

Frank döndü, karşısında kır saçlı, kısa boylu, güçlü görünüşlü bir adamın kendisine gülümsediğini gördü.

Adam, «Siz Ed Frank misiniz?» diye sordu.

«Dr. Felanco?»

«Evet.»

Felanco çabuk adımlarla üst rıhtımdan inip Frank'la el sıkıştı. Birlikte *Dolphin*'e doğru yürüdüler. Fe-

lanco, «1968'de yapıldı,» diye açıkladı. «Donanmanın 'SUB DEVGRU BİR' bölümünün malı. Boyu elli iki metre. Sizin esrarengiz denizaltının yarısı kadar...»

Felanco'nun gözleri Frank'ın yüzünü acele inceledi. Frank gülümsedi. «Bakıyorum buraya geliş nedenimi anlamışsınız,» dedi.

«Güç olmadı. Hardy'yi görmek isteyeceksiniz. Ona *Candlefish*'in dönüşünü ben haber verdim. Böyle şeyleri anlamakta pek güçlük çekmem.»

Frank *Dolphin*'e baktı. Bu arada Felanco da projenin şu anda karşılaştığı güçlükleri anlatıyordu. Gezi daha şimdiden, bazı makine bozuklukları yüzünden, tam dört kere ertelenmişti.

«Hardy de sizinle geliyor mu?»

Felanco, Frank'a dikkatle baktı. «Hayır. Sanırım Hardy hakkında bir şeyler biliyorsunuz.»

«Biraz.»

«Sözgelişi bir daha asla denizaltı ile yolculuğa çıkmayacak.»

Frank'ın gülümsemesi soldu. «Nasıl yani?»

«İstemiyor. Reddediyor. Tabiî projeleri yine hazırlayacak, gemi donatımında yardımcı olacak ama, yola çıkılırken o katılmayacak.»

«Bu *Candlefish* olayından sonra mı böyle oldu?»

«Yok canım. 1965'den sonra oldu sanıyorum...»

«*Neptune 4000*'den sonra mı?»

Felanco başını salladı.

«O olayı bilmek isterdim. Belki Hardy ile görüşürken yararlı olabilir.»

Denizaltıya eşlik edecek gemiye bindiler, subaylar bölümüne yürüdüler. Felanco iki kahve ısmarladı ve Hardy'nin son deniz yolculuğunun hikâyesini anlatmaya koyuldu.

«Hardy o ara Woods Hole Deniz Bilimleri Enstitüsüyle ve bir grup gemi yapımcısıyla ilişki kurmuştu. *Neptune 4000*'i yaptılar. Çok ileri tekniklerle donatılmış bir araştırma gemisiydi. Hardy, Mindanao Çukuru-

nu incelemek için gerekli projeyi de kendisi hazırladı. Doğu Pasifik'te...»

Frank onun sözünü kesti. «Bir dakika. Ben 30 derece enlemini ve Ramapo Çukurunu inceleyecekler sanıyordum.»

«Pek değil. Hardy daha sonra bunu da yapmak istiyordu. Ama o ikinci gezide olacaktı. Donanmaya bu konularda bir sürü raporlar verdi. Sanıyorum esas istediği, *Candlefish*'in enkazını bulmaktı. Bir sürü yazışmalar gitti geldi, sonunda donanma onun projelerini reddetti.»

Frank'ın bakışları daralmıştı. 1944 olayı Hardy'nin her yerde karşısına çıkıyordu galiba. «*Neptune 4000*'e ne oldu?» diye sordu.

«İlk denize çıkışlarında Pearl çevresini dolaştılar. Üç saat su altında kaldılar. Bin iki yüz kadem derinliğinde... İşte o arada Jack bir bunalım geçirdi. Yanındaki bilimciler buna ileri derecede klostrofobi dediler. Ne olursa olsun, yüze çıkmak zorunda kaldılar. Sonunda bütün projeyi iptal ettiler.»

«Neden?»

«Her şey için Jack'e güveniyorlardı. O da sinir bunalımı geçirmişti. Uzun süre raporlu kaldı. Oğlu Peter, Seattle'da hukuk tahsil ederken okulu bırakıp onun yanına gelmek gereğini duydu. Aylarca onunla kaldı.»

Frank kollarını kavuşturup arkasına yaslandı. «Biraz dengesiz bir tip galiba, değil mi?»

«Artık değil. Altmış beş yaşına geldi. Masa işleri yapmayı kendine kabul ettirdi sanıyorum. 1966'nın kış mevsiminde Scripps'e döndü. Bana, 'Eddie,' dedi. 'Bir daha asla denizaltıyla yolculuğa çıkmayacağım. Yeter artık' Ciddiydi de.»

Frank düşünüyordu.

«Ona *Candlefish*'in döndüğünü ben söyledim demiştiniz. Nasıl karşıladı?»

«Şaşırdı... Cildi çok iyi bir güneş yanığı rengindedir. Ama beyazlaştığına yemin edebilirim. Önce inan-

madı. Sonra bir sürü soru sordu. Söylentilerden kulağıma çalınanları anlattım. Sanıyorum onu en çok şaşırtan şey, içerde tayfalardan iz ve ceset bulunmamış olması. Uzun süre yüzüme baktı, sonra dönüp topallayarak uzaklaştı. Bir daha sözünü etmedim.»

Frank tedirgin olmaya başlamıştı. Lafı kısa kesip bir an önce Scripps'e gitmek, Hardy'yi görmek istiyordu. Ayağa kalktı, Felanco'ya kahve ve tatlı sohbeti için teşekkür etti.

«Rica ederim. Jack'i bürosunda bulursunuz sanıyorum... Pazartesi sabahı.»

«Pazartesi mi?»

«Evet. Üç haftada bir Seattle'a gidip hafta sonunu oğluyla geçirir: Onunla çok gururlanır.»

«Şimdi orada olduğundan emin misiniz?»

«Evet. Eminim. Uçak biletini sekreterim aldı. Bu sabah uçtu. Hafta sonunu burada geçireceksiniz sanıyorum.»

Frank, Felanco'dan ayrılıp bir telefon kulübesine yürüdü. Hardy'nin ofis numarasını çevirdi, uzun uzun çaldırdı. Hiçbir cevap çıkmıyordu.

14 Ekim 1974

Ed Frank hafta sonunu San Diego'da geçirdi. Coronado Üssünden bir araba ödünç alıp, kentin görülecek yerlerini dolaştı. Cumartesi öğleden sonra Balboa Park'ında gezindi. Havacılık Müzesini gezdi, Reuben H. Fleet Uzay Merkezini ziyaret etti, çoluk çocuk arasında oradaki gösterileri izledi, çok da zevklendi. Pazar günü San Diego Hayvanat Bahçesine gitti. Kocaman bir gorilin kafesi önünde durdu. İri maymun Diminsky'ye amma da çok benziyordu.

Pazartesi sabahı erkenden kalktı. Güneş parlıyordu. Arabaya atlayıp olanca hızıyla sürerek Scripps'e yöneldi. Enstitünün bahçesine girince arabasını parketti, bir an durup Pasifik kıyısındaki bu binaların güzelliğini içine sindirdi. Çok renkli bir görünümü vardı buranın. Manikür yapılmış gibi, üzerinde işlenmiş bir güzellik. Ağaçlar sabah rüzgârında sanki eğiliyor, dalları birbirine değiyordu. Romantik bir yerdi doğrusu. Burada, denize bir taş atımı uzaklıkta çalışmak... Frank, Hardy'yi gözünün önüne getirmeye çalıştı. Beyaz saçları rüzgârda uçuşarak bir kayanın üstünden denize bakan, bir elinde harita, bir elinde pusula tutan, sapına kadar denizci bir adam.

Oysa tersine, Hardy'yi üçüncü kattaki çalışma odasında buldu. Kapısında «Jack N. Hardy, Profesör Doktor, Deniz Bilimleri» diye yazılıydı.

Ed Frank kapıyı vurdu, içerden ses geldi, açıp girdi. Ardına kadar açık duran pencerelerden yumuşak deniz rüzgârı giriyordu. Orta yerde kocaman, oymalı, tahta bir çalışma masası vardı. Üzeri kâğıtlarla, kitap, harita, küre, sekstant ve fotokopi halindeki raporlarla doluydu. Masanın arkasında oturmakta olan bir adam ayağa kalkıp upuzun boyunu gösterdi. İncecikti. Kırçıl bir sakalı vardı. Yüzünün derisi sağlıklı, güneş yanığı, ama yaşlıcaydı. Frank, Jack Hardy'nin savaş sırasında çekilmiş resimlerini çok dikkatle incelemişti. Bu iri mavi gözleri, ucu yukarı doğru kıvrık dudakları, masum ve dostça bakışları tanıyordu. Saçları seyrelmiş, biraz da kırlaşmıştı. Sakalı kıvırcıktı. Ama Frank, gülümseme perdesinin gerisindeki gözlerin ta içine baktı. Bu gözlerdeki yumuşaklık ve duyarlılık, yüzün başka hiçbir yerinde böylesine belirgin değildi.

Hardy gülümseyerek masanın çevresinde dolandı. Sağ ayağını tercih ediyor gibi yürüyordu. Elini uzatmıştı. Frank başını kaldırarak onun yüzüne baktı. Hardy kendisinden bir on beş santim daha uzundu. El sıkıştılar.

«Profesör, ben Albay Ed Frank. Donanma Araştırma Servisindenim.»

«Sizden ne zaman haber çıkacak diye bekliyordum.» Hardy'nin sesi ciddî ve güvenliydi. Frank'e bir koltuk gösterdi. «Buyurun, oturun.»

Frank durmadan gülümsüyor, Hardy'yi rahatlatmak için elinden geleni yapıyordu. Ama adam masanın öte yanındaki koltuğa oturduktan sonra daha serinkanlı bir havaya büründü. Aralarındaki mesafeyi korumak istiyor gibiydi. Frank bundan emindi.

Eliyle masanın üstündeki dağınıklığı işaret ederek, «İlginç çalışmalar,» dedi.

«Öyle. Burayı bu kadar dağıtabilmem on yıl sürdü. Şimdi artık isteseler de beni kovamazlar.»

Frank, «Kovamazlar tabiî,» diyerek güldü. «Bütün bunları yakıp yeni baştan bilgi toplamak daha kolay olur.» Sustu, sırıttı... Hardy de bir gülümsemeyle karşılık verinceye kadar bekledi. «Profesör, hemen konuya gireyim. Alev bacayı sarmış gibi görünüyor.»

«Otuz yıldan sonra mı? Bunca zamanda soğumuştur sanırdım.»

Frank hoşgörüyle gülümsedi. «Belki duymadınız. *Candlefish* sapasağlam ve işler durumda.»

Hardy'nin gülümsemesi yok oldu. Adam buz kesildi. «Haberlerde bu yoktu,» dedi.

«İçinde bazı hasar belirtileri var. Nedenleri belirsiz. Kanımıza göre bunlar... şey... sizin ilk verdiğiniz raporlarda anlattığınız olaylardan doğmuş. Herhalde yine de çalışır durumda.»

Hardy çok sessizleşmişti. Gözleri Frank'i âdeta oyuyordu. «Bunun nasıl olabileceğini anlayamıyorum.»

«Pearl Harbour'un altı yüz mil kuzeybatısında su yüzüne çıkmış. Çekerek üsse getirdik, açıp içine girdik, kontrol ettik. İçinde insandan eser yok.» Hardy'nin yüz çizgilerinin gerilişini izledi. «Ne ceset, ne kemik, ne de iz.»

Hardy kendini koltuğun arkasına bıraktı, Frank'den gözlerini ayırmadı. Yüzü bir maske gibiydi.

«Belki Pearl'e kadar gelip onu görmek istersiniz diye düşündüm.»

Aradan otuz saniye kadar geçtikten sonra Hardy, «Hayır,» dedi.

Frank bu sözü ona bir daha tekrarlattı.

«Donanma bütün yol giderlerinizi karşılayacak ve...»

Hardy bu sözleri eliyle bir yana iter gibi yaptı. «Bunlar geçti artık, komutan. Geçti artık.»

Frank soğuk bir sesle, «Benim için hepsi çok yeni,» dedi. Sonra tekrar gülümsedi. Karşısındaki adamın sıcak bir yönünü bulmaya çabalıyordu. «Denizaltı Komutanlığına ve Soruşturma Kuruluna verdiğiniz raporları okudum. Olay hakkında yorumlarınızı inceledim. Çok ilginç buldum.»

«Kimse inanmamıştı. Şimdi neden inansınlar?»

«Anlıyorum.» Frank ayağa kalkıp odanın içinde bir gezindi. Sabrının sonuna gelmek üzereydi. «Demek *Candlefish*'i eski denizaltılar arasında bir yerde sınıflandıracağım, sonra da onu müze yapacak bir alıcı çıkmasını bekleyeceğim. Ya da belki tekrar servise sokabiliriz. Orasına burasına biraz dokunup... yepyeni gibi!»

Frank olduğu yerde hızla dönüp Hardy'ye baktı, homurdandı. «Bakın, Profesör, bu sorun tam dokuz gündür kafamda. Kimle konuşsam, ya yardımcı olmuyor, ya da bu konuda bir şey bilmiyor! Kendi üstlerim de koca gemiyi bir halının altına süpürüp saklayabilseler, çok mutlu olurlardı. Ardımıza batan bu kıymık oldukça büyük. Kimse bulaşmak istemiyor. Yalnız kıymığı çekip çıkarmak yeter sanıyorlar! Oysa ben çok daha fazla şey istiyorum! O lânet olası geminin nasıl geri gelebildiğini bilmek istiyorum! Bunun için de yardıma ihtiyacım var!»

Hardy oturduğu yerde tedirgin tedirgin kıpırdandı. «Benden istediğiniz ne?»

«Pearl'e gelmenizi istiyorum.»

Hardy başını iki yana salladı. Frank bir daha bastırdı. «Bir bilimci olarak! Siz hem o gemiden kurtuldunuz,

hem de deniz bilimcisisiniz. Hem gemiyi biliyorsunuz, hem denizi!»

«Olmaz.»

Frank kaşlarını çattı. Yaşlı adama ne kadar komik göründüğünü düşündü. Hevesli genç bir budala! «Profesör, 1965 yılında donanmaya 30 derece enlemini incelemek istediğinizi yazmıştınız.» Hardy'nin vücudunun katılaştığını farketti. «Japonya açıklarına düşen o yer, hiç nedensiz, iz bırakmadan kaybolan gemi ve uçaklarıyla, ölen veya yok olan tayfalarıyla ün yapmış bir yer...»

Hardy kollarını göğsüne kavuşturdu. Kendi içine kaçıp saklanmaya hazır gibi görünüyordu.

Frank bir daha bastırdı. «Florida açıklarındaki Bermuda Şeytan Üçgenine çok benzeyen bir yer. Yalnız bu Pasifik'te!»

Hardy ilgisiz kalmak için çaba harcıyordu. «Eee?»

«Profesör, bu *Candlefish* böyle kaybolan gemilerin *ilk geri döneni!*»

Hardy'nin yüzünde çok belirgin bir korku gezindi. Frank, acaba onu kazandım mı, yoksa büsbütün kayıp mı ettim, diye düşünüyordu. Bu sorusunun cevabını öğrenmesi birkaç gün sürdü.

YEDİNCİ BÖLÜM

15 Ekim 1974

JOANNE işinden eve erken dönmüştü. Kapıdan girince Frank'ın acele acele üniformasını değiştirmekte olduğunu gördü. Neşeli bir çığlık atıp kollarına sıçradı. Frank gülerek onu sımsıkı kucakladı.

Joanne dudaklarını onun saçlarına saklamış,

«Seni çok özledim, çok özledim,» diye fısıldıyordu.

«Özledin mi beni?»

«Hayır.» Joanne birden kendini geri çekti, gülümseyerek Frank'ın kravatını düzeltti.

«Senin başına neler geldi bakalım?»

«İki Meksikalı denizciyle bir otel odasına kapandım. Sekiz gün yalnızca bahçeden toplanmış fasulyelerle beslendik.»

«Anlaşıldı. Peki saat ikide ne işin var?»

Joanne aldırmaz bir tavır takınmaya çalışarak uzaklaştı. «Çöp sepetimde yangın çıkmıştı da.»

Frank şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. Onun peşinden banyoya yürüdü, muslukta soğuk suyla yüzünü yıkayışını seyretti. Kız yüzünü uzun uzun yıkadı, neden sonra gözünün kuyruğuyla ona doğru baktı. «Yangını ben başlattım ama, nedenini sorma.»

Frank kahkahalarla gülmeye başladı, onu belinden yakalayıp kendine çevirdi. Yüzünden sular damlıyordu. Frank kızın elinin havaya kalktığını hiç fark edememiş-

ti. Bir anda ensesinden içeriye boşalan soğuk sular onu yarım metre havaya fırlattı. Joanne, havlu elinde, iki adım geri kaçtı.

Frank, «Allah kahretsin!» diye homurdanarak yeni giydiği temiz gömleği sırtından yırtarcasına çıkardı. Bir dakika sonra Joanne sıcak bir gülümsemeyle yanı başındaydı.

«İyi ki işten erken çıkmışım, değil mi?» diye soruyordu.

Aradan iki saat geçtiğinde, Frank talihin o gün öğleden sonra *kendisine gerçekten* yardımcı olduğuna iyice inanmış durumdaydı. Saat sekizde arabasını Pentagon'a sürdü, kahve salonunda Amiral Diminsky ile buluştu. Hava çok sıcaktı. Amiral kısa kollu gömlek giymişti. Sekreterine bir şeyler yazdırıyordu. Smitty, Donanma İstihbarat Servisinin Sivil Şefiydi.

Smitty geldiğinde saat altı buçuk olmuştu. Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle onlara doğru yaklaştı. Çok iriyarı adamdı Smitty. Kırk yedi yaşında bir Mormondu. Ne içki, ne de sigara içer, başkalarının içmesini de hoş görmezdi. Piposunu yanında getirmiş olan Frank, bütün gece onu yakmamayı çoktan göze almıştı. Yakmadı da. Önemli bir toplantıydı bu.

«Ed, nasılsın?» Smitty'nin sesi koca salonu çınlatıyordu. Frank'la el sıkışıp oturdu, kendine bir klüp sandviçi ısmarladı, yanına da bir buzlu çay söyledi. «Şimdi işe gelelim,» dedi. «Amiral bana bugüne kadar yaptığın çalışmaları anlattı. Planlarının bazı ayrıntılarını da verdi. Özellikle tahminî rakamını verdi.»

Eskiden beri bilinen arkadan bıçaklama yönteminin ta kendisiydi bu. Demek Diminsky'nin durmadan bakışlarını onun gözlerinden kaçırmaya çalışması boşuna değildi.

«Maliyeti Amiral kadar ben de düşünüyorum, efen-

dim. Ama inancıma göre böyle bir fırsatın boşa gitmesine göz yummak...»

Smitty açık açık, «Ben ona pek inanmıyorum,» dedi. «Neyi kanıtlamaya çalıştığını anlamıyorum.»

«Elimden geldiği kadar açık anlatayım, efendim. Herkesin dilinde dolaşan efsaneyi hepimiz biliyoruz. Bermuda Şeytan Üçgeni denilen yerde olduğu söylenen olaylar sır değil. Aynı tip olayların Japonya açıklarında, 30 derece enleminde de olduğunu biliyoruz. Eğer 30 derece enleminin de aslında ikinci bir Şeytan Üçgeni olduğunu bir dereceye kadar kanıtlayabilirsek, bugüne kadar sihirbazlık konusu gibi görünen bir durumu bilimsel yöntemlerle çözümleme yolunda büyük bir aşama kaydetmiş sayılırız.»

«Bildiğimiz dilde anlatsanız olmaz mı, komutan?»

«Başüstüne efendim. Demek istediğim şu. Bilimciler bu konuyu yeterince ciddiye almıyorlar. Eğer günün birinde alırlarsa, bizim onlara veri olarak kullanabilecekleri bazı bilgileri sağlamamız gerekiyor. Onlara *Candlefish*'in, bilinmeyen güçlerin kurbanı olduğunu, doğal nedenlerle batmadığını, doğaüstü nedenlerle battığını kanıtlama fırsatı elimizde. Geminin geri gelmiş olması bunu kanıtlamaya yeter bile diyebilirim ama, tam da sayılmaz... Belki otuz yıl boyunca su altında nasıl bu kadar sağlam ve temiz kaldığını açıklayabilecek bilimsel nedenler bulunabilir. Bugün gemiyi bu haliyle bilimadamlarının eline teslim etsek, hemen yarın bunun açıklamasını bulurlar. Oysa bizi ilgilendiren geminin nasıl temiz kalmış olduğu değil. O olayda başına ne geldiği... tayfalarına ne olduğu... nasıl geri döndüğü.»

Diminsky Coca Cola'sından bir yudum aldı. «Ne gibi bir kanıt çıkacak sanıyorsun?»

Frank öne doğru eğildi, konuşmadan önce dikkatle düşündü. Fazla söz söylemek istemiyordu ama, yine de etki yapabilecek fikirleri ortaya getirmesi şarttı. «Bana kalırsa Şeytan Üçgeninin birçok olaylarında olduğu

gibi bu olayda da fiziksel faktörlerden çok zaman faktörü önemli,» dedi.

«Devam et.» Smitty sandviçine saldırırken bir eliyle de kocaman buzlu çay bardağına saldırdı.

«Zaman kayması, zaman engeli, zaman kavşağı... Ne demek gerektiğini kestiremiyorum. Üçüncü sınıf uzay romanı gibi geliyor kulağa. Biliyorum. Ama yine de bu faktörlerin dikkate alınması gerektiğine inanıyorum.»

«Bir dakika.» Smitty dudaklarını kuruladı.

Diminsky bir yudum daha Coca Cola aldı, yüzüne nefret ve alay karışımı bir gülümsemenin yayılmasına izin verdi. Frank'ın kendini rezil edişini büyük bir zevkle seyrediyordu.

«Komutan, siz *Candlefish*'in 1944'den alınıp 1974'e fırlatıldığını mı söylemek istiyorsunuz?»

«Efendim, bilemiyorum. Aslında tek istediğim, benden sonra gelecek daha yetenekli, daha bilgili kişilere inceleme alanı açmak. Unutmayın ki gerek Donanma, gerekse Hava Kuvvetleri, tıpkı diğer ülkelerdeki benzer kuruluş ve örgütler gibi, bu bölgelerde yüzlerce gemi ve uçak kaybetmiş bulunuyorlar. Bu çok pahalıya maloluyor. Eğer şimdi elimize bunu önleyebilecek bir fırsat çıkmışsa, bunu kullanmamız şart diye düşünüyorum.»

«Nasıl?» Smitty keskin bakışlarını Frank'a dikmişti.

«*Candlefish*'in son seyrini izleyerek, ona neler olmuş olduğunu anlayabiliriz. Ya da buna ait bazı ipuçları elde edebiliriz. Sonra bu verilerle Senato Komisyonuna başvurarak daha ileri düzeyde araştırmalar için fon alınabilir. Belki Donanma bu konuda bir kurul ve bir kadro kurar.»

«Hay Allah iyiliğini versin, Ed!» Smitty koltuğunun arkasına yaslandı. «Donanma kendine gerekli gemilere bile zor para yetiştiriyor. Böyle bir şey için kesenin ağzını açacaklarını nasıl düşünebiliyorsun?»

«Çok daha uçarı planlara bile eğildiler.»

Diminsky alınmış gibiydi. «Nasıl daha uçarı yani?» dedi.

«1943 ekimindeki Philadelphia deneyi gibi. Rıhtımdaki bir gemide güç alanı yaratmışlardı Gemi rıhtımda görünmez olmuş, birkaç dakika sonra Norfolk'da başka bir limanda görünmüştü.» Diminsky'ye dikkatle baktı. «Hatırlamıyor musunuz yoksa?»

Diminsky yüzünü buruşturdu. «Eğer gerçekten olduysa.»

Smitty sözü kesti. «O savaş sırasındaydı. Özel bir projenin özel biçimde uygulanışıydı.»

«Bu da öyle. Donanmanın parasını hesaplı harcayıp, başka olaylara neden olmayalım.»

«Peki ya tayfa? 1944'de *Candlefish*'de görevli olan adamlar? Bu dönüş seferinde onların izi yok! Aradan geçen otuz yıl içinde bir yerlerde yok olmuş gitmişler.»

«Evet, yok olmuşlar. Nedenini bilmek isteriz tabiî. Gemiyi terk mi ettiler? Öldüler mi? Hücrelerine mi ayrıldılar?»

«Ne?»

«Bunlar yalnızca olasılıklar, efendim. Tek istediğim işe başından başlayıp geminin son rotasını izlemek, aynı koşulları yaratıp nasıl kaybolduklarını anlamak için bir izin.»

Diminsky kendiliğinden bilgi eklemek gereğini duydu. «Bay Frank o son seferden kurtulan bir kişi de buldu, Smitty. Adam sonradan denizbilimcisi olmuş. Bence onun fikirleri bu sorunu çözmeye yeter.»

Frank onun sözünü sertçe kesti. «Görüştüm onunla. Fikirlerini alabileceğimizden o kadar emin değilim. *Candlefish* konusu artık ta burasına gelmiş onun.» Gırtlağına dokundu. «Hemen ifadesini savaştan sonra da almışlar. Kesin bir sonuca varılmamış. Yalnızca bazı tahminler atmış ortaya.»

«O tahminler senin varacağın sonuçlardan daha geçerli.» Diminsky işi inada bindirmişti.

«Bakın, adam bir bilimci. Nasılsa er geç merakı baskın çıkacak. İstediğim anda ondan yararlanabilirim.»

Smitty, «Çocuklar,» dedi. «İşler fazla karışmadan

basitleştirsek fena olmaz. Olay daha şimdiden gazetelere yansıdı. Bir sürü özel kuruluş Donanmanın üstüne üşüşmüş durumda. İkinci Dünya Savaşı Madalyalı Anneler Derneği, Amerikan Lejyonu, Eski Dış Savaş Muharipleri Derneği... hepsi 1944'de o gemide hizmet görmüş akrabalarının başına neler geldiğini bilmek istiyorlar. Onlara bir cevap vermek zorundayız.»

Diminsky, Frank'a keskin bakışlarla baktı. «Eğer bazı kimseler dışarıya bilgi sızdırmamış olsa bugün böyle bir cevap vermek zorunda kalmazdık,» dedi.

Frank, «Denizaltı'nın Pearl'e çekilişini yüzden fazla denizci seyretti, Amiralim,» dedi. «Bilgi sızması devede kulak.»

Smitty, «Ana konudan uzaklaşmayalım,» diye atıldı. «Denizaltı Komutanlığı da durumdan pek sevinç duymuyor. Üzerlerine bu kadar dikkat toplanması hoş değil. İşi sessizce sonuçlandırmak istiyorlar.»

Diminsky, «Bizim de istediğimiz aynı şey,» dedi.

Frank, «Umarım Amiral 'biz' derken, eski sultanların kullandığı anlamda kullanmıyordur bu sözü,» diye gülümsedi. Sonra Smitty'ye bakıp onun tepkisini görmeye çalıştı. Koca Mormon o anda çayını içmekle fazla meşguldü.

Diminsky, «Beni dinleyin, komutan Frank,» dedi. «Biz elemanlarımızın merak duyduğu konularda özel bir araştırma servisi değiliz. Bizim görevimiz emir almak... Eğer içgüdülerinizi kendiniz kontrol etmek yeteneğine sahip değilseniz, ben size emir de verebilirim!»

Smitty her iki subaya anlayış dolu bir yüzle gülümsedi. «Bu emir zincirine dahil olmadığım için ne kadar mutlu olduğumu bilemezsiniz,» dedi. «Ben sivilim. Hareketlerimde bir dereceye kadar özgürlüğüm var. İşimi bu yüzden seviyorum. Ama yine de bazı sorumluluklarım var tabiî. Bir tanesi çok genel ve çok geçerli bir kural: 'Donanmanın parası sokağa atılamaz.'»

Frank midesine bir ağırlık oturduğunu fark etti.

«Fikirleriniz beni pek ikna edemedi, komutan. Ama

reddedebilecek durumda da değilim. Belki de bir bakıma haklısınız. Karşımızda donanmayı tehdit eden bir durum gerçekten var. O tehdit *Candlefish*'den gelmiyor ama, kaybolduğu bölgeden geliyor. Belki buna dayanarak Senato Komisyonundan bu inceleme için para koparabilirim. Hiç emin değilim ama, bir deneyeceğim.»

Diminsky çaresiz bir öfkeyle Smitty'ye bakıyordu.

Frank arkasına yaslandı, koltuk altlarından beline doğru akan ter damlalarının izlediği yolu farketti. Garsona işaret edip üç buzlu çay daha söyledi.

19 Ekim 1974

Sabah güneşi ufuk çizgisinden yükselip, sıcak ışıklarını *Candlefish*'in üzerine doğru yolladığında, Frank'ın akşamdan kalmalığını daha da beter bir hale getirdi. Titreyen elinde tuttuğu dumanı tüten kahveden bir yudum daha aldı. Vücudu ısındıkça, aklından son üç günü bir daha geçirmeye başladı. Diminsky ve Smitty ile buluşmasından bu yana geçen üç günü. İçinden, «Tanrım, ne keşmekeş!» diye söylendi.

Diminsky ile arasının soğuklaşması, Washington'da havaların serinlemesine, sonbaharın gelmesine denk düşmüştü. Kenti yağmurlar ve rüzgârlar sarmış, herkesin sinirleri tepesine çıkmıştı. Joanne'la çatışması da o yüzdendi. Bunu düşününce yüzü daha da buruştu.

Her ikisi de birbirlerine incitici, tatsız şeyler söylemişlerdi. Frank ona dağınıklığı, sakarlığı konusunda çıkışmış, o da ona «bencil gururu» yüzünden çatmıştı. Frank evden ayrılıp havaalanına giderken kendini öfkeli bir boğa gibi hissetmiş durmuştu.

Yumuşak rüzgâr rıhtımın tentesini uçururken Frank fincanını boşalttı. Ağzına paslı bir tat yayıldı. Kahvaltıda bir fincan daha içerse belki bugünü sürdürebilecek hale gelirdi.

Neyse ki Donanmanın kahveyi kısmayacak kadar

parası var, diye düşündü. Bir daha böyle çığırından çıkacak kadar içmemeye karar verdi. Bu çözüm değildi ki! Sabah *Imperator*'dan ayrıldığından bu yana ilk defa olarak çevresinde çalışanları ilgiye benzer bir duyguyla izlemeye çalıştı.

Adamlar gemide bulunan şahsî eşyaları daha yeni toplamışlardı. Torbaların üstünde mavi yazılar, isimler, numaralar görünüyordu. Cook'la rıhtım görevlisi hepsini işaretliyor, listeye kaydediyorlardı. Frank çevredeki sessizliği de farketti. Başını kaldırıp *Imperator*'a doğru baktı. Bir sürü tayfa parmaklıklara yaslanmış, sessizlik içinde olup biteni izliyordu.

Sonunda eşyaların yüklendiği kamyonun kapıları kapandı, kamyon ilerdeki antrepoya doğru yola çıktı. Seyirciler normal işlerine döndüler. Denizaltıda, patlayıcı maddeler ve silâhlar dışında bulunan her şey böylelikle o antrepoya taşınmış oluyordu.

Frank rıhtım bürosundaki çalışma masasına oturup orta çekmeceyi çekti, bir dosya çıkardı, içinden resimleri çıkarıp incelemeye koyuldu. Otuz yıl önceki faciadan bir bunlar kalmıştı ellerinde.

Denizaltıyı ilk bulduklarında her bölümün ne durumda olduğunu gösterir hasar resimleriydi bunlar. Şimdi boşaltılmıştı gemi. İçinde hiçbir şey kalmamıştı.

Bakım ekibinin şefi McClusky arka delikten dışarıya başını uzattı, sonra kendini çekip güverteye çıktı. Frank'ın masasına yürüdü.

«Rampayı toparlayıp sağlamladık efendim. Ama motoru üzerine nasıl koyabileceğimizi bilemiyorum.»

Frank planları önüne çekti, açtı, baktı. «Mühendislik bürosu ne diyor?»

McClusky homurdandı, yağlı elini yüzünden geçirdi. «Onlar kolay sanıyor efendim. Onlara göre motoru tekerlekler üstüne kaydırıp sehpasına alacağız. Ama beni sıkan asıl neyle kaldıracağımız. Bazı hazırlıklar yapıyoruz ama, o ipler bir koparsa geminizde oldukça büyük bir delik açılmasına sebep olabilirim.»

Frank planlara bir daha baktı. Cook masaya yaklaştı, elindeki listeleri masanın köşesine koydu. Frank bu arada, «Başka ne yapabiliriz?» diye soruyordu.

McClusky planın bir noktasına parmağıyla dokunarak: «Üstteki tavanı delmeme izin verin, komutan,» dedi. «Oradan bir vinç uzatır motoru anında yerine koyuveririm.»

Ama Frank, güverteyi delmeye pek yanaşmıyordu. Başka bir yol bulmaları şarttı.

O sırada telefon çaldı. Cook kulaklığı alıp kulağına tuttu, sonra Frank'ın burnuna doğru uzattı. Frank telefona sert bir günaydın çaktı.

«Kaçta? On birde mi? Teşekkürler!» Sonra kulaklığı tekrar Cook'a verdi. Vücudundaki adrenalinin yükseldiğini hissediyordu. «Mac, sen yine iplerle bir dene,» dedi. «Eğer olmazsa, başka bir çare düşünürüz.»

Şef ona güvensiz gözlerle baktı, sonra arkasını dönüp denizaltıya doğru yollandı. Frank o konuyu unutmuştu bile. Bugünlerde iyi haber zaten kıttı. Bir tanesi geldi mi, başka her şeyi unutturmaya yetiyordu. O anın keyfini çıkarmaya çalışarak Cook'a:

«Ray, bil bakalım bugün buraya kim geliyor?» diye sordu.

Cook yorgun gözlerini listelerden kaldırıp ona baktı.

«Bob Hope mu?»

Frank yüksek sesle güldü. Bu gülüşe sebep, akşamdan kalmalığı değildi. İyi haberi kolay tanırdı Frank. «Jack N. Hardy,» diye açıkladı. «Eski *Candlefish* kadrosundan Hardy. Üç saata kadar burada olacak.»

«Tebrikler.»

Frank bu tebrikleri başını hafifçe eğerek kabul etti. Aklı daha şimdiden işin ayrıntılarına yönelmişti. Adama baştan sona kadar çok iyi davranmak, önemli adam muamelesi yapmak gerekiyordu. Bir kere Ford adasından alıp buraya getirilmeliydi. Bu iş için üsden bir şoförle araba tahsis edilmeliydi. Oda da ayrılmalıydı. Cook'a: «Oda birinci katta olsun,» dedi. «Profesörün bir ayağı iyice aksıyor.»

Sonra Cook'u orada yalnız bırakıp denizaltıya yürüdü, kapaktan içeriye girdi. Washington'a gittiğinden beri midesine oturan taş artık kalkmıştı.

Geminin içindeki değişiklik inanılır gibi değildi. On gün önce bir facianın izlerini taşıyan bu yer, şimdi sapasağlam bir geminin içi olmuştu. İki yandaki boş torpido sehpalarına baktı. Başını kaldırdığında arka tarafta, subaylar bölümünde bir hareket sezdi. Orasıydı asıl gitmek istediği yer.

Basquine'in kamarasına girince, Hardy'ye nasıl davranması gerektiğini bir daha hesapladı. O yardım etmezse Frank'ın projesi neye yarardı ki? Bütün mesele adamın yardımını sağlamaktı.

Cook onu yirmi dakika sonra buldu, hazırlıkların tamam olduğunu haber verdi. «Şimdi ne yapacağız?» diye sordu.

Frank gülümsedi, koltuktan kalkıp saatına baktı. Hardy'nin jeti iki saata kadar iniyordu. Yapılacak çok iş vardı. Ama önce Cook'u inandırması gerekiyordu.

«Hardy'nin kamarasına daha dokunulmadı, değil mi?»

Cook başını salladı. «Siz öyle söylemiştiniz.»

«İyi. Şimdi yapacağımız şu...»

Cook dinledi. Yakışıklı yüzüne bu işten hiç de hoşlanmadığını belli eden bir ifade yayılmıştı. «Sekstant, resimler, depoya götürülen malzeme... Ona tuzak kuruyorsunuz! Bu gemiyi sahte bir altın madeni gibi donatıyorsunuz.»

«İyi bildin. Bu adama öyle bir zoka yutturmak istiyorum ki, bizimle gelmek için kendisi yalvaracak sonunda.»

«Neden?»

«Ona ihtiyacım var. Hem de çok.»

Cook bu işten hiç hoşlanmamıştı.

«Şimdi bir telefon daha edeceksin. Cohen ve Slater'e. En çabuk yoldan hemen buraya gelsinler. Yarın sabah saat sekizde burada olsunlar.»

Cook'un beğenmez ifadesi düpedüz ürkütücü bir hal aldı. «Gold-Dust ikizlerini, ha? Niyetimiz birinin beynini yıkamak mı?»

«Yıkamak değil, Albay. Yalnızca üstündeki pası sıyırmak. Şimdilik telefonunu et, sekstantı da üst güverteye çıkar.»

Cook başını salladı, soğuk bir tavırla kapıya yöneldi. Bir an durup Frank'a döndü. «Biliyor musunuz, çok garip. Hardy'nin otuz yıldan sonra geri dönüşü, ve burada tekrar Donanmadan... kazık yemesi...»

Frank'la Cook rıhtımda durup, kayığın kayarak yaklaşmasını izlediler. Hardy inmeye hazırlanırken gemicilerden biri kayığı rıhtıma tutturan kancaya sımsıkı asıldı. Hardy'nin topallayışı Frank'ı tedirgin etmişti. Bu kadar fazla aksadığını daha önce hiç fark etmemişti. Tanrım, diye düşündü. Tek eksiğimiz adamın denizaltıda merdivenden düşmesi. O zaman ne halt ederiz?

«Pearl'e hoş geldiniz, Doktor Hardy. Gelmeniz beni gerçekten çok mutlu etti.» Hardy köşede durmuş ceketini çıkarıyordu. Kravatını da gevşetti. Onlara gülümseyerek baktı.

«Buralarda havanın ne kadar sıcak olduğunu unutmuşum, komutan,» dedi.

Frank, Cook'u tanıttı. Cook çabuk adımlarla ilerleyip Hardy'nin bavulunu aldı.

«Eee, görmek istiyor musunuz onu?» Hardy, Frank'ın bu sorusunu başını sallayarak cevapladı. Frank öne düşüp onları rıhtımın karşı tarafına yürüttü, sonra yana çekilip Hardy'nin *Candlefish*'i rahatça görebilmesi için yer açtı.

Profesör güneş gözlüklerini yukarı kaldırdı, denizaltının alçak, uzun gövdesini inceledi. Çok sakin duruyor, gözleri geminin önünden arkasına, sonra tekrar önüne doğru kayıyordu.

«Nasıl görünüyor?»

Hardy gözlüklerini indirdi, hiçbir şey söylemedi. Sakin bir sesle hangi otelde kalacağını sordu.

«Bu üsde, subaylar bölümünde kalacaksınız. Her şey hazırlandı.»

Hardy yavaşça başını salladı, sonra yine denizaltıya baktı. Alnında küçük ter damlacıkları belirmişti.

Frank, «Hadi, gidelim,» diyerek onu rıhtımın yan basamaklarından aşağıya indirdi. Önde yürürken bir ara dönüp arkasına baktı, durumdan hoşnut kaldı. Topaldı mopaldı ama doğrusu Hardy yine de çevik hareket ediyordu.

Güneş hemen hemen tam tepelerindeydi. Üç adamın kısacık gölgeleri tam yanı başlarına düşüyordu. Frank rıhtım bürosunun masasına varmıştı. Elini kâğıtların altına daldırdı, garip görünüşlü sekstantı bulup çekti. Bir süre elinde sekstant'la Hardy'nin arkasında sessizce durdu, yaşlı adamın denizaltıyı iyice incelemesini bekledi.

Hardy denizaltının kulesi üstündeki çıkıntılı çivilere baktı. Burada numara vardı. Güç duyulan bir fısıltıyla, «İki yüz seksen dört,» diye söylendi.

«Profesör?»

Hardy ağır ağır döndü, gözleri Frank'ın uzattığı acayip alete takıldı kaldı.

«Cyclops,» dedi. Sesinde büyük baskı altında olduğunu belirten bir titreşim vardı. «Nerede buldunuz onu?»

«Ön güvertedeki topun çengeline takılmıştı.» Frank sekstantı onun eline tutuşturdu. «Tanıyor musunuz?»

Hardy, «Benim,» diye mırıldandı. «Daha doğrusu, benimdi. Otuz yıl önce.» Sekstantı avuçları, parmaklarıyla çevirdi, ayar vidasını oynattı, madenini okşadı. Sol yanağındaki kasın atmaya başladığı görülüyordu. Alnında da bir damar kabarmış, mavileşmişti.

Cook telâşla onun yanına sokuldu. Hardy güneş gözlüklerini çıkarıp, gözlerini sildi. Soluğu yavaş yavaş normale döndü.

Frank şaşalamıştı. «İyi misiniz?»

Hardy başını salladı, şakaklarını ovdu, kendini toparladı. «Büroma geldiğiniz günden beri kendimi buna hazırlı-

yordum,» dedi. «Herhalde biraz fazla kuruntu yapmışım.»

«Bakın, isterseniz sizi önce odanıza götürelim. Yerleşip bir dinlenin. Denizaltıya sonra gideriz.»

Hardy bunu reddetti. Rıhtımın yan demirini tutarak kayığa doğru ilerlemeye başladı. Frank sekstantı masaya koydu, bir çekmeceyi açtı, içinde resimlerin bulunduğu zarfı kapıp Cook'a doğru yürüdü.

«İstediğim her şeyi hazırladın mı?»

«Fazlasını bile.»

«O ne demek oluyor?» Frank, Cook'un yüzünden bir şeyler anlamaya çalışıyordu. «Bak, sürpriz istemiyorum, Ray. Hele şimdi.»

«İşe lezzet katacak bir iki ayrıntı, canım.» Sonra ekledi. «Onu fazla bunaltmayın, ne olur!»

Frank sandala bindi. Bu Cook ne yaptığını sanıyordu yani? Kendisinin eline bir halat alıp Hardy'yi döveceğini mi düşünmüştü yoksa?

Hardy sigara köprüsünün gerisindeki güverteye varınca durdu, başını arkaya attı. Frank'a hiç aldırmadan bir iki adım geriye çekildi. Gözleri güvertenin taban döşemelerini taramaktaydı. Ölçüyordu orayı.

«Şuraya çarpmış olacağım,» dedi, sağlam ayağını yere vurdu. Sonra eliyle sakat dizini gösterdi. «Dizim bu hale bundan geldi.» Frank onun bakışlarını izledi, adamın aklından geçenleri kestirmeye çalıştı. Yıllarca önce bu adamın ne kadar genç olduğunu, kendisini sürükleyen sulardan kurtulmak için tam bu yerde nasıl mücadele etmiş olabileceğini gözünün önüne getirdi.

Hardy sancak tarafına geçip, yine yüksek dipli çivilere baktı. 284'ü tekrar okudu. İşte kanıt buydu. Bu numara işi gerçekleştiriyor, rüya olmaktan çıkarıyordu. Bu gemi *USS Candlefish*'di. Buna hiç kuşku yoktu. Frank, yaşlı adamın yanak kasının yine atmaya başladığını gördü.

«Ön kapaktan içeriye girebiliriz, Profesör.»

Hardy'nin yüzünde garip bir gülümseme belirdi.

«Bacağımın durumuna aldanmayın, komutan. Hâlâ hareketli sayılırım...» Merdivenin madenî trabzanını tutup kendini yukarı çekerek köprüye tırmandı. Bacağının taşıyamadığını kollarının gücüyle kapatıyordu. «Benim yaşımda bir insan için...» diye ekledi. Köprünün üstünde durup Frank'a gülümsedi. Sanki onun da olsa olsa ancak kendisi kadar çevik olabileceğini anlatmak istiyordu. Frank çok etkilenmişti. Elindeki zarfı dişlerinin arasına kıstırıp kollarıyla trabzanı tutarak tırmandı.

Hardy'nin başı, kaptan kulesinin kapağından aşağı, gözden kayboldu. Frank da onun peşi sıra kapaktan içeriye girdi.

Hardy çevreyi gözleriyle taradı, tanıdık kokuyu içine çekip burnunu buruşturdu. Makine yağı kokusuydu bu. Gözleri aletlerde, ilerledi. «Bu camlara ne olmuş?» diye sordu.

«Kırılmış. Her yana saçılmıştı.» Frank, Profesörün yüzündeki şaşkınlık ifadesini izledi. Sonra bu şaşkınlık silindi. Adamın gözü köşede duran bir şeye takılmıştı.

İlk tuzak. Hardy orada duran askerî broşürü eline aldı; şöyle bir tarttı. Dudakları arasından bir isim söyledi, düşünerek bir an durdu, broşürü bıraktı. «Yaman adamdı Jenavin...» dedi. «Subay olmak için içi içini yerdi.» Sessizleşti, orta yerde durdu. Frank, yaşlı adamın kafasında anıların nasıl birbirini kovaladığını görür gibi oluyordu.

Hardy birden dönüp aşağı inen merdivenlere yöneldi. Kontrol odasına indi. Frank da peşinden inmeye başladı. Merdivenin yarısına geldiğinde geminin ön tarafından gelen pompa seslerinin Profesörü yerinden sıçrattığını gördü. Aceleyle: «Ön motor odasında çalışanlar var,» diye açıkladı. Masaya yürüyüp elindeki zarfı boşalttı, resimleri yaydı. Hardy'nin dikkati, seslerin kaynağındaydı. Frank onu kolundan çekmek gereğini duydu. «Bunlara baksanız iyi olacak.»

Hardy yavaş yavaş şimdiki zamana döndü, siyah beyaz resimleri incelemeye başladı. Denizaltıyı ilk bul-

dukları zamanki durumu, bölüm bölüm, kamara kamara gösteriyordu bu resimler. Frank'ın söyleyebileceği hiçbir şey durumu bu kadar açık biçimde ortaya seremezdi. Hardy resimlere bir süre baktı, sonra, «Her taraf böyle miydi?» diye sordu.

«Her taraf. O günden buyana bir hayli temizledik. Kişisel eşyaların çoğu toplanıp kaldırıldı. Ama sizin kamaranıza dokunmadık. Bakmak ister misiniz?»

Hardy başını iki yana salladı. «Henüz değil. Önce buna bir alışayım...»

Arkaya doğru yürüdü, tayfa yemekhanesine girdi. Burada kişisel eşya olmadığı gibi, tuzak falan da yoktu. Oradan tayfa koğuşuna geçtiler. Bütün yataklar katlanmış, duvardaki yuvalara sokulmuştu. Çekiç sesleri Hardy'yi yine ön tarafa çekti, kapağın önünde durup, yolu tıkayan bir numaralı motora şaşkınlıkla baktı.

McClusky yapmakta olduğu işin çıkardığı güçlüklerden bezgin durumdaydı. Dudaklarından donanmaya yönelmiş, pek iltifat sayılmayacak bir söz fırladı. Hardy gülümsedi.

«İşte bu, otuz yıldır değişmemiş bir durum,» dedi.

Frank rahatlamıştı. Hardy'nin gevşemeye başladığı belliydi. Savunma kaleleri eskisi kadar güçlü değildi artık. Tayfa koğuşunun çevresine bakınırken gözleri bir dolabın kapağına iliştirilmiş Ann Sheridan resmine takıldı. «Bir tayfa vardı...» diye söylendi. «Adı hatırımda değil. Ann Sheridan'a deli olurdu.»

Frank, «Jones olmalı,» dedi. «İçi Ann Sheridan resimleriyle dolu iki albümünü bulduk.»

«Tamam! Corky Jones. Hey, Walinsky'nin pipolarına ne oldu?»

Frank bir an şaşaladı. Sonra ön motor bölümündeki oymalı rafı hatırladı. «İki numaralı motorun üstündeki rafta duranlar mı? Hâlâ oradalar.» Parmağıyla motor bölümünü gösteriyordu.

Hardy arkadaşının adını mırıldandı. «Şef Walinsky. Anton. O pipolar...» Sustu, daldı. Dinlenme saatlarında

Şef'le birlikte kahve içişlerini, o pipoları parlatırken sohbet edişlerini düşünüyordu. Kırk yılda bir Walinsky bu pipolardan bir tanesini yakar, tüttürürdü bile.

Frank gülümsedi. Hiç değilse Hardy'nin anıları tatlılaşmaya başlamıştı. Onu kendi kamarasına götürmek için en uygun zaman bu olmalıydı.

Hardy tek ayağına yüklene yüklene ilerlerken bir yandan hiç durmadan konuşuyordu. Kontrol odasından tekrar geçtiler. Hardy orada bir an durup görev defterine göz attı. Dudakları arasından bazı isimler mırıldanıyor, sesi pek duyulmuyordu. Aklından bu insanların yüzlerini hatırlamaya çalıştığı belliydi. Gözleri yine çevrede dolaştı, otuz yıldan beri duymadığı sesleri dinliyormuş gibi bekledi.

Subaylar bölümünde Hardy nöbetçi odasına başını uzattı, duvarlara asılı Japon gemilerinin resimlerine baktı. Köşedeki rafta duran 78 devirli pikabı işaret etti. Bu da Cook'un katkılarından biriydi. «Filonun en iyi Glenn Miller koleksiyonu bizim gemideydi,» dedi.

«Öyle görünüyor efendim. Hepsini toplayıp depoya kaldırdık.»

Hardy bu sözleri duymuyor gibiydi. «Stanhill,» diye mırıldandı. «Yalnız Glenn Miller dinlerdi. Ay Işığı Serenadını hatırlıyor musunuz, komutanım?» Frank tatlı tatlı gülümsedi.

Hardy oraya son bir bakış fırlatıp koridora döndü, ilerledi. Frank onun subay kamaralarına girişini izledi, sonra peşinden gidip kapının eşiğinde durdu. Hardy içerdeki perdeli bölmeleri inceliyordu. Kendi yatağının perdesini çekip açtığı zaman Frank da gidip ona yaklaştı.

Hardy, «Çok dar, değil mi?» derken, yüzündeki gülümseme sesine hiç uymuyordu. İncinmiş gibiydi sesi. Yıllar önceki bir incinme. Ta derinlere gömülmüş bir incinme. O da kendi duygularını inceliyor olmalıydı şu anda. Belki de Cook haklıydı. Hardy'nin adım adım kendi cehennemine doğru yürümesine zemin hazırlamışlardı. Yaşlı

adamın içinde kopan fırtınaların dinmesini beklemekten başka çare yoktu.

Hardy kendi yastığına bakıyordu. Trans halindeymiş gibi ilerleyip elini yastığın altına daldırdı.

Frank alçak sesle, «Dolabınıza koyduk, efendim,» dedi. «Nerede sakladığınızı bilmiyorduk.»

Hardy ona baktı, yüzünü inceledi, sonra dönüp dolabı açtı, içinden çerçeveli bir resim çıkardı. Yıllar öncesinin Elena'sı ona gülümsüyordu. Frank adamın göz yaşlarını tutmaya çalıştığını farketti.

«Eşiniz mi?»

«Evet. Onu 1963 yılında kaybettim.»

Sessizce durdular. McClusky'nin çekici bile sessizleşmişti o anda. Hardy sonunda duygularını kontrol altına almayı başardı, içini çekti. «Bu resmi alabilir miyim?»

«Buradaki her şey sizindir, Profesör.»

«Pek sayılmaz.» Hardy resmi masanın üstüne bırakıp dolaba uzandı. «Bunlardan iki tane almaya yetecek parayı hiçbir zaman bulamadım.» Oradan iki subay kasketi çıkardı, birini başına giydi. Hiç uymuyordu. Frank gülümsemek zorunda kaldı. Hardy kasketi çıkarıp tersine çevirerek içindeki etikete baktı. Yüzünden öfke ve tiksinti karışımı bir ifadenin hızla geçtiği görüldü.

Kasketi uzattı. Frank alıp ismi kendi gözleriyle okudu: BATES, W.

Frank içinden küfretti. Temizlik ekibinde, Bates'in kasketini Hardy'nin dolabına kaldıracak kadar salak olan kimdi acaba?

«Ön torpido bölümüne geçelim mi, Profesör?»

Hardy başını iki yana salladı. «Bir gün için bu kadarı yeter bana,» dedi.

Cook'la Frank, Profesörü bekleyen arabaya kadar geçirdiler. Hardy, Frank'ın daveti üzerine öğle yemeğini birlikte yemeyi kabul etti, sonra kanapenin arkasına yas-

landı, karısının çerçeveli resmine bakarken araba hareket edip uzaklaştı.

Sonunda Cook da soluk alabilmişti. «Gezi maceralı geçmiş olmalı,» dedi.

Frank ona pis pis bakıp Bates'in kasketini uzattı. Cook'un özür dileyişi bile belirginlikten uzaktı. «Tanrım! Yağla su birbirine karışmaz derler ama...»

Frank başını salladı. Bir daha yapılacak budalaca bir yanlışlık Hardy'yi kendilerinden roket hızıyla uzaklaştırabilirdi. Bu sefer yine şanslı çıkmışlardı. Ama gelecek sefer... Gücü çekilir gibi oldu. Denizaltıyı gezmek bu işe yetmeyecekti. Hardy'nin işe karışması için daha pek çok şey gerekecek gibi görünüyordu.

Frank'le Hardy akşam yemeklerini subaylar lokantasında erkence yediler. İkisi yalnızdı. Sanki aralarında anlaşmış gibi, *Candlefish*'den hiç söz etmediler. Sohbetleri hep havadan sudan oldu.

Tatlılarını yerken Frank birden uyandı. Konuşmaları hep kendisi yapıyordu. Bir saattir Hardy onu durmadan konuşturmuş, bütün geçmişini öğrenmiş, altı yaşındayken Omaha'daki çiftlikte babasının nasıl öldüğünden başlayıp Normandiya çıkarmasında nasıl görev aldığına, akademideki öğrencilik günlerine, denizaltıcılığı seçişine, İstihbarat Bölümüne geçişine kadar bütün hayatını anlattırmıştı. Frank'ı asıl şaşırtan Hardy'nin sinsiliğiydi. Adam doğuştan savcı olacak bir tipti galiba. Gerçekten ilgi duyuyormuş gibi görünüyordu. Çok iyi dinleyiciydi. Washington'dan buraya ikinci gelişinden bu yana, Frank kendini ilk defa rahat hissetmişti. Önündeki kahve fincanını eliyle iterek ikinci kahve teklifini reddetti.

Hardy bu sırada çikolatalı dondurmasını bitirmeye uğraşıyordu. Salonun subaylarla, eşleriyle dolup dolup boşalışını seyretmekteydi. Yine düşünceli görünmeye başlamıştı. «Çok tarafsız bir gözlemde bulunacağım, komutan,» dedi.

«Ne gibi?»

«Bayanlar hakkında. Gittikçe güzelleşiyorlar. Belki dekor öyle gösteriyor, ya da belki ben bunamaya başlıyorum. Ama gözüme gerçekten çok daha güzel görünüyorlar.»

«Herhalde haklısınız, efendim... ama dikkatimizin o kadar dağılmasına gerçekten pek ihtiyacımız yok. Ne dersiniz, güzel kadınları daha az olan bir yere gidelim mi?» Hesabı istedi, Hardy'yi Hawaii'nin tatlı akşam serinliğine çıkardı.

Frank arabayı üssün içinde dolaştırırken Hardy yanıbaşında sessizce oturuyordu. İlginç bir şey gördükçe, ya da eskiye ait birşey hatırladıkça gülümsemekteydi. Frank karışmadı. Varsın adam kendine gelsin, diye düşünüyordu. Artık işin eğlence kısmı bitmişti. Ciddî bölümüne başlamak üzereydiler. Araba durdu. Hardy nereye geldiklerini görünce yüksek sesle güldü. Barın kapısı üstünde, «Tam temizlik,» diye yazılıydı. Hardy, «Tam temizlik, ha?» dedi. «Çok kurnaz bir buluş komutan.»

«Eğer istemiyorsanız...»

Hardy elini havada salladı, arabadan indi, Frank'ın da valizini bagajdan alıp yanına gelmesini bekledi.

Eski savaş sözlüğünde «Tam temizlik,» bir seferden başarılı dönüş yapıldığını anlatırdı. Bütün torpillerin atılmış, ve bütün hedeflere isabet ettirilmiş olduğunun belirtisiydi. Limana dönen bir denizaltı eğer periskopuna belirli bir flama çekmişse, bu o geminin denizleri düşman gemilerinden tam temizlemiş olduğuna işaretti.

Bu bar, Pasifik Denizaltı Komutanlığındaki görevlilerin en sevdikleri yerdi. Duvarlarda ünlü, kahraman denizaltı komutanlarının resimleri asılıydı: Lockwood, Grenfell, Morton, O'Kane. Hepsi rafların üstünden aşağıya, genç kuşağa bakıyorlardı. Bunlardan başka, tayfaların, eski ikmal gemilerinin, başka üslerin de resimleri vardı. Denizaltıcıların kullandığı bazı alet ve cihazlar barın üstüne konmuştu. Müze gibi bir yerdi burası. Altın

Yunus işaretini takan binlerce kişinin katkılarıyla gerçekleşmişti.

Hardy tekrar anılarını yaşar ve anlatırken, Frank dikkatle dinledi. Ama Profesörün sözü *Candlefish*'e getirmeye hâlâ niyeti yoktu.

Frank yeni bir taktik denemeye karar verdi. «Denizaltı dalını seçmenize sebep neydi, Profesör?»

Hardy'nin yüzünde sır saklayan bir ifade belirdi. «Cevabını kendi ağzınızla verdiniz işte,» dedi.

«Nasıl?»

«*Denizaltı* adlı bir filmdi. Jack Holt'la Ralph Graves başrollerini oynuyorlardı.»

Frank ömründe ne o filmi, ne de Jack Holt'un adını duymuştu. Yine de, çok iyi anlıyormuş gibi başını salladı.

Hardy durumu farketmekte gecikmedi. «Galiba açıklasam fena olmayacak,» dedi.

Connecticut'da nasıl büyüdüğünü, sonra Long Island'a nasıl taşındığını, denizciliğe ve teknelere, her türlü tekneye nasıl merak sardığını anlattı. Yaşı biraz büyüyünce her fırsatta denize açılmaya başlamıştı. Genellikle babalarının tekneleri olan arkadaşlarına katılıyordu. Kendi annesiyle babası kıyıda bir dükkân açmış, deniz malzemesi satmaktaydılar. Jack bu işleri iyi öğrenmişti. Çalışkandı da. Bu yüzden, yardımcı tayfa istendiği zaman tercih edilen bir genç olmuştu. Annesiyle babası onun bu gezilerden büyük zevk aldığını fark ettikleri için hiç engel olmaya çalışmadılar. Ondan dükkâna bekçilik etmesini istemediler. Hem oğullarının bu durumu onlara yeni müşteri de getiriyordu.

1929 ekonomik krizi gelip çattığı zaman Hardy on bir yaşında bir çocuktu. İlk denizaltı filmini o zaman seyretmişti. Bir buçuk saat boyunca sinemada hiç sesini çıkarmadan oturmuş, film bittiği zaman hayatın kendisini ne yöne iteceğini kesinlikle anlamıştı. Yine de, emin olmak için, sinemadan çıkmadı, filmi başından sonuna bir kere daha izledi.

Büyük ekonomik kriz, Hardy'nin denizciliğini de biraz sektelemişti. Bir zamanlar yat sahibi olan kişiler, artık hayatlarını bile kazanmakta güçlük çekiyorlardı. Kendi annesiyle babası ekmek paralarını ancak çıkarmaktaydılar. Hardy de boş zamanlarında dükkâna yardım etmek zorunda kaldı. Ama rüyası yine de kafasının bir köşesinde saklı ve canlı duruyordu. Fırsat çıktıkça yine denize açılmaktan da geri kalmıyordu.

1936'da liseden mezun oldu. Donanmanın denizaltı okulunun New London'da bulunduğunu, yani kendi yaşadığı yerden bir otuz mil kadar uzakta olduğunu artık bilyordu. Önce deniz subayı olup, sonradan denizaltı eğitimine gönüllü yazılmayı daha doğru buldu. Deniz Akademisine girmek üzere başvurdu. Yazın birlikte denize açıldığı ailelerin birinin tavsiyesiyle, müracaatı dikkate alındı, ama Hardy giriş sınavlarında başarı gösteremedi.

Küçük düşmüş, umutları kırılmıştı ama, yine de vazgeçmedi. Bir yıl boyunca bir hazırlık okuluna devam edip, ertesi yıl sınavları bir kere daha denedi, sonunda Annapolis'e 1938 sonbaharında girebildi.

«Ya sonra?»

Hardy birden elindeki kürdana fazla ilgi duymaya başlamış göründü. Uzun uzun inceledi. Neden sonra gözlerini Frank'a çevirdi. «Sanırım sizin bölümde, 1938' den bu yana yaptıklarımın ayrıntılı kayıtları vardır, komutan. Ama yine de her şeyi bilemezsiniz tabiî. Hepimizin küçük sırları vardır.»

«Biraz açıklamak ister miydiniz?»

«Pek sanmıyorum.»

Dikkatleri içlerinden birinin son bekârlık gününü kutlayan genç gruba kaydı. Kutlama ve başsağlığı dileme sesleri her yanda çınlıyordu. Uzun tartışmalardan sonra gençler, üs dışındaki bir eve gitmeye karar verdiler. Büyük bir curcuna içinde çıkıp gittiler.

Hardy onları seyretmekten zevk alır gibiydi. Onlar gidince Frank'a döndü. «Acaba neden evlenmek üze-

re olan erkekler son bir çapkınlığa çok meraklı olurlar? Bu hiç değişmez.»

Tam «konyak felsefesi» denilebilecek bir sözdü bu. Frank bu sözü kullanıp konuyu kendi istediği yere çevirmeye çalıştı. «Size hiç değişmeyen başka bir örnek daha verebilirim, efendim.» Hardy bulutlu gözlerle ona baktı. «*Candlefish*. Otuz yıldan sonra hâlâ aynı. Ne eskimiş, ne paslanmış, ne de tayfalarından bir iz var. Ne diyorsunuz buna?»

Hardy konyak bardağını biraz öteye itti. «Nedenini bilemem ama... nasıl olduğu konusunda bazı kuramlarım var. Ne var ki bu kuramların sizin için yararlı olacağını sanmıyorum. Siz bilimci değilsiniz.»

«Bir deneyin.»

Hardy arkasına yaslandı, ellerini birbirine değdirdi, işaret parmaklarını karşılıklı tokuşturdu. «Diyelim ki, gemi sımsıkı kapalıydı. Hiçbir sızıntı olmuyordu.»

«Peki.»

«Çürüme ve bozulma olmamasını bu yolla açıklayabiliriz.»

Frank'ın aklına Nails'in kapaklar hakkında söyledikleri gelmişti. Gemi gerçekten sımsıkı kapalıydı. «Devam edin,» dedi.

«Denizaltıların bazılarında azot şişeleri bulunur. Neden bulundurulduklarını şimdi hatırlayamıyorum ama, bunlardan bir tanesi kırılmış olabilir. O zaman azotlu bir atmosfer geminin içine yayılır. Olamaz mı? Azot herşeyi konserve eder. Koruyucu görevi yapar. Bir vakum varsa, tamam demektir. Havanın tümü dışarı emilir, ve denizaltının içi sapasağlam, olduğu gibi korunabilir.»

«Ya gövdenin dışı?»

«Dibe batmışsa...» Hardy ellerini havada sallamaya başladı. «Köprünün üstüne kadar kum altına gömülmüşse, bunca yıl öyle kalmışsa, o enlemde suyun soğukluğunu da düşünürsek, belki dışının yosun tutmadan kalmış olması da mümkündür.»

«Fena sayılmaz, Profesör. Hatta çok iyi buldunuz diyebilirim.»

«Ama tabiî bunların hepsi varsayım, komutan.»

«Kabul. Yine de gizli Japon silâhı kuramından çok iyi.» Frank bu sözler ağzından çıkar çıkmaz pişman olmuştu. Hardy dudaklarında yarım bir gülümseyişle ona bakıyordu. Kızmış değildi aslında. Yalnızca biraz incinmiş gibiydi.

«O da yirmi beş yıldır denizbilimleri çalışmamın katkısı,» dedi. Durakladı, parmağıyla bardağına tık tık vurdu, sonra, «Hem biz zaten gemide azot taşımıyorduk,» diye ekledi.

Bir an sessizlik oldu. Hardy garson kıza yeni içkiler ısmarladı ve onlar gelinceye kadar da konuşmadı.

Frank kaybını kapatmak istiyordu. «Ya tayfa?»

«Onlar da... belki dalışta daldılar ama, sonradan gemiden kurtulmuş olabilirler. Beni kurtaran balıkçı teknesinin telsizi vardı. Hep mesajlarını dinledim. *Candlefis*'i hiç kimsenin görmediğinden eminim.» Susup içkisinden bir yudum aldı. «Seyir defterini incelediniz mi?» diye sordu. «On bir aralıktan sonra bir şey yazılmış mı?»

«Defteri bulamadık, Profesör. Kaybolmuş.»

«Basquine ayrıca günü gününe özel bir seyir defteri tutardı.»

Frank eğilip evrak çantasını açtı. Basquine'in defterini çıkardı, Hardy'ye uzattı.

«Kendiniz bakın,» dedi.

Hardy hareketli parmaklarıyla, hatırladığı tarihe gelinceye kadar sayfaları çevirdi. «Bakalım.. Pearl'den kasımın yirmi birinde hareket etmiştik... işte.» Sayfanın başında okudu. «08.00 Pearl'den yola çıktık. Emirlere göre Kuriller'e gidiyoruz.» Hardy sessizleşti.

Bu cümleden sonra bomboş olan sayfaya baktı.

Frank, Hardy'nin öteki sayfayı çevirirkenki tepkisini izliyordu. Hardy'nin yüzünde bir şaşkınlık belirmişti. Sonra bu ifade inanmazlığa dönüştü. Bir sayfa daha çevirdi, sonra bir daha, en sonunda defteri kapattı, uzunca süre

hiç hareketsiz oturdu. Neden sonra defteri tekrar Frank'a uzattı.

«İşte böyle, Profesör. Sayfaları hep boş. İlk günden sonra hiçbir şey yazılmamış!»

«Ama Basquine bu işi hiç atlamazdı. Bu konuda gerçekten tutkusu olan biriydi. Bir yanlışlık olmalı.»

Frank defteri tekrar çantasına koydu, kapattı. Hardy' nin tedirginleştiğinin farkındaydı. Adam kendine olan güvenini kaybetmeye başlamıştı.

«Bana inanmıyorsunuz, değil mi?»

«İnanıyorum. Sizin kuramlarınız da herkesinki kadar geçerli. Ama bu defter... boş olan sayfalarının bile ifade ettiği anlamlar var. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi, Profesör? Bu *Candlefish* çok büyük bir bilmece.»

«Onu ne yapacaksınız?»

Frank durakladı. Kelimelerini iyi seçmeye çalışıyordu. «Tamir ettirip yeniden mürettebat seçeceğim. Sonra geminin son seferini tekrarlayacağım. Adım adım. Ta son noktasına kadar.»

Hardy şaşırmıştı. «Bunu yapamazsınız.»

«Gerekli izni alırsam yapabilirim, Profesör. Yapacağım da.»

«Hangi nedenle?»

Frank doğruldu, onun tam gözlerinin içine baktı. «Çünkü otuz yıldan sonra *bu gemi geri geldi!* Neler olup bittiğini bize anlatmak için çırpınıyor. Siz yalnız bilimci olmakla kalmıyorsunuz. Aynı zamanda bu gemide görev yapmış birisiniz! Bilmek istemez miydiniz?»

Hardy karşılık vermedi. Yüzünün her çizgisinde «Hayır» kelimesi yazılı gibiydi. «Benden ne istiyorsunuz?» diye sordu.

«Basquine'in defterinde eksik olan yirmi günün olaylarını tamamlayıp doldurmanızı istiyorum.»

Hardy güldü. Kulaklarına inanamamıştı. «Bu iltifat sayılır... kendiniz de söylüyorsunuz ya, Komutan, otuz

yıl geçti aradan...!» Sesi zayıfladı, yok oldu. Frank'ın vereceği karşılığı bekliyordu.

«Bunu ben de düşündüm, efendim. Bu konuyla ilgili iki kişi çağırttım. Yarın burada olacaklar. Size yardım edecekler.»

«Ne yapmam için?»

«Hatırlamanız için.» Hardy'nin yüzünde ilk acı ifadesini o anda gördü. «Yalnızca defterde eksik olan önemli noktaları. Başkalarını değil.»

«Nasıl? İlâç mı kullanıyorlar?»

«Bunun cevabını sizden bekleyeceğim.» Frank gülümsüyordu. «Kendim de pek bilmiyorum. Ama sonuç alabildiklerini iyi biliyorum. Bizim istediğimiz de bu.»

Askerce ton sesinden silinip yok oldu. Yalvarır gibi konuşmaya başladı. «İhtiyacımız olan da bu, efendim.»

Beş dakika sonra hesabı ödemiş, dışarıya çıkıyorlardı. Lojmana gelinceye kadar Hardy hiç konuşmadı. O binanın merdivenlerini çıkarken Frank arabadan onun topallayışını izliyor, ağırlığını nasıl sağlam ayağına yüklemeye çalıştığına bakıyordu.

Imperator'a dönerken içinden dualar ediyordu. İnşallah Cohen'le Slater başarılı olurlardı. Hardy haklıydı. Otuz yıl az zaman değildi.

22 Ekim 1974

Saat 12.30'da Frank *Candlefish*'e doğru yola çıktı.

Cook onu rıhtımda karşıladı. «Ben de sizi almaya geliyordum,» dedi. «Mc haber yolladı. Bir numaralı motor yerine oturtulmuş, ana şafta tutturulmuş.»

Birlikte gemiye girip motor bölümüne yürüdüler. McClusky hâlâ oradaydı. «Bana yarım saat daha verin, sonra çalıştırabilirsiniz, komutan,» dedi. «Ama duaları da eksik etmeyin.»

Frank dev motora baktı. Daha geçen gün üstü yağ

içinde olan Fairbanks-Morse motoru şimdi temizlenmiş, pırıl pırıl olmuştu. Son rötuşları yapılıyordu. Frank öne doğru yürüyüp motorun çarptığı yerlerdeki hasarı gözden geçirdi. Buralara çok az bir onarım yeterli olacaktı.

Basquine'in kamarasına yöneldi. Masanın üstüne kalemler, kâğıtlar düzgün biçimde yerleştirilmişti. İçerden taze kahve kokusu geliyordu. Orada kahve piştiğine kuşku yoktu. Gidip bir fincan aldı, deri kanepeye yerleşti. Hardy gelip onu orada bulduğunda Frank ikinci kahvesini yudumluyordu. Profesör'ün yüzünde soru sorar gibi bir ifade vardı. Sanki başından çok şaşırtıcı bir tecrübe geçmiş gibi davranıyordu.

«Nasıl gitti, Profesör?»

«İyi sayılır...»

Frank bunun alay mı, ciddî mi olduğunu pek kavrayamamıştı.

«Yemek yediniz mi, efendim?»

Hardy raftan bir fincan alıp kendine kahve doldurdu. «Bakın, eğer birlikte çalışacaksak bazı değişiklikler yapmamız gerekecek,» dedi.

«Ne gibi?»

«Artık bu Profesörleri, Doktorları, efendimleri kaldıralım. Benim adım Jack.»

«Benim de Ed.» Frank öne eğilip elini uzattı. Karşısındaki yaşlı adamdan bir sıcaklık bekliyordu. Ama onu bulamadı. Hardy yalnızca kendi kafasından geçenleri anlatmak istemişti, o kadar. Bazı şeyleri her zaman için kendine saklayacağı anlaşılıyordu.

Frank ayağa kalktı. «Gel benimle,» dedi. «Basquine'in kamarasında çalışacaksın. Her şey hazırlandı.»

«Neden bitişik salonda çalışmıyorum?»

«Orada çok gelip geçen olur. Hele bu günlerde. Dikkatini dağıtmamak gerek.»

Hardy kahvesini bitirip Frank'ın peşine düştü. Frank kamaranın kapısını açıp durdu. Masanın üstündeki kâğıtları, kalemleri işaret etti. Hardy koltuğa yerleşirken Frank, Cohen ve Slater'le neler yaptıklarını sordu.

«Sana anlatamam. Söz verdirdiler.»

«Pekâlâ. Ama hatırlayamadığın bir noktaya gelir dayanırsan, telâş etme. Kalk, geminin içinde bir dolaş. Kendiliğinden aklına gelmesini bekle. Kahvenin yerini biliyorsun. Yemeklere gelince... ben gelir seni alırım. Öğleden sonra bana ihtiyacın olursa, geminin arka tarafında olacağım.»

Frank gittikten sonra Hardy uzun süre hareketsiz oturdu. Bir zamanlar kendisine hayatı zindan eden adamın çalıştığı odaya bakındı. Aklı durmadan sabah Cohen ve Slater'le yaptığı görüşmeye kayıyordu.

İlk tattığı duygu, karşı koyma duygusuydu. Bu iki yabancı, Jack Hardy ile ilgili ne varsa biliyor gibiydiler. Ama o kadar yumuşak davranıyorlardı ki, bir kere öfkesini yenince onlara hayranlık duymaktan kendini alamamıştı. Belleğini dilim dilim bölmeye çalışmışlardı. Kendisi de onlara yardım etmişti. Boşlukları doldurmuş, yorumları derinleştirmiş, üstelik bu işten zevk almıştı. Son yarım saatı da, epey zamandan beri unuttuğunu sandığı noktaları hatırlayarak geçirmişti.

Sonunda Slater bu çabalarının nereye yöneldiğini anlamıştı. «Son seferi diğer anılardan ayırmaya çalışıyoruz,» demişti. «Başka her şeyi ekarte ediyoruz. Şimdi yalnız kilit noktalar üzerinde düşünebilirsiniz. Başka her şeyi kafanızdan uzaklaştırın. O zaman defter kendi kendine yazılıyormuş gibi olacak.»

Hardy kalemi eline aldı, not kâğıtlarından bir desteyi önüne çekti, yazmaya başladı. Slater'in tavsiyelerine uymaya çalışıyordu. Yeni kazandığı taptaze güçler kendisini bile şaşırtmaktaydı. Evet, defteri yazabiliyordu. Yazıyordu da. Üstelik bu işi Basquine'in kamarasında yapıyordu.

Frank telefonu kapattı. Slater tedbirli bir iyimserlik gösteriyordu. «Hardy o kadar da güç bir insan değil,» diyordu. «İyi karşılık veriyor.» Frank onlardan toplam

yetmiş altı saat kalmalarını istedi. Sonra dikkatini tekrar ön motor odasının sorunlarına çevirdi. Şimdilik Hardy işini kendi kendine, elinden geldiği kadar iyi yapmaya çalışacak demekti. Gemide olup bitenler daha önemliydi artık.

McClusky'nin adamları hazırdı. Bir numaralı motorun çevresinde, çocuk bekleyen babaların umutlarına benzeyen umutlarla toplanmış, bekleşiyorlardı. Şef, yanında Cook'la birlikte oradaydı. Frank da içeriye girdi. «Hazır mıyız?» diye sordu.

«Tam emir verme anında geldiniz, efendim.»

Frank her iki elinin parmaklarını çaprazlayıp içinden bir dua daha etti, sonra, «Ateşle bakalım, Mc,» dedi.

McClusky'nin etli parmağı, bir düğmeye, uzanıp bastı. Motor homurdanarak canlandı, tüm bölümü kendi gücüyle doldurmaya başladı. Gözler durmadan göstergeleri, düğmeleri, ışıkları kontrol ediyor, eller gerekli ayarlamaları yapıyordu. McClusky'nin yüzünü ikiye bölen gülümseme gittikçe genişlemekteydi. Başparmağını havaya doğru kaldırarak Frank'a «başarı» işaretini verdi. Frank da ona sırıttı, çevrede kopan motor gürültüsünün tüm benliğini sarmasına izin verdi. Önemli bir aşama daha yapmış bulunuyorlardı.

Kendini çok iyi hissediyordu.

Ama Hardy öyle hissetmiyordu.

Dizel'in sesi onun da kulağına değip benliğini etkiledi. Hayal mi görüyordu, yoksa gerçekten «dalış-dalış» düdüğü müydü bu duyduğu? Herkesin savaş mevkilerine koşuşmasına benzer bulanık bir hareket görür gibi oldu. Periskop aşağıya kayıyordu. Ağzı kurumuştu. Dalarken hep böyle olurdu. Korkusunun belli olacağı korkusu. Kendini kontrol etmeye çalıştı ve kazandı. Az önce her duvarıyla üstüne saldırıyor gibi görünen kamara artık saldırmıyordu. Titreşimler hissedilmez olmuştu. Ter içindeki avuçlarını kuruladı, kalemini eline aldı, yazmaya koyuldu. Gittikçe hızlanıyordu. Ta içinden gelen bir hevesin etkisi onu güdüyordu. Anlayamadığı bir heves.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

23 Ekim 1974

FRANK yola çıkış gününü 21 Kasım olarak tespit etmişti. Böylece otuz yıl önceki seferin başlangıç gününü aynen tutturmuş oluyordu. Her gün geçtikçe, devlet çarkının ne kadar yavaş döndüğünü daha derinlemesine hissediyor, sabırsızlığı daha artıyordu. Cook'la ikisi yığın yığın kâğıt ve kırtasiyenin altına gömülmüş gibiydiler. Smitty'nin ofisinden durmadan niyetlerini daha açıkça ortaya koyan raporlar isteniyor, projenin süreci, gerekleri gibi bilgilerin verilmesi söyleniyordu. Diminsky'nin elinden çıktığı çok belli olan bir yazıda da, seferin güvenliği açısından neler düşünüldüğü sorulmaktaydı. Bu bilgilerin normal yollardan derhal merkeze ulaştırılması isteniyordu.

«Normal yollardan!» Frank kendini tutamamış, bir çığlık atmıştı. «Bu serseri bizi çıkmaza sokmak istiyor!»

Mektubu Cook'a fırlattı, gerekli bilgileri hazırlamasını emretti. «Sonra hepsini bana getir,» dedi.

Cook, «Üç kopya halinde mi?» diye sordu.

Frank, «Yirmi dört saat içinde!» diye gürledi.

Frank elinden geldiği kadar Jack Hardy'den uzak durmaya çalışıyordu. Ne kadar baskı altında, ne kadar telâşlı olduğunu ona duyurmak işine gelmiyordu.

Ertesi gün öğleden sonra Cook kapıda belirdi. Çok acayip bir gülümseme vardı yüzünde. Yeni bir zarfı masanın üstüne fırlatıp, «Bize eşlik edecek gemi!» dedi.

«Eşlik mi edecek?»

«Denizaltıya gerekli güvenlik ekipmanını sığdıramıyoruz. Bunu yapabilmek için şimdiki teçhizatın çoğunu çıkarmamız gerekiyor. Sonra yenilerini monte etmek için zaman da gerekli. Bu yüzden, koruyucularımız başka bir gemiyle yanımızda gelmeli.» Frank, Cook'un yüzündeki pis sırıtma ifadesine bakıyordu. Cook devam etti: «Walters'e incelemesini söyledim. Gerçekten öneri Diminsky'den gelmiş. Böylece bizi bir ay kadar geciktirebileceğini umuyor. O zamana kadar Smitty'nin de fikrini değiştirebileceğini düşünüyor. Oyalama taktiği. Tabi' *Candlefish* bu arada manşetlerden uzak kalacak, baskılar ortadan kalkacak, proje de yatacak. Oysa yanımıza başka bir geminin katılması ile bütün bunları önlemiş oluyoruz. Tehlike ortadan kalkıyor.»

Frank piposunu çiğneyerek Cook'un yüzüne bakıyordu. Gözlerinde alevler parlamaya başlamıştı. Cook yüzündeki gülümsemeyi bir türlü silemiyordu. «Şimdi bilin bakalım, o ikinci gemide görev almaya kim gönüllü oldu?» diye sordu.

Frank uzun süre sessiz kaldı. Sonunda piposunu tablaya bırakıp karşılık verdi. «Sana baban böyle şeylere gönüllü yazılma diye öğüt vermemiş miydi?»

Frank, Smitty ile Diminsky'yi arayıp bir toplantı yapma isteğini bildirinceye kadar Cook orada bekledi. Her ikisini de evlerinde yakalamışlardı. Frank onlara heyecanla Cook'un ikinci gemi fikrini anlattı, bunu daha önce düşünemediği için özür diledi, alçakgönüllülük gösterdi ve bu fikrin çoktan beri ortaya atılmış en parlak buluşlardan biri olduğunu savundu. Smitty bundan o kadar da emin değildi. Frank ona zaman faktörünün önemini anlattı. *Candlefish*'in içine modern güvenlik teçhizatının sığdırılamayacağını, ayrıca tam teçhizatlı ikinci bir gemi fikrinin çok daha ucuza mal olacağını belirtti

Hem zaten denizaltıya modern teçhizat konsa bile, bu ancak geçici bir süre için böyle kullanılabilirdi.

Smitty Frank'ın sözünü kesmeden dinledi, yalnızca bir kere maliyet konusunun ne kadar önemli olduğunu söylemeye çalıştı.

Dinleme sırası Frank'a gelmişti. Tam beş dakika sürdü.

Sonunda telefon kapanabildi. Frank rahatlamış gibi arkasına yaslandı. Cook'un seslendirilmemiş sorusuna cevap verdi. «Smitty yarın bu öneriyi komisyona sunacak. Normal yollarmış! Devenin başı!»

«Diminsky nasıl karşıladı?»

«Onu golfte on sıfır yenmişim gibi.»

25 Ekim 1974

Yüzbaşı Melanoff'un bürosundan bir görevli *Imperator*'un güvertesini koşa koşa geçti, bir dakika sonra Frank'ın kamarasının kapısına dayandı.

«Size bir teleks, efendim.»

Teleks Washington'dan, Smitty'den geliyordu.

COMNİS
R251038Z EKİM 74
COMNIS'DEN COMDEFINCO'YA PEARL
KOMUTAN FRANK'A SENATONUN CANDLEFISH PROJESİNİ ONAYLADIĞINI BİLDİRİN STOP DERHAL ONARIMI BİTİRİP DENİZALTI VE İKİNCİ GEMİ İÇİN KADRO TOPLAYIN STOP HAZIR OLUNCA PASİFİK DENİZALTI KOMUTANLIĞININ EMRİNİ BEKLEYİN STOP DONANMA JACK HARDY'DEN SON ÇARE OLARAK YARARLANILMASINI KABUL EDİYOR STOP GÖNÜLLÜ VATANDAŞ OLARAK KALMASINI TERCİH EDİYOR STOP İYİ ŞANSLAR STOP.

Frank uzun süre telekse baktı, sonra öyle bir içini çekti ki, sesi tayfa yemekhanesinden bile duyuldu.

Gömleğini değiştirip Melanoff'un bürosuna koştu. Melanoff onu karşılayıp hevesle elini sıktı, bir kutlama önerdi. Frank adamın uzattığı birayı aldı, yudumlamaya koyuldu. Odanın içinde bir aşağı bir yukarı geziniyordu, durmadan, «Tanrım! Hey Tanrım!» diye mırıldanıp duruyordu.

Melanoff güldü, ikinci bir bira daha açtı.

«Ya otuzuncu enleme varamadan batarsa?» diye sordu.

Frank, «Öyle bir şey yapmaz,» diyerek pencereye yürüdü, denizaltının daha şimdiden batıp batmadığını kontrol etti. «Cesaret edemez.»

Telefon çaldı. Frank'ı Washington'dan arıyorlardı. Diminsky'ydi arayan. İçi içini yiyen bir Diminsky. «Eee, komutan, işi yürüttün bakıyorum. Nasıl razı olduklarını anlıyorsam arap olayım...»

«Farkındayım, Amiralim.» Frank dilini tutamıyordu.

«Bunları merkezde görüşürüz, Frank. Burada seni bekleyen bir sürü iş var. Hem de inceleme seferi koskoca bir Albay'ın komutanlığına ihtiyaç gösterecek bir şey de değil...»

«Öyleyse beni kovun Amiralim. Çünkü bu sefere katılıyorum.»

Diminsky biraz daha debelendi, sonunda ister istemez ona iyi şanslar dileyip sözünü bitirdi.

Frank bu dileğe uygarca cevap verdi ve sonra bir cümle daha ekledi. «Bakın, craya vardığımızda tekrar batarsak, o zaman herkese 'ben dememiş miydim!' deme şansınız doğuyor.»

Yine de, asıl isteği cevaplanmış değildi. Şimdi sıra ona gelmişti. Jack Hardy'yi bu sefere katılması için kandırması gerekiyordu. Teleks bunu sağlamak için bir tek

yol gösteriyordu. Adamın hizmetlerine ihtiyaç olduğunu söylemek, gelmesini istemek. Ama o zaman Hardy isteksiz gelecekti. Frank ise onun hem istekli, hem de hevesli olmasını istiyordu.

Bir elinde iki sandviç, bir elinde altı biralık kasayla çabuk çabuk rıhtım boyunca yürüdü. Bu haberi, hoşlanmayacak birine ancak böyle verebileceğini düşünmüştü. *Candlefish*'in hizasına gelince saatına baktı. Tam on ikiydi. Teknisyenler yemek yemek üzere gemiden ayrılıyorlardı. O anda Hardy de delikten köprüye çıkmaktaydı. Frank ona el salladı, seslendi.

«Dur! Orada bekle beni! Sandviç getiriyorum!»

Elindeki torbayı kaldırıp gösterdi. Hardy köprüde hareketsiz durup Frank'ın gelmesini bekledi. Frank köprüye çıkınca sandviçleri ona uzattı.

Hardy, «Sence bir sakıncası yoksa, aşağıya inmeliyim,» dedi. «Bu banyo teknesinden ara sıra çıkmak iyi geliyor.»

«Tabiî, tabiî. Nasıl istersen. Arka güverteye geçelim mi?»

Frank cevap bile beklemeden arkaya yöneldi. Kulenin çevresinden dolaştılar. Sigara güvertesine bir sürü sandık sıralanmıştı. Onların üstüne oturup yemeye başladılar.

Frank biftekli sandviçini çiğnerken denizaltıyı keyifle gözden geçiriyordu. Yeni yuvası burasıydı onun. Hardy'ye yan gözle baktı. Adam gözlerini güverteye dikmiş, ciddî ciddî jambonlu sandviçini çiğniyordu.

Frank, «Nasıl gidiyor?» diye sordu.

«Seyir defteri mi? Haklıymışım. Otuz yıl az zaman değil.»

«Öyle tabiî.»

«Üstelik tatsız olaylara da girmek zorundayım.»

«Örneğin?»

«Örneğin Basquine. Belki Donanma'nın beğendiği bir komutan tipi olabilir ama, benim tipim değil. Bir de Bates. İkinci kaptan. Benden her zaman nefret etmişti.»

«Neden?»

Hardy sandviçine baktı. «Bir yanlışlık yapmıştım,» dedi. «Beni hiçbir zaman affetmediler.»

Frank elini havada bir salladı. Ağzı doluyken konuştu. «Şu torpil atış denemesi mi?» Hardy başını yavaş yavaş kaldırıp şaşkın gözlerle ona baktı. Frank açıkladı. «Basquine dosya tutmuş. Okudum.»

«Herhalde hakkımda iltifatlı sözler yazmamıştır.»

Frank adamın içindeki acı duyguları kulaklarıyla değil sezgileriyle farketti. «Bana anlatsana!» dedi. «Ta başından. *Candlefish*'e ilk gelişinden başlayarak.»

Hardy uzun süre sessiz kaldı, sonra bir bira daha istedi. Açıp üçte birini bir dikişte içti, konuşmaya başladı.

«1944'ün ocağıydı. Yani tatsız olaylar o zaman başlamıştı; o zamana kadar çok genç ve idealisttim diyebilirim. Karım Elena'ya da çok bağlıydım. Hep ona tutunuyordum. Yastığımın altındaki resmi hatırlıyorsundur. Onu her zaman oraya saklardım. Durmadan ona mektuplar yazar, bir limana gelince hepsini birden postalardım.» Susup birayı elinde çevirdi. «Her neyse. Ocak ayında ondan bir telgraf aldım. Bir oğlumuz olmuştu. Ona babamın adını koymuştu. Peter'di oğlumuzun adı. Çılgına döndüm. Sanıyorum hayatımın en mutlu beş gününü o sıra yaşadım. Elena'yla evlendiğimden beri en mutlu günlerimdi bunlar. İlk defa olarak kendimi tam bir erkek gibi hissediyordum. Gerçekten bir... bir 'ben' vardı artık dünyada.»

Hardy ellerini başının arkasında kenetleyip demirlere dayandı. «İki düğün yaptığımızı biliyor muydun?» diye sordu.

Frank gözlerini kırpıştırdı. Şaşırmıştı. Hardy sırıttı. «Ya! Ömrümde kalkıştığım en büyük atılımdı. 1940 da akademide öğrenciyken daha fazla bekleyemeyeceğimize karar verdik. Ama akademi, öğrencilerin evlenmesine izin vermiyordu. Gizlice evlendik. Kimse bilmiyordu. Hiç kimse! Bir süre ayrı yaşamak zorunda kal-

dık. Bir denemeydi bu. Güçtü ama, biz de güçlü olduğumuzu ortaya koyduk.

«Savaş başlayınca her şey daha da güçleşti. Yine de Elena'nın varlığı, uzakta bile olsa varlığı, durumu biraz kolaylaştırıyordu. Bu benim için çok önemliydi.» Hardy Frank'a baktı, gülümsedi. «Şimdi hikâyenin iyi kısmına geliyorum,» dedi. «1942'de denizaltı okuluna girdik. Girer girmez de üst komutanına gidip evlenmek için izin istedim. Onu haftalarca zorladım. Sonunda razı oldu. 1943 ilkbaharında Elena'yı getirip yeniden tören yaparak evlendim. Bu sefer askerî düğün. Hiç kimse neye güldüğümüzü anlamadı!»

Hardy sözünü kesip bir süre kendi kendine kıkır kıkır güldü. Frank da gülümsüyordu. Hardy, «Ondan sonrası o kadar kolay olmadı,» diye devam etti. «Sonar okuluna geçtim. San Diego'da. Elena hamileydi. Bir ev tuttuk. Savaş kızışmıştı. Ben de bu arada meslek olarak doğru bir seçim yapıp yapmadığımdan kuşkulanmaya başladım. Haberleri hepimiz izliyorduk. Denizaltılar Japonlar için çok çekici bir hedefti. Onların denizaltılarını bizimkiler çok batırıyorlardı tabiî. Ama onlar da karşılığını veriyorlardı. Sonunda Pearl'e atandım. Olanlar olmuştu artık.» Hardy'nin yüzü bulutlandı. «Elena benimle gelmedi. Hamileliği çok ileri safhadaydı. Hem zaten üsse kadın almıyorlardı. 1943'ün bundan sonraki kısmını teğmen olarak, bir denizaltıdan ötekine geçerek geçirdim. *Candlefish*'e ancak 1944'ün şubat ayında atandım. Basquine'le ve... Bates'le o zaman tanıştım. Bütün denizaltı filosunda en sert domuzlar onlardı. Hiç kimseye hiçbir şey için on paralık ödün vermiyorlardı. Tam birbirine uymuşlardı. Sanki Kaptan *Ahab* komutasında *Pequod* gemisinde yolculuk yapıyorduk.»

Hardy homurdandı. «Kaptan Ahab, Basquine'di. Ama istediği zaman çok sevimli olmayı da bilirdi. Tayfa onun bütün kaprislerine bu yüzden göz yumuyordu. Hepsini hevese getiren kusursuz nutuklar atardı. Ama her söylediği, her yaptığı bir tek hedefe yönelikti. Bir

tek amacı olan bir psikolog gibiydi. İkinci kaptan Bates de onu destekliyordu. Ben bu gemiye ilk atandığımda işimi iyi bildiğimi sanmak gafletine düşmüştüm. Bates kısa zamanda burnumu kırdı. İlk beş gün içinde üç kere sınavdan geçirdi beni. Bütün tayfaların gözü önünde gemiyi baştan başa dolaştırıp her valfı, her düğmeyi sordu. Bu sınavları gerçi başarılı olarak verdim ama içimde de çok büyük bir güvensizlik duygusunun belirmesini önleyemedim.»

Frank çok etkilenmişti. Yaşlı denizbilimcisi kendini iyi tahlil edebiliyordu doğrusu.

«Şubatın sonlarında ilk seferimize çıktık. Bates bana durmadan mühendislik sorunları getiriyordu. Bunda bir anormallik yok tabiî. Seferde kendi sorunlarımızı hep kendimiz çözmek zorundayız. Ama o hepsini bana çözümletiyordu. Bir süre çeşitli görevler aldım, sonunda beni seyir subayı olarak seçtiler. Durum iyi gibiydi. Vaktimin çoğu köprüde geçiyordu. Basquine'in nasıl çalıştığını görmek olanağını buluyordum.» Hardy gözlerini Frank'a dikti, gergin bir sesle: «O serseri önüne çıkan her şeyi batırmak isteyen biriydi,» dedi. «Kan kokusuna koşuyor gibi bir şey. Herkes bunun farkındaydı. 1944 yılında denizlerde dolaşan kaptanların en pervasızıydı. Bates onun her sözüne kafa sallıyor, ben haritaları hazırlıyordum. Yani hep birlikte zır deli birinin büyük projesine zemin hazırlıyorduk.»

«Neymiş o?»

«Büyük sır. Tokyo körfezine tek başına saldırmak. Denizaltı Komutanlığı'nın bile haberi yoktu.»

Frank kanının donduğunu hissetti. Doğruydu bu. Böyle bir plana raporların hiçbirinde rastlanmamıştı.

Hardy, «Manyakça bir şey,» diye devam etti. «Ne tayfanın ne de geminin geleceğini düşünüyordu. Düşman gemisine sessizce yaklaşıp bir iki torpil fırlatmak, sonra kaçmak değil. Körfezin ortasında tek başımıza su yüzüne çıkıp çevredeki her şeye ateş etmek! Galiba ger-

çekten bir çeşit Ahab'dı o. Kendi kendini yiyip mahveden bir canavar.»

«Ona engel olmaya çalıştınız mı?»

«Evet. Tabiî. Onu ikna etmeye çalıştım. Bates bana üç gün ceza verdi. Beni proje kadrosundan çıkarıp yerime Jordan'ı aldılar. Jordan planın yapılabilecek bir şey olduğuna inanıyordu.»

«Profesör, belki de siz savaşçı bir subay değildiniz. Bu hiç aklınıza geldi mi acaba?»

«Olmadığımı zaten biliyorum. Ama deli de değildim.»

Hardy kısa bir süre için yine sustu. Arkasına yaslandı, kulenin duvarlarına baktı. Sonra gömleğinin düğmelerini açıp göğsünü güneşe verdi.

Frank, «Ya son sefer?» diye sordu. «Orada neler oldu?»

«Basquine hepimizin büyük kahramanlar olduğunu söyleyip duruyordu ama, savaş sicilimiz yine de pek ahım şâhım değildi. Onun yanında çalıştığım ilk altı ay boyunca yalnızca iki Japon şilebi batırmıştık. Bir seferinde öyle kudurmuştu ki, iki balıkçı gemisinin peşine bile düştü. Bundan başka da bir şey olmadı.»

«Nedeni var mı?»

«Var. Bence hedeflerin çoğunu kötü saldırı planları, bozuk torpiller ve kötü hava şartları yüzünden kaçırdık. Bu Mark 14 torpillerine hiç güven olmuyor. 1944 ağustosunda üçüncü seferimize çıktık. Basquine herkese çok sert davranıyordu. Eski başarısızlıklarını silmek niyetindeydi. Herkesi eğitip, talim ettirip, her şeye hazır duruma getirdi.»

«Ya sen?»

«Benim sinirlerim tümden laçka olmuştu.»

Hardy gri bıyıklarının gerisine saklanır gibi oldu, sessizleşti. Dudakları bir çizgi haline geldi.

«Torpil deneyini anlatmak ister misin?»

«Benim görüşüme göre mi?» Hardy'nin yüzüne kuru bir gülümseme yayıldı. «Sen karşı görüşü zaten öğrenmişsin.»

«Seninkini de bilmek isterdim.»

«Olmaz.» Hardy ayağa kalktı. «Bu kadarı yeter, Bay Frank. Aslında bunları bile bilmenize gerek yok. Sizin planlarınıza hiçbir etkisi olamaz. Bana da acı vermekten başka işe yaramıyor.»

Cevap bekliyordu. Adeta meydan okuyordu. Frank olayın bundan sonrasını da anlattırmak niyetindeydi. Adam eğer konuşursa, otuz yıldan beri vicdanını rahatlatamadığı belli olacaktı. Frank bundan emindi.

O da ayağa kalktı, pantolonunun arkasındaki tozları silkeledi. Yemek artıklarını toplayıp torbanın içine tıktı, sonra çok olağan bir sesle: «Defter nasıl gidiyor?» diye sordu.

Hardy uzun uzun ona baktı. «Sanırım seyir konusundaki bütün önemli noktaları yazıyorum. Haritalar da çok yardımcı oluyor.»

«Herhalde.» Frank gülümsedi. «İnsan eski olayları sırasıyla hatırlamaya çalışınca daha başarılı oluyor bence.» Hardy homurdandı, sonra aşağıya inmek üzere döndü. Frank onu durdurdu. «Bir dakika. Seyir subayı olarak ne kadar başarılıydınız, Profesör? Sanırım bunu şimdi size sorabilirim.»

«Fena değildim.»

Frank onun gözlerinin içine baktı. «Acaba bizi tekrar oraya götürebilir misiniz?»

Hardy gözlerini kırpıştırdı. «Tekrar mı?» Kelime boğazına kaçmış gibi yutkundu. «Yani siz bana...!»

«Evet, öyle.»

Hardy hızla ona döndü, karşısına dikildi. Kır kaşlarının altından alevler saçarak konuştu. «Bana bakın! Buraya gelip, neler olup bittiğine bir göz atayım demiştim! Sonra defter konusunda çalışmayı kabul ettim! Ama benim yolum buraya kadar!»

Frank teleksi cebinden çekti. «Şunu okuyun!» dedi.

Hardy satırlara önce hızla göz gezdirdi, sonra bir daha ağır ağır okudu. Ağzı açılmıştı.

«Smitty işi kopardı. Fonları tahsis ediyorlar. Yeşil

ışık verdiler bize.» Frank elini uzatıp kâğıdı geri istedi. Hardy verdi. Dudaklarının arasından beğenmez bir homurtu çıktı.

Frank, «Hiç değilse bunun bir başarı olduğunu kabul edin,» dedi.

«Bir hata!» Hardy sanki havlıyordu. «Bu geminin burada bulunmaya hakkı yok. Senin bu güvertede bulunmaya hakkın yok. Bu gemi okyanusun dibinde duruyor olmalıydı.»

«Bizimle gelecek misin?»

Hardy soğuk bir tavır takındı. «O defteri bitireceğim! Ama siz yola çıkarken ben rıhtımdan size el sallıyor olacağım!»

Sonra arkasını dönüp elinden geldiği kadar çabuk köprüden indi. Delikten içeriye girip gözden kayboldu. Fazla ısrar şansı vermeden kaçmış gitmişti.

Frank içinden bir öfkenin kabardığını hissetti. Uyguladığı bunca politikadan sonra adam hâlâ kazık gibi kaskatıydı.

Albay Cook rıhtımın üzerinde, elinde bir teleks sallayarak yaklaşıyordu. Frank'ı görünce: «Başardık!» diye seslendi. «İyi haber geldi işte!»

Frank ona, «Gördüm!» diye bağırdı. «Denizaltı Komutanlığından bana randevu al. Tecrübesi olan bir kadro seçeceğiz. Tayfaları da. Sen gerekli malzemeyi toplamaya başla. Yakıt, yiyecek... ikinci gemi için de. Çabuk ol!»

Cook gülümsemesini yuttu. Frank şaka kaldıracak durumda değildi. «Başüstüne komutanım,» deyip arkasını döndü, uzaklaştı.

Frank köprünün üzerinde gezindi, delikten içeriye baktı. Hardy konusunda ne yapması gerektiğini düşündü. Onun bu geziye katılması öyle gerekli, öyle yararlıydı ki! Ya yazdığı defterde bazı yanlışlıklar yapmışsa? Zaten her şeyi eksiksiz hatırlaması beklenemezdi. Yan-

larında gelirse olaylar ona yeni şeyler hatırlatabilir, boşlukları yol boyunca doldurabilirdi.

Jack Hardy ya gönüllü olarak, ya atanarak, ya da zorlanarak, *Candlefish*'e mutlaka gelmeliydi. Zincirle bağlansa bile. Bunu sağlamak için de önlerinde yalnızca yirmi yedi gün vardı.

DOKUZUNCU BÖLÜM

28 Ekim 1974

28 EKİM SABAHI Frank, Amiral P. G. Begelman' la buluştu. Pasifik Denizaltı Filosu İkinci Komutanıydı. Saat 9.00'da Frank Amiralin bürosunda hazırdı. Güvenlik konusunda almayı öngördüğü tedbirlerle ilgili tüm bilgileri de yanında getirmişti.

Begelman şen görünüşlü, yüzü güneş yanığı biriydi. Elli yaşlarında vardı. Sert ama, adaletçi biri diye tanınırdı. Listeyi eline aldı, hızla gözden geçirdi. Bitirdiği zaman gözlüklerini gözünden çıkardı.

«Şey... şu Byrnes denen adam. Komutan Louis F. Byrnes. Tanıdığım komutanlar arasında en güven verici olanı o diyebilirim.»

Frank masanın çevresinden dolaşıp Amiral'ın arkasına geldi, listeye göz attı.

«Evet, efendim. Kendisini iyi tanıyor musunuz?» diye sordu.

«Çok iyi. Kitaba bağlı bir tiptir. Hiçbir zaman kural dışına çıkmaz.»

Frank tekrar eski yerine geçti. Kitaba bağlı, ha? Acaba kendilerine gerekli olan böyle biri miydi? Daha esnek biri olsa, daha iyi olmaz mıydı? Daha genç, daha atak biri...

Begelman onun aklından geçenleri okuyormuşçası-

na, bir açıklamada bulundu. «Bu filo tipi gemilerde tecrübesi olan genç bir komutan bulamazsınız. Belki bir de siz varsınız. Duyduğuma göre birkaç yıl önce Vietnam'da böyle bir gemiye komuta etmişsiniz.»

«Evet, efendim. Ettim. *Prang* denizaltısına. Bir ay süreyle.»

«Ama yine de donanma geniş tecrübesi olan birinin komutanlık görevini yüklenmesini, sizi de projenin inceleme ve araştırma bölümleriyle uğraşmak için serbest bırakmayı tercih edecektir.»

«Anlıyorum.» Mantıklıydı bu düşünüş. Tabiî donanmanın açısından. Ama Frank yine de bu işte Diminsky'nin parmağını hissetmekten geri kalmıyordu. «Eh, Byrnes bana da uygun geliyor efendim,» dedi. «Durumu müsait mi?»

«Evet, kendi gemisi üç aylık bir tamire girdi. İçine yeni teknik cihazlar koyuyorlar. Ayın on üçünde, Çarşamba günü buraya gelebilir.»

Frank bunu bir an düşündü, sonra başını salladı. Başka ne yapabilirdi? Köşeye kıstırmışlardı onu. Ama Hardy'nin yaratacağı sorunların üstüne, bir de bükülmek bilmeyen sert bir komutanla uğraşmak zorunda kalacağını düşündükçe, tedirgin olmamak elinden gelmiyordu.

Aynı sabah, Cook da personel dairesinden iki subayla buluşuyordu. Onlara kendi isteklerinin listesini uzattı, karşısında iki çift kaşın aynı anda havalandığını gördü.

Bir tanesi, «Seksen üç kişi mi?» diye soruyordu.

Öteki, «Hem de hepsi gönüllü!» dedi. «Nereden bulacaksınız bunları? Hem de filo tipi bir denizaltıda deneme seferi için! Siz aklınızı mı kaçırdınız, Albay? Bize bir şans tanıyın!»

Cook, «Onları vaktinde bulup hazır edemezseniz komutanım canınıza okur,» dedi.

İki subay birden rahatlayıverdiler. Zorlama zaten hep aynı sonucu doğururdu. «O halde kendiniz yapın,» diyerek listeyi geri uzattılar.

Cook sırıttı. İki subay daha da rahatladılar.

«Pekâlâ Albay, neleri bilmek istiyorsunuz?»

«Bir kere, bu tip gemide görev almış olup da hâlâ emekli olmamış kimler var?»

«Bir liste çıkarırız.»

«İyi. İkincisi, bunlardan hangileri Pearl Harbour dolaylarında hizmet görüyor?»

«Dert değil. Bir günde ayırırız.»

«Üç... Bunlardan hangileri iyi adam, hangileri serseri rolünde?»

Subayların biri tatsız tatsız güldü. «Siz hangilerini istiyorsunuz?»

Cook, «Çok komik!» diye terslendi. Sonra ayağa kalktı. «İyilerinin kimler olduğunu öğrenir öğrenmez, hemen gidip onlardan gönüllü yazılmalarını isteyeceğiz,» dedi.

«Onlara bir seçme şansı tanımak niyetinde misiniz?»

Cook gözlerini kırpıştırdı. «Nasıl seçme şansı?»

«Ya *Candlefish*'de hizmet ya da güney kutup üssüne atama gibi.»

Cook homurdandı. Subaylar gülüştüler. Bu alışa geldikleri bir espri olmalıydı. Cook adamların esprilerini oldukça beğenmişti. Yalnız sayısı biraz az gibi geliyordu ona. «Subaylara gelince...» diye tekrar konuştu. «Normal tecrübe aramayın. Tecrübesi az da olsa, yaşı geçkince, bu tip gemilerde hizmet almış kişileri seçin. Esas ölçü bu olsun.»

«Savaş gazilerini istiyorsunuz. Aman onlar öyle çok ki, pazarlara döküldüler. Seç seç al!»

«Bir liste istiyorum. Listeyi yeni gelecek komutana vereceğiz, seçimi o yapacak. Önce kendi tanıdıklarını seçsin.»

«Eskiden er olup da şimdi subay olan bazı kimseler var. Onlardan seçeriz.»

Cook, «Mükemmel,» dedi. «Haberinizi bekliyorum o halde.»

30 Ekim 1974

Çarşamba günü öğle vakti Ed Frank *Imperator*'daki kamarasından çıktı, üniformasını ilikleyerek koridor boyunca yürümeye başladı. Kasketini düzeltti, güverteye çıkıp rıhtıma doğru baktı. Tam o sırada resmî bir araba rıhtımın kenarına geliyordu. İçinden iki kişi indi, kayığın bağlı durduğu yere yürüdüler. Frank bir tanesinin Cook olduğunu adım atışından tanımıştı. Önünde sert adımlı, dimdik bir subay ilerliyordu.

Frank yeni geleni karşılamak için merdivenin başına doğruldu. Komutan Louis F. Byrnes güverteye adımını attı. Cook da peşindeydi. Frank onu selamlayıp kendini tanıttı.

«Ed Frank.»

«Louis Byrnes. Tanıştığımıza memnun oldum.»

Byrnes kırk yaşını pek az geçmişe benziyordu. Yüzü çok köşeli ve çok çizgiliydi. El sıkıştılar. Byrnes güvertede çevresine bakınırken Cook, Frank'a gizli bir tebessüm postaladı.

«Yola ne zaman çıkmak istiyorsunuz, Komutan Frank?»

«Yirmi bir kasımda. Saat 08.00'de.»

Byrnes ona ilgiyle baktı. «Ne kadar dakik!»

«Sizin dakik bir insan olduğunuzu duymuştum.»

«Öyle sayılır. Çok hoşlanırım.»

Frank zorla gülümsedi, bu adamın yanında denize açılmanın nasıl olacağını gözünün önüne getirmeye çalıştı.

Byrnes, biraz rahatlamış gibiydi. Karşısındakinin tedirginliğini de sezmişti. Gülümsedi. Ellerini arkasından kenetleyip kıç tarafa yürüdü.

«Yetmiş beş kişilik kadro istiyorum,» dedi. «Subaylar buna dahil.»

Frank, «Seksen dört kişi olacağız,» diye karşılık verdi. «Eski kadroyu tıpatıp tutturmak istiyorum.»

Byrnes bunu kolay kabul etti. Frank adamın sırtına bakıp duruyordu. Byrnes yürürken omuzları kıpırdamaktaydı. Birden omuzlar düzeldi, durdu. Byrnes durmuş *Candlefish*'e doğru bakıyordu.

«Durumu iyi görünüyor,» dedi.

Frank, «Aldatıcı,» diye karşılık verdi.

Byrnes ona gülümsedi. «Garip!»

Öğle yemeğinden sonra denizaltıyı dolaştılar. Byrnes her şeyi pek beğenmişti. Şimdiye kadar hizmet gördüğü gemilerin yüzde doksanından iyi durumdaydı. İçerdeki hasarın çoğu tamir edilmiş olduğu için Byrnes kırık camları, hasar görmüş aletleri bilmiyordu. Sağa sola atılmış kişisel eşyaları olduğu gibi görme fırsatını da bulamamıştı. Bir numaralı motor da yerindeydi artık. Torpidolar da öyle.

Frank, geminin esrarengiz yönlerine pek dikkati çekmekte yarar görmüyordu. Byrnes bunları nasılsa zamanla öğrenecekti. Adamın bu güvenini, bu kendinden emin durumunu ne diye sarsacaktı sanki? Bilmesi gereken şey, yalnızca gemiyi mürettebatıyla birlikte yola çıkarmasına yetecek kadarıydı. Frank seferin esas amacının yola çıkıncaya kadar pek söz konusu edilmemesine çoktan karar vermişti. Bu nedenle, konuşurken denizaltının tarihçesiyle ilgili bazı küçük noktaları atladı. Byrnes'in aklını, şu anda gerekli olan görevlerden çelmemeye çalıştı.

Byrnes kaptanın kamarasına göz attı, seyir defterini yazmakla meşgul olan Hardy'ye bakakaldı. Hardy başını kaldırdı, sonra ayağa kalktı. Frank ikisini tanıştırdı. Hardy'nin bu gemide otuz yıl önce hizmet etmiş olduğunu duymak, yeni kaptanın yüzündeki kaygı çizgisinin görünür hale gelmesine yol açtı. Acaba Hardy'nin ona tepkisi neydi? İkisi bir arada yola çıkarlarsa neler olacaktı?

Öğleden sonra geç saatlarda Frank'la Byrnes, Frank'ın *Imperator*'daki kamarasında birer içki içmek üzere buluştular. Frank ona *Candlefish*'le ilgili deste deste evrak sundu. Şemalar, onarım raporları, ekipman listeleri, erzak envanterleri, çizimler ve bir de geminin çok kalın bir kitap halindeki organizasyon rehberi. Bu rehber Basquine ve Bates tarafından 1943 kasımında hazırlanmıştı. İçinde nöbet saatları, tayfaların çeşitli görevlere tayinleri, âcil durumlar, mühendislik talimatı, her şey hazırdı. İnanılmaz bir hazineydi bu kitap.

Byrnes ise kendi rehberini kendisi hazırlamak niyetindeydi.

Frank direniyordu. «Olamaz,» diyordu. «Bu iş çok zaman alır. Bizim ise buna ayıracak zamanımız yok. Gecikmemeliyiz. Hem bu seferi tıpkı 1944'deki gibi yürütmek istiyoruz. Nöbetleri de aynı olmalı, emirler de, mühendislik hizmetleri de. Bunu yapabiliriz. Otuz yıl önce yapabilmişler.»

«Ama denizaltı batmış, öyle değil mi?»

«Evet. Biz de bunun nedenini anlamak istiyoruz. Tek amacımız bu.»

Byrnes soğuk bir kararlılıkla onun yüzüne baktı. «Tamam. Ama aynı şeyin tekrar olmasını da istemiyoruz.» Frank sessizleşmişti. Byrnes sormak gereğini duydu. «Öyle değil mi?»

«Elbette istemiyoruz.»

«Bay Frank, benim ilk sorumluluğum gemiyle ve tayfaların güvenliğiyle ilgili. Sizin göreviniz kendinizi ilgilendirir. Benimle hiçbir ilgisi yok. Yeter ki benim görevlerimle çelişki doğurmasın. Bana bu seferin harekât kısmının sizin sorumluluğunuzda olduğunu söylediler. Yalnız ikimiz ayrı hareketlere gerek gösterirsek, o zaman durum değişir. Kabul mü?»

«Evet.» Bu sözler Frank'ın gittikçe kabaran gururuna büyük bir darbe oluyordu. Sineye çekmek zorundaydı. Aslında Byrnes doğru söylüyordu. Her hareketi dengeleyecek bir unsur gerekliydi. Eğer bütün dizginler Frank'

ın eline verilse, o belki denizaltıyı tehlikeli sayılabilecek durumlara sürüklerdi.

31 Ekim 1974

Halloween Bayramı'nda akşam saat sekizde Ed Frank'la Byrnes, Denizaltı Komutanlığı'ndan gelen üç subayla toplantı halindeydiler. *Candlefish*'in mürettebatını kararlaştırıyorlardı. Albay Cook pencerede durmuş dışarıyı seyrediyor, Halloween balosu için gelen subayların arabalarını gözlüyordu. Maskeli balo için tavşan kılığında iki subayın aynı anda otomobillerinden indiklerini görünce gülümsedi. Kendi de keşke üniformasını sırtından atıp böyle şeyler giyebilse, masal dünyalarında yaşayabilseydi. Çok gerilerde kalmıştı artık o günler.

Toplantı odasının ön tarafında yan yana üç kara tahta duruyordu. Üçünün de üstü listelerle dolmuştu. Byrnes, komutanlık temsilcilerinin onayladığı isimleri bu listelere geçirmekteydi.

«Şimdi motora gelelim,» dedi. «Şef makinist olarak hizmet görecek birini istiyorum. Her şeyden anlayan, her derde koşan biri. Aynı zamanda da bu gemiyi tanıyan biri.»

Frank, «Aklınızda biri mi var?» diye sordu.

«Doğrusu, var. Mare adasında bir makinist vardır. Cassidy.»

Komutanlık temsilcilerinden biri hafifçe öksürüp boğazını temizledi. «Tanıyorum onu,» dedi. «Ufak tefek. Altmış yaşlarında. Ben kendimi bildim bileli oradadır. Ama şimdi sivil hizmete geçti.»

Byrnes, «Eskiden donanmadaydı,» diye karşılık verdi.

«Sivil hizmetten adam alacak mıyız?»

Byrnes, «Ben onu istiyorum,» dedi.

Herkes tedirgin tedirgin kıpırdandı. Frank hiçbir şey söylemedi. Byrnes, «Oldu o halde,» diye devam etti. «Şimdi subaylara gelelim.»

Frank ayağa kalktı, tahtaya doğru yürüdü. Seyir Subayı kelimesinin karşısına elindeki tebeşirle bir isim yazdı. «Kendi istediklerimizi seçtiğimize göre... seyir subayımız Jack Hardy olacak,» dedi. Komutanlık temsilcileri, Cook, Byrnes... hepsi ona bakıyorlardı. Frank, «Bunu gizli tutun, çünkü kendisi çok naz ediyor,» diye ekledi.

Byrnes, Frank'a buz gibi bakışlarını dikmişti. Alçak sesle: «Gemide gerekli niteliklere sahip ikinci bir seyir subayı daha bulunsun isterim,» dedi.

Komutanlık temsilcileri bu fikre hemen katıldılar. Frank eski durumuna oranla bir şeyler kaybettiğinin farkındaydı. Teslim oldu. Şu andan başlayarak yeni kaptanla rekabet halindeydi.

4 Kasım 1974

Mürettebattan erkenci olanlar o sabah gelmeye başladılar. Makinistlerin çoğu, yağlayıcılar, tayfalar çoğunlukla Pearl'deki üslerden seçilmiş kimselerdi. Gönüllü geliyorlardı. Hepsine aynı hikâye anlatılmıştı. *Candlefish* İkinci Dünya Savaşı gemilerindendi. Batmıştı ama şimdi çok iyi durumdaydı. Onu Pasifik'e bir deneme yolculuğuna çıkarmak için tayfa aranıyordu. Bu seferin esrarengiz yönlerinden adamlara pek söz edilmemişti.

Öğleden az önce Hardy, Frank'ın *Imperator*'daki kamarasına geldi. Elindeki koca defteri Frank'ın masasının üstüne attı.

«İşte bu kadar,» dedi, kendini kanapeye bıraktı. Yorgun ve bitkin bir hali vardı. «Bütün gece yatmadan bunu bitirdim,» diye ekledi.

Frank defteri açtı, sayfa sayfa gözden geçirdi. Ta-

rihler, isimler, yerler, olayların uzun uzun anlatımı... Doğrusu Hardy epey çok şey hatırlamıştı. Frank heyecanlı gülümsemesine engel olamadı. «İyi iş çıkarmışsın,» dedi.

«İşinize yarasın da.»

«Burada çok fazla bilgi var.»

Hardy başını salladı. İçi rahatlamış gibiydi.

Frank bir kör taşı atmaya karar verdi. «Eh, böylece senden istenen bitmiş oluyor,» dedi. «İstersen üç saat içinde seni buralardan kurtarabilirim. Görevi biz yükleniriz. Sorulacak bir şey çıkarsa Scripps'le ilişki kurup seni arayabiliriz, değil mi?»

Hardy biraz düşündü, sonra alçak sesle, «Burada biraz oyalansam fena olmaz,» dedi. «Birkaç gün kadar. Belki defterde bazı yanlışlar yapmışımdır.»

«Nasıl istersen.» Frank gülmemeye çalışıyor, başarılı da oluyordu. «Ben şimdi aşağıya inip tayfalara bir bakmak istiyorum. Gelir misin?»

«Olur.»

Frank peş peşe gelen askerlerle el sıkışırken Hardy yol üstünden çekilmiş, bir kenarda duruyordu. Gelenler iki grupta toplanabilirdi. Bir kısmı gürültücü eskilerdi. Dostlarını gördükçe sevinip bağrışıyorlardı. İkinci grup ise yirmi - yirmi bir yaşlarında gençlerden oluşuyordu. Frank hepsini karşılıyor, birkaç kişisel soru soruyor, sonra Byrnes'e devrediyordu. Byrnes'in de yüzünde elinden geldiği kadar geniş bir gülümseme vardı. Hardy onların yanından ayrılanların torbalarını delikten içeri atıp merdivenlerden inişine bakıyordu. Sonunda Frank onun yanına gittiğinde, Hardy'nin gözlerinde özleme pek benzeyen bir ifade gördü.

«Ne dersin?» diye sordu.

«Bir sürü çocuk.»

«Yetenekli çocuklar ama.»

Rıhtımda bir cipin tekerleri gıcırdadı. Cip durur durmaz içinden ufak tefek, sıska, çevik, altmış yaşlarında

bir adam sıçradı. Torbasını omuzladı, rıhtımın ucuna yürüdü, gözlerinde eğlenir gibi bir parıltıyla denizaltıya baktı. Hardy de ona bakıyordu. Adamın horoz gibi kuruluşu onu pek etkilemişti. Frank ona eğilip, «Bu senin istediğin kadar yaşlı işte,» dedi.

«Bu gemiyi kendi yapmış gibi davranıyor.»

«Yalan değil. O yapmış.»

Hardy, Frank'a şaşkın şaşkın baktı, sonra adamın kayığa sıçrayışını izledi. Walter 'Hopalong' Cassidy denizaltının üstüne çıkınca torbasını yere attı, başparmaklarını kemerinin iliklerine geçirdi, ayaklarını yere vurup bastığı zemini muayene etti, sağı solu inceledi, beğenmiş göründü.

Kaptan kulesine ilerledi, kaplamayı yokladı, tekmeledi. Tekmenin sesi, altının sağlam olduğunu gösteriyordu. Cassidy hem hoşlanmış, hem şaşırmıştı. Geri dönüp torbasını aldı. Omuzunun üstünden hep kuleye bakıyordu. Torbasını delikten içeri atıp kendisi de peşinden indi.

Frank yan gözle Hardy'ye bakıyordu. Denizbilimcisi gülümsemekte, bir yandan da sakalını sıvazlamaktaydı.

Cassidy motor bölümlerinde dolaşıyordu. Dizelleri profesyonel parmaklarıyla yokladı. Ön motor bölümüne geçti, bir numaralı motorun yanında durdu. Birkaç teknisyen hâlâ orada çalışmaktaydı. Yeni kıskaçları yerlerine takıyorlardı. Cassidy torbasını iki numaralı motor tarafında bir ranzaya fırlattı, sonra öne doğru yürüdü. Tayfa koğuşundaki yatakların çoğunun üstüne torbalar konmuştu. Cassidy bir dolabın önünde durup oraya asılmış Ann Sheridan resmine baktı. Kendi kendine sırıtırken Clampett adlı yeni torpidocu ona çarptı.

«Özür dilerim, dede,» dedi.

Cassidy gözlerini kırpıştırdı. İşte gerçeğe döndürmüşlerdi kendisini. Hem de ne hızla! O kontrol odasına girerken Frank'le Hardy de merdivenden oraya iniyorlardı.

Cassidy'yi ilk gören Byrnes oldu. Dostça sayılabilecek gülümseyişlerinden biri yine yüzüne yayıldı. «Biraz yaşlanmışsın, Hopalong,» dedi.

Cassidy sırıttı, eskimiş dişlerini gösterdi. «Siz de gençleşiyor sayılmazsınız, efendim,» dedi.

Hardy hemen ilerledi. Tanıştırılmak istiyor gibiydi. Byrnes bir adım gerileyip herkesi birbirine tanıştırdı. «Walter Cassidy, Ed Frank... ve Jack Hardy.»

El sıkıştılar. Sonra Frank konuştu. «Hardy İkinci Dünya Savaşında bu gemide görevliydi.»

Cassidy'nin yüzünde yüz mumluk bir ampul yanar gibi oldu. «Siz bu gemide mi çalıştınız? Vay anasını! Ne kadar zaman?»

«On bir ay.»

«Basquine'e on bir ay dayandınız, ha? Dünyada inanmam.»

«Doğru ama.»

«1942'de Mare adasına geldiğinde görmüştüm onu. Ruh hastası olduğuna yemin edebilirdim.»

Hardy gülümsedi ama birşey söylemedi.

«Bu sözlerim az bile. Gemiye binip bir an önce açılmak, Japonları batırmak için kendini yiyordu. Yalnız bundan söz ediyordu.» Byrnes'e döndü. «Onu tanımadınız, değil mi?»

Byrnes güldü. «Korkarım o zaman çok gençtim.»

«İnanılır gibi değildi.» Cassidy başını iki yana sallıyordu. Sonra birden bakışları Hardy'ye döndü. «Ama bütün bununla birlikte, savaşta yine de pek parlak iş görmediniz,» dedi.

«Ne demek! Ya son seferimiz?»

Cassidy elini havada salladı. «Canım, işte üç hafta boyunca talihiniz yaver gitti,» dedi.

«Talihimiz mi?»

Frank şaşkınlıkla onlara bakıyordu. Hardy her nedense savunmaya geçmiş gibiydi. Cassidy'ye yeni yazdığı defteri anlatmaya başlamıştı. Yaşlı makinist:

«Okumak isterdim,» dedi.

Frank, Hardy'nin defterini teksir ettirip üçüne birer kopya vereceğine söz verdi. Cassidy birden: «Herhalde

denize açılıp o olayları tekrar yaşamaya can atıyorsunuzdur,» deyiverdi.

Hardy'nin ağzı o anda açıktı. Açık kaldı. Ne diyeceğini bilmiyordu. Onun yerine Frank karşılık verdi. «Doktor Hardy'nin bizimle gelmeye niyeti yok.»

Cassidy şaşırmıştı. «Dalga geçmiyorsunuz ya?» dedi, dönüp Hardy'ye, bir deliye bakıyormuş gibi baktı.

Hardy'nin yapabileceği hiçbir şey yoktu. Başını yavaşça salladı, Cassidy'ye gülümsedi, «Tanıştığımıza sevindim,» gibilerden bir şeyler mırıldandı, dönüp merdivenlerden çıkmaya başladı. Cassidy şaşkınlıkla onun arkasından bakıyordu.

Byrnes gözlerinde mutlu bir ifadeyle doğruldu. «Bay Frank, bir yedek seyir subayı istemiştim. Cuma günü burada olacak. Onu hazırlasanız fena olmaz.»

Sonra Byrnes, Cassidy'nin elini sıktı, «Geldiğine sevindim,» dedi, arka bölmeye doğru yürüdü. Frank'la Cassidy kontrol odasında yalnız kalmışlardı.

«Kahve?» diye sordu Frank.

«Tabiî.»

Hazır kahveden fincanlarına doldurdular, subaylar salonuna doğru yürüdüler.

Cassidy kararsız gibiydi. «Ben subay sayılmam,» dedi.

«Donanma mensubu bile sayılmazsın. Ama buraya şef makinist olarak atandın. Bu bir subay görevidir. Oturmana bak.»

Cassidy omuz silkip oturdu. «Pekâlâ,» dedi. «Ama sizce bir sakıncası yoksa motorların orada yatmak isterim.»

Frank güldü. Kahvelerini sessizce içtiler. Frank piposunu çıkardı, doldurmaya koyuldu.

«Byrnes sana işin türünü anlattı mı?»

«Anlattı.»

«Biz deli miyiz sence?»

«Yok canım.» Cassidy ona ciddî bir yüzle baktı. «Kırk yıldır denizaltılarla uğraşıyorum, komutan,» dedi.

«En çatlak kafalar hep bu hizmette toplanmıştır. Neye olsa kalkışırlar.»

«Ama bu büyük bir riziko. Ne bulacağımızı bilmiyoruz. Bu gemiye gelenlerin hiçbirinin de bu işin tehlikeli olduğuna inandığını sanmıyorum.»

Cassidy, «Bakın,» dedi. «Denizaltıcıların ömür ortalamasının kısa olduğunu ikimiz de biliyoruz. Kendini bu teneke puronun içine hapsetmeyi göze alan insan, zaten bir ayağı mezarda yaşıyor demektir. Hepsi de bunun farkındadır. Tehlike onlar için hiçbir anlam taşımaz. Şimdi hepsini çağırıp bu yolun belki dönüşü olmadığını söyleseniz, bir teki bile inanmaz, inanamaz. Bu ihtimalle bir arada yaşamaya alışmıştır onlar. Görmezden gelerek dayanırlar buna.»

Ayağa kalktı, kahvesini bitirdi, bir an düşündükten sonra: «Yalnız bir şey var,» dedi. «Belki batıl inançları olabilir. Ama onun da ziyanı yok.» Elini cebine daldırıp tüylü bir tavşan ayağı çıkardı, sırıtarak gösterdi. Frank da ona sırıttı.

15 Kasım 1974

Sarılı yeşilli uzun torpiller ön yükleme ambarının kapağından içeri indiriliyordu. Frank köprüden girip torpido bölümüne geçti. Albay Cook da birçok subayla birlikte oradaydı. Byrnes'in adamlarıydı bu subaylar hep. Kaptan onlara gemiyi gezdiriyordu. Grubun en gerisinden de topallaya topallaya Hardy gelmekteydi.

Cook torpillerin sancak ve iskele tarafına ayrılmasını bekledi, sonra parmağıyla bir tanesini işaret ederek, «Doktor Hardy'nin çizdiği programa uyarak, gerekli zamanlarda bunlardan birer ikişer atacaksınız,» dedi. «Hepsi Mark 14 alıştırma torpilleri. Kuru sıkı. Başlıkları da çalışmıyor zaten. Hedefe değdiği zaman patlamayacağı

için atmak tehlikeli olmayacak. Torpido odasıyla ilgili önemli noktalar bu kadar. Arkaya geçelim mi?»

Subaylar dönüp kapıdan geçmeye başladılar. En önde Cook yürüyordu. Byrnes biraz geri kalıp Frank'ı bekledi. İkisi birlikte Jack Hardy'nin topallayarak kapıdan geçip kafilenin peşinden yürüyüşüne baktılar.

Byrnes, «Hazırız artık,» dedi. «Sizin seyir subayından ne haber?»

«Gelecektir. Ya sizinki?»

Byrnes, keyifle, «Benimki rotamızı hesapladı bile,» diye karşılık verdi.

«Benimkinin yazdığı seyir defterine dayanarak!» Frank da gülümsüyordu. Kaptanla ilişkilerinden zevk almaya başlamıştı. «Bu arada gemide iki tane de ikinci kaptanınız olduğunu farkettim,» diye ekledi. «Biri vasıflı, öteki de iş olsun diye. Ben iş olsun diye olanıyım.»

Byrnes ona uzun uzun baktı, sonra gülümsedi. «İyi,» dedi. «Kaptan da benim.» Sonra şapkasını düzeltip oradan ayrıldı, gitti.

Frank yalnız kalmıştı. Kendi kendine blöfün de bir derecesi vardır, diye düşünüyordu. Bu kadar tutardı işte olsa olsa. Üstelik Jack Hardy de daha torbaya girmiş sayılmazdı.

Ama yakındı artık.

19 Kasım 1974

Yola çıkmalarına iki gün kalmıştı. Frank'la Cook tüm hazırlıkları bitirmiş bulunuyorlardı. Erzak yüklenmiş, tayfa ve subaylar tamamlanmıştı. Uzmanlar gemiyi incelemiş, tamam raporu vermişlerdi. Şimdi yalnızca iki şey kalmıştı. Birincisi deneme dalışıydı. Bunu yola çıktıkları ilk gün yapacaklardı. Tabiî Hardy'nin defterine göre. İkincisi de Hardy'nin seyir subayı olarak atanması oluyordu.

Frank birkaç günden beri ikinci işin de gerçekleşmesini bekleyip durmaktaydı. Sonunda o da oldu.

Cook, elinde Smitty'den gelen bir mesajla belirdi. Mesajın geliş vakti çok iyiydi. Smitty, Kaptan Byrnes'e, kendilerine eşlik edecek geminin *USS Frankland* adlı bir destroyer olduğunu bildiriyor, aynı mesajdan bir kopya da Frank'a gönderiyordu. *Frankland*'da bir sürü su altı inceleme araçları bulunmaktaydı. *Candlefish*'in önü sıra gidecek, okyanus akıntılarını, elektromanyetik alanları ve buna benzer durumları saptayacak, denizaltıyı körükörüne bir tehlikeyle karşılaşmaktan koruyacaktı. Byrnes'e verilen talimat kısa ve açıktı. Okyanus'da garip bir durum farkeder etmez hemen *Frankland*'ın arkasına geçecekti. Ne olursa olsun *Candlefish*'in mürettebatı tehlikeye atılmayacaktı.

Cook, «Kanatlarınızı kırıyorlar,» dedi.

«Yine Diminsky'nin kokusunu alıyorum.» Frank mesajı elinde uzun süre tuttu, sonra buruşturdu. «Cehennemin dibine,» diye söylendi. «Yine de işimi görebilirim. Ne yapacağımızı sanıyorlar? Oraya gidip bu denizaltıyı tekrar batıracağımızı mı? Varsın istedikleri tedbiri alsınlar. İçleri rahat etsin bakalım.»

Cook gülümsedi, «Herhalde geziyi iptal etmekten iyidir,» dedi.

Frank, «Öyle,» diyerek onun gülümsemesine karşılık verdi.

Akşam yemeğinden sonra Frank sırtına ince bir kazak geçirdi. Bekâr Subaylar bölümüne doğru yürüdü. İlk kata çıkıp Hardy'nin odasına geldi. Kapı açıktı. Dışarıya ışık dökülüyordu. Adımlarını yavaşlattı, sessizce yaklaşıp içeriye göz attı, sonra olduğu yerde durup, gördüklerini uzun uzun seyretti.

Hardy pencerenin önündeki çalışma masasına oturmuş, gözlerini kendi yazdığı seyir defterine dikmişti. Karısıyla oğlunun çerçeveli resmi masasının üstündeydi.

Frank kapıya hafifçe vurdu. Hardy'nin başını kaldırıp kendisine bakmasını bekledi. Sakallı yüz yavaşça döndü, camlaşmış gözler ona dikildi.

«Profesör, ziyaretçi kabul eder misiniz?»

Hardy'nin dudakları, «Evet,» der gibi kıpırdadı. Sesi çok boğuk ve çok alçak olduğu için pek duyulamadı. Frank içeriye girip yatağın üstüne oturdu, arkasını duvara dayadı, piposunu yaktı. Hardy, okumakta olduğu kâğıdı elinde tutarak ona bakıyordu.

Frank, «Bana kalırsa insan unutmak istediği anılarını en kolay hatırlıyor,» dedi. «Kötü anılar her zaman için iyi anılardan daha canlı kalıyor.»

«Herhalde haklısın.»

«Çok iyi bir iş çıkardın.»

«Evet.»

«Çok işimize yarayacak.»

«Evet.»

Hardy ifadesiz, nemli gözlerle ona bakıyordu.

Frank ilk defa olarak hiç gülümsemiyordu. Bütün diplomasi taktiklerini bile isteyip bir kenara bıraktı ve açık açık konuştu. «Profesör... bana Mud Kenyon'u anlatsana.»

Uzun bir süre Hardy'nin ifadesi hiç değişmedi. Sonra gözkapakları aşağıya doğru indi, omuzları sarktı.

«Ömrünüzde hiç torpil attınız mı, komutan?»

«Elbette.»

«Önce dış kapağı açar, tüpün içini deniz suyuyla doldurursunuz. Tankı şarj edersiniz. Sonra da ateşleme düğmesine basarsınız. Dört adım. Dördü de kolay.»

«Evet.»

«Peki, tüp suyunu hiç attınız mı?»

Frank yine başını salladı.

«Torpil tüpün içinde, yerinde kalır, dış kapak da kapalı tutulur. İç kapak açılır, güvenlik kilitleri kapanır, sonra tüp ateşlenir. Torpil olduğu yerde kalır ama, tüpün içi patlamayla boşalır. Suyla hava karışımı geriye kompartımana boşalır. Kolay, rutin bir şey.»

Frank piposunu havada salladı. Bir sessizlik oldu.

«14 Ağustos 1944'de İkinci Torpidocu Mud Kenyonla ben, arka torpil bölümünde nöbetteydik. Yedi ve sekiz numaralı tüplerdeki suyu atmıştık. Dokuz numarayı hazırlıyorduk. Kenyon iç kapağı açtı, tank şarj etti. Ben güvenlik kilidini çevirdim. Kenyon hazır olduğuna dair işaret verdi, ben de ateşleme düğmesine bastım. Kenyon'la ikimiz aynı tüp üzerinde çalışmış olsaydık, hiçbir kaza olmayacaktı. Ama ben on numaralı tüpün kilidini kurmuş, onu ateşlemiştim. Korkunç bir patlama oldu. Gemi baştan başa sarsıldı. On numaralı tüpün iç kapağı patlayarak açıldı ve Kenyon'un suratına çarptı. Kenyon bu hızla olduğu yerden fırlayıp bana çarptı. İkimiz birlikte yere düştük. İçeriye hemen su dolmaya başladı. Alarmın çaldığını, arkamızdan birilerinin bize bağırdığını duydum. Kompartımanı kapatıp kilitlediler, sonra birkaç kişi çevremizde koşuşup tüpe ulaşmaya, on numaranın dibindeki pervaneyi durdurmaya çalıştılar. Tüp aslında önceden ateşe hazırlanmış olduğu için tankı da zaten şarj edilmiş durumdaydı. İki kapağı da kapalıydı. Ateşleme anında torpil ön kapağa çarpmış, sonra geri tepip arkadan fırlamıştı. Tüp parçalanmıştı böylece. Pervaneyi durdurmaları çok uzun sürdü. Durdurmasalardı, bütün gemi havaya uçacaktı.

«Ayağa kalkabildiğim zaman Kenyon'un gövdesini yüzükoyun suda yüzer gördüm. Kafasının bütün kemikleri kırılmış, ezilmiş gibiydi. Uzun süre ona baktım. Birisi yanına çömelip onu dürttü ama yararı olmadı... ölmüştü...»

Hardy başını kaldırdı. «Sorumlu bendim.» Sesi yine boğuk bir hırıltıdan ibaretti.

Frank kendini donuyor gibi hissetti. Bunun duyduğu sözlerin etkisi mi, yoksa pencereden giren rüzgârın marifeti mi olduğunu bir süre anlayamadı. Emin olduğu bir tek şey vardı. Bu adamın anahtarı artık elindeydi.

«Gömme töreni denizde oldu. Bundan sonra dört gün boyunca her şeye dayandım. Önce bana acıdılar,

sonra Kenyon'un dostlarının nefreti pekişti. Hikâye dilden dile yayılmaya başlamıştı. Yüz metre boyunda çelik bir odada her şey nasıl yayılır, bilirsiniz. Ama Bates'le Basquine'in tutumları belli olmadan, tayfalar pek taraf tutmaya cesaret edememişlerdi. Bates bir soruşturma, sonra bir divanı harp öneriyor, hiç değilse Pearl'e döner dönmez bu gemiden tayinimi savunuyordu. Kaptan kamarasındaydık. Sanıyorum Basquine kapıyı bilerek aralık bırakmıştı. Bates'in gür sesi geminin her tarafında çınlasın diye. Çınlamayan kısmını da yakında bulunan tayfalar birbirlerine anlatacaklardı. Bates sonunda önerisini bitirdi, yerine oturdu. Bundan sonra Basquine konuşmaya başladı. Önce alçak sesle konuştu. Gözleri soğuk bir nefretle parlıyordu. Bana *Candlefish*'de geçireceğim pembe günlerin son bulmuş olduğunu söyledi. Gemiden tayin edilmemi istemiyordu. 'Bu çok fazla kolay olur,' demekteydi. 'Ben seni burada istiyorum. Burada, gözümün önünde. Her an yaptığını hatırlaman için. Son nefesine kadar bunu unutmamanı sağlayacağım Üsteğmen. Bir başkasının ölümünden sorumlu olmanın ne demek olduğunu öğreteceğim sana!'

«Böylece gemide, herkesin her suçu üzerine yükleyebileceği bir insan oldum. *Candlefish*'de ters giden her şey benim yüzümdendi. Geminin savaştaki genel başarısızlığı bile.»

Eğer Kaptan Billy G. Basquine sihirbaz olsa, yine de bundan daha etkin bir ceza bulamazdı.

Frank, Hardy'nin sessizleşmesini izledi. Adam koltuğunda daha da sarkık oturuyordu. Parmakları defterde tuttuğu sayfaların arasından kaydı, yanına sarktı. Gözkapakları yavaş yavaş kalkıp bakışları Frank'ın yüzüne dikildi.

«Buraya neden geldiğini biliyorum,» dedi. Frank katılaşmıştı. «Günlerdir bunun peşindesin. Beni ille de birlikte götürmek istiyorsun.»

Frank piposunu pencere pervazının dışına vurdu. «Herhalde niyetim çok belli oluyor,» dedi.

Hardy'nin sesi yükseliverdi. «Anlamıyor musun? Ben sorumluydum! O gemide benim yüzümden bir adam öldü!»

«Şu defterde yazılı olan bilgilere göre tayfaların geri kalanı da bu seferde kaybedilen bir sürü hayattan senin kadar sorumlu. Düşman askerlerinin hayatlarından.»

«Aynı şey değil.»

«Pekâlâ aynı şey. Her savaşta iki taraf da kayıp verir. Kişiler tek tek bundan sorumlu değillerdir. Sorumlu olan savaştır.»

«Bu farklıydı. Onlar beni sorumlu tuttular.»

«Yapamazlar. Kendini sorumlu tutan yine sensin.»

«Bay Frank, o gemi battı. Geriye bir tek ben kaldım.»

Frank ayağa kalkıp piposunun sapını ona doğru uzattı. «Şimdi bundan da ben sorumluyum diyemezsin herhalde,» dedi.

Hardy'nin gözleri yere döndü.

«Bak, Profesör, ben çok denizaltı kaptanı gördüm. Ama bu Basquine kadar sertini hiç duymadım. Eğer anlattıkların doğruysa, ki doğru olduğundan eminim, eğer Basquine sende gerçekten otuz yıl sürebilecek bir suçluluk kompleksi yaratabilmişse, o zaman bu adam denizaltı kaptanlığı yapacak nitelikte biri değilmiş demektir. Ya bu hale yavaş yavaş geldi, komutanlık bunu fark edemedi, ya da...»

«Ya da ne?»

«Ya da senin hayal gücün akılları durduracak kadar güçlü.»

Hardy ayağa kalktı. Frank bir kere daha o kopası dili yüzünden puan kaybettiğini düşünüyordu.

«Aslına bakarsanız, ben size inanıyorum, Profesör,» diye devam etti. «Bu olaydan ötürü çektikleriniz hak ettiklerinizden çok fazla. Sizi bu yolculuğa zorlayamam. Gelmek istemiyorsanız, zaten gelmenizi istemem.»

Kapıya yürüdü, bir an durup döndü, pencerede duran yaşlı adamın siluetine baktı. «Şimdi beni rahatsız eden bir tek nokta var,» dedi. «Eğer o sırada o tayfadan

siz sorumluyduysanız, bugün bu tayfaya karşı olan sorumluluğunuz daha da büyük demektir.»

«Neden?»

Frank parmağını masanın üstünde yatan deftere uzattı. «Bunlar sizin yazdığınız kelimeler, Profesör Hardy. Bunları desteklemek için de yanımızda olmanız gerekir. Eğer bir yanlışlık olmuşsa, bir olayı kâğıda geçirmeyi unutmuşsanız, biz bunu nereden bilebiliriz? Eğer bu tayfanın başına bu yüzden bir şey gelirse, o zaman kendinizi nasıl hissedeceksiniz?»

Hardy hiç kıpırdamıyordu.

Sonunda Frank arkasını dönüp odadan çıktı. Holü hızlı adımlarla geçti. Eliyle piposunu sımsıkı kavrıyor, için için kendinden iğreniyordu. Ama gerekliydi bunu yapması.

20 Kasım 1974

Sabah saat 08.00'de Byrnes'le Frank bütün tayfayı toplayıp son bilgileri verdiler. Bu toplantıda *Candlefish*'in tarihçesini, bu gezinin amacını, ve karşılarına çıkabilecek tehlikeleri özetlediler. Hemen bundan ne yarar bekledikleri konusunda sorular, peş peşe mısır gibi patladı.

«*Candlefish*'in battığı yere gelince tekrar batmamız mümkün mü?»

Frank, «Her şey mümkün,» dedi. «Ama pek olacağını sanmam.»

«Neden olmasın?»

«Bakın 1944'de kanlı bir savaş sürüp gidiyordu. Bugün öyle bir şey yok. Üstelik bir de kuyruğumuzu izleyen destroyer var. İşler güçleşirse bu gemiden atlarız, olur biter.» Kısa bir sessizlik oldu. Birçoğu homurdanıyordu. Frank devam etti: «Neden aksilik olmasını bekliyorsunuz?

Donanma bu işte bir tehlike görse izin vermezdi. Biz yalnızca ipucu arıyoruz. Felâket bekliyor değiliz.»

Frank'ın konuyu değiştirebilmesi tam yarım saat sonra gerçekleşebildi. Nöbet listelerini okurken arkadaki kapının açılıp Jack Hardy'nin sessizce içeriye girdiğini gördü. Yaşlı adam orada bir an durup oturacak bir sandalye aradı, sonra en ön sıraya yürüyüp Cook'un yanına oturdu.

Frank listeleri okuyup bitirdi, sonra sözü Albay Dorriss'e, vasıflı olan ikinci kaptana bıraktı. Cook'un öbür yanındaki boş sandalyeye yerleşti, eğilip Hardy'nin yüzüne baktı, baktı...

Sonunda Hardy alçak sesle: «Sizinle geliyorum,» diye fısıldadı.

ONUNCU BÖLÜM

21 Kasım 1974

SAAT gecenin 3.45'iydi.

Denizaltının gövdesine siyah sular çarpıp duruyordu. Gecenin karanlığı kaptan kulesinin koyu grisine karışıyor, gemi hemen hemen görünmez oluyordu. Nöbette olanlar güvertede dolaşmaktaydılar sessizce. Duyulabilen tek ses, güverte subayının kahvesinden aldığı yudumların sesiydi.

İki kişinin hızlı adımlarla rıhtıma doğru indiği görüldü. Ellerinde fermuarlı çantalar ve not kâğıtları vardı. Bunlar Ed Frank'la Ray Cook'du. Kenarda durup bir iki kelime daha konuştular, sonra el sıkışıp ayrıldılar. Frank denizaltıya doğru yola çıktı. Cook de *USS Frankland* destroyerine yollandı.

Ed Frank kişisel eşyalarını bir dolaba koydu. Geniş bir koğuşta kalacaktı. Birçok başka subayla birlikte. Hardy'nin koğuşu ayrıydı. Kontrol odasının ön tarafında bir yerdeydi. Eski yatağında yatmak istememişti.

Ön motor bölümünde Hopalong Cassidy soyunmuş dökünmüş, sırtında atletiyle, üstü başı yağ içinde, motorları gözden geçiriyordu. Oysa henüz motoru çalıştırmış bile değillerdi. Cassidy bütün düğmeleri, bütün ayar vidalarını ikişer kere gözden geçirdi. Arka motor odasıyla manevra odasına daha önce bakmıştı. Yanında kendisiyle aynı kılıkta iki de yardımcısı vardı. Bu adamları Cassidy kendisi seçmiş yanına almıştı. Googles'la Brownhaver.

Saat 4.30'da Cassidy telsizle kontrol odasından Roybell'i aradı. «Kaptana söyleyin, motor bölümleri tamam. Emre hazırız,» dedi.

Roybell bu bilgiyi bağırarak kaptan kulesine ulaştırdı. Byrnes enterkomun düğmesine basarak alçak sesle emrini verdi. «Bütün mevkiler, rahat. Nöbetler saat 7.30'da değişecek. 8.00'de yola çıkıyoruz.»

Tayfaların içine su serpilmiş gibi oldu. Artık yapacak hiçbir işleri kalmamıştı. Yalnız kendi eşyalarını yerleştirip hazırlamaktan başka.

Ed Frank kıç tarafa doğru yürüdü. Cassidy'yi arıyordu. Onu ön torpido bölümünde buldu. Yaşlı makinist motorları yıkayıp temizliyor, kocaman ağır bezlerle cilâlayıp parlatıyordu. Bir an durup kollarına bulaşmış yağlara baktı, sonra yıkanmak üzere tayfalar musluğuna yürüdü. Frank da peşinden gitti. Cassidy tuvaletten çıkıncaya kadar orada bekledi.

«Hey, Hopalong, kaptanı ne kadar tanıyorsun?»

Cassidy ona soru soran bir bakış fırlattı. Omuzlarını kaldırdı. «On sekiz yıldan beri ara sıra hep görürüm,» dedi.

«Nasıl adamdır?»

«Çok titiz. Gemilerinde en ufak bir arıza olsa hemen tersaneye çeker. İşine çok bağlı bir kaptandır. Belki 'Donanma Malı'na iyi bakmaya meraklı.»

Frank başını salladı, ağır adımlarla yürümeye koyuldu.

«Ben de size bir soru sorabilir miyim efendim? Profesör hakkında.»

«Sor.»

«Bu ihtiyarı yanımıza almak sizce doğru bir fikir miydi?»

«Senden en az beş yaş daha genç ama.»

«Öyle... Ama burada bulunmaktan hoşnut değil. İyi olmayabilir.»

«Cassidy, seninle bir bahse tutuşalım. Kırk sekiz

saata kalmadan Jack Hardy bu geminin en mutlu insanı olacak diyorum. Ne dersin?»

Cassidy homurdandı. «İç bulandırıcı bir durum olurdu.»

Frank gülmeye başladı. Gösterebileceği tek tepki buydu. Hardy'nin gerekli olduğuna, gemideki herkesten çok kendinin inanması ve bunu savunması gerekiyordu.

Yürüyüp uzaklaştı. Tayfa koğuşunda duralayıp adamların ne yaptıklarına baktı. Çoğu görev saatı gelmeden biraz kestirmek için yataklarına giriyorlardı. Eskilerden birkaçı gençleri çevrelerine toplamış, anılarını anlatmaya başlamışlardı bile.

Frank kontrol odasına girdi, masanın başındaki küçük gruba katıldı. Ortaya bir harita serilmişti. Hardy de oradaydı. Seyir defterinden ve eski haritalardan yararlanarak rotalarını çıkarıyordu. Albay Dorriss ve haberleşme subayı Stigwood da yardım ediyor, önerilerde bulunuyorlardı.

Byrnes merdivenden arka arka indi, omzunun üstünden onlara doğru baktı. Hardy'ye büyük bir merakla bakıyormuş gibiydi.

Saat 7.30'da Byrnes nöbetlerin değişmesini emretti, kendisi Frank ve Hardy ile birlikte köprüye çıktı. Stigwood görevli olarak kontrol odasında kaldı.

7.50'de Byrnes yeni bir emir veriyordu. Güverte görevlileri halatları kaydırıp fırlattılar. Albay Dorriss tüm bölümlerden son raporları topladı. Byrnes başını kaldırıp *Imperator*'un güvertesinde birikmiş, onları yolcu edenlere baktı.

«Bütün ana motorları çalıştırın,» diye emretti.

Manevra odasındaki kontrol görevlileri levyelerini üçte bir geri çektiler. Kaptan kulesinde tekerlekler döndü.

Candlefish yavaş yavaş rıhtımdan uzaklaşıp, Loch doğrultusuna döndü. Düdüklerine *Frankland*'dan karşılık geldi. Az sonra gemi iskele tarafında belirdi. Peş peşe Ford adası yönünde ilerlemeye başladılar.

Frank'la Hardy köprüden inip buruna doğru yürü-

düler. Sabah rüzgârı çevrelerinde dolaştı. *Frankland* iki yüz metre kadar gerilerindeydi.

Lâcivert denizin üstünde, gökler iyice solgun bir mavi tonundaydı. Yukarlarda pamuk kümeleri gibi bulutlar dolaşıyordu. Hardy Hawaii dağlarının körfezi çevreleyişini seyretmekteydi. Frank da ona bakıyordu. İkisi de haftalardır çevrelerindeki güzelliğe bakmaya vakit bulamamış, tadını çıkaramamışlardı. Plajların incecik kumları, dağların sivri dorukları, denizin parlaklığı ve adanın tüm sihirli güzelliği gözlerinden kaçmıştı o ana kadar. İnsan yapısı bir makinenin sorunlarına gömülmüş, ince ince planlanmış bir deniz yolculuğunun ayrıntılarıyla, karşılarına çıkabilecek tehlikelerle ilgilenip durmuşlardı. Burada geçirdiği altı hafta boyunca Frank hemen hemen dış dünyayla tüm ilişkisini kesmişti. Hawaii nasıl gözünden kaçmışsa, kendi özel hayatı da öylece silinmiş gitmişti. Joanne! Tanrım, diye düşündü. Ona veda etmek için bir telefon bile etmemişti. Altı hafta sonra bunun nedenini açıklamak zorunda kalacaktı. Tabiî kız hâlâ ilgi duyuyor, dinlemek istiyorsa.

Frank'la Hardy buruna doğru biraz daha ilerlediler. Sular yanlarından püskürerek geçti. Doğrusu *Candlefish*'in durumu gerçekten iyi sayılırdı. Ayaklarının altındaki güverte çok sağlamdı. Ne sancağa ne de iskeleye doğru beklenmedik bir sallantı oluyordu. Frank, Hardy'nin ilerde bir yere baktığını farketti. Ne olduğunu anlamak için o da bakışlarını o yöne çevirdi.

USS Arizona anıtına yaklaşmaktaydılar. Bu anıt Ford adasının kuzey ucunda, suların üstünde yükselen beyaz betondan yapılmış modern bir anıttı. 7 Aralık 1941'de ölen 1100 kişinin anısına dikilmişti. *Arizona* o tarihte bir Japon bombasıyla batmış, Amerikan donanması savaşın en büyük kaybını o olayda vermişti.

Otuz yıl önce Jack Hardy yine *Candlefish*'in güvertesinde durmuş, bu limandan *Arizona*'nın enkazını seyrederek ayrılmıştı. O enkaz o sıralarda beyaz betondan bir bir anıt haline çevrilmemişti. Frank yaşlı adamın kendi-

sinden hiç beklenmeyecek bir şey yaptığını gördü. Titrek elini başına kaldırmış, şapkasını çıkarıyordu. Sessizce o beyaz betona bakarak, başı açık durdu. Denizaltı oradan geçtikten sonra şapkasını tekrar başına geçirdi, ellerini ceplerine soktu, gözlerini yumdu. Kır saçları rüzgârda savrulup duruyordu.

Biraz doğuya kıvrılıp Ford adasının çevresinden dolaşarak Pearl Harbour boğazına yöneldiler. Yakında kendilerini açık denizde bulacaklardı. Frank geri dönüp denizaltıya baktı. Kendi gemisiydi bu. Sanki kendi komutasındaymış gibi hissediyordu. Hayatında en önemli gemi buydu. Nasıl olmuş da, donanmanın kendisini bu kadar etkilemesine izin vermişti? Kendisi direnmişti hem bu sefer. Eğer Ed Frank'ın direnmesi olmasa bu gezi de yapılmayacaktı. Denizaltı hizmetten alınacak, ya hurdaya satılacak, ya da müze haline getirilecekti. İçinden bir gurur kabardı. Haklıydı gurur duymakta. Bile bile kasılıyordu.

Bir saat içinde Mamala koyundan çıkmış, okyanusa açılıyorlardı. Gün boyunca daha çok kuzeybatı yönünde ilerleyecekler, adaların çevresinden dolaşacaklardı. Kwai dolaylarında bir yerde ilk dalış denemelerini yapmaları gerekiyordu. *USS Frankland* biraz daha geri kaldı. Aralarında bir mil kadar uzaklık bıraktı. Gezinin geri kalan kısmı boyunca bu uzaklığı koruyacaktı... kendisine ihtiyaç duyulmadığı sürece.

Frank telsiz odasına girdi. Giroux'ya, Albay Cook'u aramasını söyledi. Cook ona *Frankland*'da her şeyin yolunda gittiğini bildirdi, sonra denizaltıda olanlara imrendiğini belirterek, «Bana bir kart at bari,» dedi. «Keşke ben de orada olsaydım.»

Hardy, Albay Dorriss'le birlikte rotalarını kontrol etmekteydi. Byrnes köprüden inmemişti. Hardy bu işi bitirdikten sonra motor bölümüne doğru yürüdü, orada Cassidy'yi buldu. Önce konuşmadı. Neden sonra bir öğüt vermeyi denedi.

«Belki bilmek istersiniz diye düşündüm. İki numaralı motor yüksek hıza geçince biraz tekliyor olmalı. Silindirlerinde bir gariplik var.»

Cassidy başını salladı.

«Su da sızdırıyordu.» Hardy susmak bilmiyordu. «Yağ borularına gelince...»

Cassidy onun sözünü kesti. «Allah kahretsin. Bunları bilsem otuz yıl önceden tamir edebilirdim. Niye tersaneye göndermediniz?»

«Biraz meşguldük.»

«Neyle?»

«S-A-V-A-Ş. Yani savaşla.»

Cassidy yüzünü buruşturdu. *Candlefish*'in savaş sicili konusundaki düşüncelerini Hardy'ye çoktan söylemiş bulunuyordu. Motorun çevresinde dolaşıp borulara baktı. Isınmalarını ve sızdırmalarını kontrol etti. Birden durdu. Hardy kendisine çarpınca şaşırmıştı.

Hardy yüzünde saf bir gülümsemeyle: «Yalnızca yardım etmek istiyordum,» dedi.

Cassidy başını iki yana salladı. «Profesör, işimiz var.»

Hardy anlamıştı. Brownhaver'la Googles'a çarçabuk gülümseyip topallayarak motor bölümünden çıktı.

Arkada, kontrol odasında Byrnes eline Hardy'nin seyir defterini almıştı. Mümkün olduğu kadar uymak gerekiyordu bu deftere. Frank da onun peşi sıra kontrol odasına gelmişti.

Byrnes defteri birden kapatarak, «İlk dalış vakti geldi,» dedi.

Bu sırada Cassidy de kapıdan girmekteydi. Bu sözü duydu. İki elini sevinçle çırparak göz kırptı. «Umarım su sızdırmaz!» dedi.

Ama bu söze tek gülen yine kendisi oldu. Frank kuru bir sesle, «Sızdırsa ne yapacaksın?» diye sordu.

Cassidy çikletini ağzından çıkarıp havaya kaldırarak gösterdi. «Benim hazırlığım tamam.»

«Köprüyü boşaltın! Dalış Dalış!»

Byrnes'in sesi hoparlör vasıtasıyla bütün bölümlerde duyuluyordu. Düdükler çaldı, klakson peş peşe «Vuu-va, vuu-va,» diye bağırdı. Güverte nöbetçileri önde Dorriss, arkada Stigwood olmak üzere köprüden inip kapağı kapattılar. Herkes kontrol odasında yerini almıştı. Stigwood merdivenin dibine dikildi. Dalma subayı görevi onundu.

Her bölümü kontrol eden görevliler sağlam raporu vermeye başladılar. Torpil tüpleri kapalı, negatif tanklar su dolu, valflar sımsıkıydı. Basınç tertibatı da çalışıyordu.

Kontrol odasında Şef Roybell, hidrolik kontrolün başına geçti, bütün tankların bacalarını açtı. Gözlerini Noel Ağacı'na dikmişti. Noel Ağacı dedikleri, gövdenin sağlam olduğunu belirten ışıklı gösterge tablosuydu. İki nöbetçiye seslenip gerekli bilgiyi istedi, sonra tüm ışıkların yeşil olduğunu görünce, «Yeşil tekne!» diye bağırdı.

Motor bölümünde Cassidy, «Bütün ana motorları durdurun!» diye emretti. İkinci dalış emrinde motorlar susturuldu. Cassidy bundan sonra yanındakilere peş peşe emirler yağdırmaya devam etti.

Manevra odasında kontrol görevlileri düğmelere bastılar, yukarıya «Bütün ana motorlar durdu, efendim,» diye rapor verdiler.

Kulede bir görevli, akülü motor düğmesine bastı. Levyeler ona göre çekildi, yukarıya, «Aküyle çalışıyoruz, kaptan,» diye seslenildi.

Kontrol odasında bu işin kontrolü Stigwood'a geçmişti. Gemi yirmi derecelik açıyla dalıyordu.

Her bölümde derin bir sessizlik vardı. Herkes bekliyordu. Acaba bu dalış açısı az sonra yatay olabilecek miydi, yoksa böylece gidip taş gibi dibi bulacaklar mıydı?

Çıt çıkmıyordu. Herkesin gözü yukardaki sızıntı tehlikesi ışıklarındaydı. Hiçbir ışık yanmadı. Hiçbir tehlike belirtisi olmadı. Galiba gövde gerçekten sağlamdı.

Hardy kaptan kulesinde durmuş, bileğindeki saata bakıyordu. Dalış düdüğünden bu yana saniyeleri saymakta, gemiyi yatay duruma getirme emrini beklemekteydi. Frank, Stigwood'un önünden çekilmişti. Stigwood'un gözleri barometredeydi. Buradan tanklara giren basınçlı havayı ölçüyordu. Basınç istenen düzeye gelince, «Gemide basınç tamam, efendim,» diye seslendi.

Sesi yakın bölümlerde duyuluyordu. Duyabilenler birbirlerine rahatlamış gibi baktılar.

Byrnes merdivene yaklaşıp, «Altmış beş kademe inin!» dedi.

Roybell gözlerini derinlik göstergesine dikmişti. «Altmış kadem, efendim! Şimdi tamam efendim!»

Stigwood, «Negatif suyu kapatın. İşarete kadar püskürtün,» diye bağırdı.

«Su kapandı. Negatif, göstergeye getirildi. Negatif bölümleri havalandırmak için izin!» diye bir ses duyuldu.

«Negatif bölümleri havalandırın.»

Manevra odasında kontrol görevlileri MB sisteminin sinyalini ve «Üçte bir ileri» işaretini izlediler. En yüksek rütbelisi mikrofonu eline aldı, «Motorlar tamam, üçte bir ileri,» diye seslendi.

Bunu herkes duymuştu. Bütün bölümlerde vücutlar rahatlarken yüzlere renk gelmeye başladı.

Kulede Jack Hardy, Byrnes'e dönüp parmağını kolundaki saata tık tık vurdu. «Otuz saniye sürdü.» dedi. «Bates bizi on beş saniyede daldırırdı.»

Byrnes homurdandı, Hardy'ye soğuk soğuk baktı. «Acelemiz ne? Daldık işte. Sizin seyir defterine göre de programa uymuş durumdayız.»

Frank yüzünde geniş bir gülümsemeyle merdivenden yukarıya çıktı. «Çok teşekkürler,» diyerek Byrnes'in elini kuvvetle sıktı.

«Bir şey değil. Denizaltılar dalmak için yapılmıştır.»

«Gerisin geriye yüze çıkabildiği sürece.» Frank sırıtıyordu.

«Çıkarız. Saat yirmi dolaylarında.»

Hardy'ye hiçbir şey sorulmadığı halde o söze karıştı. «Tam yirmide,» dedi.

Byrnes durakladı. «Bence biraz kaydırmak hiçbir şeyi değiştirmez.»

Hardy ona bir süre garip bir bakışla baktı. Frank bu bakışta bir boşluk sezdi. Sanki Hardy o anda orada değilmiş gibi. Sonunda Hardy'nin omuz silktiği görüldü, garip duygu yok oldu.

Byrnes enterkoma döndü, bütün bölümlere seslenmek üzere düğmeye bastı. «Kaptan konuşuyor. Dalmış bulunuyoruz.» Alkış seslerini bekledi. «Ebediyen değil tabiî,» diye ekledi. «Bunu başarılı bir deney olarak değerlendiriyoruz. Her şey kontrol edilinceye kadar görev yerlerinizi terketmenizi istiyorum. Teşekkür ederim.»

Frank'la Hardy gemide dolaşıp akıntı aradılar. Tayfa yemekhanesine girip orada dinlenen genç ve yaşlı adamlara baktılar. Hepsi geçirdikleri deneyi hafife alma çabasındaydı.

Frank, «Herkesi keyifli gördüğüme memnunum,» dedi. Adamların koltuk altlarındaki ter lekelerini görmezden geliyordu.

Torpidocu Clampet ellerini kemerinin iliklerine geçirmiş, oturuyordu. «Telâş edecek ne var, efendim? Bundan kolay sefer görmemiştim. Gördümse de hatırlamıyorum. Bütün yapacağımız denizde gezinmek, sonra evimize dönmek.»

Frank bir ayağını bankın üstüne dayadı. «O kadarla kalmayabilir. Geçen gün hepiniz pek telâşlıydınız.»

«Sonra toplanıp konuştuk. Çoğumuz. Örneğin Witzgall yirmi iki yıldır denizaltılarda çalışıyor. Çoğunlukla bu tip gemilerde.» Witzgall başını sallayarak bu sözleri onayladı. «O bize gözden uzak tutmamamız gereken bir şey hatırlattı.»

«Neymiş o?»

«Bu gemiye otuz yıl önce ne olmuşsa olmuş, aynı şey tekrar olmayacaktır. Aynı şeyin iki kere olmadığını herkes bilir.»

Hepsi gülümseyip başlarını salladılar. Frank da onlara katıldı. Yalnız Jack Hardy katılmadı.

Clampett, «Ya siz nasıl düşünüyorsunuz, Profesör?» diye sordu.

«Ben... ben de aynı fikirdeyim.» Hardy'nin kararsızlığı sesinden belli oluyordu. «Herhalde aynı olay tekrarlanamaz. Tekrarlanamayınca belki Bay Frank üzülecektir. Ama benim görüşüme göre, özel cihazlarla donatılmış *Frankland* herhangi bir tatsızlık anında...»

Adamlar Hardy'nin sözlerini bitirmesini boşuna beklediler. Ama o susmuştu. Kararsız bir gülümsemeyle yürüyüp kapıdan çıktı. Frank da onun peşi sıra seyirtti ve çabuk yetişti. Telsiz odasının önündeydiler. Frank ona sözlerini nasıl bitirmek istediğini sordu.

«Bir tek nokta var. Belki otuz derece enlemine yapacağımız yolculuk bizi batırmayabilir ama, çok daha başka şeyler olabilir.»

«Nasıl şeyler?»

«Bilemiyorum. Sen hissetmiyor musun? Sezemiyor musun? Bu gemi... biz bu geminin parçası oluyoruz...»

«Galiba kendi durumunu düşünüyorsun. Hepimiz için aynı şey söylenemez.» Frank, Hardy'nin *Neptune 4000* olayındaki gibi bunalımlar geçirmeye başlamaması için dua ediyordu.

«Ben hepimizden söz ediyorum. Belki henüz hissetmiyor olabilirsin. Ama birkaç gün sonra farkına varacaksın. Bu gemi... hâkim oluyor. Şimdilik onu kendi emrine uyduruyorsun, çünkü ne de olsa bir makine. Ama çalıştığı sürece o bizim emrimizde değil... biz onun emrindeyiz.»

Frank'ın canı tartışmak istemiyordu. Hardy'ye nöbet saatı gelmeden önce yatıp dinlenmesini öğütledi, Profesör de söz dinleyip kamarasına yöneldi.

Frank telsiz odasına daldı, Giroux'ya hemen *Frankland*'dan Cook'u aramasını söyledi. Bu iş için «Gertrude» adını verdikleri su altı telefonu kullanılacaktı.

«İşler yolunda gözüküyor, Ray. Şu ana kadar prob-

lem çıkmadı. Aynı rotada ilerleyeceğiz. Oradakilere bildir. Deminsky'ye de bir telsiz çek. Her şeyin yolunda ve keyfimizin iyi olduğunu söyle. Tamam.»

Cook'un sesi duyuldu. «Peki. Siz Şükran Bayramını kaçıracağınızın farkında mısınız acaba? Tamam.»

«Eyvah! Yanımıza hindi almayı bile düşünmedik. Tamam.»

«Jambonlu sandviçle idare edersiniz. Sonra konuşuruz. Tamam.»

Frank telefonu kapatıp mikrofonu Giroux'ya uzattı.

Saat 20.00'ye gelirken Frank periskopun kollarını Byrnes'den devraldı, gözlerini lastik sipere dayadı. Periskopun ucu dalgaların çok az üstündeydi. Arkaya dönüktü. Bıraktıkları köpük izleriyle uzaklarda destroyerin ışıkları görünüyordu. Frank bir süre seyretti, seyrederken de bu denizaltıda ne kadar yalnız olduğunu hissetmeye başladı. Bu batık adada seksen dört terli adamla kapalı durumdaydı. Kokular daha şimdiden gemiyi sarıyordu. İnsan kokusu, dizel kokusu, yemek kokusu, kahve kokusu... Yukarda da gecenin temiz ve serin karanlığı... Pasifik Okyanusu ve onun kokuları.

Hardy merdivenden yukarı başını uzattı, sabırsız bakışlarla duvardaki saata baktı. 20.02. Yani sekizi iki dakika geçmişti. Hardy sessizce Byrnese yaklaştı. «Biraz geç kalıyoruz,» dedi. «Yüze çıkmış olmalıydık.»

Byrnes tatlı tatlı gülümsedi. «Çıkacağız. Telâş etmeyin.»

Hardy, kaptanın yanında Dorriss'le birlikte haritalara eğilişini izledi, 1944 rotasından sapma olup olmadığını inceliyorlardı. Frank periskoptan geri çekildi. Hardy'ye bir bakmasını işaret etti. Hardy de gözlerini dayadı. Biraz tedirgindi. Durmadan geriye, Byrnes'e ve duvardaki saata bakıp duruyordu. 20.08'de Hardy geri geri çekilip sırtını duvara dayayarak öylece durdu. Kollarını göğsüne kavuşturmuş, yüzüne tatsız bir ifade yayılmıştı.

Frank ona merakla baktı. Bu işte ne gibi bir sakınca olabilirdi ki...

«Tamam, yüze çıkış!»

Byrnesin sesi çın çın öttü. Stigwood hemen harekete geçti. Sağa sola emirler yağdırmaya başladı. Kırmızı savaş ışıkları yandı, iki gözcü kontrol odasının merdiven başlarına geçtiler. Bütün bacalar kapalıydı. Byrnes: «Üçte bir yavaşla,» diye bağırdı. Yüze çıkış alarmının sesi duyuldu. Önce kırk kademe çıktılar. Roybell basınçları ayarlıyordu.

Candlefish suları düzgün bir çizgi halinde yarıp güvertesinden iki yana saçarak suyun üstünde belirdi.

Byrnes kapağın açılmasını istedi. Güverte subayı merdivenden yukarı atıldı, tekerleği tutup çevirdi. Peşinde iki nöbetçiyle birlikte güverteye çıktı.

Kontrol odasından Stigwood'un sesi geliyordu. «Ana endüksiyonu açın. Ana motorları çalışmaya hazırlayın.»

Kulede Hardy, Byrnes'in yukarı çıkmasını bekliyordu. O çıkar çıkmaz Frank'ın koluna sarıldı ve ona yalvardı. «Eğer bu işi yapacaksanız, deftere göre yapmalısınız. Benim defterime göre.»

Frank, Hardy'nin kendi yazdıklarına uyulmasını istemesi karşısında, yüzünde bir gülümsemeyle merdivenleri tırmandı. Hoştu doğrusu. Bu işin önemini Hardy'ye anlatmak için az mı uğraşmıştı kendisi? Şimdi aynı şeyi Hardy ona söyleyip kafa ütülüyordu.

Hepsi köprüde toplanıp çevrelerine bakındılar. Byrnes bütün aküleri şarj edip iki ana motorla şimdiki hızlarında yola devam etmek üzere emir verdi.

Frankla Hardy sigara güvertesine doğru yürüdüler, arka tarafa baktılar. Destroyer'in ışıkları hâlâ aynı uzaklıktaydı. Frank bir on dakika kadar seyretti, sonra aşağıya indi.

Hardy gecenin birine kadar inmedi.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

26 Kasım 1974

DENİZ YOLCULUĞUNUN beşinci gününden sonra *Candlefish* artık belirli bir program düzenine oturmuş bulunuyordu. Cook'a Frank'dan her sekiz saatta bir raporlar geliyor, o da aldığı bilgileri Yüzbaşı Melanoff'la Amiral Kellogg'a iletiyordu. Denizaltıda öğle saatlarında Kaptan Byrnes toplantılar yapmaktaydı. Yemeklerini bitirip kahve ve sigaralarını içtikten sonra genel gidiş hakkında, gövde sağlamlığı, sorunlar ve önlerindeki birkaç saatın programı hakkında konuşuyorlardı.

Hardy hep seyir sorunlarıyla meşguldü Kontrol odasına gidip geliyor, kuleye çıkıyor, köprüde dolaşıyor, görevde olmadığı saatlarda bile geminin rotasını devamlı olarak haritalarla, kendi seyir defteriyle karşılaştırarak inceliyordu. Kontrol odasında geminin resmî seyir defteri tutulmaktaydı. Kaptan onu imzalar imzalamaz Hardy hemen alıp kendi notlarıyla karşılaştırıyor, uyuyorsa ağzından onaylayıcı bir homurtu çıkıyordu. Ara sıra «garip rastlantılar» diye nitelendirdiği durumlarla da karşılaşıyordu. Bazı arızalar, bazı olaylar, kendi hazırladığı defterde de, yenisinde de aynıydı. Şurada bir valf sızdırması, burada kırılan bir başlık gibi. Böyle durumlar onu çok şaşırtıyordu.

Günün birinde böyle olaylardan birine Frank'ın

dikkatini çekti. Frank omuzlarını kaldırıp aldırmazlık tavrı takındı ama, yine de Hardy'nin yanında durup iki defterin karşılaştırılmasını izledi. 26 Kasım sabahı Hardy'nin defteri okurken donup kaldığını gördü, ne olduğunu sordu. Hardy bir gün önce sabah 7.34'de akünün 81 numaralı kablosunun arızalanması olayını gösteriyordu. Sonra kendi 1944 defterini açtı. Aynı tarihte, aynı olay tekrar yer almıştı. Bunda herhalde şaşılacak bir şey yoktu. Akü kabloları sık sık eskiyen şeylerdi. Frank birçok kopma olayının da iki defterde ortak olmayışına dikkati çekti. Hardy de bu gerçeği kabul etmek zorunda kalmıştı. İster istemez, Profesörün bu gezi boyunca vaktinin çoğunu bu tür anormallikler aramakla geçireceği kanısına varıyordu.

Frank sık sık dolaşmayı âdet edinmişti. Tayfalar arasında gittikçe artan dostluk havasını farkediyordu. Yavaş yavaş alay edenler ve alay edilenler diye iki grup olmaya başlamışlardı bile. Kahramanlar, maskotlar oluşuyordu artık. Subaylar arasında bile durum aynıydı. Örneğin Danby ve Adler gibi genç subaylar, hem üstlerinin takılmasına, hem gemi adamlarının şakalarına kendilerini alıştırma yolundaydılar.

Ama kaptandan herkes uzak durmaya çalışıyordu. Oldukça ciddî, kendini kabul ettiren bir tipti. Ona hepsi saygı duyuyordu. Onun da bundan hoşlandığı belliydi.

Temizliğe çok düşkündü. Bütün mutfak ve sağlık tesislerini her gün teftiş ediyor, erzak depolarına, duşlara, tuvaletlere kadar bakıyordu.

Tuvaletlerin pırıl pırıl olmasını isterdi. Yolculuklarının ikinci gününde bir tuvaletin oturma yerinin altında kurumuş pudra izine rastlamış, böyle bir olay bir daha tekrarlanırsa bu taraf tuvaletlerin kullanılmasını yasak edeceğini bildirmişti. O zaman tayfalar gece yarısı güverteye çıkıp işlerini rüzgâra karşı görmek zorunda kalacaklardı.

Bundan sonraki iki gün boyunca Byrnes tuvaletleri çok iyi muayene etmiş, kafasını içeriye sokup her bir yanına bakmıştı. Memnun kalmış olacak ki, doğruldu-

ğunda görevli subaya başını sallamış, hepsine gülümseyerek oradan ayrılmıştı. Tayfalar kaptanın yüzündeki bu gülüşü tipik «halt-karıştırma» gülüşü diye nitelendirmiş, «adam canımıza okuduğunun farkında» kararına varmışlardı.

26 Kasım sabahı Byrnes yine her zamanki teftişine çıkmıştı. Eczacının asistanı Dankworth o gün tuvalet temizliği nöbetindeydi. Ne zamandan beri kaptanın bu tutumuna bir son vermek gerektiğini düşünüyordu. Mutfaktan bir kavanoz fıstık ezmesi almış, tuvalete gidip orayı iyice temizlemiş, parlatmış, sonra oturulacak yerin altına bir parmak fıstık ezmesi çalmıştı. Hemen girmeden birkaç saniye önce oraya yetişip hazırol durumda bekledi.

«Teftişe hazırız, efendim.»

Byrnes onun selâmını aldı, içeriye girdi. Ed Frank, Dorriss'in arkasında duruyordu. Dorriss'in elinde herkesin nöbetlerini belirten liste vardı. Byrnes'in duşları, yerleri, muslukları inceleyişini izlediler. Derken sıra tuvaletlere geldi... Kaptan eğilip ellerini yere dayadı, kafasını pırıl pırıl parlayan tuvaletin içine soktu, gözleri oturma yerinin çevresinde dolaştı, birden durdu. Bir an, gözlerine inanamıyormuş gibi baktı.

«Bay Dankworth.»

«Buyrun efendim.»

«Bu nedir?»

Dankworth'un suratına anlamaz bir ifade yayılmıştı. «Ne nedir efendim?»

«İşte bu!» Byrnes ayağa kalktı. Yüzü kızarmıştı. Parmağını tuvaletin içine uzatmış bir yeri gösteriyordu. Dankworth diz çöktü ellerini yere dayadı, kafasını tuvaletin içine soktu. Gülümsemesini güç tutuyordu. Fıstık ezmesi beyazlığın ortasında öyle belli oluyordu ki!

Doğruldu, elinden geldiği kadar ciddî bir tavırla hazırola geçti, «Görünüşü bok gibi, efendim,» dedi.

Byrnes şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. Dorriss'le Frank da şaşırmışlardı. Byrnes. «Öyle görünüyor, değil mi?» dedi.

Dankworth omuzlarını hafifçe kaldırdı, eğilip parmağını oturma yerinin altına sürdü, kahverengi birikintinin birazını aldı, ağzına attı.

«Tadı da bok gibi, efendim!»

Frank'la Dorriss'in yüzlerine birer gülümseme yayılmıştı. Kaptan ise dondu. Zarif bir hareketle o da parmağını tuvaletin içine uzattı, ezmeden biraz alıp ağzına attı. Gözlerini Dankworth'a dikmişti. Dankworth gözünü bile kırpmıyordu.

Byrnes, «Haklısınız,» dedi. «Bu işte bu kadar uzman olduğunuza göre...»

Dankworth'un birden rengi attı.

«...Sizi bu yolculuk boyunca resmî bok tadıcı olarak atamış bulunuyorum. Hem yalnız teftiş sırasında da değil. Her yemekten sonra geminin bütün tuvaletlerini alışık olduğunuz biçimde (parmağını tuvaletin içine sürer gibi yaptı) teftiş edeceksiniz.» Dankworth hiç hareket etmiyordu. Kaptan ona teftiş için teşekkür edip ayrıldı.

Gün boyunca her yemekten sonra herkes olanca hızıyla soluğu tuvalette aldı. Dankworth oraya hepsinden önce varma yarışındaydı. Ama eğer bir iki saniye gecikmiş de ötekiler onun önünde sıraya girmişlerse... Tanrı yardımcısı olsun!

Bu olaydan sonra genel hava çok rahatladı. Tayfalar Byrnes'i takdir etmeye başladılar. Eczacının asistanı da böylelikle kendi amacına ulaşmış oldu. Gemide görevli olan herkes, bu yolculuğa katılmakla iyi bir iş yaptıkları inancındaydılar artık.

Candlefish periskop derinliğinde, Pasifiğin sakin suları altında kayarak ilerlemekteydi. Wake adasını gözle görebilecek bir yerdeydiler. Byrnes, Hawaii'den ayrıldıklarından bu yana yanaştıkları ilk kara parçasını gözüyle görmek istiyordu. Periskobu rahat hareketlerle sağa sola çevirirken durakladı. Sancak tarafında kara bir görüntü

vardı. Denizaltıya paralel seyrediyordu. Periskobun gücünü arttırıp görüntüyü inceledi. Orta boy bir Japon şilebi. Parlak bir renge boyalı. Üzerinde MATSUN harfleri okunuyordu. Otomobillerden oluşan yükünü Amerika'ya bırakmış, geri dönüyordu bu gemi. Byrnes geri çekilip Frank'a işaret etti. Frank bakınca gülümsemesini tutamadı. «Keşke periskoptan resmini çekip ona yollasak, altına da 'Ne güzel bir hedef olurdun,' diye not düşsek,» dedi.

Byrnes onun sözünü, «Karanlık bir gecede...» diye bitirdi. İkisi birlikte gülüştüler. Yanlarında bulunan Hardy bile gülümsüyordu. Dankworth olayı onu da yumuşatmıştı. Sabahtan bu yana görevlerini eskisi kadar donuk ve kuşkulu biçimde değil de, daha bir hevesle yapıyor gibiydi.

Byrnes tekrar periskobuna döndü, ufka bakmayı sürdürdü. Bir daha duraladı. Uzakta bir kara nokta daha vardı. Büyüttü, yaklaştırdı ve bunun bir kara parçası olduğunu anladı. Soluğu daha bir rahatladı.

«Wake adası,» diyerek periskobu Hardy'ye devretti. Hardy görüntüye hemen dikkatle baktı, haritasına işaretledi. Yanına da 26 Kasım 15.30 diye not düştü.

Sonra doğrulup kalemini cebine soktu, haritayı katladı, aşağıya indi. Frank onun arkasından Byrnes'le bakıştı.

Kaptan, «Kendini topluyor,» diye takdirini belirtti.

Frank, «Çok da zevk alıyor,» diye ekledi.

Byrnes, Frank'ın denizaltılar konusunda bir tazeleme kursuna ihtiyacı olabileceğini düşünmüştü. Bu yüzden onu Kontrol Odasına yerleştirmiş bulunuyordu. Her saat başında ön bölümleri, aküleri ve aşağıdaki pompaları teftiş etmekle görevlendirilmişti.

Frank saat 17.00'de aşağıya inip pompa bölümünden geçti. Motorlar sessizdi. Denizaltı akü gücüyle ilerliyordu. Yine de her taraf dizel yağı içindeydi. Frank

de, gemideki herkes kadar kirlenmeye başlamıştı. Sağına soluna yağlar bulaşmış, kokusu ise ayyuka çıkıyordu. Üst kata çıkıp subaylar bölümüne yürüdü, ön akü bölümünün kapağını açtı, delikten içeriye girdi. Koca akülerin üstüne fenerini tuttu. Su sızıntısı arıyordu. Ya da asit veya pas. Hiçbiri yoktu. Her şey yolundaydı. Gereğinden uzun süre oraya baktı durdu. Vietnam savaşına ait anılarını düşünüyordu. Az mı çalışmıştı o seferde. Az mı incelemişti geminin her köşesini... İstihbarat Bölümündeki masa görevinden neden bu kadar memnun olduğunu şimdi anlıyordu. Bunlardan kurtulmuş oluyordu hiç değilse. Oysa şu anda yine dönmüştü bu işlere. Jack Hardy gibi. Fenerin düğmesine basıp ışığı söndürdü.

Saat 20.00'de Byrnes denizaltıyı su yüzüne çıkardı. Programdan bir saniye bile şaşmamıştı. Hardy'nin bundan duyduğu mutluluk sonsuzdu. Seyir defteri harfi harfine izlendiği zaman ta içinden bir rahatlık duyuyordu. Frank'ın nöbeti bitmişti. Yemekhaneye yürüyüp eline bir tepsi aldı, içine yemekleri doldurdu. Sonra çalışma salonuna geçip evrak çantasının bulunduğu yere yerleşti. Defterlerini, harita ve şemalarını önüne açtı. Şeytan Üçgeniyle ilgili herşeyi yanında getirmişti. Rafta duran küreyi masanın üstüne indirdi, dalgın bir hareketle döndürdü. Önce Florida üçgenine baktı, sonra Japon denizine...

Jack Hardy elinde bir tabak dondurmayla içeriye girdi. Frank'a gülümsedi. «Cookie bugün taze dondurma yapmış,» dedi. «Aşağıdaki deep-freeze çok güzel çalışıyor. Acele etsen fena olmaz. Herkes saldırdı. Bitmek üzere.»

«İstemiyorum, teşekkür ederim.»

Hardy oturup Frank'in küre üstünde çalışmasını izledi. Frank az sonra yemek tepsisini yana itmiş, bir yandan kahvesini yudumluyor, bir yandan defterine bir şeyler yazıyordu.

Hardy ona ne yaptığını ancak beş dakika sonra sorabildi.

«Başımıza gelebileceklerle ilgili bir konferans hazırlıyorum.»

Hardy deftere uzanarak, «Bakabilir miyim?» dedi.

Bundan sonra, Hardy bütün akşamı ve ertesi sabahki görev dışı saatlarını Frank'ın malzemesini incelemekle geçirdi. Okuyor, kendi kendine kaşlarını çatıp duruyordu. Ama Frank'a bir kelime bile söylemedi.

29 Kasım 1974

Ertesi gün öğleden sonra Byrnes, Frank'ın isteği üzerine, gençlerin dışında bütün subayları saat 16.00'da çalışma salonuna topladı.

Hepsi büyük masanın çevresine oturdular. Frank masanın başına geçti. Önüne harita ve notlarını çoktan açmıştı. Küre de uzanabileceği bir yerdeydi. Hardy bir iskemle çekip kapıya yakın bir yere oturdu. Cassidy son dakikada içeriye girdi, kepini başından çıkardı, arka duvara yaslanıp durdu. Subaylarla bir arada oturmaya kendini hâlâ alıştıramamıştı.

Frank göğsünü gerdi, piposunu yaktı. Çevresinde dostça sohbet eden suratlara baktı: Byrnes, Dorriss, Stigwood, Roybell, Hardy, Cassidy... Neler konuşulacağı hakkında biraz fikri olan tek kişi Hardy idi.

Yemekhane garsonu kahveleri dağıttı. Ortalık sessizleşince Frank konuşmaya başladı.

Küreyi yanına çekip eline kırmızı bir keçekalem aldı. Florida'nın biraz açığında, deniz üstüne uzunca bir halka çizdi. Sonra çevirip herkese gösterdi.

«Baylar, burası Bermuda Şeytan Üçgeni.»

Herkes sustu. Modern çağda donanma mensuplarının hiçbiri bu ünlü bölgeden habersiz değildi. Birçoğu inanmıyordu ama, hiç değilse anlatılanlara saygı duyuyorlardı.

«Söze başlamadan önce sizleri uyarmak istiyorum, baylar. Konumuz birçok yetkilinin efsane, batıl inanç, ya da düpedüz çılgınlık diye nitelendirdiği bir konu olacak. Bu hikâyelere inanıp inanmamamız bugün için hiç önemli değil. Şu anda bizler de böyle bir efsaneyi yaşamaktayız. İçinde bulunduğumuz bu denizaltı, anlaşılamayan olayların bir odak noktasıdır. Benim kişisel kanıma göre bu denizaltının hikâyesi de bununla ilgili.» Parmağıyla Şeytan Üçgenini gösteriyordu.

«Gemilerin, uçakların, denizaltıların bu alana girip yok olduğunu hepiniz duymuşsunuzdur. Gerçi alana girenlerin hepsi yok olmamıştır ama bizleri telâşa düşürecek oranda olduğu bilinmektedir. Donanma telâşa kapılmıştır. Zaman zaman, uçak, gemi ve denizaltılar kayboldukça. Ama bu telâş her seferinde kısa süreli olmuştur. Aramalar, kuramlar birbirini kovalamış, sonunda her şey yine karanlıkta kalmıştır. Donanma mensuplarından hiçbiri, değerli kıyılarımızda doğaüstü olayların yer almakta olduğuna inanmak istememektedir. Oysa bu olaylar yalnız *mümkün* olmakla kalmamakta, sık sık gerçek olarak da karşımıza çıkmaktadır.»

Suratların bazıları kıpırdadı, gözler başka taraflara bakmaya başladı. Frank devam etti:

«Bermuda Şeytan Üçgeni denilen yerde neler olup bittiğine dair birçok kuramlar var. Eminim ki Profesör Hardy bunların birçoğunu biliyordur. Yalnız, genellikle bilinmeyen husus, dünyada birden fazla Şeytan Üçgeni bulunduğudur.»

Küreyi çevirip kırmızı kalemiyle bir halka daha çizdi. «Burada... Japonya açıklarında. Honshu'dan iki yüz elli mil güneyde. Otuzuncu ve kırkıncı kuzey enlemleri yüz kırk yüz elli doğu boylamları arasında.» Attığı bombanın patlamasını bekledi. Roybell'le Stigwood kırmızı halkaya bakıyorlardı. Frank alçak sesle, «Baylar, *Candlefish* 1944 yılında işte burada batmıştı,» dedi.

Bir mırıltı oldu. Byrnes, Frank'a bakıyor, gözlerinde

memnunsuzluk okunuyordu. Bilim-kurgu romanlarına meraklı biri değildi Byrnes.

Hardy de değildi. Kollarını göğsüne kavuşturmuş, oturuyor, masanın üstündeki haritalara bakıyordu.

Cassidy'nin eli, makinist rozetinin üstünde gezindi.

«Olayla ilgili raporlara göre bu denizaltı Ramapo Çukuru üzerinde otuz derece kuzey enlemi ve yük kırk derece doğu boylamı üzerinde batmış. Bu nokta çizdiğimiz alanın tam ortasına düşüyor.»

Küreyi yana çekip, kendisini dikkatle dinleyen kişilere baktı. Sonra kahveyi alıp bir yudum içti.

«Şimdi asıl Şeytan Üçgeni'ne dönelim. Florida açıklarındakine. Orası daha tanınmış, daha ünlü. Dikkatle bakarsak bu alanın aslında bir üçgen olmayıp, oval biçimde olduğunu görürüz. Şeytanın bu işle bir ilgisi bulunduğunu ise hiç sanmıyorum. Yine de gerçekten üç noktayı çevrelemektedir. Bu üç nokta, Florida'nın ortası, Bermuda ve Puerto Rico'dur. Otuz ve kırk kuzey enlemleri, elli beş seksen beş batı boylamları arasını kaplar. Sargasso denizi üstündedir. Bu deniz tarihin tatsız efsanelerinin toplandığı yerlerden biridir. Saragasso denizinde suyun yüzü çok yoğun yosunlarla kaplıdır. Amerika'nın keşfinden sonraki ilk yüzyıllarda, gemilerin burada bu yosunlar tarafından tutulup durdurulduğu, tayfalar ölünceye veya gemiyi terkedinceye kadar bırakılmadığı anlatılırdı. Neden sonra gemiler de çürüyüp batıyordu. Deniz canavarı efsanelerinin de genellikle bu bölgeden doğduğu düşünülürse, gemicilerin deniz yılanı sandığı şeylerin pekâlâ uzun yosunlar olabileceği de akla gelir. Ya da belki balıktı bunlar. Yılan balığı türünde canlılar. Besin aramak için yüze çıktıklarında yosunlara takılan yaratıklar. Herhalde bu garip olayların mantıklı açıklamaları da bulunması gerekir. Yine de, efsanelerin insanın benliğine işleyen bir yönü vardır. Eski denizcilerin bu yöre ile ilgili batıl inançları da bugünkü... bu şeytan üçgeni efsanesinin doğmasına zemin hazırlamış olabilir.»

Dinleyicilerinin yüzünden Frank doğru yolda olduğunu anlıyordu. Taktik belliydi. Garip olayları gerçeklerle yumuşatın, hayalleri belgeli kanıtlarla destekleyin.

«İlk kez Vincent Gaddis 1964'de yazdığı bir gazete makalesinde, 'Bermuda Üçgeni' deyimini ortaya attı ve bu bölgede son yüz yılda yer almış garip olaylara dikkati çekti. John Wallace Spencer de, «*Kayıplar Denizi*» adlı kitabında, bu üçgen içinde yer almış bütün bellibaşlı kaybolma olaylarını ayrıntılı biçimde anlattı.

«Tabiî bu alanda olan şeylerin bazılarının kara üzerinde de olabileceğini kabul etmemiz gerekir. Uçaklar, Amerika Birleşik Devletleri'nin toprakları üzerinde uçarken de iz bırakmadan kaybolmuştur. Ama böylesi olayların belirli bir sürekliliği yoktur. Asla aynı yerde iki kere üst üste olmazlar.

«Oysa Şeytan Üçgeni değişiktir. Bir geminin veya uçağın başına gelebilecek her türlü garip şey orada yer almıştır. En önemli, en dikkati çeken olay 5 Aralık 1945 olayıdır. Donanmamıza ait beş Avenger uçağı Fort Lauderdale Deniz Hava Üssünden havalanmışlardır. Her birinde üç kişi bulunmaktadır. Hava güzel ve güneşli, gökte bulut yoktur. Atlantik üzerinde iki saat uçacaklardır. Bir saat kadar yol aldıktan sonra telsizle ilişki kurarlar...» Frank masanın üstünden bir kâğıt alıp okudu. «Şöyle söylerler: 'Kaybolduk galiba. Karayı göremiyoruz... Nerede olduğumuzdan emin değiliz... Kaybolduk... Okyanus bile normal görünümünde değil...'»

Kâğıdı bıraktı. Ezbere devam etti. «Üstelik konuşmaları bir saat kadar sürmüş, hep bu havada devam etmişti. Pilotlar panik içindedir. Hava, okyanus... hiçbir şey her zamanki halinde değildir. Bundan sonra uçaklar yok olur. Hemen bir kurtarma uçağı çıkarılır. Martin Mariner tipi uçak, on üç kişiyle yardıma yollanır. On beş dakika sonra bu uçak da kaybolmuştur. Hemen girişilen büyük aramalarda uçaklara ait hiçbir parça bulunamaz. Allahtan arama sırasında başka kayıplar yer almamıştır. Bu olay, kaybolma olaylarının ne ilki, ne de

sonuncusudur. Şurada, son yüz yıl içinde kaybolan gemi ve uçakların bir listesi de var.»

Frank dosyadan bazı kâğıtlar çıkardı, elden ele geçirmek üzere onlara uzattı. Kâğıtlarda çok çeşitli kaynaklardan toplanmış ayrıntılı listeler vardı. Kaybolan gemi ve uçakların sayısı gerçekten pek çoktu.

Frank, Hardy'nin kâğıtlara çarçabuk göz atışına baktı. Ondan Cassidy aldı. Yüzünde gergin bir ifadeyle baktı. Byrnes listeleri okurken elini ağzına kapattı. Sanki kimse yüzündeki kuşkulu ifadeyi görmesin diye.

Frank tekrar konuşmaya başladı. «Gördüğünüz gibi çok çeşitli tipte olaylar var. İşte üçgenin en şaşırtıcı yanı da bu. Bunun nedenleri pek çok ve birbiriyle ilişkisiz olabilir. Bunları birbirine bağlayan tek faktör, bu kadar çok sayıda olayın hep aynı alan içinde yer alması.»

İkinci bir liste çekip dinleyicilerine uzattı. Bu seferki birincisi kadar ayrıntılı değildi. Frank bunun nedeninin, yetkililerin esaslı inceleme yapmamasından olduğunu söylüyordu. Yine de yeterince olay sıralanmıştı. Bu liste Japon denizindeki benzer alanın kurbanlarını göstermekteydi.

11 Aralık 1944 tarihinin karşısına şunlar yazılmıştı: «*USS Candlefish* bir savaş seferinde kayboldu. Tatmin edici açıklama yok. Kurtulan - bir kişi.»

«Şimdi biz bu alana gidiyoruz. Çünkü oradaki fiziksel ve doğal şartları görmek istiyoruz. Bu denizaltının onlarla ne yönden ilişkisi olduğunu, nasıl etkilendiğini anlamak istiyoruz. *Candlefish*'in otuz yıldan sonra nasıl geri dönebildiğini bilmiyoruz. Anlamak istiyoruz. Belki boşlukta, o Avenger uçakları gibi fiziksel bir delikten geçmiş, kaybolmuş olabilir. Belki bu bir tür zaman kavşağıdır. O tuzağa tutulmuş, 1974'de ortaya çıkmıştır.»

Byrnes yüksek sesle homurdandı:

Frank, «Pekâlâ,» dedi. «Hiçbirinizin böyle bir şeye inanmak istemediğini biliyorum. Biz şimdi otuz derece enlemine, *Candlefish*'in başına gelenin ne olduğunu anlamaya gidiyoruz. Şu anda kuramların hiç önemi yok.

Belki bu alanlarda sıcak soğuk su akıntıları karşılaşıyor, bir çeşit hava tulumu yaratıyordur. Belki denizin altında da benzer durumlar vardır. Su altı fırtınaları, girdaplar falan oluşmaktadır. Gökten bir uçağı çekip alan şey her neyse, denizden bir gemiyi çekip alan da buna benzer bir şeydir. Böyle durumlarda neler olabileceğini kim bilebilir?

«Bunların *Candlefish*'le ilgisini bilemeyiz. Ama anlamak, görevlerimizden biri. Ve eğer Japon denizi açıklarındaki bu yerde geçerli olan fiziksel koşullar, Bermuda Üçgeni'ndekilere benziyorsa, dönüşte Donanma Komutanlığı'na, bir değil, İki Şeytan Üçgeni'nin varlığını rapor edebiliriz!»

Frank susup fincanına biraz daha kahve koydu. Terliyordu. Hardy'nin gıcırtılı sesini neredeyse duymayacaktı.

«Birden fazla olduğunu biliyoruz. Hatta iki değil, on tane var.»

Frank dondu. Kahve fincanı masa ile ağzı arasında, yarı yolda kaldı.

Hardy sakalını kaşıyarak masanın çevresindeki subaylara baktı. «O garson hâlâ burada mı?» diye sordu.

Byrnes, «Kahve mi istiyorsunuz?» diyerek koridorda duran garsona işaret verdi. Garson başını uzattı. Hardy ona: «Lütfen mutfağa gidip bana keskin bir bıçakla birkaç şiş getirebilir misiniz?» dedi.

Garson şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı, bakışları kaptana döndü. Onay bekliyordu.

Kaptan, «Getirin,» dedikten sonra arkasına yaslandı, Hardy'yi gittikçe artan bir kuşkuyla süzmeye koyuldu.

Hardy, Frank'ın küresine bakıyordu. Sonunda başını kaldırdı. «Önce ileri sürdüğünüz bazı noktalardan hareket edelim, Komutan Frank,» dedi. «Bu konunun bilimsel yanının beni efsanelerinden daha çok ilgilendirdiğini kabullenmem gerek. Ama tabiî ben sizin dediğiniz olayların birçoğu sırasında, bu konuların bilimsel yorumuyla meşgul olmaktaydım. Doğrusunu söylemek ge-

rekirse, yöntemlerinizi tutmuyorum. Çabanız çok belli. Bizi heyecanlandırmak, korkutmak, etkilemek istiyorsunuz. Bunun sonunda ne yarar umuyorsunuz, bilemem.»

Frank'ın gözleri açılmıştı. Küçük düştüğünü yalnız kendisi değil, oradakilerin hepsi farketmiş olmalıydı. Ağzı açıldı.

Hardy ona fırsat vermeden: «Cevap vermeseniz daha iyi olur,» dedi. «Bu konuda benim de söylemek istediğim bazı şaşırtıcı şeyler var. Bunlardan bazılarının sizin amacınızı da destekler durumda olduğunu göreceksiniz. Lütfen sözlerimi sonuna kadar dinlemenizi rica ederim.»

Frank oturdu, «Devam edin,» diye mırıldandı.

Hardy, «Teşekkür ederim,» diyerek ayağa kalktı. Sakalını kaşıdı gömleğinin açık yakası üzerinde düzeltti ve masanın üstündeki haritalara baktı.

«Efsanelerin kendilerini kabul ettirdikleri konusundan başlayalım,» dedi. «Bunu söylemek kolay değil ama, aynı sorumsuz davranışı siz de uyguluyorsunuz. Zaten Bermuda Şeytan Üçgeni'ndeki olaylardan söz ederken sözlerinizi gerçeklerle ne kadar desteklerseniz destekleyin kendini aklı başında biri gibi göstermek oldukça güçtür. Ama ben şimdi gerek Bermuda Şeytan Üçgeni'nde, gerek Japon denizinde, gerekse öteki benzer alanlarda hep ortak olarak görülen bazı faktörlerden söz etmek istiyorum.»

Frank'ın listesini alıp havada salladı. «İlkönce, eğer bu konu bilimsel biçimde incelenecekse, yok olma olaylarıyla doğal kayıpları, yani batma, yağma, korsanlık, yolunu şaşırma gibi olayları kesinlikle birbirinden ayırmamız gerekir. Durumu inceleyebilmek için projenin Federal Hükümetçe hazırlanıp desteklenmesi şarttır. Uluslararası işbirliğiyle tüm donanmaların, hava kuvvetlerinin, ticarî gemi şirketlerinin, uçak gemilerinin ve deniz sigorta şirketlerinin kayıtları bir araya getirilmelidir. Bu bilgiler bir araya geldiğinde, bugün bu listelerde gözüken olayların yarısı kendiliğinden açıklanmış da olabilir. Geri kalanına gelince... bunların bazı ortak noktaları bulu-

nabilir. Bu ortak noktalar bize mantıklı açıklamalar sağlayabilirler. Mantıklı demekle, bu konuda artık içimiz rahat edebilir demek istemiyorum...»

Frank arkasına dayanmış, piposunu yakıyordu. Hardy'nin sözü nereye getirdiğini görünce, ilk tedirginliği azalmaya başlamıştı.

«Demek istediğim, bu olayların ya doğal ya da doğa dışı nedenlerle olduğu, bu gemi ve uçakları uzaydan gelenlerin kaçırdığı, ya da bunların zaman kavşaklarına rastladığı, veya balıklara yem olduğu konusunda kesin bir yargıya varabilecek hale gelmemizdir.»

Roybell kendini tutamayıp yüksek sesle güldü. Sesi masanın çevresinde çınladı.

Hardy de gülümsedi. «Eğer olayların nedeninin bunlardan biri veya hepsi olduğunu kesinlikle anlayabilirsek, o zaman durumu kabul etmeli ve razı olmalıyız.»

Sırtını duvara dayayıp konuşmasını sürdürdü. «Şimdi benim bu olaylarla ilişkime gelelim,» dedi. «1960 yıllarında Colorado'da, Atmosferik Araştırmalar Millî Merkezi'nde görevliydim. Bir sürü denizbilimcisiydik. Su altı okyanus fırtınalarını inceliyorduk. Benim ihtisas dalım, elektromanyetik güçler, yani «Eddy'ler» diye adlandırdığımız olaylardı. Okyanus diplerinin nasıl hareket ettiğini, onları neyin harekete geçirdiğini anlamak istiyorduk. Okyanus yüzünü neyin hareket ettirdiğini zaten bilmekteyiz: Atmosfer koşulları, rüzgârlar, fırtınalar vb. Ama okyanus yüzündeki güç, diplerdekilerle karşılaştırıldığında çok zayıf kalmaktadır. Dipteki suların yüzdekilerin ters yönünde hareket ettiğini belirten birçok kanıt bulduk. İlk bakışta buna ısı farkının neden olduğu fikri doğru. Az önce Komutan Frank'ın söylediği gibi, bazı yerlerde ısısı farklı akıntılar karşılaşır ve olaylar doğururlar. Diyelim ki, donma derecesine yakın bir kutup akıntısı, bir tropik akıntıyla karşılaşıyor. Bunlar birbiriyle kolayca karışıp ılık bir su meydana getirmezler. Fincanınızdaki sıcak kahvenin üstüne soğuk su koymuşsunuz gibi kolayca birleşmezler. Okyanusların bu güçlü

akıntıları karşılaştığı zaman kat kat birbirinin içine geçerler. Her katta milyonlarca ton su hareket etmektedir. Bunun sonucu olarak da derin su fırtınası doğar. Tıpkı atmosfer fırtınası gibi bir şeydir. Enerjinin düzenli akışında bir bozukluk yer alır. Büyük elektromanyetik tepkiler olur. Bu olayların gücünü henüz ölçebilmiş değiliz. Ne kadar bir alana yayılabildikleri konusu da henüz tam olarak bilinmemektedir.

«Bizim projemiz başka bir soruya cevap bulmaya çalışıyordu. Denizlerdeki bu koşulları yaratan ne? Atmosfer güçlerine benzeyen bu deniz güçleri gerçekte nedir? Bu denizaltı fırtınaları nerelerde olmaktadır. Araştırma gemisi *Glomar Challenger*'in incelediği deniz parçası tam Bermuda Şeytan Üçgeni üzerindeydi. İkinci projenin merkezi ise Ramapo Çukuru olacaktı. Japonya açıklarında. Bu projeye ben başkanlık edecektim. Yeni bir denizaltı yapmıştık. *Neptune 4000*. Ne yazık ki proje sonradan iptal oldu. Ama yine de, elde edeceğimiz cevapları bildiğimi sanıyorum. Çünkü bilim konusunda bilginiz varsa, bir bilimcinin bu tür deneyleri tıpkı bir Divan-ı Harp gibi sürdürdüğünü de bilmeniz gerekir. Deneyini çok iyi bildiği koşullar içinde, alacağından emin olduğu sonuca yönelik olarak yapar. Projeye başlamadan önce, alacağı cevaptan emin olması gerekir. Ben de otuz derece enlemindeki koşulları incelediğimiz zaman 11 Aralık 1944'de *Candlefish*'in başına geleni açıklayabileceğimden emindim. Bu olayın nedeninin tümüyle doğal olduğunu, yalnızca bizim henüz bilip tanımadığımız koşullar sonucu olduğunu ortaya koyacaktım.»

«Bir dakika!» Frank dayanamamıştı. «Bermuda Deneyinde ne oldu?»

«Aslında o Bermuda Üçgeni'ne ait bir deney sayılmazdı. Yalnızca derin su «eddy»lerine ait, sınırlı bir araştırma programıydı.»

«Sonuçları belirsiz mi kaldı?»

«Hiç de değil. Eddy'lerin varlığını kanıtladık. Önce bir eddy'nin içindeki o akıl almaz basınçları ve güç-

leri anlamanız gerek. Derin okyanus fırtınaları, elektrik fırtınasından çok daha fazla enerji yayar ve ondan yüz kere daha uzun süreli olur. Bu hafta Florida kıyılarında başlayan bir kasırga bir ay içinde kendi kendini tüketebilir. Oysa bir eddy yıllarca sürebilir! Hareketi de, atmosfer fırtınalarına oranla çok daha yavaş... inanılmayacak kadar yavaştır.»

Elini havada hafifçe hareket ettirerek denizaltı fırtınasının yavaşladığını göstermeye çalıştı. «Sanki santim santim yürür. Ama yine de dünya yüzündeki en amansız güç odur. Tüm okyanusun ağırlığından destek alır.»

Bir an sustu. Odanın içindeki gerilim de diner gibi oldu.

Frank alçak sesle, «Aletleriniz geldi,» dedi.

Hardy dönüp baktı. Garson, bir elinde kocaman bir bıçak, öbüründe şişlerle kapının eşiğinde duruyordu. Gözleri iri iri açılmıştı. Acaba ne zamandan beri oradaydı? Hardy ona teşekkür edip elindeki mutfak gereçlerini aldı, masanın üstüne koydu. Cassidy onun omzunun üstünden eğilmiş, getirilen şeylerin ne olduğunu görmeye çalışıyordu. Roybell arkasına yaslanıp kollarını göğsüne kavuşturdu.

Hardy, «Pekâlâ,» dedi. «Şimdi bildiğiniz kadarıyla bu iki alan (eliyle küredeki işaretli yerleri gösteriyordu) ve benim sözünü edeceğim diğer alanlar, dünyanın en büyük okyanus güçlerine rastladığımız yerler oluyor. Her iki alanda da yüzey akıntılarının karşılaştığını biliyoruz. *Glomar* araştırması sayesinde, eddy'lerin de varlığını öğrenmiş bulunuyoruz. Florida açıklarında ve Japonya açıklarında, tropik yörelerden gelen sıcak akıntılarla kutuplardan gelen soğuk akıntılar karşı karşıya geliyorlar. Yüzeyde karşılaşıp dönmeye başlıyorlar. Saat doğrultusunda. Tam buralarda, bu efsaneleşen yerlerde, en küçük daireleri çizerek dönüyorlar. Zaten bu coğrafî alanlar aslında ısı değişikliklerinin, kasırgaların, girdapların, okyanus ve atmosfer olaylarının en sık yer aldığı bölgelerdir.»

Hardy sustu, fincanındaki kahveyi dikip bitirdi. Küreyi önüne çekti, eline Frank'ın kırmızı keçekalemini aldı. «Komutan Frank bu küreye konması gerekli işaretlerin yüzde yirmisini koymuş bulunuyor,» dedi. «Şimdi biz de gerisini getirelim. Şu anda elimizde iki esrarengiz alan var. Bunlardan söz ederken jeomanyetik alanlar diyelim. Kısaca JMA.»

Kimse itiraz etmedi. Hardy devam etti. «Bir numaralı JMA, Bermuda Şeytan Üçgeni dediğimiz yerdir.» Florida açıklarındaki kırmızı halkanın ortasına 1 diye yazdı. «Japonya açıklarındaki alana ise JMA 4 diyeceğiz.»

Frank, «Neden dört?» diye sordu.

«Çünkü, demin de söylediğim gibi, bunların sayısı ikiden fazla. Kürenin çevresinde bunları saat doğrultusunda işaretleyerek numara vereceğiz. Fakat bu arada JMA 1 ile JMA 4 arasında bazı benzerliklerin ilk bakışta dikkati çektiğine de değinmek gerekir. Sözgelişi her ikisi de aynı enlem üzerindedir. Otuz derece kuzey. İkisi de oval biçimde balonlara benzemekte ve başlangıç noktalarından diyelim ki, kırk beş derece kadar doğuya uzanmaktadırlar. Her ikisi de kıta sahanlığının tam kenarından başlar. Bir kıtanın sağına düşer. Deniz haritalarınıza bakarsanız her iki JMA'nın da karşılaşıp dönen akıntıların alanı olduğunu göreceksiniz. Şimdi bu bilgilerin ışığında, üçüncü JMA'mızı arayalım.»

Hardy haritalara doğru eğildi, bir şey arıyor gibi göründü. Oysa Frank, ihtiyarın her hareketini, her sözünü planlayarak konuştuğunu bal gibi biliyordu.

Hardy, «Hah, işte,» diye bağırdı. «Kuzey Pasifik'de. Hawaii adalarının kuzeybatısında... Murray Fracture Bölgesi dediğimiz yerde. Burası da büyük ısı değişikliklerinin yer aldığı bir bölge. Daha doğrusu burası, kuzey Pasifik akıntılarının ister istemez kutupaltı bölgesi akıntıları tarafından sürüklenip dönüş yaptığı yer. Yine JMA'mız otuz derece kuzey enlemine düşüyor. Boylamı yüz altmışla yüz kırk batı boylamları arası. Buna da JMA 5 diyelim.»

Hardy durakladı. «Bu JMA'da bir gariplik görüyor musunuz?» diye sordu.

İlk konuşan Byrnes oldu. «Evet. Yakınında kıta falan yok.»

Hardy, «Öyle,» dedi. «Ama daha önemli bir noktayı atlıyorsunuz.»

Frank, «Nedir?» dedi.

Hardy keçekalemi tekrar eline aldı. JMA 5'in içinde bir enlem ve bir boylam seçti, onların kesiştiği noktaya küçük kırmızı bir benek kondurdu. «Otuz beş derece kuzey, kırk dokuz derece batı. Tanıdınız mı, Bay Frank?»

Frank şok içinde başını salladı.

«Bu *Candlefish*'in su yüzüne çıktığı yer!»

Yirmi saniye kadar odada yalnızca hava tertibatının uğultusu duyuldu. Sonra Hardy tekrar küreye dönüp söze bıraktığı yerden başladı.

«Bundan sonraki iki JMA, okyanus üstüne rastlamıyor. JMA 2, Akdenizin batı ucunda, Fas ve Cezayir'in kısımlarıyla Cebelitarık'ı içine alan bir yer. Yine otuz derece kuzey enlemine düşüyor. Sıfırla on derece doğu boylamları arasında. JMA 3 de otuz derece kuzey enleminden başlıyor fakat tümüyle karalar üstünde kalıyor. Pakistan ve Afganistan üstünde. Altmış beş ve seksen doğu boylamları arasında.»

Hardy oraya da kırmızı bir halka çizdi, sonra bir adım geri çekilip küreyi yavaşça çevirdi. Her JMA'yı ayrı ayrı kalemiyle gösterdi.

Subayların hepsi öne doğru eğilmiş, olanca dikkatleriyle gözlerinin önünde dönen küreye bakıyorlardı.

Byrnes, «Hepsinin birbirine uzaklığı aynı,» dedi.

Hardy, «Doğru,» diye gülümsedi. «Merkezden merkeze uzaklıklar yetmiş iki derece dolaylarında.»

Frank, «Hepsi de kuzey yarıküre,» diye ekledi. «Hem beş tane. On demiştin.»

«Bu konuyu ortaya getirdiğine sevindim. Beşi ku-

zey yarıkürede, beşi de güneyde olacak.» Küreye hızla beş halka daha çizdi. Biri Güney Amerika'nın, ikincisi Güney Afrika'nın, üçüncüsü Avustralya'nın doğu kıyıları açıklarındaydı. Dördüncüsünü Güney Pasifik'e, beşincisini de Hint Okyanusunun ortalarında bir yere kondurmuştu. Her halkayı çizerken enlem ve boylamları, gerekli ayrıntıları Frank'a söylüyor, o da not ediyordu. Hardy işini bitirince Frank notları elden ele geçirilmek üzere uzattı. Her beş alan da, kuzey uçları otuz derece güney enlemine değecek biçimde yer alıyordu.

JMA 6

Brezilya'nın doğusu. Merkezi Trinidad dolayları, 30° batı boylamı, 30° güney enlemi üzerinde, Brezilya çukuruna rastlıyor.

JMA 7

Güney Afrika, Malagasi Cumhuriyetinin ve Madagaskar'ın doğusu. 50° 80° doğu, 30° - 40° güney. Ekvator akıntılarının hızlandığı, deniz trafiğinin az olduğu bir bölge.

JMA 8

Hint okyanusu ortası Diamantina Fracture Bölgesinin kuzeyi. Avustralya kıyılarının batısına, Wharton çukuru üzerine düşüyor. 90° 110°, doğu, 30° güney. Çok derin sular, kötü hava şartları olan, trafiği az bir bölge.

JMA 9

Avustralya'nın doğusu 30° güney enlemi. 180° 170° batı boylamı. Kermadec Çukuru üzeri. Yeni Zelanda'nın kuzeyi.

Güney Pasifik Challenger Çukuru. 30° güney enlemi, 120° 100° batı boylamı. Doğu Pasifik yükseltisini kapsıyor. Merkezi Paskalya adası üzerinde. Şili kıyılarının 2500 mil açığında.

Listeyi elinde en uzun tutan Byrnes oldu. Düşünceli gözlerle inceledi. Genellikle ifadesiz olan yüzünde tatsız bir ifade belirmeye başlamıştı. Başını kaldırdığı zaman Hardy'nin küreyi ağır ağır çevirmekte olduğunu gördü. Adam her JMA arasındaki eşit uzaklıklara dikkati çekmeye çalışıyordu. «Bunlardan beş tanesi bir kıtanın doğusuna düşüyor,» dedi. «Bermuda, Avustralya, Güney Amerika, Güney Afrika ve Japonya. Bu alanların her birinde demin sözünü ettiğimiz akıntı karşılaşmaları var. Hem yüzeyde hem de derinde. Aklınıza gelebilecek her türlü meteorolojik olay buralarda yer alıyor. Dikkatinizi çekmemişse diye söylüyorum, kuzeydeki JMA'larla güneydekiler arasında da direkt bir ilişki var. Her JMA'nın ekvatora uzaklığı aynı. İster kuzeyde, ister güneyde olsun. Otuz derece enlemi faktörü hep aynı kalıyor. Kuzeydeki her JMA'nın, kırk beş derece kadar doğuya düşen bir güneyli kardeşi var. Bu on JMA dünyayı iki kuşak halinde çevreliyor. Beşi kuzeyde, beşi güneyde. Her birinin kendinden öncekine uzaklığı yetmiş iki derece dolaylarında. Akdeniz'deki ve Pakistan'daki hariç, hepsi deniz üstündeler. Hepsinin yeri, yer kabuğunda en çok manyetik çekim gücü gösteren yerler. Her birinin de bol sayıda yok olma olaylarını içeren bir tarihi var.»

Hardy şişlerden birini eline aldı. «Şimdi bunlar arasında esrarengiz bir ilişki bulup bulamayacağımızı kontrol edelim,» dedi. «Bay Frank, kürenize veda etmeniz gerekecek galiba.»

Frank'a hiç bakmadan birinci şişi JMA 1'in ortasına sapladı ve itti. Kürenin üstünden eğilip şişin doğ-

rultusunun istediği gibi olup olmadığını anlamaya çalıştı, sonra şişi kuvvetle itti. Uç, kürenin karşı tarafından dışarı çıkmıştı. Güney yarıkürede, JMA 8'in tam ortasından. Hint Okyanusundan. Hardy ikinci şişi aldı, JMA 2'ye saplayıp karşı taraftan, JMA 9'un ortasından çıkardı, böylelikle Akdenizi Avustralya'ya bağlamış oldu. Birer birer beş şişi kuzey yarı küredeki JMA'lara batırıp, güneydekilerden çıkarınca küre kocaman bir toplu iğne yastığına benzemeye başladı.

Hardy bu işi bitirince küreyi tekrar ekseni etrafında döndürdü. Şişlerin nereden batıp nereden çıkmış olduğunu herkese gösterdi. «Gördüğünüz gibi burada esrarengiz diyebileceğimiz bir durum var, baylar,» dedi. «Esrarengiz deyişimizin nedeni, daha iyi bir kelime bulamadığımızdan. Bu alanların her biri, ötekilerle ilişkili. Diğer bütün ilişkileri şimdiden söz konusu ettik. Fiziksel, manyetik, coğrafî, meteorolojik ve mistik. Şimdi size bu ilişkilerin en garip olanını göstermek istiyorum...»

Bıçağı eline aldı, küreyi yan yatırdı ve tam ekvator üzerinden kesmeye başladı. Karpuz keser gibi güney ve kuzey yarıküreleri birbirinden ayırıyordu. Frank'ın kaşları iyice çatılmıştı. Byrnes yavaşça yerinde diklendi, Cassidy ter içinde, iki eliyle yakasına sarıldı. Hardy bir cerrah gibi çalışıyordu. Küre sert plastik bir kabuktan yapılmıştı. Kesmesi kolay olmuyordu. Sonunda 360 dereceyi dolaşıp bitirebildi. İki yarıküre birbirinden bir santim kadar ayrıldı. Hardy bıçağın ucunu bir yarığa sokup yarıkürelerin arasını biraz daha açtı, sonra elleriyle tutup daha çok ayırmaya çalıştı. Yarıküreleri şişler birbirine tutturuyordu. Sonunda şişler yuvalarını genişletti, yarıküreler on santim kadar açılabildi. Hardy küreyi ayağının üstünde doğrultup masaya koydu. Subaylar yarıktan içeriye baktılar ve şaşkın bir sessizliğe gömüldüler.

Yarığın içinden şişlerin çok düzgün geometrik bir şekil oluşturduğu, ve hepsinin dünyanın tam merkezinden geçtiği görünüyordu.

Ed Frank'ın dudakları aralandı. Küreye inanmaz bakışlarla uzun uzun baktı, sonra korku dolu gözlerini Hardy'ye çevirdi.

Hardy kendinden memnun bir gülümsemeyle Frank'ın bakışlarını karşıladı. «Öğrencilerim bu deneye bayılır,» dedi. Subayların küreyi iyice incelemesini bekledi. Hepsi ayağa kalkmışlardı. Parmaklarıyla JMA'ları gösteriyor, birbirleriyle mırıltı halinde konuşuyorlardı.

Hardy, «Bu bir çeşit bilimsel sihirbazlık, baylar,» dedi. Dikkatler yine ona dönmüştü. «Daha önce de söylediğim gibi, her şeyi batıl efsanelerle, batıl inançlarla, palavralarla açıklamaya kalkışmak daha kolay geliyor. Ayrıca bu saydığım şeylerin hiçbirisinin *Candlefish* için geçerli olmadığını da söylemek isterim.»

Yine sessizlik oldu. Frank ikide bir patlayan bu bomba cümlelerden usanmaya başlamıştı. «Nasıl geçerli değil?» diye sordu.

«Size şimdi gösterdiklerimin yüzde ellisi gerçek, yüzde ellisi de kabul edilebilir sihirbazlık. Ama bunun ancak pek azı bu denizaltına ilgili.»

«Buraya kadar getirdiğine göre, açıklasan fena olmaz.»

«Peki. *Candlefish*'in JMA 4 içindeki elektromanyetik güçlere kurban olup 1944'de Japonya açıklarında batmış olması mümkündür. Bu bölgede yer alan esrarlı kaybolma olaylarından birini oluşturması da mümkündür. Ama bunun böyle olması bütün soruları cevaplandırmaya yetmez. Bay Frank'ın göremediği husus, bu JMA'lardaki seçilme durumu. Bazı olaylarda gemiler ve mürettebat büsbütün kayboluyor. Bazılarında yalnızca mürettebat yok oluyor. Bazılarında uçaklar rotalarından ayrılıyor, bir saniyeden az zaman içinde yükselti kaybediyor, ya da on on beş dakikalık bir zamanı kaybetmiş olduklarını fark ediyorlar. Bunlar çok değişik olaylar. Bir tek açıklama bunların hepsine nasıl yeterli olabilir? Bu alanların bir tek ortak yönü varsa, o da oralarda *çok garip şeylerin olabil-*

diği! Bir sürü garip şeyler. Bu olayların hepsi elektromanyetikle ilgili olabilir. Ne de olsa, vücutlarımız birer elektromanyetik alet sayılır. Gezegenimizi bir bütün halinde tutan güçlerle vücutlarımızı bütün halinde tutan güçler aynı. Bilimciler hücrelerin bir kuvvetle bir arada tutulması prensibinden yeni yeni vazgeçip başka bir alana yönelmeye başladılar. Enerji alanına. Nedir o? Zerreleri bir çekirdeğin çevresinde döndüren güç nedir? Bir vücudu bir bütün halinde tutan güç nedir? Dünyayı, onun kabuğunu, denizlerini bir bütün halinde tutan nedir? Bana kalırsa enerji dediğimiz şeyin içinde, bir çeşit doğal denge gücü var. Bu sırada ortaya insanoğlu çıkıyor, bu işlere karışıyor, enerjiyi kendi kullanabileceği şekilde, kendi yaratıyor. Gittikçe daha çok enerji yaratıyor. Dengeyi bozuyor. Düzeni sarsıyor. Eğer istikrarsız alanlarla, örneğin, birden ona kadar olan JMA'larla da uğraşmaya başlarsa, bunun sonuçları tehlikeli olabilir. İstikrarsızlığın ne derece hassas olduğunu bilemeyiz! Bir an için *Candlefish*'in istikrarsız enerji çevrelerinden birine girdiğini farzedelim. Orada imha edici bir tetiği çekmiş, bir enerji boşluğu yaratmış olabilir. Diyelim ki bu denizaltı, çok hızlı enerji güçlerinin etkisiyle bir bütün halinde korundu. Somut denecek kadar güçlü bir enerji. Çelik ya da tahta gibi. Yani enerjiyi birleştirici olarak kullanan, başka hiçbir şekilde kullanmayan güçlerin etkisine girdi. Bunların etkisiyle bir zaman kavşağında olduğu gibi korundu ve bir anda geleceğe doğru fırladı!»

Hardy sessizleşti, tepki bekledi. Ama herkes susuyordu. Onun konuşmasını bekliyorlardı.

Frank birden, «Ya tayfa?» diye patladı.

«Enerjinin değişik türleri! İnsanoğlu çelik kadar sağlam değildir. Hele zihni, elektromanyetik dalgaların olağanüstü bir yayıcısıdır. Şimdi seksen dört insanın zihinsel bir travmanın etkisine girdiğini düşünün. 11 Aralık 1944'te, bu denizaltı batarken. Seksen dört zihin, denizaltıyı batıran gücün etkisiyle normal durumunu değiştiriyor. Belki de bu insanlar gerçekten parçalandı... hüc-

relerine ayrıldı... bilinçsizliğe, yokluğa fırlatıldı... iz bırakmadan.»

Hardy çevresine bakındı. Gördüğü yüzlerin hepsi ter içindeydi. «Bakın,» dedi sonunda. «Elektrikle oynamayı öğrendik. Deneylerimizi yaptık. Enerjiyi bir frekanstan diğerine geçirin, bir sürü değişik frekanslar elde edin. Bunlar birbirini etkileyecek biçimde olsun. Ne olur o zaman? Ya birbirini yok ederler, ya da yepyeni bir güdü yaratırlar. JMA 4'ün güçleri bu seksen dört kişinin zihinlerindeki enerjiyle birleşir, korkunç bir dengesizlik yaratırsa... bu tıpkı bir silâhın geri tepmesine benzer. Çığrından çıkan zihinler tüm enerji bileşimini değiştirebilir. Bu teknedeki herhangi bir şey, bir alet ya da insan zihni, bizim seyir frekansımıza kenetlenmiş olabilir. Belki o frekans bir su altı gücünün frekansıdır. Ya da serin hava sisiyle sıcak deniz yüzeyi arasındaki ilişkinin frekansıdır... sis vardı çünkü, bunu biliyorsunuz. Çok koyu bir sis. Deniz de çok hareketliydi. Aradaki bu ilişki o sarsıntıları başlatmış, bütün hasarı doğurmuş, sonunda da zamanın değişmesine yol açmış olabilir.»

Şimdi daha hızlı konuşuyordu. Bunca yıldır söylemeye can attığı şeyleri bir an önce ortaya boşaltmak istermişcesine:

«Ama yine de, otuz yıl önce olan bu olaya yakıştırdığımız kuram ne kadar güzel olursa olsun, biz bu gezi sonunda bunun birazını kanıtlayıp birazını kanıtlayamasak bile, yine de bu kuramların bu olay için geçerli olmadığını tekrarlamak isterim.»

Frank, «Neden?» diye sordu.

«*Candlefish* bu alanlardaki bütün diğer kayıplar gibi yok oldu. Herhangi fiziksel bir nedenle. Ama, sizin de söylediğiniz gibi, Bay Frank, bu gemi *geri geldi*! Otuz yıldan sonra geri geldi. İşte bu geliş, onu bütün diğer olaylardan ayırıyor. Daha önce hiçbiri gelmemişti! Demek ki nasıl battığını anlasak bile, bu hiçbir anlam taşımayacak! Esas bilmemiz gereken, neden geri geldiği!»

«*Nasıl,* demek istiyorsun herhalde.»

«Öyle demek istemiyorum. *Neden* geldi, diyorum! Bunun bir sebebi olması gerekir. Yalnızca uygun bir açıklama yetmez! Bu işte bir tür mantık var. Fizikselin ötesinde bir şey!» Elini haritaların, raporların, parçalanmış kürenin üzerinde salladı. «Bütün bunların o mantıkla hiçbir ilişkisi olamaz!»

Hardy sustu, sonra birden dönüp odadan dışarıya çıktı.

Frank utangaç bir tavırla ayağa kalktı. Ne söyleyeceğini bilemiyordu. Hardy onun kendine güvenini yerle bir etmişti. Byrnes de kalktı, toplantıyı tatil etti, herkesi mevkilerine yolladı.

Subaylar çıkarken Cassidy bir an durup parçalanmış küreye baktı, sonra çabuk adımlarla oradan ayrıldı. Frank masanın üstünü toplamaya çalışıyordu. Yanında bir tek Byrnes kalmıştı.

Frank ona: «Ne düşünüyorsun?» diye sordu.

Byrnes ifadesiz bir sesle: «Kimin daha iyi konuşmacı olduğu konusunda hiç kuşku yok diye düşünüyorum,» dedi. «Keşke çenesini kapalı tutmayı bilseydi.»

«Bence de öyle.» Frank bu sözünün kendisini de şaşırttığını fark etti. Ama herkesin işine karışmasından iyice bezmeye başlamıştı. Bu iş ortaya çıktı çıkalı, önce Diminsky, sonra Smitty, sonra Byrnes, şimdi de Hardy'nin ta kendisi karşısına dikiliyordu. Frank işi sonuna erdirmeye her zamankinden daha kararlı olduğunu hissetti. Ne kadar tehlikeli olursa olsun. Acaba mürettebat ne derece yardımcı olacak, diye düşündü. Bugünkü toplantıların dedikoduları yayılmaya başlayınca... Ama bu halledilebilecek bir şeydi. Denizcilerin genellikle batıl inançları olmazdı. Gerçeklerle cebelleşmek yeterince vakitlerini alırdı. Bu sözler belki ilginç tartışma ortamı bulabilirdi ama, kimsenin zihninde saplantı yaratabileceğini sanmıyordu. Frank kendi kendine bu konuyu ortaya getirdiğinden dolayı çok kızmaktaydı. Kendi amacını bile uzun boylu incelememişti. Neydi bugün yapmaya çalış-

tığı? Bir tür paranoya yaratmak mı? İnşallah buradaki seksen dört kişi dinlenme saatlarını güvertelerde şeytanlar ve üçgenler arayarak geçirmeye başlamazlar, diye düşündü.

Ne arayacaklardı peki? Hem kendisi ne arıyordu? Yani gerçekte... ne arıyordu kendisi?

Bir tekrar mı?

ON İKİNCİ BÖLÜM

1 Aralık 1974

FRANKLAND, Pasifiğin uzun dalgalarını bıçakla yararcasına ilerliyordu. Akşamın alaca karanlığında, arkasında bıraktığı köpüklü izler floresans gibi parlamaktaydı. Ray Cook güvertenin parmaklığına dayanmış, motorların saçtığı dönüp duran sulara bakıyordu. Serinliğe karşı ceketine sımsıkı sarındı. Genellikle geniş boşluklardan hoşlanan bir insandı. Okyanusun sonsuzluğu onun hoşuna gitmeliydi. Ama bu gece kafası başka şeylerle doluydu. *Candlefish*'de bir tatsızlık olmuştu besbelli. Bundan emindi... ama ne olmuştu?

Cook kendi kendine homurdandı. Yıllardan beri karşısındaki kişilerin ruhsal durumunu bir anda sezerek anlamasını sağlayan o girift sistemli kafasını, o tehlike çanı mekanizmasını korumayı bilmişti. İster yüz yüze, ister telefonla konuşurken olsun, böyle durumları hemen sezerdi. Bu sefer de *Frankland*'ın telsiz odasında *Candlefish*'le konuşurken aynı şeyleri hissetmişti. Frank belki henüz bu durumun farkında olmayabilirdi. Kendi sesindeki yamyassı tonu, öfkesini tutmaya çalıştığını belirten nüansları, baskı altındaymış gibi konuşuşunu fark etmeyebilirdi. Bir olay, ya da bir insan Ed Frank'ı tedirgin etmişti. Farkında olmadan bunu örtbas etmeye çalışıyordu. Neden? Neyi saklamak niyetindeydi Frank?

Cook bu kuşkularını merkeze bildirme fikrini açıklamış, ama Yüzbaşı Melanoff elde somut bir belirti olmadan harekete geçmeyi reddetmişti.

«Yalnız ses tonundan edindiğimiz imalara dayanarak işlerin ters gittiğini nasıl ileri sürebilirim?» diye sormuştu.

Böylece Cook, sorunu kendi başına çözmek zorunda kalıyordu. O destroyerin güvertesinde bunu nasıl yapabileceğini düşünürken, sesin ilk kümeleri geminin önünden arkasına doğru kaymaya başladı. Cook dönüp *Frankland*'ın sisin içine dalışını seyretti. Önce geminin siluetini belirleyen çizgiler kesinliğini kaybetti. Parlayan ışıklar çevrelerini nem sarmış gibi bulanıklaştı. Cook kaşlarını çattı. Kamarasına doğru yürürken, Frank'ın sorunu neyse, inşallah kendi başına halletmeyi başarır, diye düşünüyordu.

Bir mil kadar ilerde, deniz yüzünün yirmi metre altında, *Candlefish* de kayarak ilerlemekteydi, yukarda hava nasıl olursa olsun, suların koruyucu örtüsüne çok alışkın olan denizaltıyı etkileyemiyordu.

Kulede her şey çok sessizdi. Frank omuzlarını oynatıp sırt kaslarını esneterek gerindi. Düşüncelerini bir sıraya koyabilmek için böyle bir fırsat bulduğuna memnundu.

Hardy'nin attığı nutuk garson tarafından tayfaların kulağına ulaştırıldığında bir bomba etkisi yapmıştı. Eskiden gemide elle tutulacak kadar somutlaşan birlik havası şimdi çatlar, yarılır gibiydi. Yemekhanede, koğuşlarda fısıltılı tartışmalar oluyor, bir subay yaklaştığı zaman hemen kesiliyordu. Frank ortada genel bir gerilim bulunduğunu açıkça hissetmiş ve bunu Byrnes'a bildirmişti. Kaptan buna gülmüş, Frank'ın kaygılarını «batıl inanç» diye nitelendirmişti.

Frank bunun üzerine Dorriss, Roybell ve Cassidy'yi yanına alıp adamlarla konuşmayı, onlara Hardy'nin sözlerinin bir kuramdan ileri gitmediğini anlatmayı düşün-

müştü. Hatta bu iş için Hardy'nin yardımını da sağlamak niyetindeydi ama, Hardy reddetti. Aralarında bir soğukluk başlamıştı artık. Yaşlı adama laf anlatmaya olanak yoktu.

Herkesi yatıştırmak en azından bütün gün sürmüştü. Frank, Hardy'yi her suçu yükleyecek bir insan haline getirmekte kararlıydı. 1944 seferinin hiç değilse bu tarafını tekrarlamamak, tekrarlanacaksa bile, bundan kendisi sorumlu olmamak istiyordu.

Şu anda herkes Hardy'nin nutkunu unutmuşa benziyordu. Frank'ın kaygısı, kendisinin Hardy'ye karşı olan tutumuyla ilgiliydi. Profesör kürenin çevresini nasıl delik delik ettiyse, Frank'ın kuramlarını da öyle delik deşik etmişe benziyordu. Gerçekten niyeti bu muydu? Acaba Frank'ın duyguları basit bir kıskançlık mıydı?

Üsteğmen Danby yerdeki delikten başını uzattı. Frank'ın kule nöbetini devralmaya geliyordu. «Yakında yüze çıkacağız, Bay Frank,» dedi. «Kaptan sizi aşağıya istiyor.»

Frank kontrol odasına inerken kırmızı gece gözlükleri takan güverte nöbetçilerinin oraya gelmiş, hazır beklemekte olduklarını gördü. Byrnes'le Dorriss masanın başında, hararetli hararetli tartışıyorlardı. Hardy asık bir suratla onların arkasında duruyordu. İşittiklerinden, hoşlanmıyormuş gibi bir hali vardı. Frank ilerledi, merdiven başına geçip bekledi. Byrnes yüzünde belli belirsiz bir gülümsemeyle Dorriss'den uzaklaştı, delikten yukarıya, «Bay Danby, bir bakın!» diye seslendi.

Motor seslerinin arasından periskobun yükseliş sesi de duyuldu. Danby:

«Ufuk temiz efendim,» diye seslendi. «Yalnız sis var.»

Byrnes hafifçe homurdandı, bir iki adım atıp kontrol odasının ortasına geldi, emrini verdi. «Yüze çıkmaya hazırlanın.»

Kırmızı savaş ışıkları yandı. Stigwood gemiyi hazırlıyordu. Emirlerini alçak sesle vermeye başladı.

«Üçte bire yavaşla.»

Görevli, emri aşağıdakilere geçirdi. Byrnes motor sesinin temposunda olacak değişikliği bekliyordu. Saata baktı. 1952'yi gösteriyordu. «Çıkalım, Bay Stigwood,» dedi.

Dorriss düğmeye bastı, yüze çıkış alarmı geminin her yanında çınladı. Frank ayaklarının üstünde dengesini ayarlayarak yüze çıkışın sarsıntısına hazırlandı.

Stigwood, «Suları boşaltın,» diye bağırdı.

Roybell hareketini klaksonun üçüncü sesine ayarlamıştı. Eli basınçlı hava valfının tekerleği üzerindeydi. Çevirmeye çalıştı, sonra bütün gücüyle asıldı, ama yerinden kıpırdatamadı.

«Efendim, basınç sistemi cevap vermiyor,» dedi.

Stigwood kendini böyle bir şeye hiç hazırlamadığı için çok şaşırmıştı. «Tekrar dene,» dedi.

Byrnes bakışlarını Roybell'e dikmişti. Şef iki eliyle tekerleğe asıldı... hiç!

«Cevap yok, efendim. Donmuş gibi.»

Stigwood ikinci emri haykırdı. «Tankları denize boşalt!»

«Olmuyor, efendim. Pompa anahtarları yerinden bile oynamıyor.»

Byrnes alçak sesle: «Burundaki tankları deneyin,» dedi. Sonuç yine aynıydı.

Frank onların arasına doğru ilerleyip derinlik göstergesine baktı. «Basıncımız hâlâ aynı,» dedi. «Periskop derinliğinde yolumuza devam ediyoruz.»

Gemi kendi yolunda ilerliyor, emirlere cevap vermiyordu. Byrnes bütün olasılıkları aklından geçirerek çabucak karara vardı. Telsiz odasına dönerek, «Giroux!» diye seslendi.

Telsizci başını kapıdan uzattı. «Evet, efendim?»

«*Frankland*'ı ara. Yüze çıkmakta zorluk çektiğimizi, hazırlıklı olmalarını söyle.» Giroux'nun kafası kayboldu. Byrnes kontrol odası görevlisine, aşağıya ulaştırılacak emirleri peş peşe saymaya başladı. Nöbettekile-

rin mekanizmaları kontrol etmesini, Cassidy'nin de hava valflarını gözden geçirmesini istiyordu.

Frank bu durumda pek bir tehlike sezmemekteydi. Çevresindekilerin kendisinden çok daha kaygılı olduğunu görünce memnun bile oldu.

Giroux, *Frankland*'dan aldığı cevabı Byrnes'e ulaştırdı. «Biz yüze çıkıncaya kadar bekleyecek, efendim. Her şey yeni baştan kontrol edilinceye kadar bir daha dalmamamızı söylüyorlar.»

Frank, Byrnes'in yüzündeki alaylı gülüşü görür görmez nedenini de anlamakta gecikmedi. Byrnes yüze çıkmalarını engelleyen nedenin ne olduğunu anlamadan dünyada bir daha dalmaya kalkışmazdı zaten. Güvenlik. Her şeyden önce güvenlik. Frank bakışlarını kontrol odasında dolaştırmaya devam etti. Gözleri Hardy'ye takıldı. Profesör bastığı yere kök salmış gibiydi. Sakalını sıvazlıyor, görünüşü... ancak durumundan hoşnut denebilecek bir halde gibi gözüküyordu. Frank gözlerini şaşkınlıkla kırpıştırdı. Adamın böylesine hoşuna giden şey ne olabilirdi? Hardy'nin bakışlarını izledi, duvardaki saata vardı. Saat 19.59'u gösteriyordu.

Byrnes'in yürüyüp Roybell'in yanına yaklaşmasıyla dikkati dağıldı. Kaptan valfın tekerleğine sarıldı, bir de kendisi denedi. Üç kere asıldıktan ve tam çileden çıkmaya hazırlandıktan sonra tekerlerin biri dönüverdi. Roybell inanmaz bakışlarla kaptana bakıyordu.

«Neden siz çevirebiliyorsunuz da ben çeviremiyorum?» diye sordu.

Byrnes zafer dolu bir gülümsemeyle öteki tekerleklere yaklaştı. Frank hâlâ Hardy'ye bakarken, basınçlı havanın çevresinde dolaştığını duydu. Byrnes memnun memnun panelin önünden uzaklaştı.

Genel şaşkınlık dört dakika sürdü. Stigwood görevi devralmış, *Candlefish*'in yüze çıkışını kontrol ediyordu. Kontrol odasındaki gerilimden eser kalmamıştı. Hardy saatın 20.00'den sonraki saniyeleri sayışını dinliyordu.

Frank derinlik göstergesine baktı, «Sıfır kadem!» di-

ye seslendi. Kaptan kulesinden Danby'nin kapakların açılması için emir verdiğini duydu. Deniz havası içeriye dolduğunda hiç kimse tedirginlik göstermedi. Her zaman tatsız bir geçiş olarak nitelendirilen bu olay, bu sefer bayram gibi karşılanıyordu.

Danby'nin sesi, «Nöbetçiler güverteye!» diye çınladı. İki nöbetçi Byrnes'in önünden geçip köprüye çıkan merdivenleri tırmanmaya başladılar. Kaptan da çevresine bir bakındı, onların peşinden gitti. Hardy topallayarak onu izledi.

Byrnes, «Ana motorlar hazır olsun!» diye emretti, sonra denizaltının çevresini saran yoğun sise baktı.

«*Frankland*'ı görebilen var mı?» Bakışlarıyla çevrelerini saran beyaz örtüyü delmeye çalışıyordu. «Sis düdüğünü çalın,» dedi.

Düdüğün boğuk sesi de sanki sisin içinde yutuluyordu. Cevap düdüklerini hiçbiri duyamadılar. Byrnes enterkomun düğmesine bastı. «Scopes! Ben Kaptan. *Frankland* nerede?»

Frank'ın gözleri kulenin tepesinde dönüp duran radarlara döndü. Aşağıdan cevap geliyordu.

«Üç bin iki yüz metre gerimizden geliyorlar, kaptan. Sancak 173'de.»

Byrnes aküden motora geçiş için emir verdi. Üçte bir'le ileri doğru kaymaya başladılar. Ellerini parmaklığa dayamış, karşılara bakıyordu.

Frank ona bir adım yaklaştı. «Neden öyle oldu dersiniz?» diye sordu.

Byrnes ona bakıp cevap vermeye hazırlandığı sırada Hardy atıldı. «Saat sekiz değildi,» dedi.

Byrnes omuzunun üstünden ona bakıp, «Ne?» diye sordu.

«Saat sekiz değildi. Çevre boşsa her zaman saat sekizde yüze çıkardık. Size söylemiştim. Defterime bakabilirsiniz.»

Byrnes kendini kontrol etmeye çalışıyordu. Hafif

bir sesle: «Bunun benim ne zaman yüze çıkmak isteyeceğimle ilgisi ne?» diye sordu.

Hardy, Byrnes'in öfkesini fark ettiyse bile, aldırmadı. Sözlerini sürdürdü. «Bir keresinde şanslı çıktık. Ama bundan böyle, eğer bu geminin bize yardımcı olmasını istiyorsak... o deftere uymamız gerekecek.» Gülümsedi, kaptan bu gülümsemeye hiç karşılık vermedi.

Frank şaşakalmıştı. Kaptanın yüzüne bakarak Hardy'ye hitap etti. «Bu biraz uçarı bir varsayım, öyle değil mi, Profesör?»

Hardy dönüp sise doğru baktı.

Byrnes iyice bezmişti. Enterkomun düğmesine basıp haykırdı. «Cassidy! Hemen bir ekip kur, elektrik sistemini gözden geçir. Baştan başa! Bir açıklama istiyorum!» Sonra Hardy duysun diye ekledi. «İnanılır bir açıklama!»

Elini düğmeden çekti, Frank'la Hardy'ye arkasını dönüp ön güverteye doğru baktı. Güverte tümüyle sise gömülmüş, hiç görünmüyordu. Frank'a kalırsa, Hardy'nin kafasının içi de sis içindeydi şu anda.

Hopalong Cassidy yüzü koyun yere yatmış, son stop valflarını kontrol ederken, kaptanın emri duyuldu. «Şef makinist, şef makinist,» diye homurdandı Cassidy. «Hep şef makinist. Başka kimsenin işi değil sanki.» Doğrulup Witzgall'ı aradı. Onu bulduğunda, yaşlı elektrikçi yanına bir araştırma ekibini toplamış bulunuyordu. Çarçabuk gemiyi bölümlere ayırdılar. Witzgall kendi bölümüne giderken Cassidy onun koluna sarıldı. Eğer bir arıza bulacaklarsa, bunu kıç tarafta bulacaklarından emindi.

İkisi birlikte motor bölümüne geçtiler, manevra odasındaki akü kafesine yaklaştılar. Koca kutuda tüm geminin devre anahtarları yer alıyordu. Buradaki voltaj neyi kavurmaya yetmezdi ki!

Witzgall eline bir fener aldı, kapağı açtı. Dikkatle içeriye girdiler. Daha çok belleğine güvenerek çalışan

Cassidy tankları aktive eden devreleri izole etti. «Tamam.... buradan başlayalım,» dedi.

Witzgall fenerini bağlantı yerlerine tuttu. Her ikisi de, aradıkları şeyin gözle görülebilir durumda olması için dua ediyorlardı. İşin zorlaşmasını kim isterdi? Birkaç dakika sonra Cassidy üzüntüyle içini çekti. Her şey yolunda görünüyordu. Fenere uzandı, sonra Witzgall'a döndü. «Bana bir iyilik et,» dedi. «Seslen de apansız rota değişikliği yapmasınlar.»

Witzgall homurdanarak oradan çıktı, emri iletti.

Cassidy eğilip feneri yere bıraktı. Kabloları birer birer kontrol etmeye koyuldu. Sapmasalar şu anda, diye düşünüyordu... sapmasalar. Bir an terli ellerini sildi, tekrar eğildi. Burası öyle dar, öyle havasızdı ki! Üstelik de karanlık. Elleri kabloların üzerinden kayıp bağlantı yerlerini aradı. Her kablonun sağlamlığını denedi, bağlantılarını yokladı. Bir ara bir kabloya asılınca, kablo elinde kaldı. Sorunu bulmuştu.

«Hayvanoğlu hayvan!» diye söylendi.

Ana hava konektörü gitmişti. Bütün mesele, birkaç bakır tel ucunun açıkta kalmasından çıkıyordu. Cassidy gözlerine inanamamıştı. Bunun sonuçlarının nereye varacağını da biliyordu. Byrnes, elektrik subayı olan Danby'yi yiyecekti. Danby de elektrikçileri tabiî, Witzgall da dahil. Cassidy feneri yerden aldı, tam Witzgall dönerken kafesten çıktı. Feneri içeriye tutup kopukluğu Witzgall'a gösterdi. «İşte orada,» dedi. «Tamir et.»

Witzgall gösterilen yere baktı, bir küfür savurdu. Sımsıkı dudaklarıyla Cassidy'ye baktı. Cassidy omuzlarını hafifçe kaldırdı. Bundan Witzgall'ın suçlu olduğunu her ikisi de biliyorlardı. Kafes, elektrik bölümü baş asistanının sorumluluğundaydı. Witzgall feneri kapıp kafese girdi.

Köprüdeki gerilim, hemen hemen çevredeki sis kadar yoğundu. Kimse ağzını açmıyordu. Nöbetçiler bile sessizdi. Frank bir elinde dürbünüyle güvertede duruyor, sisin içinden hiçbir şeyi seçemiyor, hatta düşünemiyordu

bile. Hardy'nin sözleri Byrnes'in kuşkularını yeni baştan körükleyebilir, seferi iptal etmeye kalkmasına bile neden olabilirdi.

«Arızayı bulduk, efendim.» Frank döndü. Cassidy kapaktan başını uzatmış, Byrnes'e sesleniyordu.

«Neymiş?»

«Ana hava devresi bağlantılarında kopukluk. Güç fark ediliyor. Ama akımı tıkamış işte. Witzgall şimdi onarıyor.»

«Emin misin?»

«Evet efendim.»

Byrnes içinden kabaran zafer duygusunu saklamaya ihtiyaç bile görmedi. Gülümseyerek Hardy'ye döndü, baktı, sonra Cassidy'ye teşekkür etti.

Cassidy'nin başı delikte kayboldu. Kaptan hâlâ mutlu, güvertede topuklarının üstünde yaylandı, dudaklarını yaladı, Hardy'ye çelik gibi bakışlarını dikti. «Saat sekiz kuramınız böylece yatıyor, Profesör,» dedi. «Belki şeytan üçgenleri, jeomanyetik alanlar gibi, biz fanilerin aklının ermediği konuları iyi biliyor olabilirsiniz. Ama yine de *Candlefish*'in yönetimini bana bıraksanız fena olmaz. Bir daha dalış ve çıkış saatlarım konusunda tek kelime duymak istemiyorum. Anlaşıldı mı?»

Hardy sarsılmış görünüyordu. Hiç ağzını açmadan yürüyüp delikten içeriye girdi.

Frank'ın duyguları karışıktı. Hardy'nin azarlanması hoşuna gitmişti. Ama adamın cesaretini büsbütün kırıp da ondan gelecek yardımın kesilmesini istemiyordu. Byrnes'in yanına sokuldu. «Kaptan,» dedi. «Onu buraya getirmek kolay olmadı. Lütfen uzaklaştırmayın.»

Byrnes dosdoğru karşıya bakıyordu. «O güçlüğü yalnız siz çektiniz, Bay Frank,» dedi. «Her şey sizin çabalarınızla bu hale geldi. Bilmem farkında mısınız ama, bu gece bu denizaltıyı kaybedebilirdik! Güven içinde yolumuza devam edebildikçe, ilerleyeceğiz. Ama sizin o uçarı kuramlarınızı, ya da şu adamın kuramlarını kanıtlamak

için bu tayfayı, bu gemiyi tehlikeye atacak değilim! Anlaşıldı mı?»

Frank ancak başını sallayabildi.

«Aşağıya inip *Frankland*'la konuşun. Onlara arızayı bulduğumuzu, şimdi güvende olduğumuzu söyleyin. Sabaha karşı saat 4.00'de dalacağız. Daha önce sis kalkar da onları görebilirsek ne âlâ. Olmazsa yarın gece görüşürüz.»

Giroux *Frankland*'ı ararken, Frank onun yanında durmuş, öfkeden titriyordu.

Cook, Frank'a denizaltıdaki arızayı duyar duymaz, savaş mevkilerine geçtiklerini anlattı.

Frank, «Hiç değilse bazı kimselerin aklı başında davrandığına sevindim,» dedi. Giroux'nun şaşkın bakışlarına hiç aldırmıyordu. Ama Cook az sonra projeyi iptal etmeyi düşünüp düşünmediğini sorduğu zaman, Frank hiç duraklamadan, «Hayır!» diye karşılık verdi.

Cook'un özür dilemesine, mantık yürütmesine fırsat bırakmadan hattı kapattı. Böyle şeyler dinleyecek halde değildi şimdi.

Jack Hardy, çalışma salonuna girdi. Salon boştu. Onun da yalnızlığa, sessizliğe ihtiyacı vardı. Duygularını tahlil etmek istiyordu. Belki de kaptan haklıydı. Belki kendisi gerçekten fazla üsteliyordu. Ama bu gezi bilimsel bir araştırma değil miydi? Kendisinin burada bulunuşunun tek nedeni, yazdığı seyir defterinin doğruluğunu sağlamak değil miydi? Kabul edilmiş bilimsel yöntemlerin uygulanması şarttı. Çizilmiş plandan ayrılmak, deneyi kösteklemekten başka işe yaramazdı. Byrnes'le ötekiler bunu neden göremiyorlardı acaba? Hardy kahve fincanındaki kendi hayaline kaşlarını çattı.

Cassidy içeriye girdiği zaman bile neşelenemedi.

Hopalong kendine bir kahve doldurdu. «Öf, amma da yoğun!» diyerek kendini koltuğa bıraktı. Kahve fincanını tabağın içinde dengede tutmaya çalışıyordu.

Hardy, «Ne yoğun?» diye terslendi.

Şef makinist Hardy'nin sesindeki sertliğe şaşmıştı. Başını kaldırıp onu inceledi. «Sis tabiî. Yoksa farkında değil misin?» Bir yandan kahvesindeki şekeri karıştırıyordu.

Hardy kendini bir garip hissetti. Cassidy'nin kendisinden hoşlanmadığını sanmıştı. Oysa adam şimdi ona çok yakınlık gösteriyordu.

Hopalong, «Söylesene bana,» dedi. «Bu akşamki olay... ilk seferinizde de olmuş muydu?»

«Yani yüze çıkmamak mı? Olmadı. Neden?»

Cassidy kahvesini yudumlarken bu durumu düşündü. «Eh, Profesör, eğer o zaman da güçlükler çektiyseniz... Bakın benim pek batıl inançlarım yoktur. Ama uyarılmış olmak, silâhlanmış olmaya benzer, bilirsiniz...» Cassidy'nin yüzündeki ifade dostçaydı ama gözlerindeki soru açıkça belliydi.

Hardy rahatlamıştı. Belki bu adam hakkındaki ilk düşünceleri yanlıştı. «O seyir defterine yazmadığım tek şey,» diye söze başladı. Yaşlı makiniste güvenmeye karar vermişti. «...tek şey, Basquine'in ortaya attığı plandı.»

«Ne planı?»

Hardy bir kararsızlık geçirdi. «Sen ona ruh hastası dediğin zaman gerçeğe çok yaklaşmıştın,» dedi.

«Onu laf olsun diye söylemiştim. Ne planı?»

Hardy homurdandı. Sonra sakalının içine fısıldar gibi, «Billy G. Basquine raporlu bir deliye en çok benzeyen insandı,» dedi. «Bu gemi batmadan önce niyeti rotadan ayrılmak ve Tokyo körfezine gitmekti.»

Cassidy'nin tepki göstermesi biraz geç oldu. Sonunda, «Eh bu da ataklık sayılır,» dedi.

«Ataklık mı?» Hardy kahvesini dökerek uzağa itti. «Düpedüz çılgınlıktan başka bir şey değil!»

Biraz sakinleşince Basquine'in «tek kahraman» planını açıklamaya koyuldu. *USS Candlefish*'i ancak rüya-

larda görülebilecek bir düzeye yükseltecek kahramanlık planını.

Cassidy dinledi. Yüzündeki şaşkınlık ifadesi gittikçe daha belirginleşiyordu. «Ama o sıra 1944'ün Aralığına gelmiştik,» dedi. «Savaş hemen hemen bitmişti. Pasifik zaten bizim sayılırdı. Böyle büyük bir tehlikeyi göze almak neden?»

«Alkış tutkusu! Kendine ve bu gemiye bir isim yapmak, kahramanlar arasında yer almak. Öyle kudurmuşcasına hedef alıyordu ki, önüne ne çıksa batırırdı. Kendi gemilerimizi bile! İkinci kaptan olan Bates de...» Hardy kendi kişisel duygularına hakim olmaya çalıştı. «Onu destekledi diyebilirim.»

Cassidy inanamıyormuş gibi başını iki yana salladı. «Tek başına, ha? Ne yanında bir destek ne de koruyucu uçaklar!» Hardy de başını salladı. Cassidy: «Gerçekten deli bunlar!» diye söylendi. «İkisi birden. Basquine de, Bates de.» Kahvesini bitirip ayağa kalktı. «Sana bir şey daha sormak istiyorum... Şu küre ve şişlerle ilgili. O gün yaptığın konuşma ne kadar geçerli? Kendi merakımdan soruyorum.»

Hardy, Cassidy'nin bu içtenliğine gülümsedi. «Yalnızca bir kuram, Hopalong,» dedi. «Ne fazlası var, ne eksiği.»

«O halde bu otuz derece enlemine vardığımız zaman gerçekten bir tehlike ile karşılaşacağımıza sen de inanmıyorsun.»

«İnanmıyorum. Neden?»

«Ben tayfayı yatıştırmaya çalışıyorum da. Belki şimdi bunu duyduktan sonra kendi vicdanımı rahatlatabilirim.» Kalkıp kapıya doğru yürürken arkasını döndü. «Hey, Profesör, boş vaktin varsa yirmi dakikaya kadar ön salona bir uğrayıver.»

Denizaltı aynı tempoda ilerliyordu. Hâlâ sisler içindeydi. Varlığını kanıtlayan tek şey, motorlarının nabız gibi atan sesiydi. Güvertedeki nöbetçiler artık dürbünlerini kullanmıyorlardı. Rahat rahat laflıyor, radarların bu

sisi nasılsa delebildiğinden emin, bekliyorlardı. Dışarıyla tek ilişkileri, *Frankland*'ın sis düdüğünün boğuk sesiydi. Bunun dışında, sislerin içinde tek başına sayılırdı.

Ed Frank gece 24.00'de nöbetini devretti, kaptan kulesine indi, görevliye seyir defterine yazılması gerekli bilgileri verdi. Lang'ın notları alıp bitirmesini beklerken de kendi seçeneklerini düşündü.

Şu anda en büyük problemi Kaptan'dı. Güvenlik tutkunu Byrnes gerçi şu anda seferi iptal edebilecek kozlara sahip değildi. Eğer Melanoff'la Kelogg'u bu işten vazgeçmeye razı etmek niyetindeyse, ufak tefek cihaz arızalarından çok daha önemli nedenler göstermek zorundaydı. Frank yalnızca bir tek şeyden emindi. Louis E. Byrnes bugüne kadarki hizmet siciline gölge düşürecek hiçbir şey yapamazdı. Yeterince makul neden olmadan bu seferi durdurursa, lekesiz siciline bir soru işareti eklenmiş olacaktı.

Hardy çalışma odasından çıkıp ön salona doğru yollandı. Byrnes kontrol odasında değildi. Yatmış olmalıydı. Şu anda kontrollarla görevli olanlar da gevşemiş, dinlenir gibiydiler. Açık duran kapaktan içeri deniz havası doluyor, burayı buz gibi ediyordu.

Hardy salona girdi. Cookie ile bir arkadaşı, mutfak diye kullanılan küçücük aralıkta çalışmaktaydılar. Arkada, tayfa yemekhanesinde masaların çevresine birkaç küçük grup toplanmıştı. Bir kısmı okuyor, bir kısmı yazıyordu. Arada kağıt oynayanlar da vardı.

«Size ne gibi bir yardımda bulunabilirim, Profesör?» Cookie'nin yüzü yine her zamanki gibi ciddiydi.

«Güzel kokular geliyor burnuma. Dedikodular da duydum.»

Cookie homurdandı. «Yürüyen mide mi çıkardı o dedikoduları?» 'Yürüyen mide', Cookie'nin Cassidy'ye taktığı isimdi. Pearl'den ayrıldıklarından bu yana geçen on bir günde, aralarında şakalaşma âdetini edinmişlerdi.

Cassidy, Cookie'ye yemekleri kötü hazırladığı için takılıyor, Cookie de onun midesinin dibi olmadığını söyleyip duruyordu.

Hardy gülümseyip elini uzattı.

Cookie, «Olur ama, yalnız bir tane,» dedi.

«Tamam.»

Cookie bir tabağa sıcak elmalı tatlıdan bir tane koyup uzattı. Hardy'nin ağzı elmanın üstüne kapanınca yüzüne bir memnunluk ifadesi yayıldı. Cookie gururla kendi işine döndü.

«Hey Cookie! Şundan biraz daha var mı?»

Cookie eczacının yardımcısı Dankworth'a baktı. Adam boş fıstık ezmesi kavanozunu havada sallıyordu.

«Ulu Tanrım, sen beni koru! Ne oluyor sana, Dankworth?»

«Çarem yok! Aşeriyorum.»

Hardy bakakaldı. Dankworth'un elindeki gerçekten fıstık ezmesi kavanozuydu. Kendini donmuş gibi hissetti. Cookie isteksiz bir tavırla Dankworth'a dolu bir kavanoz uzattı... Dankworth hemen yeni kavanozun kapağını açtı, elindeki bisküvilerin üstüne biraz ezme sürdü, kapağı kapayıp kavanozu Cookie'ye verdi. Mutlu mutlu çiğneyerek tayfa yemekhanesine doğru yürüdü.

Hardy tabağını yavaş yavaş tezgahın üstüne doğru uzattı, mırıldanarak teşekkür etti. Dankworth ona arkası dönük oturmuştu ama Hardy tabaktaki bisküvilerin birer birer yok olmakta olduğunu görmüş kadar iyi biliyordu. Dankworth yalnız yemekle kalmıyor, bütün dikkatini de yemesine veriyordu.

Hardy kendi düşüncelerinden tedirgin bir halde öne doğru ilerledi, Sulugger'ın hayalini kafasından uzaklaştırmaya çalışıyordu. *Candlefish*'in 1944 seferinde görevli olan Albert P. Daley 'Slugger'ın hayalini.

Nöbetten sonra Cassidy'yi görüp akü kafesinin durumunu bir daha sormak isteyen Frank da, Dankworth'un ezme kavanozuna dalışını görmüştü. Tayfa koğuşundan geçerken eczacı yardımcısının Clampett'in yatağına otu-

rup üçüncü tabağı gövdeye indirişine bakarken, aslında Frank, Hardy'den daha çok şaşırmıştı. Ama onu şaşırtan nedenler başkaydı.

İnsanoğlunun yaratılışı göz önüne alınırsa, Dankworth gemide fıstık ezmesinden nefret etmesi gereken tek insandı. Tuvalet olayı geçeli daha kaç gün olmuştu ki! Bu adamın bir daha fıstık ezmesi kavanozuna bir kilometreden fazla yaklaşmak istemeyeceği ilk akla gelen şeydi. Oysa adam orada durmadan avurtlarını doldurup doldurup yutuyor, üstelik de bundan çok hoşlanıyormuş gibi görünüyordu.

Frank içinden, «Eh, ne yapalım,» diye düşündü «Birinin kendini gülünç etmesini seyretmekten daha hoş manzaralar da vardır dünyada.»

Yine de, tam kapıdan çıkarken bir daha dönüp Dankworth'a bakmaktan kendini alamadı. *Çok* garipti doğrusu.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2 Aralık 1974

FRANK gece 01.30'da uykuya daldı. Uyumadan önce bir saat boyunca ellerini ensesinin altında kenetlemiş, üst ranzaya bakmış durmuştu.

Çözülmemiş sorunları düşünmeyi canı istemiyordu. Hardy'nin ille seyir defterine bağlı kalınması konusundaki direncini, geminin komutlara cevap vermeyişini...! Önemli olan, esas amacı göz önünden kaybetmemekti. Arada ne gariplik olursa olsun. Hoş garip olayların çıkmasını bekliyor da değildi. Ama yine de, böyle durumlarda kendi yöntemini uygulama kararındaydı. Bu yöntem çok basitti. Ed Frank bir an bile işi kontrolünden kaçırmamalıydı. Byrnes'e, Hardy'ye, başka herkese karşı gelmek pahasına bile. Frank bu karara vardıktan sonra ellerini battaniyesinin altına çekti, kendini rahat bıraktı. Kontrolü elinden kaçırmayacağından bir kere emin olduktan sonra, içi rahatlamış, kendini uykunun kucağına bırakacak hale gelmişti.

Saat üçte, omuzunu sarsan bir el onu uyandırdı. Frank bir an kendine gelmeye çalıştı, sonra hemen doğrulup Byrnes'in kaygılı yüzüne baktı.

Kaptan, «Özür dilerim,» dedi. «Bir dakika konuşabilir miyiz?»

Frank başını sallayıp gözlerini ovuşturdu. Ayak-

larını yere sarkıtıp oturdu. Byrnes'in kamarayı arşınlayışını izledi. Dorriss üst ranzada uyuyordu.

Frank, «Ne oldu?» diye sordu.

Byrnes dolaşmasını kesmedi. Çenesi kıpırdayıp duruyordu. «Telsiz odasındaydım,» diye anlattı. «İki saattır bir o odaya, bir köprüye mekik dokuyorum. Telsiz ilişkimizi kaybettik.»

«Ne?»

«*Frankland*'la.» Frank'ın inanmaz bakışları kaptanı tekrar konuşmaya zorluyordu. «*Frankland*'la konuşamıyorum. Önce gözle göremez olduk, şimdi de radyoyla bulamıyoruz.»

Frank bu haberi sindirmeye çalıştı, sonra bakışları yere dikildi. Kaptanın siyah pabuçlarının, baktığı yerden üç kere geçmesini izledi. Sonunda.

«Ya radar?» diye sordu.

«Radarda hâlâ görünüyorlar. Ama buna ne kadar güvenebiliriz?»

«Tümüyle güvenebiliriz.»

«Ya!?» Byrnes başka bir şey söylemedi. Yalnızca Frank'a kuşkuyla bakmakla yetindi. Sonra odanın ortasına yürüdü, ellerini ceplerine soktu.

«Tek kelime gelmiyor. İnanamıyorum.»

«Acaba telsizleri mi bozuk dersiniz?»

«Umarım. İnşallah öyledir.»

«Herhalde öyle olmalı. İlişkiyi nasıl kaybederiz? Belki bu siste onları göremiyor olabiliriz ama, hiç değilse radar ekranında görebiliyoruz.»

«Ya o gördüğümüz *Frankland* değilse?» Byrnes, Frank'ın gözlerinin içine baktı. «Ya bir enkaz parçasıysa? Koca bir yosun kümesiyse? Rus trol gemisiyse?»

Frank, «Pekâlâ,» dedi. «O zaman ne olacak?»

«Bu şekilde yolumuza devam edemeyiz. Bize verilen emirler sürekli radyo ilişkisini ve gözle görüşü devam ettirmek. Güvenlik gereği. *Frankland* kaybolursa bu proje tehlikeye girer. Saat da 04.00'e yaklaşıyor.» Byrnes'in sesi alçalmıştı. «Dalma saatı,» diye mırıldan-

dı. Sonra birden Frank'a döndü. «Bak, Frank, o seyir defterine harfi harfine uymak zorunda mıyız?»

Frank, «Vay vaaay,» diye düşündü. «Neden Allah belânı versin, ben eve dönüyorum demiyor da lafı böyle dolaştırıyor acaba?» Sonra yüksek sesle, «Onu izlemek üzere yola çıktık,» dedi.

«Biliyorum. Ama koşullar değişiyor.»

«Ne yapmak istiyorsunuz?»

«*Frankland*'ı gözle görünceye, veya radyo ilişkisi kuruncaya kadar bu gemiyi hareketsiz bekletmek.»

Susup Frank'ın cevabını bekledi.

Frank ayağa kalktı. Kesin cevap vermeyi seçti.

«Hayır. Kaptan biz o seyir defterini adım adım izlemek zorundayız. Aksi halde bence bütün proje yatmış sayılır.»

«Belki yattı bile.»

«O bir varsayım.»

Byrnes bir elini cebinden çıkardı, çenesini ovaladı. «Bu karar benim kararım, Komutan,» dedi. «Sizin değil. Bunu şimdiden belirtmek isterim. Bir rota değişikliği yaparsam nedenlerini önceden bilesiniz diye. Bu konuda kimseyle kapışmak niyetinde değilim.»

Frank çenesini öne uzattı. «Diktatörce davranmanın yararı yok!»

Enterkom'dan çınlayan ses konuşmalarını yarıda kesti.

«Kaptan, köprüye! Kaptan, köprüye!»

Byrnes yalnızca bir an durakladı, sonra olanca hızıyla kamaradan dışarıya fırladı. Frank pantolonunu bacağına çekerek onun peşinden koştu.

Byrnes kontrol odasına gelince durdu. Bir eli merdivendeydi. Ötekini radarcının omuzuna uzatarak, «Ne oldu, Scopes?» diye sordu.

«Bilmiyorum efendim. Uçaklarla ilgili bir şey...»

Kaptan kulesinin kırmızı ışığında Frank yukardan giren rüzgârla karşı karşıya geldi. Görevliden bir ceket istedi. Köprüye çıkınca Jack Hardy'yi orada buldular.

Üstü nem damlalarıyla kaplı bir ceket giymişti. Elinde dürbün, ufukları seçmeye çalışıyordu. Sis yetmiyormuş gibi, çevrelerinde bir de duman belirmişti. Duyulan tek ses dizelin sesiyle, gövdeye çarpan dalgaların şıpırtısıydı. Frank ödünç aldığı ceketin fermuarını çekti.

Byrnes, «Eee, ne olmuş bakalım?» diye sordu.

Hardy, «Uçaklar,» dedi. «İki tane. Jet değil. Pervaneli tip.»

«Ne?»

«Kulağımla duydum.»

Byrnes periskop gözcülerine döndü. İkisi birlikte omuzlarını kaldırdılar. Biri: «Özür dilerim, kaptan,» dedi. «Duyduğum sesin ne olduğunu bilemiyorum.»

Hardy sert bir sesle, «Ben duydum,» dedi. «Pervaneli uçaktı. Eminim.»

Byrnes köprü telefonunu eline aldı. «Radar, siz uçak gördünüz mü?»

«Hayır efendim. Hiçbir şey görmedik. Hâlâ uğraşıyoruz efendim.»

Byrnes, Hardy'ye yan yan baktı. «Herhalde kendi uçaklarımızdır,» dedi.

Hardy hemen ona döndü. «Pervaneli, öyle mi?»

Byrnes, «Hem de bu kadar açıkta!» dedi. «Ben hiç sanmıyorum. Siz ne dersiniz?»

Hardy'ye hiç inanmadığı belliydi. Gülümsüyordu.

Profesör gergin bir sesle, «Ben duydum,» dedi.

«Tebrikler. Gelecek sefer gözünüzle gördüğünüzde haber verirsiniz.» Tekrar telefonun düğmesine bastı. «Radar, siz *Frankland*'ı ekranda hâlâ görebiliyor musunuz?»

«Evet efendim. Yüz yetmiş derece sancakta ve arkamızda. Uzaklığımız altı bin metre.»

«Teşekkür ederim.»

Byrnes dönüp Hardy'nin ufku inceleyişine baktı. Adam hâlâ o uçakları arıyordu. Sonra Frank'a döndü. Frank kaptanın bakışında bir usanç ifadesi gördü. Aklından nelerin geçmekte olduğunu anladı. Hardy, kap-

tana göre, ihtiyar, bunak bir budalaydı. Ne ona, ne de yazdığı seyir defterine güvenilebilirdi. Frank tatsız bir ifadeyle kaşlarını çattı. Şu Hardy de neden ayak altından çekilmiyordu sanki?

Dizelin sesini bastıran düdük haberleşme cihazından duyuldu. «Kaptan, burası ön torpido bölümü. İki torpilimiz ateşe hazır...»

Byrnes şaşkınlıkla dönüp mikrofonu kaptı. «Kaptan konuşuyor. Ne hazır dediniz?»

«Bir ve iki numaralı torpiller atışa hazır efendim. Seyir defterinde yazılı olduğu gibi. 2 Aralık sabahı 04.15'de iki torpil atıldı deniyor efendim.»

«O iki torpili sıkı tutun, Bay Vogel. Hiçbir yere bırakmayın!» Parmağını düğmeden çekti, bir küfür savurdu. O sırada yeni bir ses duyuldu.

«Kaptan, burası kontrol. Saat 04.00'e yaklaşıyor. Dalma saatı efendim.»

Byrnes'in gözleri önce bezginlikle, sonra öfkeyle açıldı. Düğmeye saldırıp haykırdı. «Kaptan konuşuyor. Cevap olumsuz. Su yüzünde kalacağız. O kadar!»

Hardy dürbününü gözünden indirdi, yalvaran bakışlarını Frank'a çevirdi. Frank da Byrnes'e baktı. «Bu ne işe yarayacak?» diye sordu.

«Size daha önce de söyledim. Yerimizde bekleyip *Frankland*'ın bize yetişmesini sağlayacağız.» Tekrar telefona döndü. «Kaptan konuşuyor. Tüm makineler stop.»

Dizellerin pompa sesi yavaşladı, sonra durdu. Denizaltı önündeki ilk dalgayı aştı, bundan sonra olduğu yerde, sisin içinde hareketsiz kaldı.

Byrnes köprüde dolaşmayı sürdürüyordu. İki kere radarı arayıp *Frankland*'ın pozisyonunu sordu. Birincisinde 5800 metre, ikincisinde 5700 metre cevabını aldı. Doğrusu destroyer çok yavaş ilerliyordu. Hele Byrnes'in sabırsızlığına göre. Kaptan, Giroux'ya radyoyla da bir denemesini söyledi. Giroux az sonra durumu bildirdi.

«Maalesef, Kaptan. *Frankland* hâlâ cevap vermiyor.»

Frank saatına baktı. 04.00'e bir dakika vardı. «Kap-

tan?» Byrnes'in bütün dikkatini kendisine çevirmesini bekledi. «Bir anlaşmaya varsak? Şimdi dalalım, o torpilleri saatında atalım, sonra yüze çıkar *Frankland*'ı bekleriz.»

Byrnes önce kaşlarını çattı, sonra bu fikri düşünür gibi göründü.

Frank bu avantajını kullanıp üstelemeye karar vermişti. «Hiç değilse bu projeyi sürdürmeye gayret edelim.»

Hardy heyecanla bekliyordu. Byrnes ona baktı, sonra başını salladı. Bu işten pek hoşnut sayılmazdı ama, yine de boş beklemekten iyiydi.

«Pekâlâ, dalıyoruz,» dedi.

«Torpiller?»

«Bakarız. Önce sonar'da *Frankland*'ın yerini saptamak istiyorum.» Sonra dönüp seslendi. «Nöbetçiler aşağıya! Köprüyü boşaltın! Dalmaya hazırlanın!» İki nöbetçi delikten aşağıya inip gözden kayboldular. Byrnes, klaksona bastı. Frank'la Hardy de nöbetçilerin peşinden inmeye başladılar. Byrnes haykırıyordu. «Dalış Dalış.» Sonra o da delikten indi, kapağı arkasından çekti. Görevli ilerleyip sıkıca kapattı. Byrnes de oradan kontrol odasına geçti. Emirlerini haykırıp duruyordu. «Yetmiş beş kademe indirin. Sonarı çalıştırın!»

«Başüstüne efendim.» Roybell valflara yöneldi.

Sonar görevlisi Nadel düğmelere dokundu, kulaklığı başına geçirdi, mikrofonu açtığı anda kontrol odasının içi çınlayan «ping» sesleriyle doldu. Hardy ve Frank de Kaptan kulesinden inip dinlemeye başladılar.

Byrnes radarcının omuzuna dokundu. «*Frankland*'ın son yerini bildirin Scopes.»

«Beş bin iki yüz metre geride efendim.»

Nadel kıpırdadı. «Bir şey duyuyorum, Kaptan. Yüksek hızlı bir taşıt yaklaşıyor. Uzaklığı üç bin, mevkii sıfır-dokuz. Burun tarafından geliyor.»

Byrnes gözlerini kırpıştırdı, «O da nedir?» dedi.

Frank, «*Frankland* mı?» diye söylendi.

Byrnes'in bakışları Scopes'a döndü. Scopes omuzlarını hafifçe kaldırdı ve ilk fikrinde direndi,. «Onlar olamaz. Gerideler. Beş bin iki yüz metrede görünüyorlar. Mevkileri bir-yedi-sıfır. Eminim.»

Byrnes parmağını Nadel'e uzatarak: «Öyleyse bunun duyduğu ne?» diye sordu.

Hardy bir adım öne çıktı. Dudaklarının «sıfır-dört-dokuz» kelimelerini sessizce tekrarladığı görülüyordu. Bu sonarın verdiği mevkiydi. Alnı kırışmıştı. Hardy'nin. Kafasından bir şeyleri çözümlemeye çalıştığı belli oluyordu.

Byrnes elini Scopes'a doğru salladı. «Sen yanıldın. Göremeyişimiz boşuna değilmiş. Önümüzde ilerliyorlar.»

Hardy alçak sesle, «Bunun *Frankland* olduğundan emin misiniz?» dedi. Elini sonar cihazına dayamıştı. Hepsi cihazdan gelen sesi dikkatle dinlediler.

«Öyle olmalı!»

Nadel kararsız bir sesle, «O kadar emin olamayız efendim,» dedi. «Suyun içinde biraz derinde seyrediyor.» Kulaklıkları avuçlarıyla kafasına bastırdı. «Motorunun sesi de... tanıdık değil.»

«Nasıl tanıdık yani?» Byrnes hırlıyordu.

«*Frankland*'a benzemiyor.»

Uzun bir sessizlik oldu. Byrnes dikkatle *ping* seslerini dinliyordu.

«Bu bir denizaltı.»

Hardy'nin bu sözü, bütün gözlerin ona dönmesine neden oldu. O orta yerde, hiç hareketsiz duruyor, herkes kadar dikkatle dinliyordu.

Byrnes yavaşça doğruldu. «Bay Hardy, lütfen...»

«Kaptan, benim defterime bakarsanız...»

Byrnes'in gözlerinden kıvılcımlar saçıldı. «Onun sırası değil.»

Nadel yine kulaklıklarına sarılmıştı. Gözlerinde korku okunuyordu. «Efendim! Özür dilerim efendim. Bence Bay Hardy haklı. Bu ses gerçekten denizaltıya benziyor.»

Frank tüm güveninin eriyip yok olduğunu hissetti.

Byrnes, «Buna imkân yok,» dedi. «*Frankland* olmalı!»

«Hayır efendim.» Nadel daha emin olmuştu. «Çok derinden gidiyor. Denizaltı olduğu kesin.»

«Olamaz.» Byrnes'in sesi mırıltı gibi çıkıyordu. Frank'a döndü. «Bay Frank, bu sularda denizaltı olabilir mi?»

«Hayır. Boş alanlardan geçiyoruz.»

Ortalığın ne kadar sessizleştiğini hiçbiri fark etmiyorlardı. Yukardan gelen bir çıtırtı onlara bunu da farkettirdi. Byrnes merdivene yürüyüp, kaptan kulesine doğru baktı. Stigwood'un yüzü kül renginde göründü.

«Kaptan...»

«Ne oluyor acaba?»

«Kaptan, Torpil kompüteri... Harekete geçti...»

«Harekete... Sen neler saç...»

Stigwood yan tarafına baktı, sonra yine Byrnes'e döndü. «Bir hedef nişanlıyor!»

Frank gözlerini kırpıştırdı. Hardy dönmüş, Byrnes'in omuzu üstünden bakıyordu. Torpil Veri Kompüteri. Kendi kendine harekete geçmiş, bir hedef nişanlıyor! Hangi hedef? Frank'ın ağzı açıldı.

Byrnes olanca hızıyla enterkoma koştu, «Ön torpil bölümü. Kaptan konuşuyor. Orada neler oluyor Vogel?»

Torpil görevlisinin sesi duyuldu. «Efendim, biz bekliyoruz. Bir ve iki numaralı tüplerin dış kapakları açık.»

«Kompüter aşağıya veri gönderiyor. Alıyor musun?»

«Evet efendim.»

Kaptanın gözleri açıldı. Bağırmaya başladı. «Hiçbir şey yapma! Ateş etme! Torpili boşaltmaya hazır bekle.»

«Başüstüne efendim. Hazır bekliyorum.»

Frank, Hardy'yi iterek yanından geçti, merdivenden yukarıya koştu. Kaptan kulesinde görevil olan Stigwood'un yanından dolaşarak kompüterin önüne geldi. Stigwood da inanmaz bakışlarla kompütere bakıp duruyordu. Frank eğildi, hedefin mevkiini anlamaya çalıştı.

Bu makine nasıl kendi kendine çalışırdı? Koordinatlara baktı. 000 mevkii okunuyordu. Tam burun doğrultusunda nişan almıştı kompüter. Yani şu yaklaşan... şey... her neyse ona. Acaba gerçekten bir denizaltı mıydı? Yoksa *Frankland* mıydı? Frank içinde bir korku dalgasının kabardığını hissetti.

«Kaptan, denizaltı yaklaşıyor.» Nadel'in sesi, kaptan kulesine kadar geliyordu. Gerçekten sonar'ın ping sesleri de güçlenmeye başlamıştı. «Mevkii sıfır-üç-sekiz dolaylarında.»

Sıfır-üç-sekiz. Hedef dosdoğru nişan alanına doğru giriyordu. Herhalde onlar da sonarlarını *Candlefish*'e ayarlamış olmalıydılar. Frank önündeki çılgın makineye baktı. Bu makine belirli olmayan bir hedefe düz doğrultuda nişan almış, hesapladığı bilgileri kendi kendine bir ve iki numaralı tüplerdeki torpillere posta etmişti. Şimdi de...

Aşağıdan Hardy'nin sesini duydu. «Bu denizaltı bize ateş edecek!»

Byrnes, «Hardy... sus artık!» diye bağırdı.

Frank merdivenden indi. «Kaptan, bir şeyler yapsanız fena olmaz. Belki de hakkı var!»

Byrnes ter döküyordu. Korku ifadesi bütün yüzüne yerleşmişti.

Frank direndi. «Kompüter tam burun doğrultusunda nişan almış. Onlar tam menzile girinceye kadar bekler, ateş ederiz...»

«Asla! Ne diye ateş edelim! Beni ne sanıyorsunuz siz? Deli mi?»

Nadel seslendi. «Uzaklık bin beş yüz!»

Byrnes, «Belki bizim denizaltılarımızdan biridir!» diye bağırdı. «Ona ateş edemem!»

«Ziyan vermezsiniz. Bizdekiler talim torpili... unuttunuz mu? Birini uyarı olarak atar, sonra kaçarız!»

Byrnes susmuştu. Bu sözdeki mantığı görebiliyordu. «On beş derecelik açı, aşağıya inelim!» dedi. Levyeler çıtırdadı, gemi el kontroluna geçti. «Sessiz yol! İki yirmi beş'e in!»

Roybell, «Başüstüne efendim,» dedi.

«Bütün makineleri susturun. Gereksiz konuşma ve kıpırtı yok!»

Bir görevli hava tertibatını kapattı, jeneratörler sustu, kırmızı savaş ışıkları yandı.

225 kadem derinlikte hareketsiz duruyorlardı.

Kontrol odasında Byrnes, Nadel'e yaklaşıp fısıltıyla sordu. «Ses?»

«Hâlâ yaklaşıyor, kaptan. Mevkii sıfır-iki-dört. Uzaklığı bin üç yüz.»

Frank, iyi, diye düşündü. Adam şimdi de savaştaymış gibi davranıyordu. Burada sessizce durup bekleyecekti. Yaklaşanlar onları asla farkedemezlerdi. Başlarının üstünden geçip gideceklerdi. Her kimse... Frank bir an, acaba Byrnes ön torpido bölümünü arayıp torpilleri indirtmeli miydi, diye düşündü. Ama olamazdı tabiî. Sessizliği bozmamak gerekiyordu.

Sonar'da tek duyulan ses, karşı geminin sesiydi. Düzgün bir tempo. Hardy alçak sesle konuştu. «Hâlâ tarıyorlar,» dedi. «Bizi görmediler.»

«Mevki sıfır-bir-yedi.» Nadel de fısıldıyordu. «Uzaklık bin yüz metre.»

Herkes fare kadar sessizdi. Sonar'ı dinleyip duruyorlardı.

«Sıfır-sıfır-dokuz. Tam burundan geliyor...»

Sesi duymaktan çok titreşimi hissettiler.

Denizaltı sarsıldı. Herkes donmuş gibi bekledi. Derken Vogel'in sesi enterkom'dan duyuldu. «Allah kahretsin! İki torpil attık!»

Byrnes inanmazlığın ustası olmuş çıkmıştı. Bağırdı. «Ne yaptınız?!!!»

«Biz yapmadık... kendi kendine oldu!»

Sonar sisteminden kendi torpillerinin suyun içinde vınlayarak ilerleyişini dinlediler. Arkalarındaki pervanelerin sesine kulak verdiler. Torpiller dosdoğru bilinmeyen gemiye gitmekteydi.

Frank umutla, «Ziyanı yok,» diye mırıldandı. «Talim torpili nasılsa.»

Fakat Cassidy açık duran su geçirmez kapıdan girip ön tarafa geçmek üzere ilerlerken hepsi yerlerinden sıçradılar.

Byrnes izleme endikatörüne atıldı.

Nadel, «Son hızla kaçıyorlar,» dedi. Anlaşılan karşı gemi de torpillerin atılma sesini almış, kurtulmaya çalışıyordu. «Mevkileri sıfır-sıfır-dört.»

Çok geçti. Öteki gemi hiçbir zaman torpillerin önünden kaçamayacaktı. Hardy gerginleşip herkesle birlikte dinlemeyi sürdürdü.

Birden pervanelerin sesi kesildi, sonar'dan çarpma duyuldu... sonra da... patlamalar.

Herkesin gözü sonardaydı. Gelen sesler metal yırtılmasına benziyor, karşı gemi parçalanıyordu. Derken köpük sesleri duyuldu.

Tam bir isabet.

Şokun etkisi *Candlefish*'e de ulaştı, denizaltı iskele tarafına doğru yattı. Yeniden düzelince Byrnes kaptan kulesine koştu. «Sessiz yol bitti. Çarpmayı önleyin. Yüze çıkalım!»

Candlefish dik bir yokuş tırmanır gibi, yoğun sisi paralayarak suyun yüzüne yükseldi. Byrnes, Hardy ve Frank köprüye fırladıklarında, esrarlı bir kırmızılık doğu ufkuna yayılmış durumdaydı. Sislerin gerisinde şafak sökü yordu. Birkaç saniye sonra sis tekrar üstlerine oturdu. Burnun kocaman bir yağ izini yararak arasına girdiğini gördüler. Yağın üstünde enkaz parçaları da vardı. Tahtalar, madenler, alet parçaları...

Byrnes, «Neyi batırdık biz?» diye mırıldandı.

Hardy enkaza bakıyor ama, sanki görmüyordu. Başka bir şey görüyordu o. Belleğindeki bir olay bilincine çıkmış gibiydi. «Seyir defterimde var,» dedi. «2 Aralık 1944'de *Candlefish* bir Japon denizaltısını kovaladı ve batırdı.»

Byrnes olduğu yerde dönüp Hardy'ye öyle gergin bir yüzle baktı ki, çenesi titremeye başladı.

Frank da kelimesiz kalmıştı. Ama yalnızca bir an için. Sonra Hardy'nin omuzunu tuttu, onu kendisine doğru çevirdi.

«Hardy, şimdi 1974.»

Yaşlı adamın tepkisi yavaş oldu. Rüyasından sıyrılmakta güçlük çekiyor gibiydi. Sonunda Frank'ın sözlerinin açıklığı kafasına danketti. Sanki o ana kadar bu gerçeğin farkında değilmiş gibi, kaşlarını şaşkınlıkla çattı.

Byrnes telefonun düğmesine basıp aşağıya seslendi. «Radar, kaptan konuşuyor. Bana *Frankland*'ın durumunu bildir!»

Bir sessizlik oldu. Fazla uzun... Ya da Frank'a öyle geldi. Haklı da çıktı.

«Çalışıyorum efendim...»

«Ne demek çalışıyorum...»

«Efendim onları kaybettik galiba.»

Byrnes hareketsizdi. Hepsi aynı şeye bakıyorlardı. Sulardaki enzaka. *Frankland* olabilir miydi bu acaba?

«Radar, emin misin?»

«Kaptan... özür dilerim. Tüm ilişkiyi kaybettim.»

«Ne zaman?»

Yine sessizlik.

«Emin değilim efendim. Yüze çıkar çıkmaz radarda onları aradım. Orada yoktular. Gayret ediyorum... özür dilerim efendim.»

Scopes son sözleri söylerken neredeyse boğuluyor gibiydi. Herhalde köprüde duranların kuşkulandığı şeye, o daha kesinlikle inanıyordu. Sonunda Frank hepsine tercüman oldu. «Tanrım, bizi koruyan destroyeri batırdık mı?»

«Hayır!» Bu Hardy idi. Başını iki yana sallıyor, çok emin görünüyordu. Ama Frank, Byrnes'in bununla avunamayacağını çok iyi bilmekteydi.

Köprüde telefonda başka bir ses yankılandı. «Köprü.

Cassidy konuşuyor. Kaptan ön torpil bölümüne. Kaptan ön torpil bölümüne. Hemen.»

Byrnes merdivenin ortasına kadar inmişken bir an durup Hardy'ye tekrar baktı.

Hardy'nin gözü nöbetçilerdeydi. Sonra tekrar denize, çevrelerinde yüzen enkaza döndü. Byrnes'in kendisini budalanın biri diye nitelendirdiğini biliyordu. Acaba haklı mıydı kaptan?

Byrnes kontrol odasına iner inmez Scopes'a baktı. Tek söyleyebildiği, «Aramaya devam et,» oldu. Sonra telsiz odasının önünden geçerken Giroux'ya da aynı şeyi söyledi. Giroux umutsuz ve kayıtsız bir tavırla omuzlarını kaldırdı. Ona göre *Frankland*'ı telsizin sesini duymaz oldukları anda kaybetmişlerdi.

Byrnes peşinde Frank'la ön torpil bölümüne girdiğinde Cassidy'yi torpil tüplerinin başında buldu. Vogel hemen ilerledi. Özür diler hali vardı. «Kaptan, bu iş nasıl oldu hiç bilmiyorum. Yemin ederim ki hiç kimse hiçbir şeye dokunmadı. Torpil... kendi kendine yola çıktı.»

Byrnes derin bir soluk aldı, anlayışlı olmaya çalışarak, «Biliyorum... biliyorum...» dedi.

Frank'la ikisi Cassidy'nin yanına geçtiler. Yaşlı tersaneci torpillerin patlama mekanizmasına bakıyordu.

Byrnes, «Hopalong?» diye seslendi.

Cassidy başını kaldırıp önce ona sonra Frank'a baktı. Birkaç adım atıp yanlarına geldi. Yanda duran yeşilli sarılı torpillerin birine elini dayadı. «Bu gemiye Mark 14 talim torpilleri yüklememiş miydik?» diye sordu. «Pearl'den yalnızca kuru sıkı talim torpilleriyle ayrılmamış mıydık?»

Byrnes, «Evet,» dedi.

«Bunlar kuru sıkı değil.»

Torpilin başlığının ucundaki patlayıcı memeyi gösteriyordu. Byrnes eğilip muayene etti. Önce baktı, sonra parmakları uzanıp hafifçe dokundu. Doğrulup torpilin arka tarafına yürüdü, oraya da dikkatle baktı.

«Bunlar sahici,» dedi.

Cassidy, «Hepsi öyle,» diye karşılık verdi.

Hardy öbür bölümlere de geçti, bütün torpilleri normal bir merakla gözden geçirdi. Frank ona bakıyordu. Kaşları çatılmıştı. Neden Hardy herkes gibi kaygılanmıyordu? Zararsız kuru sıkılar şimdi öldürücü silâhlara dönüşmüştü. Her birinde 668 libre uçucu torpeks vardı. Bilimsel bir araştırma gemisi iken denizlere tehlike saçan bir canavar kesilmişlerdi. Eğer bu çılgın gemi canı her istedikçe kendi kendine torpil atabilecekse...

«Bundan kim sorumlu?» Byrnes'in sesi bölümün içinde çın çın çınlamıştı.

Frank işin nereye döndüğünü hemen anladı. Byrnes gerçeği olduğu gibi kabul edemiyordu. Zaten etmesi nasıl beklenebilirdi? Ama başkalarını suçlamak?...

«Biri yapmış işte! Birisi bunları değiştirmiş. Kim yaptı?»

Hardy orta yerden karşı tarafa doğru yürümekteydi. Frank adamın gözlerinde karanlık bir ifade gördü... Profesör kendinde değilmiş gibi görünüyordu.

Byrnes birden kolunu uzatıp Hardy'yi omzundan yakaladı. «Sen mi?» diye homurdandı.

Hardy cevap vermeden önce ona uzun uzun baktı. Kelimelerini ölçmekten çok, kendisini suçlayan adamı ölçercesine konuştu. «Hayır, ben değilim. Ama iyi olmuş.»

«Ne?»

«Öyle olmasaydı şu anda suyun yüzündeki enkaz biz olurduk.»

Byrnes onu bıraktı. Çevresindeki korku dolu yüzlere baktı. Dikleşip terli suratını sildi, bakışları Hardy'den Frank'a döndü.

«İkinizle odamda konuşmak istiyorum,» dedi. «Hemen.»

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

2 Aralık 1974

HOPALONG Cassidy ön ve arka bölümlerde çalışan bütün torpidocuları sorguya çektikten sonra, bu adamların hiçbirinin bilerek veya bilmeyerek torpilleri değiştirmediği kanısına varabildi. Geriye bir tek açıklama kalıyordu. Pearl'de biri bu gemiye yanlış torpiller yüklemişti. Vogel buna şiddetle karşı çıkıyordu. Pearl'den ayrılırken yanlarına aldıkları torpillerin talim torpili olduğundan emindi. Cassidy başını sallayıp bu sözleri dinledi. Ama kırk yıllık tecrübesi ona bundan beter hataların da yapılabileceğini öğretmişti. Hardy'ye gelince... Byrnes nasıl oluyor da onu suçlayabiliyordu? Profesörün bunu yapabileceğini düşünmek hiçbir mantığa sığmıyordu.

Nasıl olmuşsa olmuştu işte. Şu anda öldürücü torpiller taşıyorlardı. Şimdi onları deaktive etmeye kalkmak da akıllıca bir iş olmazdı. Gemidekilerin hiçbiri bu işte uzman değildi. Uzmanları Pearl'de bırakmışlardı. Ama buna karşılık, daha önce yüzlerce insan silâhlı gemilerle yolculuk yapmış durmuştu. Bir denizaltının görevleri arasındaydı bu tür yolculuklar. *Candlefish* de balıkçı trolü değildi ya! O halde beni bu kadar tedirgin eden nedir, diye düşündü. Ne diye kendi kendine bu budalaca soruları sorup duruyordu? Düşüne düşüne ön torpil bölümüne doğru yürüdü. Madem ki denizaltıcılar bu patlayıcı mad-

delerle burun buruna yaşamaya, yiyip içmeye, yatıp uyumaya alışkındılar, o halde kendisi neden telâşlanıyordu. Acaba aslında denizaltıcı olmayıp tersaneci olduğu için mi? Olamazdı. Çünkü çevresindekilerin yüzünde de aynı sinirli, kaygılı ifadeyi görmekteydi. Bu korkuyu duyan tek kişi o değildi. Korku muydu duyduğu gerçekten? Arka motor odasında durdu, kapının öte yanında kendi dizellerinin çalışırken çıkardığı sesi dinledi.

Candlefish'in silâhı bulunmamalıydı. Oysa işte şimdi silâhlar buracıkta, kendilerini tahrik edip duruyordu. Tahrik? Acaba? Cassidy aslında kadere, büyüye, doğa üstü güçlere inanmazdı... Tek inancı, buz gibi çelikten yapılmış yağlı motorlara olan inancıydı. Ama yine de o iki torpil bir ve iki numaralı tüplerden fırlayıp gittiğinde duyduğu heyecanı reddedemezdi. Hele isabet! Patlama! Denizaltıyı bir anda savaş atmosferinin sarışı. Bütün ömrünü tersanelerde geçirmişti o. Gemilere yalnız ilk deneme gezilerinde binmişti. Daha önce hiç savaş harekâtı görmemişti. Şimdi ise bunun ilk tadını almış bulunuyordu. Garip bir biçimde, daha fazlasını istediğini farketti.

Kapıya sarılıp kendini öteki tarafa çekti, iki ayağını birden motorun yükseltilmiş platformuna bastı. Motora baktı, Googles'la Brownhaver'e ıslık çaldı, ikisi birlikte başparmaklarını havaya kaldırıp «durum iyi» işaretini verdiler. Cassidy rahatladı. Hiç değilse kendi dünyasında işler yolundaydı. Gözü duvardaki oymalı rafa ilişti. Üzerinde bir isim yazılıydı: WALINSKY. Cassidy gülümsedi. Tanıdığı her makinist aynıydı. Yağlamaya, cilâlamaya, parlatmaya büyük bir tutkuları vardı. Ama yine de her birinin merakı kendine özgüydü. Pipo rafı. Bu da Walinsky'nin özel uğraşı olmalıydı. Cassidy oraya yürüdü, rafın önündeki camlı kapağı açtı, içerdeki kadife kaplamalı rafa hayranlıkla baktı. Rafın üstünde türlü türlü pipolar duruyordu. Larsen, Charatan, Dunhill, Barling... iki tane de el yapması. Pipoları seven biri yapmış olmalıydı. Belki de Walinsky. Çok güzeldiler. Cassidy onları birer birer eline alıp şişkin kısımlarına baktı, içlerinde kömür kalıntısı

aradı. Bir parça kül bile yoktu. Şaşırdı. Ne yapıyordu Walinsky bu pipoları acaba? Yalnızca parlatıyor muydu?

Biraz toplanmışlardı. Bir tanesini ovaladı. Cilâ gerekiyordu. Rafın üstünde cilâ da, bez de, temizleme çubukları da vardı. Cassidy pipoları birer birer alıp pırıl pırıl cilâladı. Sanki kendisininmiş gibi özendi. Pipo bakımı hakkında her şeyi biliyormuş gibi çalışıyordu.

Çalışırken de aklından Jack Hardy'yi düşünmekteydi. Bir sorun.

Hardy ile Frank, kaptanın odasında çok tatsız bir kırk beş dakika geçirdiler.

Byrnes koltuğuna oturmuş, arkaya yaslanmış, durmadan Hardy'nin seyir defterinden sayfalar çeviriyordu.

Profesör, «Ayrıntılarına kadar,» diyordu. «Her şeyiyle 1944 seferini yeniden yaşıyoruz, Kaptan. O seyir defterinde yazılı olanlardan daha fazlasını. Öyle şeyler oluyor ki, onları hatırlayıp yazmama olanak yoktu. Ama olaylar tekrarlanınca hatırlıyorum. Hem de apaçık biçimde!»

Byrnes, «Bir olayı bir daha yaşamış gibi hissetme duygusu,» dedi.

«Hayır! Bunları hayalimde canlandırıyor değilim. Daha önce gerçekten yaşadım. Tekrar oluyorlar. Şu batırdığımız denizaltı...»

Byrnes onun sözünü kesti. «Bilinmeyen gemi!»

«Ne olursa olsun... aynı şey otuz yıl önce de aynı gün, aynı saatta olmuştu! Hatırlıyorum. Defterde de var!»

Byrnes defteri şrak diye kapadı. «Ne yazdığın bana vız gelir. O, o zamandı. Şimdi ise şimdi.»

«Tamam! Ve şimdi olanlar o zaman da olmuştu!»

Kaptanın boynundaki adaleler kasıldı. «Peki ne halt etmemi istiyorsunuz, Profesör?»

«Otuz yıl öncekiler ne tepki göstermişlerse aynı tepkiyi göstermemiz gerek. Bir hedef görürsek... deftere

de uyuyorsa... o zaman defterin söylediğini yapmalıyız. Buraya bunu yapmak üzere geldik! Frank'a sorun! Olup bitenler bize 1944 seferini yeniden yaratmak için en uygun koşulları getiriyor!»

Byrnes hırladı. «Her şeyi yeniden yaratmaya o kadar meraklısın ki, Pasifiğin ortasında uçaklar hayal ediyorsun!»

«O yağ izini hiç kimse hayaletmedi.»

Frank gülümsedi. Hardy bir yerde haklıydı. Bir şey batırdıkları gerçekti. Bunun ne olduğunu kesin olarak bilmeyişleri, rastlantının önemini değiştiremezdi. Defterdeki o anı yeniden yaratmışlardı.

«Bakın, şu şeytan üçgenleriyle, jeomanyetik alanlarla, yok olan gemilerle, yeniden yaratmayla ilgili zırvaları yeterince dinledim!»

Frank elini havaya kaldırıp kendini hakem tayin ediverdi. «Bir an için durumu mantıklı biçimde düşünelim,» dedi.

Byrnes yerinden fırlayıp bağırdı. «Artık mantık istemiyorum! Yalnızca emir geçiyor bundan böyle burada. İkiniz de bizi koruyacak gemiyle, onun modern cihazlarıyla ilişkimizi kaybettiğimizi unutuyorsunuz! Bu yeterince büyük bir felâket. Bu geziyi bitirmeye yetecek kadar. Deney bitti artık! Ben bu banyo teknesini suyun üstünde bekleteceğim. Oturup destroyerin bize yetişmesini bekleyeceğiz. Hemen Pearl'i telsizle arayıp onlara da ilk fırsatta üsse döneceğimizi bildireceğim!»

Frank'ın çenesi gevşeyiverdi. Hardy'nin ağzı itiraz etmek üzere açıldı.

Byrnes parmağını Profesör'e doğru salladı. «Size gelince... İşimi güçleştirmeyin. Ben seksen dört kişinin hayatından sorumluyum! Bir tek delinin herkesi tehlikeye atmasına göz yumamam!»

Frank elinden geldiği kadar dengeli bir sesle konuştu. «Biraz fazla sert davranıyorsunuz, Kaptan. Hardy'yi suçlayabilecek hiçbir neden göremiyorum. Kuşkusuz ki bu işlerin sorumlusu asla o...»

«Durumu karıştırıyor! Sen de öyle... ikinizden de bir tek kelime daha duymak istemiyorum.»

Frank ayağa kalktı. İki adam kamaranın içinde karşılıklı durdular. Yumruk yumruğa girişeceklermiş gibi. O sırada Jack Hardy'nin bir sözü, çatışmanın henüz başlangıcına bile gelmediklerini ikisine de anlattı.

«Şu telsiz meselesi,» dedi Hardy. «Sizin yerinizde olsam yerimizi pek ilân etmezdim.»

Byrnes yine boş bulunmuş, şaşırmıştı. «Kime?» dedi.

«Düşmana.»

Byrnes duyduklarına inanamamıştı. Frank da öyle. Byrnes parmağını bir daha Hardy'ye uzattı. Ama bu sefer daha başka bir şey söyledi.

«Seyir subayı görevinden affolundun.»

Hardy bir an kıpırdamadan oturup Byrnes'e baktı. Ne suçu olduğunu anlayamıyordu. Sonra ayağa kalkıp sessizce kamaradan çıktı.

Frank ağzını açamadan, derin bir şaşkınlık içinde Byrnes'e bakıyordu. Byrnes ona döndü. «Şu andan başlayarak tek ikinci kaptanım sensin,» dedi. «Dorriss'e seyir subayı olarak ihtiyacım var. Böylece burnunu bir şeye bulaştırmazsın. Hardy'nin sözlerinden ve davranışlarından da seni sorumlu tutuyorum. Tayfayı kaygılandırmasını istemiyorum.»

Frank sesindeki nefreti gizleyemeden, «Eh, onlar da benim gibiyse, daha şimdiden yeterince kaygılanmışlardır,» dedi. «Pearl'e geri dönmeye gelince... İçimde bir duygu bunun o kadar da kolay olmayacağını söylüyor.»

Kamaradan çabuk adımlarla çıktı. Byrnes yeni bir şey söyleyemeden. Ama kaptanın arkasından kapıyı güm diye tekmeleyerek kapatmasına engel olamadı. Frank hemen arka salona, kahve almaya gitti. Sinirlerini yatıştırması gerekiyordu.

Cookie, Brooklynli, ufak tefek, sakallı bir adamdı. New York taksi şoförlerinin argosunu kullanarak konuşur, eleştiriye hiç gelmezdi. Frank onu, çorbasında kibrit kutusu bulan bir elektrikçiyle tartışır buldu.

«Şükret ki ayak tırnaklarımı bulmadın!» diye uluyordu.

«Onları daha önce yedim! Dünkü sütlâcın içindeydiler.»

Cookie parmağını ona uzattı. «Öyleyse bugünkü dondurmaya bayılacaksın demektir!»

Frank kahvesini doldururken ikisi bağrışmaya devam ettiler. Frank bir de taze çörek aldı, onların yanlarından geçip tayfa yemekhanesine girdi. Orada Cassidy ile iki yardımcısı bir köşe masaya oturmuşlardı. Cassidy'nin elinde garip biçimli bir pipo vardı. Parmaklarıyla onu sımsıkı tutuyordu. Frank onu daha önce tütün içerken hiç görmediğini düşündü.

Hep Brownhaver konuşuyor, ötekiler dinliyordu galiba.

«Bakın, diyorum size, bu Japonlarda bu kadar uzun yollu denizaltı yok. Savaştan beri yok. Antlaşma yasaklamıştı. Donanma kuramazlar. Eğer batırdığımız denizaltıysa, Japon olmadığı kesin!»

Gogles başını iki yana salladı. Aklı karışmıştı. Cassidy'ye döndü. «Sen ne dersin?»

Cassidy piposunu ağzına aldı, çıkardı, aklı başında bir tavırla konuştu. «Bir şeyi batırdığımız kesin. Ergeç biri çıkıp şikâyette bulunacaktır.»

Frank kahvesinden bir yudum alıp bunu düşündü. Eğer kendi gemilerinden birini batırmışlarsa, radyoda bu haber verilecek demekti. Giroux'ya söyleyeyim de sivil yayınları da izlesin, diye karar verdi. Eğer batan gerçekten *Frankland*'sa... Neyse, hiç değilse ihtimallerden biri ortadan kalkıyordu. Brownhaver her halde haklıydı. Eğer gerçekten haklıysa, batırdıkları şey Japon denizaltısı olamaz demekti. Madem ki Japonlar denizaltı bulundurmuyordu, sırf onların programına uysun diye yollarında böyle bir denizaltı belirecek değildi elbette. Acaba Byrnes haklı mı, diye geçirdi içinden. Belki de Jack Hardy kaçığın biriydi. Yine de Byrnes'in gösterdiği panik, baskı altındayken kendini kontrol edemeyişi tehlikeli bir şeydi.

Belki Byrnes onlar için Profesör'den daha büyük bir tehlikeydi. Hardy kimsenin hayatının sorumluluğunu yüklenmek niyetinde değildi. Byrnes ise seksen dört kişinin sorumluluğunu taşıyordu... kendisininki de dahil.

Frank en çok bu seferi, bu deneyin başarısını düşünmekteydi. Kendisinin haklı olduğunu ortaya koyması şarttı.

Cookie ile elektrikçi hâlâ tartışıyorlardı. Frank oradan geçerken boş fincanını Cookie'ye fırlatıverdi. Cookie şaşkınlıkla atılıp onu yere düşmeden yakalamaya çalıştı. Frank'a aval aval baktı.

Frank, Hardy'yi çalışma salonunda tek başına oturur buldu. Önündeki çayı karıştırmakla meşguldü. Gözleri birkaç gün önce kendi eliyle parçaladığı küreye takılmıştı.

Frank ondan biraz uzağa oturdu, pipo torbasını çıkardı. Tütünü doldurdu, sıkıştırdı, birkaç saniye sessizce içti.

«Byrnes çabuk öfkeleniyor,» diye sözü açmaya çalıştı. Hardy ağır ağır başını kaldırdı. Bir rüyadan ayılıyor gibi. «Kendini kaybediyor. Hem de biraz erken kaybediyor.»

«Bay Frank... umarım farkındasınızdır... gerçek bir denizaltı batırdık.»

Frank gözlerini indirdi, piposuna baktı. «Ama onun dışında...»

«Hiçbir şey onun dışında değil!»

Frank, Hardy'nin dediğinden sapmaya hiç niyeti olmadığını anlamıştı. Bu durum işleri daha da güçleştirecekti. Piposunu yeni baştan yaktı. Hardy'nin gözlerinin içine baktı.

«Sakın o seyir defterine yazdıklarınızı kendi dünyanızda yeniden yaratıyor olmayasınız?»

Profesörün gözleri öfkeyle onunkilere dikildi. Frank adamın güvenini kaybetmeye başladığını hissetti. «O yağ izini ben yaratmadım,» demekle yetindi Hardy. Sonra ayağa kalktı, çay fincanını masaya bıraktı, kapıya doğru

ilerledi. Son anda dönüp yarım yamalak gülümsedi. «Size bir şey söyleyeyim mi, komutan? 1944'te ne olup bittiğini anlamak istiyordunuz. Galiba gözünüzle görebileceksiniz.»

«Eğer Byrnes bizi geri döndürürse göremem.»

«Bence bu iş o kadar kolay olmayacak.»

Hardy çıktı, koridorda aksayan ayak seslerinin uzaklaştığı duyuldu. Frank, yaşlı adamın az önce kendisinin Byrnes'e söylediği sözleri aynen tekrarladığını farketmişti. Belki ikisi de aynı şeyden kuşkulanıyorlardı: *Candlefish* bu projeyi uygulatmaya kararlı bir gücün pençesindeydi. Yoksa... yoksa kendileri mi bu denizaltının pençesindeydiler...?

Frank denizaltının kendi başına hareket ettiğine inanmak istemiyordu. Oysa Hardy'nin açıklamalarını ve fikirlerini kabul ederse, her şey yerli yerine pek güzel oturacaktı.

Ama buna olanak yoktu.

Proje, denizaltının *nasıl* geri geldiğini anlamaya yönelikti. Hardy bunun *nasıl* değil de, *niçin* olduğunu anlamakta direniyordu. Byrnes, Basquine'le Bates'in taktiklerine dönme eğilimindeydi. Bir suçlu bulmak, her şeyi onun üstüne atmak. Bu çok cahilce bir yaklaşımdı.

Ama gerçek ortadaydı. Bu olaylar oluyordu işte! Kimsenin hayalinde değil, gerçekte oluyordu.

Cassidy'nin dediği gibi, «Bir şey batırdık!» diye düşündü.

Ama neydi o şey?!

Frank ayağa kalktı, kendi kamarasına yöneldi. Niyeti Jack Hardy'nin defterini bir kere daha okumaktı. Dikkatle.

Frank boş kalan sekiz saatının çoğunu yatağına uzanmış, perdesini etrafına çekmiş, elinde fenerle Hardy'nin defterini okuyarak geçirdi. Her sayfada kendisini tedirgin eden yeni şeylere rastlıyordu. Bunun görmezden gelinecek yanı yoktu. İnanılmaz derecede küçük ayrıntılara kadar, her şeyiyle 1944 seferini tekrar yaşamaktaydılar. Kasım ayının son günlerinde Hardy'nin davranışlarını gözünün

önüne getirdi. Adam durmadan geminin yeni ve resmî seyir defterini kendininkiyle karşılaştırmış, benzerliklere parmak basıp durmuştu. Şurada bir sızıltı, burada bir valf kaçağı, kopan teller... Hardy bunlardan sözettiği zaman Frank omuz silkip geçmişti. Oysa şimdi bütün bu küçük ayrıntılar bir araya gelip büyük bir anlam kazanmaya başlamıştı. Sonra bir de dün akşamki uçak görme, daha doğvardı. Japon denizaltısı sanılan bir geminin batırılışı. Otuz yıl önce de aynen öyle olmuş, o zaman da uçakların sesini yine Hardy duymuştu. Hoş bunu açıklamak kolaydı. Adam her iki seferinde de gaipten sesler duymuş olabilirdi. Güverte nöbetçileri iki olayda da onun sözünü onaylayamamışlardı.

«...Özür dilerim. Ne duyduğumu bilemiyorum efendim...»

Ama beri yandan, 2 Aralık 1944 ve 1974 olayı da vardı. Japon denizaltısı sanılan bir geminin batırılışı. Otuz yıl önce de bir şey batırdıklarını kesinlikle anlamış, fakat neyi batırdıklarını o zaman da tam bilememişlerdi. Aynı şey bu sabah da olmuştu. Çok yakındı bu iki olay birbirine. Çok fazla rastlantı.

Bunu açıklamak güç, görmezden gelmek daha güçtü. Olmayacak bir durumdaydılar. Bu durumla başa çıkacak bir yol bulmalıydılar. Frank defteri yanına bırakıp hareketsiz yattı.

Kollarını başının üstüne uzattı, gerindi. Gömleğini sırılsıklam eden terleri farketti. Yapış yapış ve çok rahatsız hissetti kendini. Tuhaf. Hardy'nin defterini ne zaman okusa böyle oluyordu. Bu defterde insanın rahatını kaçıran sinsi bir şey vardı. Nedenini daha yeni yeni anlıyordu. Bu defteri baştan yaşamaktaydılar da ondan.

Ayaklarını yatağın yanından sarkıtıp denizaltının içindeki sesleri dinledi. Motorlar sessiz çalışıyordu. Hâlâ periskop derinliğinde ilerlemekteydiler. Sonar'ın «ping» sesleri de çınlayıp duruyordu. Byrnes herhalde Nadel'in kulaklıklarını adamın kafasına zamkla yapıştırmış gibi davranıyordu. Derken Byrnes'in sesi geldi. Koridorun birkaç

metre ilerisindeki odasından geliyordu ses. Kaptan, kamarasına yemek getiren tayfaya homurdanmaktaydı. Frank saatına baktı: 17.30.

Kalkıp dolabına yürüdü, sırtından gömleğini çıkarıp sımsıkı bir topak yaptı, dolabın içine fırlattı. Eğilip bir yenisine uzandı. Temiz gömleğin kollarını giymeye çalışırken, çekmecenin içinde duran seyir defterinin aslına baktı. Hardy'nin kendi eliyle yazdığı kopyaya. Çıkarıp sayfalarını şöyle bir çevirdi, 2 Aralık gününe baktı. Oradaki yazının demin okuduğu kopyadakiyle aynı olduğundan emin olmak istiyordu. Aynıydı. Temize çekerken hiç kimse daktilo hatası falan yapmamıştı. Bu tüyler ürperten rastlantıları, hayali geniş bir donanma sekreterinin dikkatsizliğine yormak olanağı kalkıyordu. İşte Hardy'nin düzgün el yazısı da aynı şeyleri ifade ediyordu. Defteri tekrar çekmeceye koydu, düğmelerini iliklerken Kaptan Basquin'in seyir defterine gözü ilişti. Son günleri yazılmamış olan bu defteri de yanına almıştı. Ne için almıştı sanki? İçi rahatlasın diye mi? Neye yarayacaktı? Bu defter sahibi kadar ölüydü. Çekip çıkardı, sayfalarını parmağıyla şöyle bir taradı. Taradığı anda da pişman oldu. Bakmakta olduğu iki sayfa, Basquine'in o işlek yazısıyla dibine kadar doluydu. Ya tarih? Bakışları sayfanın tepesine kaydı.

29 Kasım 1944

Olamazdı! Nasıl olurdu? Bu defteri ilk açtığı günü çok iyi hatırlıyordu. Kaptanın kamarasında bulmuştu onu. Sonra Hardy'ye de göstermişti. Birlikte akşam yemeği yerken. Boş sayfalar 21 Kasım'dan 11 Aralığa, denizaltının battığı tarihe kadar devam ediyordu. Boştu hepsi... bomboştu.

Ama şimdi? Sayfaları birer birer çevirdi. Hepsi doluydu. Mavi mürekkeple... Kaptan Basquine'in kötü dol-

makalemi, çok iyi bildiği o düzensiz, işlek el yazısıyla.... 21 Kasımdan sonrası...

Yola çıktıkları günün olayları da. Oysa o sayfada eskiden bir tek cümle yazılıydı. «08.00 Pearl'den yola çıkış, Pasifik'de Kuriller'e gidilecek.» Şimdi ise tüm sayfa bir sürü küçük ayrıntılarla dolmuştu. Frank'ın hatırladığı kadarıyla hepsi de kendi yolculuklarının ilk gününe uyuyordu. Bir tek olay bile unutulmamıştı! Yalnızca kaptanların önemsiz bulacağı, not etmeyeceği küçük şeyler atlanmıştı. Basquine bu işi oldukça dikkatli yapıyordu... Hardy de öyle dememiş miydi?

Basquine? Neler saçmalıyorum ben, diye düşündü. Basquine bu defteri nasıl yazmış olabilirdi?

Defteri açık dolabın üstüne koyup sayfaları birer birer dikkatle gözden geçirdi. Koltuklarından yine terler boşalmaya, yeni gömleğini lekelemeye başlamıştı. Olayları tek tek okuyordu. 1 Aralık... yani dün. Dün bu denizaltı saat tam sekiz oluncaya kadar su yüzüne çıkmak istememişti... Hardy'nin görüşü böyleydi. Ya kaptanın defteri? Bu arada yüze çıkmakta güçlük çekildiğine dair bir şey yoktu. Yalnızca bir not: *20.00'de yüze çıktık. Yoğun sis, 272 rotasında üçte bir hızla ilerliyoruz.* Frank'ın hatırladığı bu dünkü duruma tam uyuyordu. Ama unutulan bir şey varmış gibi geliyordu.

Tabii!

Arkalarındaki destroyer. Defterde onun adı hiç geçmiyordu. Frank sayfaları geriye doğru çevirdi. 21 Kasıma geldi. Oradan başlayarak gün gün taradı. İnanmazlık duygusu her an biraz daha gelişiyordu. Yutkundu. Burada, bu yeni yazılmış sayfalarda destroyerin adı bile geçmiyordu.

2 Aralık. Sabahın erken saatında, dalmadan önce, *«Üsteğmen Hardy kuzeyden uçak sesleri duydu. Nöbetçiler onaylayamadı. Sis yoğun olduğundan gözle de bir şey görülemedi.»*

Bunlar 1944 seferine ait, kesin notlardı. Son ana kadar. Bugünkü seferle ilgileri yoktu. 1974 seferinin notları

değildi. Kaptanın o günün olaylarını yazış biçimiydi bu. Frank bir sayfa daha çevirip kalakaldı.

Yazılı olan son sayfa 2 Aralıktı. Frank bundan sonra gelen boş sayfaya bakıyordu. Bugüne kadar, daha doğrusu bu dakikaya kadardı yazılı olaylar. Basquine'in el yazısı onlara sonar'ın bilinmeyen bir hedefi saptadığını, bunun bir Japon denizaltısı olduğunun sanıldığını, sonra bir süre *kedi fare oynandığını*, yüzeyden iki yüz kadem derinlikte nişan alınıp iki torpil atıldığını, tam isabet kaydedildiğini anlatıyordu? Sonra yüze çıkılmış, enkazın arasından geçilmiş, yağ izi görülmüş, fakat ne batırdıklarını kesin olarak anlayamamışlardı. Yine de buralara sızmış bir yabancıyı batırmanın sevincini duyuyorlardı. Hak etmişti bu gemi aslında başına geleni. Basquine'in bu işten ne kadar keyiflendiği de satırlardan belli oluyordu. Nedeni de ortadaydı. Bu seferde ilk defa bir şey batırmışlardı. Aylardan beri ilk defa. Adam zevkinden dört köşe olmuştu. Louis F. Byrnes'in duyduğu paniğin tam tersine.

Şu an için defterdeki yazıların sonu buydu. Frank boş sayfaya baktı, ne zaman dolacağını, bunları kimin doldurmuş olabileceğini düşündü. Hardy'den kuşkulanıyordu aslında. Defteri kapatmadan önce baş parmağını 2 Aralık tarihinin altındaki ilk satırların üstünden geçirdi. Mürekkep parmağını boyayıverdi. Frank mavi parmağına baktı, bütün vücudunu ürperten bir korkuya kapıldı. Sayfayı tekrar açıp parmağını yazıların üzerine sürdü.

İnanamıyordu. Mürekkep yayılmıştı. Kurumamıştı daha bu yazılar. Yepyeniydi. İmkânı yok, diye düşündü. Bu defter bütün gün bu dolapta kapalı durmuştu. Hardy'nin el yazılı defterinin altında, bütün gömleklerin dibinde gömülüydü. Kimse yerini bilmiyordu. Kendisi de gün boyunca şuracıkta, yatağında yatmıştı. Gerçi yatağın perdesi kapalıydı ama, odaya kimsenin girmediğinden emindi. Belki bir tek Stigwood...

Stigwood şu anda battaniyesinin altına yumulmuş mışıl mışıl uyuyordu. Üst ranzada. Frank onun içeriye girişini, dolabını açıp üstündekileri asışını, dolabı çar-

parak kapatışını, sonra yatağına tırmanışını hep duymuştu. Stigwood değildi bu işi yapan. Olamazdı. Hem zaten onda o kafa ne gezerdi...

Frank eğilip Hardy'nin defterini de aldı, yatağına yürüdü, iki defteri yan yana açtı. 21 Kasım sayfasını. Sonra satır satır ikisini karşılaştırmaya koyuldu. Ayrıntıları, kelimelerin seçilişini, el yazısını... hiçbiri benzemiyordu. Hardy'nin kelimeleri bir bilimcinin kullanacağı kelimelerdi. Olayları hatırladığı kadarıyla yazmıştı. Basquine ise kaptan dilinde yazıyordu. Cümleleri kısa, özlü, hemen hemen yarım yarımdı. El yazısı da çok değişikti. Hardy'nin harfleri düzgün, Basquine'inkiler ise kargacık burgacıktı. Hem Hardy kurşunkalemle yazmıştı. Tabiî bu bir şey ifade etmezdi. Ama yazıyı ne zaman yazmış olabilirdi? Ve niçin? Akla yakın gelmiyordu hiç.

Frank'ın içine bir kuşku daha düştü. Sayfaları geriye doğru çevirip 21 Kasımdan önceki kısmı açtı. Basquine'in limandaki olayları not ettiği kısımlara baktı. Aynı el yazısı... Basquine'indi bu yazı. Bu yazıyı kim taklit ediyorsa (tabiî eğer böyle biri varsa...) kaptanın hem harflerinin biçimini, hem yazma tarzını, kelimeleri seçişini çok iyi tanımış demekti.

Frank arkasına yaslanıp önünde açık duran iki deftere baktı. Peki, ya öteki seyir defterleri? Bu sefer için resmen tutulanlar? Kontrol odasında tutulan defter, normaldi. Hardy de, kendisi de her gün bakıyorlardı ona. Ama bir de Byrnes'in kendi tuttuğu günlük seyir sefteri vardı. Acaba o defterde neler yazılıydı? Vücudundan yeni bir ter boşandı. Tuvalete gitmek ihtiyacını duydu. İki defteri de kapatıp ne yapması gerektiğini düşündü. Kime söylemeliydi? Hardy'ye mi? Dertlerini ona açmayı artık pek canı istemiyordu. Bunu anlatabileceği tek kişi Byrnes'di. Byrnes de hemen denizaltıyı korumak üzere tedbir alacaktı. Böğrüne bıçak saplanır gibi oldu. Artık kontrol kendi elinde değildi. Bundan hoşlanmıyordu. Korkuyordu. Başa çıkamıyordu. Kimin elindeydi peki kontrol?

Bu defteri kim yazmışsa onun besbelli.

Bir tek çare vardı. Frank defterleri dikkatle çekmecenin dibine yerleştirirken onu düşünüyordu. Şeytan Üçgeni haritalarını, temiz gömleklerini, sonra kirli gömleğini koydu, o iki defteri en dibe gömdü. Asma kilidi eline aldı. Daha önce bunu kullanmaya gerek duymamıştı. Takıp kilitledi, iki anahtarı birden kendi anahtarlığına taktı, kemerine geçirdi. Belki yürürken biraz şıkırdayacaktı ama, hiç değilse kendini daha bir güvende hissedecekti.

Böylelikle esrarlı bir biçimde kendi kendine yazılan defter olayının da sonu gelmiş olacaktı. Gülümsedi. Son bir sancıyla ileri atıldı. Tuvalete dar yetişti. Elinde, Hardy'nin sabahtan beri okumakta olduğu defteri vardı. Pisuarın önünde dururken bir yandan okuyordu. 3 Aralık. Çok yoğun olaylarla dolu bir gün olacaktı yarın. Tabiî her şey deftere uyarsa. Biraz da tehlikeliydi. Beklenmeyen bir şey çıkıyordu karşılarına. Hazırlıklı olmaları daha iyi olacaktı. Bundan böyle çenesini kapayıp, olayların kendiliğinden akmasını beklemeye karar verdi. Zaten öyle oluyordu. Burnunu sokmasının ne yararı vardı? Bu durumu idare edebilmenin tek yolu, olayların üstünde kalmak, onların kendisini hangi yöne götüreceğini beklemekti. Tuvaletin yeşil tavanına doğru bakarak içinden gemiye seslenirken gülümsüyordu. «Ne yapacaksan yap, ahbap! Hepsini! Sonuna kadar seninle beraberim.»

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

2 Aralık 1974

SAAT 22.00.

Candlefish'in koyu gri ile siyah arası gövdesi denizin içinden kayarak ilerliyor, dizellerinin sesi Pasifiğin sessizliğini ortasından ikiye biçiyordu. Ara sıra gelen ve diğerlerinden daha büyük olan bir dalga gövdenin üstünden aşmakta, ön güverteyi süpürüp kaptan kulesinin dibine çarpmaktaydı. Denizaltı yeni yıkanmış gibi pırıl pırıldı. Güverte kenarındaki incecik oluklara dolan köpüklü sular, solmakta olan ayın ışığını yansıtıyordu.

Ed Frank ceketine sımsıkı sarınmış, okyanuslara özgü rutubetten ve serinlikten üşümemeye çalışıyordu. Sinüziti yine tepmişti. Elini cebinden çıkarıp yavaşça yüzünü yokladı. Duyduğu ağrı sinsi, zonklama türünde bir ağrıydı. Elmacık kemiklerinin en yüksek yerinde. Avucuna hohladı, yayılan sıcaklığa şükretti. Nöbeti bitince Dankworth'u bulup bir ilâç istesem, diye düşündü. Başını kaldırdı. Deminden beri güvertedeki herkesi tedirgin eden rüzgârın yavaş yavaş hızı kesilmeye başlamıştı.

Maden tabanın üstündeki ayakkabı gıcırtısını duymak, ona beş kişinin daha kendisiyle birlikte çile doldurmakta olduğunu hatırlattı. Gözünün ucuyla Byrnes'e baktı. Kaptan da bu bakışı hissetmişti. Dürbününü gözünden indirip yukardakilere seslendi:

«*Frankland*'dan bir belirti var mı?»

Mırıltı halinde, «Hayır efendim,» diye üç cevap duyuldu. Kaptan yüze çıktıklarından beri bilmem kaçıncı kere enterkomun düğmesine bastı, Scopes'un cevabını dinledi. «Hâlâ ilişki yok efendim.»

Yüzü ifadesiz bir maske gibiydi. Elini enterkomun düğmesinden çekti. Bu hareketin çıkardığı metalik seste bir cümle sonunu noktalama kesinliği vardı.

Köprünün sancak tarafında Hardy'nin dirsekleri parmaklıkla kaynaşmış gibiydi. Böylelikle dürbününü hiç sarsmadan, kaya gibi sağlam tutabiliyordu. Uzun süre pozisyonunu hiç bozmadan ufku inceledi. Kollarının kasları uyuşur gibi oldu. Homurdanarak kollarını indirmek zorunda kaldı, başını salladı, boynunun tutulmuşluğunu gidermeye çalıştı. Bacağı da fena halde zonkluyordu.

Frank'la göz göze gelince ürpererek, «Soğuk!» dedi.

Frank başını salladı. «Hem de nasıl.»

Byrnes gülümsedi. «Bu soğuktan kurtulmak elimizde,» dedi. «Artık daha sıcak sulara yöneliyoruz, Bay Frank.» Hâlâ gülümseyerek devam etti. «Parti bitti artık. Bu sefere, bu projeye şu andan itibaren son vermiş bulunuyorum. Pearl'e dönüyoruz.»

Frank, Byrnes'i gelecek saldırıya kadar oyalaması gerektiğini çok iyi biliyordu. Bekledikleri uçak konvoyundan bir tek uçağın ufukta belirmesi, Byrnes'i bile şu anda geri dönmenin çılgınlık olacağına inandırmaya yeterdi.

«Bay Frank, söylediklerimi duydunuz mu? Bir fikriniz var mı?»

Frank içinden, sanki fikrime değer verecekmiş gibi, diye düşündü. Ama yine de konuştu. «*Frankland*'a yetişmemiz yalnızca zaman meselesi efendim. Ya da onun bize yetişmesi.» Aslında vakit kazanmaya çalışıyordu.

«Öyle mi dersiniz?» Byrnes, Frank'dan daha hızlı düşünüyordu galiba. «Eh, belki de onları Pearl'e dönerken, yol üstünde buluruz. Anlaşıldı mı?»

Frank, Hardy'ye bakıp destek bekledi ama Profesör

yine parmaklığa abanmış, dürbünüyle kuzeybatı ufuklarını inceleyip duruyordu. Hem de arkasında gerginleşen havanın hiç farkında değilmişçesine.

«Köprü. Radar konuşuyor. Uçak var. Mevkii sıfır-üç-beş. Uzaklığı on üç bin metre. Hızla yaklaşıyor.»

Ses, köprüdeki hoparlörden geliyordu. Byrnes de herkes gibi dürbününü kaldırıp verilen pozisyona dönerken birden durakladı. Enterkoma basıp, «Scopes, uçak mı dedin?» diye sordu.

«Evet efendim. İki tane. Hâlâ yaklaşıyor. Şimdi uzaklığı on iki bin metre.»

Frank vücudundaki adrenalinin artıverdiğini farketti. Gözleri ufukların karanlıklarını delmeye çalışıyordu. Hardy'nin heyecanını da sezmekteydi. Derken birdenbire, herkesin şu anda bakmakta olduğu yönün, Hardy'nin deminden beri bakmakta olduğu yönle aynı olduğunu farkederek şaşaladı.

Profesörün dişlerinin arasından, «İlkönce bir tek uçak göreceksiniz,» diye mırıldandığını hayal meyal duydu.

«Ne dediniz?»

Hardy yerinde doğruldu. Frank'ın yanından geçip deliğe doğru yürüdü. «Aşağıya insek fena olmaz, Kaptan,» dedi.

Byrnes ona bir an hiç aldırmadı. Gözleri dürbüne yapışmış gibiydi. Scopes'un bildirdiği uçakları görmeye çalışıyordu. Yavaşça dürbünü indirdi, bakışları Hardy'ye döndü. «Ne yapalım dediniz?»

«Dalsak iyi olur dedim. Hem de çabuk!»

Byrnes onu terslemek üzere ağzını açtı, fakat hemen durdu. Başını iki yana eğip dinledi. Dizellerin homurtusuna ek olarak, uzaklarda bir yerden başka motor sesleri de gelmeye başlamıştı.

«Yedi bin metre, ve hâlâ yaklaşıyorlar.» Hiç değilse Scopes bu uçakların yerini biliyordu bari.

Altı dürbün gecenin karanlığına dikildi, uçakları görmeye çalıştı. Motor seslerinin tonu da değişmiş, uçaklar onlara doğru yaklaşırken biraz daha netleşmişti.

«Jete benzemedikleri bir gerçek...» Bunu söyleyen nöbetçilerden biriydi.

Frank'ın dürbünü kımıldayan mavili beyazlı ışığı gördü. Bu ışık pistonlu bir uçağın egzoz alevi olabilirdi. Uçağın kendilerine doğru dönüş yapışını bu ışığı izleyerek takip etti. Uçak, denizaltının burnu hizasına geçmişti. Motorun sesi tam tepelerindeymiş kadar netti.

Projektör denizaltıyı öğlen güneşi gibi aydınlattı. Hepsinin gözü kamaştı. İlk kendine gelen Frank oldu. Eliyle gözlerini siper ederek başını kaldırdı, ışığa doğru bakmamaya çalıştı.

Parlak ışığın ortasında kendisini çırılçıplak hisseden Byrnes, kompütere yapışmış gibi duruyordu. «Ne oluyoruz yahu!...» diye söylendi.

Hardy, «Bu sefer ister istemez bana inanmak zorundasınız!» dedi. Sakalı gümüş gibi ışıldıyordu.

Frank uçağı görme çabasından vazgeçmişti. Yani kendilerini aydınlatan uçağı. Çünkü ikincisi şu anda denizaltıya doğru pikeye geçmişti. Tam burundan doğru, suya yakın olarak geliyordu. Burundaki ve iki kanat uçlarındaki ışıklar artık kolaylıkla görülebiliyordu. Onun bakışları altında kanat ucu ışıkları göz kırptı. Denizaltının burnunun ilerisinde Gayser'in etkisiyle sular sıçramaya başladı.

Hardy, «Aşağı!» diye gürledi, Byrnes'i omuzlarından yakalayıp kompüterden ayırdı, deliğe doğru itti.

Frank çarçabuk yere yattı, gayserlerin buruna varışını gördü. Üstüne büyük bir ağırlık bastırıyormuş gibi oldu. Bir yığın kol ve bacağın altında güverteye yapışıverdi. Nöbetçiler de yerlerinden fırlamış, bir tanesi Frank'ın üstüne yatmıştı. Avazı çıktığı kadar küfürler savuruyordu. Makinelilerin kekeme gürültüsü içinde Frank metalik çıtırtılar da duydu. Sıyrılan boya parçaları uçuştu, köprünün arkasındaki güverteye düşmeye başladı. Frank dizlerinin üstünde doğrulmaya çabaladı. Uçak üstlerinden geçerken onu ancak görebildi. Kahverengiye çalan bir yeşil renge boyanmıştı. Gövdesinin altında kırmızı yuvarlak bir işaret vardı.

«Japonlar! Japon bunlar!» diye haykırdı. Gözleri yeniden üstlerinden geçmek üzere dönüş yapan uçağa mıhlanmıştı.

«İkinci uçağa dikkat!» Hardy zorlanarak ayağa kalktı, umutsuzca göklere baktı. Dalma alarmının düdüğü, onlara doğru pikeye geçen uçağın gürlütüsü arasında hemen hemen hiç duyulamadı.

«Köprüyü boşaltın! Dalış Dalış!» Byrnes, yüzünde derin bir acı ifadesi, ayakta kalmaya savaşıyordu. Sağ ayağı üstüne hiç basamıyordu. Pantolonunun paçası gittikçe kızıllaşıyor, pabucunun çevresinde kanlar küçük bir havuz oluşturuyordu.

Frank Kaptana doğru atıldı. Hardy'yi kolunun bir hareketiyle deliğe doğru itti. Nöbetçiler daha şimdiden aşağıya inmişlerdi. Dizellerin sesi susarken Frank, Hardy' ye aşağıya inmesi için işaret etti. Byrnes'i koltuklarından yakaladı, sürüklemeye çalıştı. Ucu ucuna yetişeceklerdi. Üstlerine doğru inen uçak gittikçe daha büyüyordu. Hardy' nin aşağıya inmiş olduğunu görünce yaralı kaptanı doğrulttu. O sırada denizaltı titredi. Frank bunun anlamını biliyordu. Aşağıda bacaları açıyorlardı. İçeri su alıyor, denizaltıyı üstlerine inen ölümün pençesinden kurtarmaya savaşıyorlardı.

Byrnes dengesini sağlama çabasındaydı. Sendeledi, kapağa tutunmaya çalıştı, bu hareketiyle Frank'ın dengesini bozdu. Frank köprünün parmaklığına çarptı, yere yıkıldı. Çivi sesleri yeniden başlamıştı. Byrnes kapağa iki eliyle sarılmış dururken birden yerinden uçtu, hızla havada döndü. Vücudu köprünün yan tarafına çarptı, sigara güvertesine doğru yuvarlandı, oradaki parmaklıklara çarparak durdu. Frank ayağa kalkabilmişti. İlerledi, sonra büyük bir korku içinde durakladı. Kaptanın sırtındaki yumruk büyüklüğünde üç delikte kanlar gölleniyordu.

Denizaltıya çarpıp yansıyan projektör ışığı uçağı da aydınlattı. Pilot yeri solan ışığın etkisiyle parıldadı. Frank uçağı tanımıştı. Resimlerini görmüştü daha önce.

Japon tipi float-zero uçağı. Kaptanın vücuduna son bir bakış fırlatıp kaptan kulesindeki delikten içeriye girdi.

Roybell, hidrolik kontrolün başındaydı. Göstergenin kırmızıdan yeşile dönüşünü izliyordu. «Yeşil tekne!» diye bağırdı, burun tankını açıp su almaya başladı. Denizaltı ağırlaşarak derine doğru indi, okyanus derinliklerinin güvenine sığınmaya çalıştı. Hava basıncı göstergesinin başını bekleyen görevli, «Basınç tamam!» diye seslendi ve eliyle Stigwood'a işaret verdi.

Frank köprüden inen merdivenin dibinde duruyordu. Stigwood'un sesini dinledi. Çevredekilerin kendisine bakmakta olduğunu hissetti. Dorriss, Adler, Colby, Hardy... Hepsinin yüzü solgun, ifadesi gergindi.

Frank, «Çabuk dalalım,» diye seslendi. «İki yüz kademde bekleyelim.»

Stigwood «İki yüz kadem!» diye emri ulaştırdı.

Frank hoparlörün düğmesine bastı. «Bütün bölümler hasar bildirsin.»

Colby gelen raporları toplamaya koyuldu. Ölen yoktu. Yalnızca kurşunların açtığı küçük delikler. Onları da şimdiden tıkamaya başlamışlardı. Daha ayrıntılı bir hasar tespiti yapmak için etraflı bir inceleme gerekiyordu.

«Kaptan nerede?» Adler, Hardy'nin yanında duruyordu. Bu soruyu sorarken sesindeki titremeye engel olamamıştı.

«Öldü.» Frank kendi sakinliğine kendi de şaştı. Sessizlik içinde kontrol odasında çınlayan emirleri dinlediler. Bastıkları tabanın meyili, denizaltının iki yüz kademe ulaşmasıyla yatay duruma geçti. Kaptan kulesinde hiç kimsenin ağzını bıçak açmıyordu.

«İki yüz kadem efendim.»

Frank, Stigwood'un yüzüne baktı. Sorulmamış soruyu anladı. «Pekâlâ,» dedi. Yavaş yavaş olayın korkunçluğu da bilinç düzeyine çıkıyor, deminki sakinliği eriyip gidiyordu. Stigwood merdivenden çıkıp yanlarına gelinceye kadar sessizce bekledi.

«Ne oluyor?»

Frank ona karşılık vermedi. Başına ıslak bir şey değmişti. Gözleri tam üstündeki kaptan kulesi kapağının çevre çizgisine doğru baktı. Orada birbirine paralel üç kırmızı halka gördü. Kan. İkinci bir damlanın ayaklarının önüne düşüşüne baktı. Herkesin gözü kapaktaydı. Hardy, Adler'in donmuş gibi duran cüssesini itip ortaya yürüdü, kendi gözüyle görmeye çalışarak gözlerini kapağa dikti.

Konuştuğu zaman sesi hafifti ama, yarattığı etki elektrik çarpması gibi oldu.

Hardy, «İkinci Dünya Savaşına hoş geldiniz, baylar!» diyordu.

ON ALTINCI BÖLÜM

2 Aralık

İKİ YÜZ KADEM derinlikte aşağı yukarı yarım saat kadar beklediler. Bütün motorlar susmuş, hiçbir çıtırtı çıkmaksızın. Herkesin aklı karmakarışıktı. Tayfalar hepsi görevleri başında, kaptanın sesinin duyulmasını bekliyorlardı. Neler olup bitiyordu burada? Saldırıya mı uğramışlardı? Kimse onlara savaş mevkilerine geçmelerini emretmemişti. Kendileri de bir saldırıda bulunmamışlardı. Bulunmuyorlardı. Oturup duruyorlardı öylece. Sessizlik içinde.

Kaptan kulesinde Ed Frank sırtını iskele duvarına dayamış, gözlerini tepedeki kapağa dikmiş, hareketsiz durmaktaydı. Orada biriken kanlar çoktan sulanmış, yıkanmış gitmişti.

Hardy de onun yakınında bir yerdeydi. Gözlerini Frank'a dikmişti. Sakalından hâlâ sular damlıyordu. Makinelerin denizden sıçrattığı sular. *Candlefish* alelacele daldıktan hemen sonra Frank, Hardy'ye dönmüş, alçak sesle sormuştu. «Eğer makineliyle saldırırlarsa, bunların uçağında bomba yok demektir, tamam mı?»

Hardy'nin cevabı hemen çıkmamıştı. Biraz düşündükten sonra, «Böyle bir şeyi varsaymak asla doğru olmaz,» demişti.

«Buna mecburum. Üstümüzde kaptanımızın gövdesi yüzüyor. Onu orada bırakıp gidemeyiz.»

Hardy hiçbir şey söylememişti. Çünkü aslında tehlikenin bittiğini biliyordu. Seyir defterine göre ve kendi hatırladığı kadarıyla uçaklar üstlerinden üç kere geçip makineliyle ateş ettikten sonra uzaklaşacaklardı. İsterlerse burada bütün gün böyle sessizce bekleyebilirlerdi tabiî. Ama seyir defteri bunu emretmiyordu. Hardy, 1944' deki saldırıyı hatırladı. Basquine köprünün üstünde gafil avlanmış, çok şaşırmıştı.

Uçakların sesini ancak iş işten geçtikten sonra duyabilmişlerdi. Sonra makinelinin kurşunları tepelerine yağmış, ama hiçbiri denizaltıya değmemişti. Basquine çarçabuk dalışa geçmiş, birkaç saniye içinde suların derinliğine saklanmış, güneye doğru kaçmıştı.

1944'le 1974 arasındaki fark işte buradaydı. Otuz yıl önce bu saldırıda ölen olmamıştı. Hardy kaburgalarına bir sancının saplandığını hissetti. Alnında soğuk ter damlaları belirdi. Evet, otuz yıl önce ölen olmamıştı. O halde bugün neden ölen olmuştu?

Burada, düşmanın onları gördüğü yerde beklerlerse ne olabilirdi? Başkaları gelip onları batırmaya mı çalışırdı? Başka uçaklar mı? Yoksa destroyerler mi? Herhalde en iyisi buradan kaçmaktı. Ama şu anda Frank'la bunu tartışmakta yarar yoktu. Eğer Frank'ın canı tekrar yüze çıkıp kaptanı aramak istiyorsa, varsın öyle yapsın, diye düşündü.

Frank'a gelince, o deminki uçakların kendi yerlerini telsizle bildirmiş olmasından korkuyordu. Eğer Hardy gerçekten haklıysa, şu anda Pasifik savaşının ortasında bulunmaktaydılar. O halde burada oyalanıp beklemek budalalıktan başka bir şey değildi. En çok yarım saat daha ayırabilirdi bu işe. Yarım saat sonra yüze çıkıp Byrnes'i araması gerekiyordu.

«Yüze çıkmaya hazırlanın!»

Geminin her bölümündeki tayfalar bu tanımadıkları sesin geldiği hoparlöre doğru döndüler. Birbirlerine baktılar. Clampett duydukları şaşkınlığı ilk seslendiren insan oldu. «Kaptanın sesi miydi bu?» diye sordu.

Ses tekrar çınladı. Kesin ve sert. Bu sefer herkes görevinin başına gitmek zorunluluğunu hissetti.

On beş derecelik bir açıyla yükseldiler. Hardy kaptan kulesinden çıkan kapağı açıp köprüye doğru tırmandı. Frank tam arkasından geliyordu. Byrnes görünürlerde yoktu. İkisi birlikte güvertenin arka ucuna yürüdüler, önce geminin her yanını, sonra denizin çevresini gözleriyle taradılar. Yürekleri çarpıyordu, bir belirti görebilmek için ellerinden gelen çabayı harcıyorlardı. Frank, yanında duran Dorriss'in elinden bir dürbün kaptı, dümdüz denizin üstünde yüzen bir cisim aradı. Hiçbir şey yoktu.

Dorriss, «Nöbetçiler!» diye seslendi.

İki nöbetçi bulundukları yerden çevreyi taramaya başladılar. Önce birincisi, sonra ikincisi başını iki yana salladı. Frank ağır ağır kaptan kulesine yürüdü. Yolda bir an durup kurşunların açtığı deliklere baktı. Tam kulenin üstünde, çivilerle yazılmış 284 sayısını iptal edercesine, çapraz bir çizgi halinde sıralanmıştı kurşun delikleri.

Güvertede de delikler vardı. Tek olmayan, Louis Byrnes'di. Ne üniformasından bir parça, ne kanından bir damla.

Sanki hiçbir zaman yaşamamış gibi.

Frank'la Hardy hasarı anlamak için yukarda kalabilecekleri süre kadar kaldılar. Bunu aslında onarım olanaklarını düşünmek için değil, gerçeği kendilerine kabul ettirebilmek için yapıyorlardı. Şu anda Pasifiğin ortasında, hırçın bir savaşın içinde, savunmasız durumda kalakalmışlardı. Savunmasız... acaba? Torpilleri vardı ya! Ateşe hazır! Her türlü silâhları vardı. Zamanın filo tipi denizaltılarında standart olarak kullanılan silâhların hepsi. Güverte topları, aşağıdaki makineliler, pistollar, el bombaları... kontrol odasındaki dolap ağzına kadar do-

luydu küçük silâhlarla. Mürettebat da tamamdı. Hiç de savunmasız sayılmazlardı. Yalnızca bulundukları zaman ve yer yanlıştı.

Frank köprünün parmaklığına dayanıp ön güvertedeki topa baktı. Topun yanında silâhı kullanacak görevlinin oturacağı tabure de hazırdı. Savaşabilir miydi bu tayfa? Gerekirse? *Eğer* gerekirse! Tanrım, ben kimi kandırıyorum, diye düşündü. Elbette gerekecekti. Elbette savaşmak zorunda kalacaktı. Savaşacaklardı. Bu konuda hiçbir seçenekleri yoktu. Meğer ki... meğer ki kendisi şu anda gemiyi geri çevirsin, limana götürsün. Bunu yapabilir miydi acaba? Hâlâ mümkün müydü? Ellerine baktı... bu eller gemiyi kontrol altında tutabilecek miydi? Yoksa hazırlanmış bir senaryoyu yaşamak zorunda mıydılar?

Frank yavaşça dönüp Dorriss'e baktı. Dorriss yine dürbününü eline almış, denizin yüzeyini tarıyordu. Dorriss... Byrnes'in kendi eliyle seçtiği ikinci kaptan. Görevine bağlı, başarılı... tıpkı Byrnes'in kendisi gibi. Tek eksiği, Byrnes'deki otorite havasının onda yok oluşu. Yine de adil bir insan olarak tanınmış, tayfanın saygısını kazanmış biri. Byrnes'in adamıydı Dorriss. Onu tamamlayan biriydi. Byrnes çevreyle ilişkilerinde araya bir mesafe koyuyor, Dorriss ise yakın ve içten davranıyordu. İyi bir birleşim. Frank bu durumdan kendisi için nasıl yararlanabileceğini düşündü. Emin olabildiği bir tek şey vardı. *Candlefish*'in komutasını eline almak zorundaydı.

Jack Hardy'nin kendisine bakmakta olduğunu fark etti. Kaşları hafifçe çatılmıştı Profesörün. Frank ona dönünce, Hardy, «Ne yapacaksın?» diye sordu.

İşte Hardy bile karşısına dikilmiş, soruyu bomba gibi patlatmıştı.

Frank doğruldu, dikleşti, bütün gözlerin kendisine dönüşünü izledi. «Dalacağım,» deyip avucunu alarma bastırdı.

Hepsi aşağıya indiler. Bir dakika içinde gemi periskop derinliğine dalmıştı. Frank, Dorriss'e haritaları açtı-

rıp pozisyon ve rotalarını inceletti. Bir an için geri dönmeyi düşünür gibi oldu, sonra başını salladı. «Bu rotayı izleyin,» diye emir verdi.

Dorriss, «Komutayı alıyor musunuz?» diye sordu.

«Evet.»

«Tayfaya bir bildiride bulunmanız gerekmez mi, efendim?»

Frank yine başını salladı. Enterkoma uzandı. «Albay Frank konuşuyor,» dedi. «Bir kazaya uğradık. Sizlere üzülerek Kaptan Byrnes'i kaybettiğimizi bildirmek zorundayım. Cesedini maalesef bulamadık. *Candlefish*'in komutasını ben devralıyorum.»

Elini düğmeden çekti. Hardy birden onun koluna sarıldı. «Onlara geri kalanını da söyle,» dedi. «Nasıl olduğunu anlat.»

Frank ona ciddi bir yüzle baktı. «Onları korkutmak istemiyorum.»

«Korkuttun bile.»

Frank içini çekti. İsteksizce enterkoma bastı, sesi bütün bölümlerde duyuldu. «Söyleyeceklerimi anlamak çoğunuz için hiç de kolay olmayacak. Anlayanlar da kabul etmek istemeyecekler. Ama bununla birlikte sözlerimi sakin ve soğukkanlı karşılarsanız, hepimizin yararına olacaktır.» Bir an durakladı, Hardy'ye doğru baktı. «Bu gece saat 22.00'de *Candlefish* apansız saldırıya uğradı. İkinci Dünya Savaşının Japon uçaklarına benzeyen iki pervaneli uçak bize üç kere saldırıp makineliyle taradılar.»

Bütün bölümlerdeki denizciler işlerini bırakıp gözlerini hoparlörlere dikmişlerdi.

«Bu saldırıdan kimin sorumlu olduğunu, böyle bir şeyi neden yaptığını bilmiyoruz. Kimsenin bu konuda tahminde bulunmasını da istemiyoruz.» Susup bekledi.

Tayfa yemekhanesinde Cookie ellerini önlüğüne silerek önündeki düğmeye bastı. «Efendim... Kaptan Byrnes'e ne oldu?»

Frank hemen cevap verdi. «Kaptan Byrnes köprüde bulunuyordu. Ateş altında kalıp yere yıkıldı. Dalacağımız

zaman içeriye giremedi. Bütün çevreyi taradık, izine rastlamadık. Bu kadar.» Son sözleri boğuluyor gibi söyledi. Artık devam edemeyeceğini biliyordu.

Düğmeyi tekrar kapattı, Hardy'ye baktı. Yaşlı adamın yüzü kendisine çok yakındı. Gözlerinde hâlâ aynı ısrar parıldıyordu.

«Daha ne istiyorsun?»

«Onlara bütün gerçeği söyle.»

«Söyledim ya.»

«Hayır. Hepsini.»

Frank onun ne demek istediğini biliyordu. Hardy tayfaya iyice açılmayı, onlara içinde bulundukları inanılmaz durumu tümüyle anlatmayı önermekteydi. Tam Byrnes'in istemediği şeyi yapmak istiyordu. «Sen sorumlusun,» demişti Byrnes ona. «Bu adamın tayfayı korkutmasını istemiyorum.» Şimdi ise, çok geçti artık. Belki de işler bu hale geldikten sonra açık oynamak daha yararlıydı.

Düğmeye tekrar bastı. «Bilmeniz gereken bir iki nokta daha var. Bu seyir, önceden tahmin edemeyeceğimiz bir yola girmiş bulunuyor. Şu anda ne olduğunu iyice kestiremediğimiz bir durumla karşı karşıyayız. Durumumuzu anladığımız zaman herhalde geri döneceğiz.» Frank durakladı. Bu son cümle herkesi bir dereceye kadar sakinleştirmeye yarayacaktı. «Burada tek başınayız. Gerçek anlamda tek başımıza. Bizi koruyan dostroyerle bütün ilişkimizi kaybettik. Nedenini, nasıl olduğunu, ne anlama geldiğini bilmiyoruz. Bu konuda sabırlı ve güvenle davranmak zorundasınız. Sizden bunu istiyorum.»

Bir daha susup Hardy'ye baktı. Profesör başını sallayarak bu sözlerden hoşnut olduğunu belirtti. Frank devam etti. «Saat 23.15'te çalışma odasında bir subaylar toplantısı yapılacak. Sözlerim bu kadar.»

Hardy'nin tekrar itiraz etmesine fırsat bırakmadan hemen döndü. «Bay Dorriss,» diye seslendi.

«Buyrun efendim?»

«İkinci Kaptanlık görevini almanızı istiyorum. Bay Hardy, siz de seyir subaylığı görevini tekrar yüklenecek-

siniz.» Merdivenin başına yürüdü, aşağıya seslendi. «Bay Stigwood!»

«Buyrun efendim!»

«Kaptan kulesinden siz sorumlusunuz!» Stigwood hemen merdivenleri tırmandı. «Rotamız üç-beş-sıfır olacak. Nöbetçi!»

«Buyrun efendim?»

«Birisini yollayın, kaptanın kamarasını temizlesin. Bu gece oraya taşınmak zorundayım.»

Nöbetçi duraladı. Herkes sessizleşmişti. Sonunda adam başını salladı. «Başüstüne efendim.»

Hardy, Frank'a yetiştiği zaman, o merdivenlerin yarısına kadar inmişti bile. Yaşlı bilimci eğildi, onun gözlerinin ta içine baktı. «Şimdi seksen dört kişiye indiğimizin farkındasın, değil mi?»

«Ne olmuş?»

«İlk seferdeki kadroyu tutturduk.»

Frank hiçbir şey söylemedi. Yalnızca Hardy'nin yüzündeki acı gülümseyişi izlemekle yetindi. Bu ihtiyar bundan zevk mi alıyordu acaba? Sonra geri kalan basamakları indi, kontrol odasına vardı, yeni komuta alanını şöyle bir gözden geçirdi.

Cassidy'nin çevresinde toplananlar hoparlörün susmasını beklediler, sonra görmeyen gözlerle boşluğa doğru baktılar.

Cassidy'ye göre bu yüzlerin hiçbirinde ifade yoktu. Akıllarından ne geçtiği hiç belli olmuyordu. Brownhaver'in motorun üstüne oturup inanmaz biçimde başını sallayışını izledi.

Eğer tayfanın hepsi bu haberlere buna benzer biçimde tepki göstermişse, işler berbat demektir diye düşündü.

Cassidy ellerini kâğıt bir havluya silip tayfa koğuşuna doğru yürüdü. Avuçlarıyla saçlarını düzeltiyordu. Su-

baylar toplantısına kaç dakika kaldığını anlamak için saatına baktı. Motor bölümüne gidip bir pipo almak istiyordu. Koğuştan geçerken yukarda Nadel'in söylediği bir söz kulağına çınladı. Nadel sonarın başındaki nöbetini devretmiş, ranzasında dinleniyordu.

«Bana sorarsanız, geri dönüp o zibidi uçakların canına okumak daha doğru olur!»

Cassidy uzanıp Nadel'in yüzüne baktı. Nadel genellikle böyle kesin kararların adamı değildi. Hiç değilse bu sefere çıktıklarından beri böyle bir kişilik göstermemişti. Cassidy ranzaların arasından geçerken adamların yüzlerinde hep aynı gocunuk ve intikamcı bakışı gördü. Normaldi bu herhalde. Kaptanları az önce düşman tarafından öldürülmüştü. İntikam istiyorlardı. Ama düşman kimdi? Cassidy başını salladı... Anlamıyordu bir türlü. Emin olamıyordu... Hiçbir şeyden. Yalnızca bir toplantı yapılacağından emindi. O toplantıya gitmesi gerekiyordu.

İki numaralı motorun yanında durup pipo dolabını açtı, bir Barling çıkardı, içini doldurdu. Geogles'la Brownhaver o sıra yanında belirdiler.

Geogles, «Dinle, Hapolong,» dedi. «Bu Frank denilen adama ne kadar güveniyorsun sen?»

«Ne?»

«Ne yaptığını bilen biri mi?»

Cassidy pipoyu dişlerinin arasına kıstırdı, cebinde kibrit aramaya başladı.

Geogles devam ediyordu. «İnşallah biliyordur. Çünkü hiçbirimizin burada ölmeye niyetimiz yok.»

«Kimse ölmeyecek,» dedi Cassidy. Brownhaver ona bir kibrit uzattı. Cassidy her ikisine dumanların arasından baktı. «Hiç kimse. Benim sözüm yeterli mi?»

Brownhaver, «Sen bunu az önce kaybettiğimiz kaptana söyle,» dedi.

İkisi birlikte dönüp işlerine koyuldular. Fakat bu işleri yoluna koyabilmek için çok diplomatça davranmak zorundaydı. Oysa Cassidy yola çıktıklarından beri adamın bu yeteneğini kanıtlayacak hiçbir belirti görmemişti.

Geminin burun tarafına yürüyüp subayların çalışma odasına girdi. Hepsi oradaydılar. Önlerinde dumanı tüten kahve fincanları duruyordu. Dorriss, Stigwood, Danby, Adler, Vogel, Roybell, Hardy ve Ed Frank. Cassidy boş duran tek koltuğa oturup gözlerini yeni kaptana dikti. Her zamanki tıknaz vücut, her zamanki uzun yüz, aynı siyah saçlar... ama adamda yeni bir şeyin varlığı seziliyordu... gözlerine çakılmış kesin bir kararlılık ifadesi.

Frank karşısındakilerin yüzlerine baktı. Hepsinde aynı korku dolu kararsızlık okunuyordu. Neler olup bittiği, nelerle karşılaşabilecekleri hakkında biraz olsun fikri olan yalnızca Hardy ile kendisiydi. Profesör şu anda sağ tarafında oturmaktaydı. Hiç hareket etmiyordu. Kollarını göğsünün üstüne çaprazlamış, başını eğmiş, sakalı gerdanına dayanıp yassılmış durumda bekliyordu. Frank Allah belâsını versin, diye düşündü. Benim yıkılmamı, çökmemi bekliyor. İşi kendi eline alabilmek için. Ne yapacak o zaman? Bizi geri mi götürecek?

Subayların gözleri güvensiz, soru sorar gibiydi. Görünürde bakışlarında pek bir korku yoktu ama, Frank korkunun odayı iyice sarmış olduğunu hissedebiliyordu. Bu durum onu daha bir güçlü kılıyor gibiydi. İşte çoktan beri istediği şeyi eline geçirmişti artık. İşin kontrolü tümüyle kendi elindeydi.

Hardy'nin sakalının içine yayılan küçücük gülümsemeyi fark etti. Yaşlı adamın gözleri kendininkilere dikilmişti, Frank'ın yüzü asıldı. Kendi kafasından neler geçtiğini Hardy nereden bilebilmişti?

«Baylar,» diye konuşmaya başladı, sonra sustu. Bütün yüzler bir anda kendisine dönmüştü. Belli şeyler söylemesini bekliyorlardı. O şeylerin ne olduğunu kendisi de biliyordu. «Bu iş yeterince uzadı. Artık evimize dönüyoruz Fazla kayıp vermeden.»

Böyle diyebilse, hemen sırtını tıpışlayacaklar, keyiflerinden şarkılar söylemeye başlayacaklardı herhalde. Ama

yapamazdı. Çok fazla şeyi tehlikeye atmak demek olurdu bu. Benliğindeki tüm yumuşatıcı taktik niteliklerini harekete geçirmeye çalıştı ve konuştu:

«Bir kaptan kaybetmek kolay iş değildir. Pek yakından ta... Yani, sanıyorum çoğumuz onu uzun süreden beri tanımıyorduk. Komutasında pek kısa bir zaman bulunduk... Ama yetenekli bir subayı kolay anlarız...» Frank kelimeleri zorlukla buluyor, güçlük çekiyordu. Bunun da nedeni, Byrnes'le geçinmekte güçlük çekmesindendi. «Çok çalışkan bir denizciydi. Hepimizin çıkarına olduğuna inandığı yoldan dönmezdi.»

Masanın çevresine sıralanmış suratlara baktı. Sözlerinin etkisini ölçmeye çalıştı. Bu suratlarda hiç ifade yoktu.

«Denizaltı görevlilerinin tehlikesini hepimiz biliyoruz. Yine de, bu seferki beklenmedik bir tehlike oldu.»

Bu son cümleden sonra yutkundu. Bunun yalan olduğunu kendisi de biliyordu. Bu tehlike hiç de beklenmedik bir şey değildi. Böyle bir şeyi ta başından beri bekliyordu. Zavallı Byrnes'i yeterince uyarmamıştı. Ama beri yandan, aynı seyir defterini Byrnes de okumuştu. Tek fark, kaptanın o defterlere asla inanmamış olmasındaydı. Hem defterde bir kişinin öleceğine dair de bir şey yazılı değildi. Frank kafasını çalıştırdı. Bir anlık salt sessizlikten sonra ne söyleyeceğine karar verebildi. Artık kaptan kendisiydi. Bütün dikkatler kendi üzerindeydi. Bu adamların duygularının gelişmesini bekleyemezdi. Onlara ne hissetmeleri gerektiğini kendisi söylemek zorundaydı.

İşin ters yanı, kendisi hiçbir şey hissedemiyordu. Ne Louis Byrnes konusunda, ne de bu adamlar konusunda. Gözünde yalnız bir tek şey vardı. Bu seferin amacı ve alınabilecek sonuçlar.

Birden çok korktuğunu fark etti. Acaba aklından geçenleri anlayabiliyorlar mıydı? Yalan söylediğini, numara yaptığını sezecek kadar zeki miydiler? Ne gibi bir taktik kullanmak zorunda olduğunu yavaş yavaş anlamaya başlıyordu. Sertlik, ciddilik, inanç. Gerekirse bu adamları

korkutması gerekiyordu. Hiç değilse emirlerini dinlemelerini sağlayacak kadar.

«Byrnes yok artık,» dedi. «Şimdi yapacağımız şey kendimizi toplamak, işe onun bıraktığı yerden devam etmek. Bu seferin amacını hepimiz biliyor, onu yerine getirmek için neler yapmamız gerektiğini anlıyoruz. Bu yolda elimizden geleni yapmalıyız.»

Dorriss'in koltuğunda kıpırdandığını gördü. Bu gemide Byrnes'e çok yakın bir tek kişi varsa o da Dorriss'di. Frank hemen sıska subaya döndü.

«Bakın, bugüne kadar başımızdan epey şey geçti ama iş bu kadarla kalmayacak. Birkaç gün önce durum ilk kötüleşmeye başladığında Byrnes geri dönmeyi düşünmüştü. Ama ben direnmeyi önerdim. Hâlâ da düşüncem değişmedi! Bu projeden şu anda vazgeçmenin, donanmamızın çıkarına olduğuna inanmıyorum. Daha önce hiç kimsenin geçirmediği bir serüveni yaşama fırsatı önümüzde açıkken...»

Dorriss, «Özür dilerim efendim,» dedi. «Size göre öyle olabilir. Ama biz aynı kanıda olmayabiliriz.»

Subayların en genci olan Adler ayağa kalktı, masanın kenarına sıkı sıkı sarılıp konuştu. «Geri dönmemiz gerektiğini siz de bizim kadar iyi biliyorsunuz, efendim,» dedi.

«Keşke o kadar kolay olsa. Geri dönsek bile neyle karşılaşacağımızı bilemeyiz. 1974'te yaşamadığımızı göz önüne almamız gerek.»

Sessiz bakışlar yüzüne dikildi.

«Aslında işi sonuna kadar götürmekten başka çare yok. Bunun için de yardımınıza ihtiyacım var. Bana yardımcı olmak amacıyla çalışacaksınız, işimi güçleştirmek amacıyla değil.»

Gözler aşağıya dikildi. Hepsi düşünüyorlardı. Belki de doğru söylüyor, diyorlardı akıllarından. Frank dudaklarını yaladı.

«Hepinizin sadık kişiler olduğunuzu biliyorum,» dedi. «Donanmaya, gemiye ve kaptana sadıksınız. Ben bu sa-

dakatınızı sömürecek değilim. Ama yardımınıza ihtiyacım var.»

Dorriss ayağa kalktı. «Pearl'e bir telsiz çekip talimat istememizi önerebilir miyim efendim?»

Bütün başlar önce ona, sonra Frank'a döndü. Bu çok olumlu bir öneri gibi görünüyordu. Ama Frank onu hemen çürütmekte gecikmedi. «Ne gibi mesaj gönderebiliriz? '*Candlefish*'in başı dertte. Zaman kavşağından kaydık,' mı diyeceğiz?»

«Neden olmasın?»

«Ama şu anda 1974'te değiliz. Mesajımızı kim alacak?»

«Denizaltı Komutanlığı.»

«Burada yıl 1944 olduğuna göre herhalde orada da 1944 olmalı.»

«Yine de bir deneriz.»

«Ne deriz? Kaptan Byrnes'i kaybettik mi? Alacağımız cevap belli. 'Kaptan Byrnes de kim' diye soracaklar. Sonra da belki, 'Siz kimsiniz' diyecekler.»

«Ama öteki adamın adını tellersek... neydi adı?»

Hardy yardımda bulundu. «Basquine.»

Dorriss zafer dolu bir sesle, «Tamam işte.» dedi.

Frank'ın alev saçan bakışları Hardy'ye döndü, sonra yine Dorriss'e dikildi. «Mesaja ne yazacağınızı bana söyleyin.»

«Bizi limana geri götürecek bir destroyer isteriz. Olağanüstü koşullar altında olduğumuzu bildiririz.»

Frank başını iki yana salladı. «Olanaksız.»

«Neden?» Dorriss'in de gözlerinden ateş çıkmaya başlamıştı.

«Çünkü gönderdiğimiz mesajda en küçük kuşkuya yer verecek bir durum varsa, mesajın düşman tarafından gönderildiğini düşüneceklerdir. O zaman düşman da yerimizi öğrenmiş olacak, bütün güçleriyle üstümüze üşüşecekler. Ya da komutanlık, mesajımızı bir kenara atacak ve hiç aldırmayacak. Cevabım hayır. Telsizimizi sessiz tutmakta yarar var.»

Hardy kollarını indirip konuştu. «Bu durumda bize izleyecek bir tek yol kalıyor. O da şimdi tuttuğumuz yol. Tamam mı?» Frank başını salladı. «O halde yarın akşamı ne yapacağız?»

«Ne olmuş yarın akşama?»

«Şey...» Hardy ayağa kalktı. «Benim seyir defterime göre 3 Aralık gecesi saat tam 23.00'te bir Japon konvoyuna saldırıyoruz. Onu ne yapacağız?»

Adamlar ağır ağır, birer birer arkalarına yaslanıp bu yeni durumu sindirmeye çalıştılar.

Frank bir süre düşündü, sonra kararını bildirdi. «Saldırırız.» Bütün başlar bir anda kalktı. Frank sözünü yumuşatmak gereğini duymuştu. «Mecbur kalırsak.»

Hiç cevap çıkmadı.

Frank dosdoğru Vogel'e baktı. «Sen ne dersin?»

Vogel hafifçe öksürüp boğazını temizledi. «Aslında... gerekli silahlarımız var efendim.»

«Düşüncelerin ne yönde?»

Vogel baklayı ağzından çıkarmakta kararsızlık gösterir gibiydi. Sonunda başardı. «Bence... Kaptan Byrnes'in öcünü almak için iyi bir yol olurdu efendim.»

Herhalde toplantı süresince ortaya atılan en akıllıca söz de buydu. Hiç değilse canlandırıcı bir etkisi oldu. Frank odadaki gerilimin hafiflediğini hemen fark etti. Şimdi artık ellerinde bir suçlu vardı. Gerçi mantık yöntemi biraz aksaktı ama, herkes kabul ediyordu yine de. Adler'le Danby birbirine bir şeyler mırıldanıp başlarını salladılar. Dorriss arkasına yaslanıp derin düşüncelere daldı. Stigwood sigarasını yaktı, dumana baktı. Roybell de kendi kendine kabul anlamında başını sallıyordu.

Hardy'nin bakışları masanın üstünden ayrılıp karşı tarafta oturan Cassidy'nin gözlerine dikildi. Cassidy pek rahat değil gibiydi.

Frank, «Pekâlâ öyleyse,» dedi. «Eğer savaşmak zorunda kalacaksak bari hazırlıklı olalım. Herkesin savaş talimi yapmasını istiyorum. Sürekli olarak. Her nöbette.

Bu gemideki herkes muhtemel bir tehlike içinde olduğumuzu bilmeli.»

«Muhtemel, ha? Pöf!» Bunu söyleyen Cassidy idi.

Frank, «O halde bir tehlike diyelim,» diyerek notlarını topladı, cebine soktu. Kontrolü yine eline geçirdiğini hissediyordu. «Kimse size nereye gittiğimizi, ne yapmaya çalıştığımızı sorarsa, onlara savaşta olduğumuzu söylersiniz! Gerçeği söylemekte yarar var. Buraya nasıl düştüğümüzü bilmiyoruz ama düştük bir kere. Bundan böyle herkesin dikkati savaş talimlerinde toplanmalı. Bunu bir dakika bile unutmamalılar!»

Hardy kalkıp kuşkulu bakışlarını ona dikti. «Gerçekten saldırmaya kararlı mısın?»

«Ne yapılmak gerekiyorsa onu yapmaya kararlıyım?»

«Hangi amaçla?»

«Senin o lânet olası seyir defterine uymak için.»

Hardy ona destek olacak bir kelime bile söylemeden çıkıp gitti. Frank'ın içine yine kuşku düşmüştü. Destek olmamak da bu Hardy'nin huyuydu galiba.

Son çıkan Cassidy'ydi. Tam kapıya varınca durdu, Barling'ini tekrar yaktı, Frank'a kararsız biçimde gülümsedi. «Eğer bir yararı olursa bilesiniz diye söylüyorum efendim. Ben tayfalara haberi yayacağım.»

«Ne haberini?»

«Ne yaptığımızın farkında olduğunuzu. Galiba bunu hissetmek onları mutlu edecek. Daha rahat uyuyacaklar. Gerçek olmasa bile.»

Frank da gülümsedi. «Cassidy, bir tersane makinisti olarak doğrusu oldukça keskin gözlemlerin var.»

«İş olacağına varır, Kaptan.»

Cassidy çabucak dönüp çıktı. Frank bu son söz üzerine gözlerini kırpıştırdı, sonunda bunu nasıl rahat söylendiyse, öyle rahat kabullenmeye karar verdi. İçine bir sıcaklık yayıldı. Odadan çıkıp kuleye doğru ilerlerken adımlarına yeni bir zindelik gelmişti sanki.

Frank birkaç saat boyunca dalma talimlerini kendisi yönetti. Denizaltıyı daldırıp saldırıya hazır etmenin süresini elinden geldiği kadar kısaltmaya çalışıyordu. Ama pek yararı olmadı. Bir günlük talim neye yarardı ki? Alarmın çalmasından güvertenin sularla örtülmesine kadar geçen süreyi ancak on dokuz saniyeye indirebilmişlerdi. Frank kimsenin canını sıkmak istemiyordu. Enterkomun başına geçip onları hevese getirecek bir konuşma yaptı. Düşmanın da aynı saata göre hareket ettiğini umduğunu, böylelikle beklenen konvoyla tam bekledikleri zamanda karşılaşabileceklerini söyledi. Yani akşam saat 21.00'de. Böyle olursa hazırlıklı olacaklar demekti. Adamlarına, «Avantaj bizde,» dedi. «Bizler neyle karşılaşacağımızı biliyoruz. Hardy'nin seyir defteri sayesinde. Olup bitecekelere hazırız. Bir daha hiçbir olay bizi şaşırtmayacak.»

Ama aklında hep aynı soru vardı. Eğer bu defteri adım adım izler, 30 derece enlemine gelirlerse, 11 Aralık akşamı acaba ne kadar güvende olacaklardı? Bu yolculuk da o gün, o saatta, o yerde son mu bulacaktı? Seyir defteri orada bitiyordu. Defterden bazı bölümleri adamlarına okurken kafasını işletip duruyordu. Niyeti adamlara başlarına neler geleceğini açık açık bildirmekti. Sözlerini çok iyi seçilmiş kelimelerle bitirdi. «Amacımıza ulaştığımız zaman arkamızda göz kamaştıran bir savaş sicili bırakacağız. Mesele oraya vardığımız zaman da gözümüzü açık tutmak. Bu işi kendi avantajımıza çevirmek zorundayız. Sonuna erdirdiğimiz zaman sağ çıkmak zorundayız.»

Hata yapmamak... en önemlisi oydu. Her nöbetin görevli subayına seyir defterini iyice öğrenmesini, o günün olaylarını önceden okumasını, mürettebata ona göre emirler vermesini emretti.

Saat 18.00'de adamlar daha bir rahatlamışlardı. İçlerindeki melankoli duygusu yavaş yavaş yerini yeni doğan, gittikçe büyüyen bir heyecana bırakıyordu. Artık çıktıkları bu seferi olumlu açılardan görmeye başlamışlardı. Byrnes'in öcünü alacaklar, İkinci Dünya Savaşı'nı yaşamış olacaklardı. Evlerine döndüklerinde torunlarına anlatabilecekleri bir anıları olacaktı. Frank da memnundu bu durumdan.

Akşam yemeğinden sonra yeni kaptan eski kamarasına çekildi, dolabını temizleme işine koyuldu. Önce belindeki anahtarlardan birini çekip asma kilidi açtı, elbise ve çamaşırları çıkardı, bekleyen erin kollarına istifledi.

Parmakları Basquine'in defterine dokunduğu zaman donar gibi oldu. Bu defter dün geceden beri burada kilitli kalmıştı. Şimdi onu da yanına alıp götürmesi gerekiyordu.

Eşyaları yeni kamaradaki dolaba yerleştikten sonra Frank seyir defterini açtı. 2 Aralık gününün olayları hep yazılıydı. 3 Aralık da. Son dakikaya kadar. Ama anlatımdaki bir eksiklik onu tedirgin ediyordu. Bir şeyin eksik olduğu kesindi. Saldırının zamanı, uçakların sayısı, silâhlarının türü, hasar, denizaltının dalışı hep tamamdı. Sonra yüze çıkıp hasar tespiti yapışları da. Ama yine de eksik olan bir şey vardı.

Tekrar Hardy'nin defterini açtı. Aynı olaylar, aynı saat, aynı uçaklar, aynı saldırılar, kurşun delikleri. Ölü yok. Tabiî. Eski mürettebat bu olaydan tek bir ölü vermeden kurtulmuştu. Frank'ın keyfi gelir gibi oldu. Her şey yazılıydı işte. Hardy'nin defterini kapadı, çekmeceye yatırdı. Sonra kaptanın günlük seyir defterini yazı masasına koydu, masanın kayarak inen kapağını çekip kilitledi. Artık yatağına yatıp uyumaktan başka işi kalmamıştı.

İçinden, «Ölü yok,» diye mırıldanıp bir kere daha kendini kutladı.

Saat 20.00'de *Candlefish* suların içinden Pasifiğin akşam ışıklarına doğru yükseldi. Frank'la Hardy köprüye çıktılar. Byrnes'in dürbünüyle ufuklara baktılar. Frank saatını kontrol etti, sonra yumuşak bir sesle konuştu.

«Kırk beş dakika kaldı, Profesör.»

«Biliyorum.»

«Nasıl hissediyorsunuz kendinizi?»

«Ne bakımdan?»

«Aynı şeyi tekrar yaşama bakımından.»

«Bay Frank, bana kalırsa o konvoy gerçekten karşımıza çıkarsa yapacağımız en akıllıca hareket olanca hızımızla oradan kaçmak.»

Frank'ın hiç sesi çıkmadı. Hardy gittikçe büyüyen bir güvensizlikle süzüyordu. «Bir an, defterimi izleyin diyorsunuz, bir an sonra boşverin diyorsunuz. Kararınızı vermeniz gerek, Profesör.»

Hardy denize doğru dönüp dirseklerini parmaklığa dayadı.

«Emin olamıyorum.»

«Ben eminim... Madem ki buradayız, elimizden gelen tüm olanakları kullanmak zorundayız demektir. Olanca hızımızla kaçacak değiliz. Olanca hızımızla savaşacağız.»

«Neden?»

Hardy'nin bu sorusuna cevap kısmet olmadı. Frank aşağıya, plan komisyonuna çağrılıyordu. Konvoyu görünce ne yapacaklarını planlamaları şarttı.

Hardy de aşağıya indi. Kahvesini alıp tayfa yemekhanesine yöneldi. Tayfaların rahat ifadeli yüzlerinde çeşitli boylarda sakallar uzamaya başlamıştı. Sakal yarışı falan mı düzenliyorlardı yoksa!

Hardy tayfalarda başka bazı değişiklikler de fark etti. Bir kere görev başındayken tişort giymeye başlamışlardı. Çalışma üniformaları yoktu üstlerinde. Sonra saçları... Witzgall'ın favorileri, Googles'in ensesindeki bukleler görünmüyordu artık. Ne oluyordu? Bu adamlar eski zaman kılıklarına girmeye başlamışlardı. Belki donanmanın etkisidir, diye düşündü. Ön motor bölümüne gitmek

üzere koğuştan geçerken yatağına uzanmış yatan biri dikkatini çekti. Adamın elinde Jenavin'in subaylık broşürlerinden biri vardı. Lang'dı adı. Lang, ha? Demek Lang subay olmak niyetindeydi! Garip!

Hardy içinde kısa süreli bir ürperti hissetti, fakat yürümesine devam etti. Enterkomdan ortalığa yayılan müziğin sesi buralara pek hafif geliyordu. Koğuşun ucuna varınca ne olduğunu daha iyi duyabildi.

Glenn Miller'in Ay Işığı Serenadı. Hardy bir an için adamlardan birinin Stanhill'in plak koleksiyonuna el atmış olabileceğini düşündü. Ama değildi. Hoparlörden Giroux'nun radyoda daha temiz bir istasyon ararken çıkardığı parazitler duyuldu. Radyoydu bu yayını yapan. Glenn Miller çalıyordu radyo. Herhalde eski anılar programı başlamış olmalı, diye düşündü. Giroux da bu arada daha net bir istasyon bulmuştu. Tayfalar bir ağızdan Harry James'in «You made me love you» şarkısını mırıldanarak radyoya eşlik etmeye başladılar. Yine 1940 müziği. Bu adamların bu şarkıları bu kadar iyi bilmesi şaşılacak şeydi doğrusu.

Ranzalarda nöbetini devretmiş erler yatıyor, çene çalıyor, birbirlerine fıkralar anlatıyorlardı. İki tanesi dama oynamaktaydı. Hardy'nin bakışları Clampett'e ilişti. Otuz yaşını aşkın herkesi moruk, diye nitelendiren genç askere. Adam Ann Sheridan'ın resmi önünde durmuş, kollarını kavuşturmuş, dudaklarının arasından aynı şarkıyı mırıldanıyordu. Duruşu, pozu çok tanıdıktı. Hardy şok içinde geriledi. Corky Jones'un hayaline bakıyor sanmıştı kendini. Arkasını dönüp koğuşun kapısına doğru ilerledi. Motor bölümüne varıp Cassidy'yi buluncaya kadar içi rahat etmedi.

Şef motorun ilerisindeki üst ranzaya yatmış, battaniyesini sımsıkı örtmüş, terli elinde sımsıkı tuttuğu piposuyla uyuyordu. Hardy onu sarsarak uyandırdı. Cassidy tek gözünü açtı, karşısındakinin kim olduğunu gördü, bir mimik yapıp gözünü tekrar yumdu. Hardy onun kulağına:

«Cassidy,» diye fısıldadı.

«Rahat bırak beni.» Hardy onu tekrar sarstı. Göz yeni baştan açıldı. Cassidy homurdandı. «Üçüncü Dünya Savaşı başlayınca uyandır beni.»

Sonra arkasını döndü, battaniyeyi başının üstüne çekti. Hardy geri çekildi. Aklı karışmış, ne yapacağını şaşırmıştı. Kime ne söyleyeceğini bilemiyordu.

Brownhaver bu sırada radyonun sesini biraz daha açmış, motor gürültüsüne rağmen duyulabilecek düzeye getirmişti. Hardy, Giroux'nun yine istasyon aradığını duydu. Önce parazit, sonra uzak bir istasyonun müziği. Ama ne olduğu anlaşılabiliyordu yine de. Noel şarkısı. Bir koro «Sessiz Gece»yi söylüyordu. Hardy bir anlık bir rahatlama hissetti. Motora yaslanıp durdu.

O anda alaycı kader başını yine kaldırmakta gecikmedi. Radyoda bu şarkıyı söyleyen sesle... Japondu bunlar! İngilizce söylüyorlardı ama Japondular!

Derken spikerin sesi şarkıyı yarıda kesti. Bütün Japonlar gibi «r» lerle «l» leri birbirine karıştırarak konuştu. «İyi noeller, Yankiler! Görüp göreceğiniz son noel bu olacak!»

Japon radyo istasyonlarının tehditleri Hardy'yi hiçbir zaman korkutmamıştı. 1944'de bile. Bu seferki de korkutmadı. Onu korkutan. Brownhaver'in bu tehdide verdiği karşılık oldu. Brownhaver bir savaş narası atmıştı. Peşinden de koğuştan yankılanan küfürler yükseliyordu.

Hardy olanca hızıyla koşmaya başladı, koğuşu baştanbaşa geçti. Frank'ı bulmak zorundaydı.

Kontrol odasına daldı. Profesörün yüzündeki panik ifadesini ilk farkeden Stigwood oldu. «Kaptan yukarda, köprüde...» dedi.

Hardy merdivenlerden yukarıya atıldı, Frank'ın yanına varır varmaz hemen koluna sarıldı. «Frank... Tanrım, buralarda bir şeyler oluyor. Tayfalar...»

«Yine neler zırvalıyorsun?»

Hardy, Frank'ın bu tersliği karşısında şaşalamıştı. Ama yine de devam etti. «Tayfalar. Garip davranıyor-

lar. Radyo dinliyorlardı. Japon yayınıydı. Ama onlar çok doğal kabul ettiler. Hiç şaşırmadılar. Sanki... sanki...»

«Hardy!» Frank'ın sesi sıkkın bir homurtu gibi çıkmıştı. «Sen neden söz ediyorsun?»

«Davranışları... eskiden olduğu gibiydi... otuz yıl önce...»

Frank, «Bana bu palavraları anlatma,» diye kestirip attı. «Zaten kafam yeterince meşgul! Bir de seninle uğraşamam!»

Hardy, Frank'ın kolunu bıraktı. Şaşkınlıktan dilini yutacaktı neredeyse. Sanki konuşan Byrnes'di. Acaba Frank'ın niyeti işi Byrnes'in bıraktığı yerden alıp götürmek miydi?

Saat hemen hemen 21.00 oluyordu. Gökyüzü çok kararmıştı. Konvoy gerçekten ortaya çıkarsa onu görmekte bile güçlük çekeceklerdi. Hardy, kızılötesi ışın kullanmak gerekecek, diye düşünüyordu. Bir an için bile olsa, tayfanın davranışını unutma çabasındaydı. Zorunluydu unutmak. Neredeyse karşılarına bir hedef çıkmak üzereydi...

Hoparlörden Scopes'un sesi duyuldu. Sakin ve kontrollü:

«Radar'dan köprüye: Kaptan... radarımız bir şey kaydediyor. Sıfır bir bir derecede. Uzaklığı sekiz bin beş yüz metre.»

«Kaptan... ufukta duman var.» Bunu söyleyen nöbetçilerden biriydi.

Frank donmuş gibi duruyordu. Hiç tepki göstermiyordu. Hardy ona doğru yürüdü, eğilip yüzüne baktı. Frank'ın yüzü ifadesizleşmiş, cildini ter damlacıkları kaplamıştı. Hardy onu öfkeyle sarsarak:

«Hadi, Frank... İşte konvoyunu buldun!» dedi.

Yavaş yavaş Frank'ın aklı başına gelir gibi oldu. Dürbününü gözlerine kaldırdı, uzaktaki dumana dikti. Duman ay ışığında pek belli belirsizdi.

Hardy, «Bir kere olsun akıllıca davran,» dedi. «Gidelim buradan. Olayları tahrik etme.»

Sonra dönüp deliğe doğru ilerledi. Soğuk bir ses onu durdurdu.

«Acele etme.»

Hardy başını kaldırıp kaptanın gergin yüzüne baktı. Ama Frank'ın emir vermesine vakit bile kalmadı. Altlarındaki taban birden dönüp son hızla ileri doğru atılırken her ikisi de dengelerini kaybettiler.

Denizaltı yönünü değiştirmiş, yaklaşan hedefin üstüne doğru gidiyordu.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

3 Aralık

DÜMENCİ önündeki tekerleğin birden kendi kendine dönüş yaptığını gördü. Asılıp yerine getirmeye çalıştı, başaramadı. Dümen durmadan sancak tarafına doğru çekiyordu. Derken birden adamın elinden kurtulup kendini istediği yönde doğruladı. Dümenci. «Eşşoğlu eşşek!» diye bağırarak bir adım geriledi.

«Kaptan konuşuyor. Orada neler oluyor?» Bu Frank'ın sesiydi.

Dorriss pusulanın başına koşup yönlerini saptamaya çalıştı. Denizaltı 010 rotasını tutturmuştu.

Köprüye doğru, «Bir problem çıktı efendim,» diye seslendi.

Manevra odasındaki sorumlu, motor komut göstergesine baktı. Kulağına hiçbir emir gelmediği halde göstergede TAM HIZ İLERİ yazısı okunuyordu.

Yardımcısı, «Ben komut duymadım,» dedi.

«Koş, Hopalong'u uyandır.»

Köprüde Hardy, hedef kompüterinin boruları arasından görünen ilk duman sütununa bakmaktaydı. «Birden fazla bunlar,» dedi.

O sırada radar seslendi. «Radarda ikinci ilişki efendim. Mevkiî sıfır-sekiz-iki. Uzaklığı sekiz bin üç yüz metre. Her ikisi de *Maru* tankerleri olabilir.»

Frank ufka bakıyor, yeni yeni duman sütunları görüyordu. Peşpeşe. Konvoy güneydoğu yönünde ilerlemekteydi. Birbirine çok yakın olarak. Peki koruyucu gemileri neredeydi?

«Kaptan, kaptan kulesi subayı konuşuyor.» Dorriss'in sesiydi bu. Heyecanını güçlükle kontrol ediyordu. «Rotamızı değiştirdik. Radarda gördüklerimize doğru gidiyoruz efendim.»

Motorların tam hıza geçtiğini kulaklarıyla duydular. Hardy arkalarında bıraktıkları ize baktı. Bir futbol alanı kadar kocamandı... Ay ışığında köpükleri pırıl pırıl parlıyordu. Denizaltının görüleceği kesindi. Sert bir dalgaya çarptılar, burunları havaya kalktı, ön güverteye sular saldırdı. *Candlefish* hızını arttırdıkça her yanı titremeye başlamıştı.

Hardy telefonun başına sıçradı. «Motor dairesi... hızımız nedir?»

Cassidy manevra odasına dalarken levyelerin kendi kendine hareket ettiğini gördü. Hemen oradan çıkıp kendi yerine koştu. Hardy'nin mesajına ucu ucuna yetişti. Göstergelere baktığı anda gözleri fincan gibi açıldı. «Köprü, ben Cassidy. Hızımız on sekiz deniz mili.»

Kontrol bölümünde Roybell da aynı göstergenin gittikçe yükselişini seyretmekteydi: 18...19...19,5...

Köprüye doğru, «Hız rekoru kıracağız neredeyse!» diye bağırdı.

Hardy dönmüş, Frank'ın yüzünden ne karar verdiğini anlamaya çalışıyordu. Frank durduğu yere köksalmış gibiydi. Ufuktaki hedeflerden gözünü alamıyordu. Gittikçe kabaran denizde oraya doğru sanki uçuyorlardı. Birkaç saniye sonra hedefler çırılçıplak gözükecekti. Tabii *Candlefish* de öyle.

«Frank! Ne yapacaksın?»

Frank karşılık vermedi. Hardy birdenbire bu sorumluluğun kendi üstüne kalacağından korktu. O anda klaksonun sesi duyuldu. Peş peşe üç düdük. Dalma işareti.

Nöbetçiler derilerinin içinden dışarıya sıçrar gibi oldular.

Kaptan kulesinde dümenci dümenin yine elinden kaçtığını görerek bir küfür daha savurdu, Dorriss ise köprüye doğru bakarak dudaklarının arasından «Dal emri mi bu?» diye mırıldandı.

Kontrol odasında Stigwood içgüdüsel bir hareketle, kendi kendine kımıldayan levyeyi omzuyla durdurmaya çalıştı. Başını kaldırdığında dalış düzeyi levyelerinin de kendi kendine kıpırdamakta olduğunu gördü. Hemen yakalayıp eski duruma getirmeye çalıştı.

«Allah kahretsin!» Bu çığlık yardımcıların birinden geliyordu. Stigwood başını çevirince bütün aletlerdeki düğmelerin kendi kendine basıldığını, ışıkların yandığını, söndüğünü gördü. Roybell noel ağacı denilen göstergedeki ışıkların birer birer yeşile dönüşmesini parmağıyla gösteriyordu.

Dorriss köprüye seslendi. «Kaptan... dalıyoruz!»

Hardy artık Frank'ı daha fazla beklememeye karar vermişti. «Nöbetçiler aşağıya! Köprüyü boşaltın!» Burun dalarken Hardy, Ed Frank'ı yakaladı, deliğe doğru itti.

Frank sendeledi, başını kaldırıp Hardy'nin ay ışığında parıldayan yüzüne baktı. Her şey ters gidiyordu. Bu işin kontrolü kendisinde olmalıydı. Oysa şimdi umutsuzluk ve güvensizlik içindeydi.

Frank merdivenden aşağıya atladı, peşinden de Hardy indi. Kapağı başının üstünden çekip yerine kapattı. Tam tekerleği çevirip kilitleyeceği sırada, tekerin kendiliğinden döndüğünü gördü.

Nöbetçiler kontrol odası merdivenine koşup Stigwood'la Roybell'in nöbetlerini devraldılar. İki adam o ana kadar dalış düzeyi levyelerini yerinde tutmaya savaşmışlardı. Nöbetçilerden biri şaşkınlıkla, «Hey!» diye bağırdı. «Bıraksana... dalmak istemiyor muyuz?»

«Ne dalması be!» diye haykırdı Stigwood. «Kim bastı o dalma düdüğüne?»

Roybell'in gözleri noel ağacındaydı. «Yeşil tekne!»

diye seslendi. Ama endüksiyon valfları kapanırken Stigwood, «Tanrım!» diye mırıldandı.

Frank'la Hardy, periskop kendi kendine yükselip kollarını açarken çarpmamak için eğildiler. Frank periskopla birlikte hareket ediyor, onu tutması gerekip gerekmediğine karar veremiyordu... Birden sıçradı. Tam arkasında TCD motorları çalışmaya başlamıştı. Periskop kendini hedefe ayarlarken duyulmayan bir ses, görülmeyen hedef kompüteri operatörüne emirler yağdırıyor, makine de bu emirlere cevap veriyordu.

Frank birden ellerinin periskopun kollarına sarıldığını farketti. Yalnız teması hissediyor, bundan sonra ne yapacağını kendisi de bilmiyordu. Aşağıdan bir ses: «Periskop derinliği!» diye seslendi. «Kaptan, gemi yatay duruma geçiyor. İnanmazsınız!!!»

Frank gözlerini periskopun siperliğine dayayıp karşısındaki kızıl ötesi ışınlı görüntüye baktı. Evet, az önce ufukta gördüğü siyah dumanlar şimdi bir grup *Maru* tankeri olmuşlardı. Belki bir düzine. Yanlarındaki destroyer de görünüyordu. Kaba suları dalgalandıra dalgalandıra geliyordu o da.

Alçak sesle, «Konvoy...» diye mırıldandı.

Hardy ona çok ciddî bir yüzle bakıyordu. Gözleri kaptan kulesinin çevresinde dolaştı, hoparlörden bir ses gelmesini bekledi. Nitekim ses duyuldu. Vogel'in sesi. Korkuyla titreyen bir ses.

«Kaptan burası ön torpido bölümü. Birden altıya kadar bütün tüpler dolu ve ateşe hazır. Siz emre...» Sözünü bitiremedi... boğulur gibi oldu. Aşağıda Vogel'in yanında Clampett, bir numaralı tüpün başında, ter içinde duruyor, kulağını kabartmış pirinç kapağının içinden gelecek sesleri dinliyordu. Torpilin ateş mekanizmasının kapanırken çıkardığı çıtırtıyı bu yüzden duyabildi. Galiba kompüterden gelen emirlere göre torpil kendini hedefe de ayarlıyordu. İnşallah hayal görüyorumdur, diye düşündü.

Yan setlerin birinden zincirlerin şakırtısı duyuldu. Bir torpil yere düştü, kendini zincirlerden kurtardı, yükleme rampasına kadar kayarak gitti.

Vogel telefonu kapıp kaptan kulesi düğmesine bastı.

«Neler oluyor burada?» diye haykırdı.

Frank ona hiç aldırmadı. O gözlerini siperliğe dayamış, karşısındaki tankerleri hayran hayran seyretmekteydi. Hardy'nin kulağına: «Sakin ol,» diye fısıldadığını farketti.

Clampett o sırada kayıp torpil yükleme platformunun üstüne düştü, ve birkaç saniye içinde de kendini altı numaralı tüpün önünde, kafası kapağa dayanmış durumda buldu. Vogel'in tüplere doğru koştuğunu, inanmaz bakışlarla valflara. düğmelere baktığını gördü. Derken tankların aynı anda şarj etmekte olduğunu belirten basınçlı hava fışırtısı duyuldu. Torpillerin kapak güvenlik kilitleri bir kere daha dönüp kendi kendine kapandı.

Frank alnını dayamış, ciddî bir yüzle aynı görüntüyü seyrediyordu. Dudakları kıpırdıyor, komutlar ağzından sessiz çıkıyor, kimsenin kulağına ulaşmıyordu. *Torpilleri hazırlayın. Birle ikiyi ateşleyin!*

Clampett, ön torpil bölümünde bir sesin yankılandığını duyuyor gibiydi. *Birle ikiyi ateşleyin!* Sonra su ile havanın çıkışını belirten fışırtıyı kesinlikle duydu, ve torpiller tüplerinden fırlarken bir sarsıntı oldu. Denizaltı belirgin biçimde titredi. Vogel geriye doğru sendeledi ve karşı koymak istercesine bir çığlık attı.

Frank'ın yüzü periskopun siperliğine sanki tutkalla yapıştırılmıştı. Dudakları durmadan sessizce kıpırdıyor, torpilleri ilerletmek için emirler yağdırıyordu. Burun tarafından çıkan iki beyaz iz ta uzaktaki hedeflere doğru yola çıkmıştı. O sıra siperlik kendiliğinden döndü, Frank da onu izledi. Periskop kendini yine ayarlamıştı. Kaptanın parmakları görüntüyü daha büyütmek istercesine, ister istemez kulpların üstünde dönüyordu.

Bir ara Hardy'ye baktı. Profesör bakışlarını torpil kompüterine dikmişti. Kompüter, torpil tüplerine yeni emirler yollamaktaydı.

Yine bir sarsıntı! Denizaltı bu sefer tir tir titriyordu.

Bir çift iz daha belirdi. İki torpil daha konvoya doğru yola çıkmıştı.

Periskobun kulpları hiçbir uyarıda bulunmaksızın kendi kendine kapanıverdi. Frank geri sıçradı. Periskop birden aşağıya doğru kayıp yerine oturdu.

Frank yağlı periskop şaftına baktı. Hardy arkasından geçip kapağa dayanmıştı.

«Dinleme aygıtının sesini yükseltin!»

«Başüstüne.»

Sonar hücresinde Nadel sesi daha açıp kulaklıkları iki eliyle kulaklarına bastırdı. Dört torpilin suda ilerleyişini dinlerken gözleri bir sağa bir sola oynayıp duruyordu. Nadel on iki yıldan beri denizaltılarda çalışan tecrübeli bir askerdi. Hem de hep sonar operatörü olarak çalışmıştı. Sessizliği yalnızca onun sesi bozdu. «Torpiller ilerliyor, kaptan. Hızla. Normal yollarında.»

Kimse karşılık vermedi. Frank bile. Hardy hoparlöre daha yaklaşmak için pozunu değiştirdi. Frank periskopun yanında duruyordu. Gözlerini kapatmış, düşünür görünüyordu. Ön motor bölümünde Cassidy torpil pervanelerinin sesini dinlemek için kulak kabartmaktaydı.

Ta uzaklarda «tak!» diye peş peşe iki ses duyuldu. Nadel yukarı doğru baktı. Bunun hemen arkasından herkes iki büyük patlamanın yankılanmasını dinledi. Peşinden de o patlamayı bastıran fışırtı sesleri.

Herhalde tanker bir çırpıda patlayıp havaya uçmuş olmalıydı.

Nadel öteki iki torpilin etkisini duyabilmek için çaba harcıyordu. Sonsuz sayılabilecek bir bekleyişten sonra bir çift «tak!» sesi daha geldi, onu da çılgın patlamalar izledi ve su altında vahşî bir türbülans başladı.

Nadel kulaklıkları kafasından yırtarcasına çıkardı. «Ulu Tanrım!» diye söylendi. «Dördü de tam isabet!»

Kaptan kulesinde Frank kamaşmış gözlerini Hardy'ye çevirdi.

«Şimdi ne olacak?» diye sordu.

«Derine dal. Termal düzeyi bul. Şimdi sana bomba atacaklar.»

Denizaltı çoktan rotasını değiştirmişti bile. Doksan derece iskeleye doğru. Frank dik dalış emretti. İki yüz kademe. Son hızla ileri atıldılar.

Denizaltı tayfanın her emrine boyun eğiyordu.

Dümenci dümene sımsıkı yapışmıştı. Frank onun yerine yeni bir görevli koymayı önerdiğinde reddetti. «Artık söz dinliyor, Kaptan,» dedi. «Elime geçirdim onu. Şimdi iyiyim artık.»

Nadel kaptan kulesine seslendi. «Yüksek hızlı bir şey geliyor. Sancak doksan dereceden. Herhalde... herhalde değil, kesinlikle destroyer.»

Hardy sessiz seyir önerdi.

Frank, «Birkaç dakika hızlı gidelim...» dedi. «Sonra istediğimiz an...»

Hardy onun omzunu sımsıkı yakaladı. «Benim dediğim gibi yap, Allah kahretsin!»

O sırada yine Nadel'in sesi duyuldu. «Hızla yaklaşıyor!»

Frank kendini Hardy'nin pençesinden kurtardı ve emrini verdi. «Bütün motorlar stop! Sessiz seyir!»

Colby bu emri telefonla bütün bölümlere ulaştırdı. Bir anda denizaltı sessizleşti, 250 kadem derinlikte durdu.

Nadel, «Fışırtı sesleri geliyor,» dedi. Frank gelmiş, onun yanıbaşına dikilmişti. «Bize bomba atıyorlar, kaptan.»

İlk patlamanın sesini hoparlörden duydular. Önce destroyerin pervanelerinin sesi geldi, sonra şarj çıtırtısı, sonra da o koca patlama ve yarattığı dalganın denizaltıyı sarsması. Hepsi birlikte sancağa doğru yattıklarını his-

settiler. Derken patlamanın yarattığı boşluğa yeniden suların dolma sesi duyuldu.

İlk saldırıda hiçbir zarara uğramamışlardı.

İkincinin sesi daha yakından duyuldu. Tecrübeli olanların yüzünde kaygı okunuyordu. Destroyerin gittikçe yaklaştığının farkındaydılar.

Kontrol odasında Frank ellerini harita masasına dayamış karşıya bakıyordu. Hardy merdivenlerden inerken üçüncü patlama da duyuldu. Biraz güneylerinde... ama daha yakın. Ampuller çatlıyordu. Bir yerden bir parça boya kopup düştü. Askerlerden biri bir çığlık atıp boynunu tuttu.

Stigwood ona, «İyi misin?» diye seslendi.

«Evet. Kamçı darbesi gibi bir şeydi.»

Trafik kazası! Evet, dördüncü patlamanın yarattığı etki tıpkı bir araba çarpmasına benziyordu. O kadar yakınlarında olmuştu ki, denizaltı olduğu yerden havaya kalkmış gibi hissettiler.

Hardy telefona fırlayıp seslendi. «Arka torpil bölümü, hasar bildirin!»

«Burada hasar yok efendim. İyiyiz...»

Beşinci patlama sancak tarafına, tam yanıbaşlarına rastladı. En büyük etkisi kontrol odasında hissedildi. Frank, Roybell'in üstüne yıkıldı. Diğerleri, aletlerinin üstüne kapaklandılar. Denizaltı derinlik kontrolünü elinden kaçırmış gibi oldu. Stigwood yıkılan adamların yerine geçmek üzere atıldı ama bir tanesi ayağa kalkmıştı bile. Yavaşça, «Ben yaparım efendim,» diye mırıldandı.

Güçlü kolları uzanıp levyeyi eski durumuna getirdi. Tek yakınma, aşçıdan gelendi. Adam yemeğin mutfakta yerlere servis yapılmış olduğunu duyuruyordu.

Dankworth mikrofona, «İyi ki önceden biraz apartmışım öyleyse,» dedi. Gemide çınlayan kahkaha, altıncı patlamayla gölgelendi. Bu hepsinden daha feciydi. Sancaktan doğru ön torpil odasına kadar sarsıntılar çıldırıverdi. Vogel çenesinin kırıldığını sandı. Bütün adamlarını

tüplerin başına toplayıp su geçirmez kapıyı kapattırdı, sonra hasarı tespit etmeye çalıştı.

Bundan sonraki patlama ana endüksiyon valfını yerinden fırlatıp kontrol odasındaki ışıkları söndürdü. Acil durum ışıklarını yaktılar. Hardy yere baktığında bir sürü valf ve somunların düşmüş olduğunu gördü. Bunların nerelerden fırladığını anlayamadı. Frank bütün kapakların kapatılmasını emretti, kompartımanı güvene almaya çalıştı. Hardy dimdik durmuş, düşünmeye çalışıyordu. Sonunda hatırladı. «Sel valfı!» diye bağırdı.

Stigwood orayı kontrol etti, kaçağı buldu. İki dakika içinde sızıltı kesilmişti.

Tayfalar artık kendilerini güven içinde hissetmeye başladılar. Destroyer üstlerinden geçmişti. Bu işin sonu gelmiş olmalıydı. Hava tertibatının çalışmaması sonucu ortalığa yayılan ısıya alışmaya çalışıyorlardı. Herkes artık normal yaşama dönme hevesindeydi.

Frank periskobun başında, masaya yaslanmış, öylece duruyordu. Hiç sesi çıkmıyordu. Bekliyordu çünkü. Bu işin bu kadarla kalmayacağını biliyordu. Hardy de biliyordu bunu.

Üç dakika sonra bekledikleri oldu. Destroyer dönmüş, tekrar yaklaşıyordu. Emin olmak için ikinci bir geçiş yapacaktı. Bombalar tekrar düşmeye başladı. Peş peşe patlamalar birbirini izledi. Adamların dişlerinin birbirine çarpmasına yol açan bir korku dönemini yeniden yaşadılar.

Ön motor bölümünde Cassidy arkadaşlarına baktı. Her patlama arasında gözlerini tavana doğru kaldırıp küfürler savuruyorlardı.

«Sinsi yılanlar... bize köfte atıyorlar... hayvanoğlu hayvanlar... Sarı domuzlar...»

Googles, Cassidy'nin omuz başında mırıldandı. «Diplomatik ilişkilerimizi sarsıyorlar bence... ne dersin?»

Makinistlerin biri ellerini dua eder gibi birbirine kenetleyip konuştu. «Tanrım, başımıza gelmemesini umduğumuz şeyi uzak tut, bizi kutsa!»

Kontrol odasında Jack Hardy, Stigwood'la yardımcılarının onarmaya çalıştığı köşeden doğruldu. Pantolonu sırılsıklam, sakalı terden yapış yapıştı. Kolunu periskoba dolamış alçak sesle küfürler savurmakta olan Ed Frank'a baktı. Acıyordu Hardy ona. Galiba adam mürettebatı bu duruma düşürdüğü için kendi kendini suçlamaktaydı.

Oysa bir insan ancak bu kadar yanılabilirdi. Ed Frank'ın şu andaki kızgınlığı aslında kendine değil, Japonlara yönelik bir öfkeydi. Hırsını alamamıştı bir türlü.

Çılgın patlamalar 23.20'de kesildi. Ama onlar emin olabilmek için kırk dakika daha sessizliklerini koruduular. Nadel'in terleri, kulaklıkları çürütmek üzereydi. Herkes hoparlörden destroyerin uzaklaştığını belirten pervane seslerini dinliyor, yine de hiçbiri ağzını açıp bir şey söylemiyordu. Öyle yapmak gerekirdi. Destroyer her an durabilir, kendi motorlarını susturur, *Candlefish*'in kaçmak üzere harekete geçmesini dinleyebilirdi.

Hardy bunun böyle olmayacağını çok iyi biliyordu. Otuz yıl öncesini öyle iyi hatırlıyordu ki. O zaman da yola çıkmadan önce tam gece yarısına kadar beklemişlerdi. Roybell'in ter içindeki suratının üstünde bir yerde asılı duran donanma kronometresine baktı. Saat 24.00'dü. Rahatlamış gibi yürüyüp Frank'ın yüzüne baktı.

«Tamam artık, Kaptan,» dedi.

Frank'ın gözleri önce Hardy'ye değdi, sonra Nadel'e döndü. «Ses nasıl, Nadel?»

Nadel birkaç saniye olanca gücüyle dinledi, sonra kulaklıkları başından çıkarıp, «Bizi kaybettiler,» dedi.

Stigwood'un ağzından bir iç çekişi, bir oh fırladı. Merdivene yönelip kaptan kulesine doğru. «Rahat!» diye bağırdı.

Hardy telefonu eline aldı. bütün devreleri açtı, sesinin tüm bölümlerde duyulmasını sağladı. «Sessiz seyir bitti. Herkes savaş mevkiine dönsün. Saldırı bitti. Üç-

te birle, ileri, ışıkları yakın. Baylar, artık rahatlayabilirsiniz. Kaptan iki Japon tankerini batırmış bulunuyor.»

Hardy dönüp Frank'a kocaman bir gülümseme yolladı. Bu iltifatın aralarındaki buzları biraz eriteceğini umuyordu. Frank önce şaşırmış, sonra sevinmiş göründü. Herkes birbirini kutlamaya başlamıştı. Sevinç ve bayram havası sürüp giderken Frank bir ara kendi kendisine konuşur gibi: «O kadar da övünülecek bir şey değil canım...» diye mırıldandı.

Denizaltı saat tam 00.11'de yüze çıktı.

Köprüde yarım saat kadar oyalanıp iki Japon tankerinin artığı olarak kalan kara dumanları seyrettikten sonra Frank tekrar kaptan kulesine indi, kule görevlisi Lang'ı buldu, ona: «Seyir defterini doldur,» dedi. «Yazıp bitirince getir, imzalayayım.»

«Başüstüne efendim.»

Lang defteri bulup yazıları yazmak üzere aşağıya indiğinde Frank kaptan kulesinde dümenciyle yalnız kaldı. Sessizce çevresine bakındı. Sonra gururla, mutluluk içinde doğruldu. Gülümseyerek etrafı şöyle bir dolaştı, elini uzatıp parmaklarını duvarlara tık tık vurdu. Dümenci başını çevirdi, yanındakinin kim olduğunu gördü, güvenle gülümsedi. Frank da ona gülümsedi.

4 Aralık

Saat 00.51'de Frank kamarasına inmişti. Yatağının kenarına oturdu, et suyunu yudumlamaya başladı. İçindeki garip duyguyu incelemeye çalışıyordu. Kapısı kapalıydı. Kamarası çok sessizdi. İki dizelin hırıltısı çok uzaktaymış gibi hayal meyal duyuluyor, hava tertibatının sinsi sesi buna ekleniyordu. Fiziksel sıkıntısının yanı sıra neden bir de psikolojik tedirginlik hissettiğini anlamaya çalıştı. Çalışma masasına yürüyüp kapağı açtı. Oradaki kâğıtlara, kalemlere, kitap ve raporlara baktı. Tay-

falar hakkında dosyalar açması gerekiyordu. Personel raporları. takdirnameler... her zamanki belgeler. Uykusu gelmişti. Tek istediği kendisini yatağının üstüne atıp her şeyi kafasından uzaklaştırmaktı. *Candlefish*'i 30 derece enlemini, Jack Hardy'yi, Basquine'i, Byrnes'i...

Durum ona biraz karışık görünmekteydi. Bütün suratları hatırlayıp isimlerini onlara yakıştırmaya çalıştı. Ama dudaklarına hiç tanımadığı isimler geliyordu. Corky Jones, Slugger, Bates, Walinsky... kimdi bu insanlar?

Frank'ın başı ağrımaya başladı. Sanki birisi kafasını mengeneye almış, istemediği düşünceleri içine zorla akıtıyormuş gibi.

Yavaşça ayağa kalktı, kalkarken ağırlık merkezini sarsmamaya çalıştı. Ellerini masaya dayayıp ağırlığını oraya verdi. Gözleri günlük deftere takıldı. Çekip aldı, sayfaları açtı. 30 Kasım, 1 Aralık, sonra 2, sonra 3... 3 Aralık sayfasına hiçbir şey yazılmamıştı.

Allah kahretsin, dedi. Daha yatmadan bunu yazıp bitirmesi gerekiyordu. Bir şey daha vardı. Kontrol odasına gidip resmi seyir defterini de imzalayacaktı. Ama bu... bu defterde bir terslik vardı. Kendi yazmadığı olaylar. Tamam, oydu terslik. Defterdeki el yazısına bakarken kaşları şiddetle çatıldı. Zihnindeki karışıklığın altından bir de iç bulantısı kabarmaya başladı.

Hardy.

Bu deftere izin almadan yazı yazabilecek durumda olan tek insan Hardy'ydi.

Uzanıp enterkomun düğmesine bastı. «Bay Hardy hemen kaptanın kamarasına gelsin.»

Frank, Hardy'yi kamaranın kapısında karşılayıp eliyle oturmasını işaret etti. Onu yatağın kenarına oturtup, tek döner sandalyeye kendisi geçti. Ata biner gibi oturmuş, ellerini sandalyenin arkalığı üzerinde kenetlemişti.

«Kaptanın seyir defterine 21 Kasımdan sonra hiçbir şey yazılmamış olduğunu hatırlıyorsun, değil mi?»

diye sordu. Defteri eline alıp Hardy'nin burnuna doğru uzattı.

Hardy, «Evet,» diyerek başını salladı.

Frank, «Bak öyleyse,» dedi.

Hardy defteri açtı. Frank parmaklarını uzatıp sayfaları Aralık 2'ye kadar çevirdi, mürekkeple doldurulmuş yaprağı işaret etti. Hardy'nin yüzü bir an ifadesiz kaldı. Sonra sayfaları birer birer çevirmeye koyuldu. Geriye doğru. Evet, ta 21 Kasıma kadar, sayfaların hepsi dibine kadar doluydu. Gözleri defterden ayrılıp kalktı, Frank'ın bakışlarıyla kenetlendi.

«Bunu sen mi doldurdun?» diye sordu.

«Ben de sana onu soracaktım.»

Bakıştılar.

Hardy, «Bunu nerede saklıyordun?» diye sordu.

«Düne kadar kendi dolabımda, bugün de bu masada kilitliydi. Birisi dolduruyormuş bu süre içinde ama.»

Hardy, «Bu Basquine'in el yazısı,» dedi.

«Senin değil mi »

«Kilitliydi diyorsun. Nasıl benim yazım olabilir?»

«Nasıl Basquine'in olabilir »

«Benim değil.»

«Belki onu taklit ediyorsun.»

«Belki sen ediyorsun.» Hardy onun suçlayıcı bakışını kendi suçlayıcı bakışıyla karşıladı.

«Dün sabahki toplantıdan bu yana hep onun gibi pozlar takınmaya başladın.»

Frank dikleniverdi, «Yalan bu!»

Hardy omuzlarını kaldırdı. «Belki de denizaltı komutanları görevi devralınca böyle oluyorlar. Belki hepsi birbirlerine benziyor.»

Frank'ın kolları sandalyenin arkalığından ayrıldı, bacaklarının üzerine doğru sarktı. Yere baktığında içine buz gibi bir üşüme duygusunun yayıldığını hissetti. Alçak sesle: «Ne olacak bize?» diye sorarken çenesi soğuktan sancır gibi oluyordu. «Ya tüm Pasifikte sağa sola torpiller yağdırmaya başlarsak?»

«Yapmayacağız» Bunu söyleyen Hardy idi. «Yalnızca benim seyir defterimi izleyeceğiz.»

Frank, «Ya izlemezsek?» diye sordu. «Ya bir teğet noktasında o defterden ayrılır, saparsak, beklenmedik bir şey yaparsak?»

«Sanmıyorum.»

«Byrnes'ın başına gelecekleri de sanmamıştın.»

Hardy sessizleşmişti. Bir an düşündü. «O olay mürettebatın sayısını seksen dört kişiye indirdi. Sana söylemiştim. Bak... otuz yıl önce neler olup bittiğini anlamak isteyen sendin. Şimdi *Candlefish* gösterecek neler olduğunu.»

Bu çok kesin ve inançlı bir sözdü. Frank, Hardy'nin böylesine inanılmaz bir durum karşısında nasıl bu kadar sakin kalabildiğini bir türlü anlayamıyordu. Boğuk bir sesle:

«Sağ kalıp gördüklerimi anlatmak isterim,» dedi.

Hardy uzun süre ona baktı, sonra omuzlarını kaldırdı. Bu cevap sayılmazdı. Ayağa kalkıp kapıya doğru yürüdü.

Frank uzanıp onu yakaladı. «Eeee?» dedi. «Nasıl bitecek bu iş?»

«Bilemem... Kaptan.»

Hardy kapıyı açıp dışarıya çıktı. Frank da ayağa kalktı, koridora eğilip Hardy'nin arkasından baktı. Daha önce pek fark edemediği bir durum o anda ilk defa olarak dikkatini çekti.

Hardy'nin bir zamanlar o kadar belirgin olan topallığı şimdi hemen hemen hiç fark edilmiyordu.

Ön motor bölümünde Googles enterkoma uzandı, Giroux'nun radyosundan gelen müziğin sesini biraz daha yükseltti. Tiz bir kadın sesi müziği yarıda kesti.

«Tokyo Gülü radyosunun sesini dinliyorsunuz. Savaş hemen hemen bitmiştir. Ve siz de kaybetmiş durum-

dasınız. Japon Donanma Komutanlığı *Candlefish* denizaltısının mürettebatına cennette iyi istirahatler diler...»

Googles elindeki aletleri pat diye yere bırakıp bağırdı, «Bu torpil ananı bellemeye yeter, güzelim!»

Witzgall ayağa kalkıp motor bölümü orkestrasını yönetmeye çalıştı. «Sırayla, arkadaşlar!» diye uludu. Askerler birer birer hoparlöre dönüp İtalyan dirsek selâmını çaktılar. Bunu savaş naraları izledi. Cassidy onlara bakıp duruyordu. Bu adamlar bir John Wayne filmindeymiş gibi davranıyorlardı. Bu moral değişikliğini Cassidy bir türlü anlayamıyordu. Ama yine de bundan mutluluk duymaya başlamıştı.

Jack Hardy elinde kahveyle içeriye girip onun yanına oturdu. Yavaş yavaş yudumlarken müziği dinledi.

«Belki de işler artık yoluna girdi. Ne dersiniz Bay Hardy?»

Hardy kaşlarını kaldırıp Cassidy'yi süzdü. Elinde pırıl pırıl cilâlı piposuyla, yüzünde o babacan gülüşüyle kendisine bakan yaşlı şef... daha önceki karşılıklı duyguları ne olursa olsun, Hardy bu adamdan hoşlanmaya, başlamıştı. Neden? Hardy'nin kaşları düşünceyle çatıldı, gözleri Cassidy'nin yüzüne oyarcasına baktı.

Walinsky. Cassidy tıpkı Walinsky gibiydi. Tıpkı... Ya da...

Hardy gözlerini yumdu. Bunu düşünmek bile istemiyordu. Öteki durumları daha kolay kabul edebiliyordu. İkinci Dünya Savaşına dönmüş olmalarını, çarpışma halinde bulunmalarını, *Candlefish*'in otuz yıl önceki seferini aynen tekrarlamalarını... ama tayfalardaki bu değişiklik? Bu çok fazlaydı. Nedeni belliydi tabiî. Hardy o adamları tekrar çevresinde istemiyordu.

Ama elinden bir şey gelir miydi?

Ed Frank uyandığında saat 01.45'di. Kendisini tedirgin eden bir duygu vardı içinde. Unuttuğu bir şey. Bir otomat gibi yatağından kalktı, çalışma masasının ba-

şına oturdu, kaptanın seyir defterini önüne çekti, 3 Aralık gününü açtı. Boş sayfa gözünün önünde parıldadı. Ne arıyorum ben, diye düşündü. Dünkü raporu mu? Orada hatırlamak istediği bir ayrıntı mı vardı?

Hayır. Elbette boş sayfa çıkacaktı karşısına. Bu sayfalara gerekli olayları yazacak olan kişi kendisiydi. Masanın üstünde mürekkepli kalemini aradı. Eline kurşunkalemlerle bir tek tükenmezkalem geldi. O tükenmezi yola çıkarken yanına almıştı. Oysa şu anda aradığı başka bir şeydi. Dolmakalem. Sonunda birtakım kâğıtların altında buldu. Seyir defterini yazarken her zaman dolmakalem kullanmak gerekirdi. Yazılar daha iyi dururdu dolmakalemle yazıldığı zaman. Kalemi sağ elinin parmakları arasına kıstırıp bir gün öncenin olaylarını boş sayfaya döktürmeye başladı. Hızlı yazıyor, işlek bir yazıyla, sayfayı eğri büğrü doldurup duruyordu. Yazacakları bitmeden durmadı. Sonra kurutma kâğıdını alıp, sayfayı kuruladı, bir an yazdıklarına baktı. Bir sayfayı geriye doğru çevirdi. el yazısını 2 Aralık sayfasındaki yazıyla karşılaştırdı. Seçtiği kelimelerin aynı olduğundan emin olmak istiyordu. Pozisyon notları, saldırı tarifleri tutarlı deyimlerle anlatılmalıydı. Baktı, baktı, sonunda memnun memnun homurdandı.

Her şey çok güzel uyuyordu birbirine. Tekrar 3 Aralık sayfasını çevirdi, satırların altına fiyakalı bir imza kondurdu.

Tayfa yatakhanesinde ışıklar kısılmıştı. Clampett ellerini göğsünde kavuşturmuş, karşısındaki Ann Sheridan resmine zevkle sırıtarak bakıyordu. Uzun süre orada hiç kıpırdamadan durdu, baktı, sonunda yalnız kendisinin duyabileceği bir fısıltıyla: «İşler yolunda, bebeğim...» deyip yatağına doğru yollandı.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

5 Aralık

GÖKYÜZÜNÜ bulutlar kaplamıştı. Ufka doğru olanlar iyice koyu renkli yağmur bulutlarıydı.

Destroyer sisin içinde ilerliyordu. Her yanından akan, boşalan yağmur suları, siluet çizgilerini yumuşatıyor gibiydi.

Periskop yavaşça suyun yüzüne yükseldi. Ed Frank destroyerin ilerleyişini izledi. *Fabuki* sınıfı, diye karar verdi. Kafatasının derisi heyecanla titredi. Kulpları kapatıp seslendi. «Destroyer. Savaş alarmı çalın! Son hızla ileri!»

Alarmın sesi *Candlefish*'in içinde çınladı. Frank terli ellerini pantolonunun yanlarına kuruladı, geri çekilip görevli ekibin kaptan kulesinde toplanışını seyretti. Merdivenden yukarıya ilk çıkan Dorriss'di. Ekipmanını alıp takındı. Peşinden Stigwood'la Vogel geldiler. Hardy de çıkıp torpil kompüterinin başına geçti.

Frank herkesin yerleşmesini bekledi.

«Sonar! Mevkileri nedir?»

«Tek pervaneyle sıfır-dokuz-dörtte ilerliyorlar Kaptan.»

Stigwood kompütere gerekli bilgileri verdi. Frank başparmağını havaya kaldırıp Lang'a 'işler yolunda' diye bir işaret çaktı. periskobu yukarı alıp gözlerini dayadı.

Yağmur görüş alanını çok daraltıyordu. Ufuk çizgisi bile görülmüyordu neredeyse. Devenin başı dedi içinden. Tek eksiğimiz karşımıza böyle bir beyaz duvarın çıkmasıydı.

«Üç kadem yükseltin,» diye seslendi.

Denizaltı üç kadem yukarı çıktı. Görüntü biraz düzelmişti. Kocaman gri bir siluet yağmurun ve sisin içinde görünüyordu.

Frank, «İşte orada,» diye mırıldandı. «Mevkii?»

Dorriss kontrol etti. «Sıfır-sekiz-sıfır.»

«Uzaklık?»

«Yedi bin üç yüz.»

«Tamam. Nişanlayın.» Kompüter söz dinleyip Stigwood'un verdiği talimatı aldı.

«Buruna nişan alın. İskele sıfır-dört-sıfır.»

«Tamam!» Stigwood'un sesi heyecanla titriyordu.

Frank, «Periskobu indirin,» diye seslendi. Şaftı indiren hidroliğin sesi kompüterin çıtırtılarına karıştı. Frank iki adım atıp kompüterin başına geldi.

Hardy'nin gözleri çevresindekilerin gergin yüzlerini inceliyordu. Kaptan kulesini tümüyle saran heyecanın farkındaydı. O kadar yoğun bir heyecan ki, insan eliyle tutabilecekti neredeyse. Diliyle tadabilecekti. Yine de kendini bu işin dışında gibi hissediyordu. Bir yabancıydı hâlâ. Ama neden? Acaba kendisine bir savaş mevkii verilmediği için mi? Gülünçtü bu. Nedenleri vardı. Otuz yıllık bir aradan sonra askerlik hayatına döndüğüne göre, kendisine geri görevler vermeleri çok doğaldı. Çok doğal.

Kendini dört bacağı olan bir atın beşinci bacağı gibi hissediyordu. Saldırının ayrıntıları daha tecrübeli kişilerce saptanmaktaydı. Savaşta olduğu gibi. Yalnız... yok, yalnız diye bir şey yoktu. İşin doğrusu buydu.

Roller değişmişti sadece... o kadar. Kendini bir kere daha pasif bilimci durumunda, gözlemci durumunda buluvermişti. Frank'la tayfalar ise aktif rollerdeydiler.

Ne yapmak için?

Kompüterin çıtırtıları onu düşüncelerinden ayırdı.

Frank periskoba yürüyüp onu bir kere daha yukarı aldırttı.

Hareket ediş biçimi öyle tanıdık geliyordu ki. Eğilip kulpları yakaladı, periskobu yukarı çekti, gözlerini siperliğe dayadı... Ne anılar geliyordu Hardy'nin aklına. İçinden Frank'ın bu sorumluluğu alış, taşıyış biçimine hayranlık duyduğunu farketti...

«Sorumluluk!» diye homurdandı alçak sesle. «Tanrım!» Avuçları yana yana merdivenin demirini tutup aşağıya indi.

Boş tayfa koğuşundan hızla geçip ön motor bölümüne daldı, Cassidy'yi şaşkınlıktan yerinden fırlattı.

«Şef, eline bir tamir çantası al, peşimden gel.»

Cassidy hemen yapmakta olduğu işi bırakıp tamir çantasını kaptı. «Ne oldu?» diye seslenirken çoktan Hardy'nin peşi sıra motorların öbür yanına geçmişti.

«NLO tankları! Çabuk ol!» Hardy arka motor bölümüne girdi, Cassidy de onu izledi. Normal yağlama tanklarında neyin bozulabileceğini düşünüp duruyordu.

Hardy'ye ancak manevra odasına vardıklarında yetişebildi. Hardy tek dizini yere dayamış, kapağı kaldırmaya çalışıyordu. Eliyle Cassidy'ye yaklaşmasını işaret etti, ikisi birlikte kapağı dik duruma getirdiler.

Hardy elindeki feneri yaktı, ışığını aşağıdaki boşlukta bulunan tanklar ve borular üstünde gezdirdi.

«İşte, şurada!» T biçimi bir tankdan çıkan yeşil plastik borulara doğru tutuyordu ışığı. «Üç numaralı yağlama tankı. Bu borular manevra mekanizmasına gidenler. Oraya in ve dikkatle bak.»

«Nesine bakayım?» Cassidy'nin sesinde kuşku gizliydi.

«Sızıltı başlamasını bekle. Başladığı zaman durdurursun.»

«Ne sızıltısı?» Cassidy gerçekten şaşırmıştı.

«Sen in bir kere aşağıya!»

Cassidy indi, çantasını da aldı. Hardy'nin fenerini

alırken yaşlı bilimcinin yüzüne boncuk boncuk bakıyordu. «Nereden biliyorsun?» diye sordu.

Hardy ayağa kalktı. «Sen bak ve bekle! Garanti veriyorum! Neredeyse boru patlayacak.»

Sonra dönüp uzalkaştı. Cassidy'yi orada tek başına beklemek üzere bıraktı.

Kaptan kulesine döndüğü zaman neden başka hiç kimsenin yağlama tankı olayını önceden hatırlayamadığını merak ediyordu. Yazdığı defteri hepsi okumuyorlar mıydı?

Frank'ın alnı hâlâ periskoba yapışıktı. Hedefin yaklaşmasını izleyip duruyordu. «Ağır geliyor,» dedi. «Uzak lık!»

«İki bin dört yüz.»

«İki bine geldiğinde vururuz.»

Hardy hepsinin yüzündeki hevesi görüyordu. Öldürmeye hazırlanıyordu bu adamlar. Her kemiklerinde hissediyorlardı bu duyguyu.

«Kaptan, sonar ikinci bir hedef saptıyor.»

Frank çabucak periskobun çevresinde döndü, yağmur ve sesin oluşturduğu perdeyi delmeye çalıştı. Denizaltının gerisinde bir gri hayal daha belirmişti. Oldukça uzaktaydı.

«Tanrım! İkisini birden yakacağız! Arka torpil tüplerini de hazırlayın!»

«Yükleniyor efendim.» Frank bunu dinlemedi bile. Periskobu ilk destroyere çevirdi. «Dış kapakları açın!»

«Bütün tüpler hazır efendim.»

«Motorlar stop!»

Mevkii 010 uzaklığı 2100 olarak saptadılar.

«İstesek bile ıskalayamayız. Biri ikiyi ateşleyin!»

Danby'nin eli ateşleme anahtarlarının üstünde dolaşmaktan vazgeçip avucuyla onlara basıverdi.

Küçücük boşlukta sıkışmış bekleyen Cassidy, artık gitsem mi diye düşünmeye başlamıştı. Durmadan kıpırdıyor, vücudunu daha az rahatsız edecek bir poza geçmeye çalışıyordu. O anda torpiller de tüplerden dışarı fırlamaktaydı.

Ateş edildiği anda, daha denizaltının sarsıntısı bitmeden önce, borunun pat diye attığını kulağıyla duydu! Delikten dışarıya jet gibi yağlar ılık ılık fışkırdı, Cassidy'nin yüzüne çarptı.

«Bok!» diye bağırdı şef. Hemen uzanıp kanalı kapatan valfı aradı. Yağlı parmakları valfın üstünden iki kere kaydıktan sonra çevirebildi. Bir an içinde kendini bir yağ havuzunun ortasında bulmuştu. Pantolonu, gömleği yağlardan sırılsıklamdı. Ağzında bile tadını hissediyordu.

Kutuyu araştırıp yapıştırma bandını buldu. Deliğin üstüne sararken ilk torpil de hedefine çarpıyordu. Denizaltının gövdesi birden sarsıldı.

İlk vuruşlarını simgeleyen su sütunu ta göklere kadar yükseldi. Torpil destroyeri yana yatırmış, kırmızı dibinin de görünmesine yol açmıştı. Tam doğrulmaya çalışırken ikinci torpili yedi.

Geminin orta kısmı alevler içinde parçalanıp havaya uçtu. Burun kısmı sudan fırlayıp parçalandı. Güvertedeki bir top kayarak tembel tembel denize daldı. Alevli enkaz parçaları okyanusun üstüne yağmaya başladı. Her düştükleri yerden sular fışkırıyor, onları sanki karşılıyordu.

Kıç tarafı da alevler sarmıştı. Yavaş yavaş yana yattı ve suların içine gömüldü. Yerinde yalnız kara bir duman kaldı.

Frank başını periskoptan ayırıp Dorriss'e döndü. Dehşet içindeymiş gibi bir sesle: «İtoğlu itin işi bitti!» dedi.

İkinci kaptanın yüzüne dişlek bir gülümseme ya-

yıldı. «Yedik onu! Yedik onu!» diye şarkı söyler gibi bağırdı.

«Tam isabet. İki torpil de.»

Stigwood da bir sevinç çığlığı attı, Vogel'i ayı gibi kucaklayıp pat pat sırtına vurdu. Danby ile Lang, Frank'ın elini sıkma yarışındaydılar. İkinci güverte subayı terle kaplı suratıyla Hardy'nin yanında duruyordu. Onun da yüzünden sevinç okunuyordu. Hardy'ye: «Ne dersiniz buna, bayım, ne dersiniz buna!» diye seslendi.

Hardy kutlamaya hiç katılmadı. Başını yana eğip dinledi. Sonardan durmadan ping-ping sesleri geliyordu. İki adım atıp periskoba yaklaştı. Dorriss'i omzuyla itiştirip kulplara yapıştı, kaşlarını yumuşak lastik siperliğe dayadı.

Frank'ın sesi çınladı.

«Tamam! Kutlama bitti. Manevra dairesinin derdi varmış.»

Hardy periskobu çeviriyor, yağmur ve sis perdesini delmeye çalışıyordu. Kesin bir sesle: «O dert düzeldi,» dedi. İçinden de inşallah Cassidy gerçekten düzeltmiştir, diye düşünüyordu. «Bizim derdimiz asıl burada. İkinci destroyer.»

Nerede bu Allahın belâsı, diye aklından geçirdi. Hah, işte! Fırtınalı denizin dalgalarına bata çıka kendilerine doğru geliyordu.

«Arka torpilleri ateşlemeye hazırlanın,» dedi. «Mevki!»

Ne bekliyordu bu adamlar? Başını periskoptan ayırıp mevki göstergesine kendisi baktı. «Bir-sekiz-dört görünüyor. Uzaklık iki bin üç yüz...»

«O periskobu bırakın, bayım.»

Frank gözlerinden ateşler saçarak Hardy'nin başına dikilmişti. Yüzü öfkeden kıpkırmızıydı. Hardy geriledi. Zihni karmakarışık olmuş, aynı zamanda da çok utanmıştı. Frank, periskobu kendi yakaladı. Vücudunu şafta yasladı. Sanki şaft provalı üstüne yapılmış gibi.

«O emri iptal edin. Mevki ve uzaklık verin!»

«Bir-sekiz-sıfır!»

«Menzil-hedef!»

«Bin sekiz yüz.»

Destroyerin ön tareti açılırken Frank yüzünü buruşturdu. Bombalar üstlerinde bir yerde okyanusa fırlarken dalgalar denizaltıyı tekrar sarstı.

«Ucu ucuna olacak! Bütün arka torpiller... bana iki derecelik bir yayılma verin.»

Nadel herhalde hoparlörünü çok açmıştı. Yüksek hızla yaklaşan cisimlerin sesi duyuluyordu.

Frank destroyerin üç kere daha ateş edişini seyretti. Beş saniye kadar bekledi. Bombalar iki yanlarında patlayıp denizaltıyı sallarken biraz daha yaklaşmaya çalıştı. Hareket bitince haykırdı:

«Yedi, sekiz, dokuz, onu ateşle!»

Danby düğmelere basarken denizaltı peş peşe dört kere sarsıldı, arka kapaklardan dört torpil fırlayıp yola koyuldu.

«Periskop aşağı! Son hız ileri!» Oradan ayrılıp merdivenden aşağıya seslendi. «Bay Adler, bizi derine indirin!»

Candlefish derinliklerin güvenine doğru emeklercesine kaydı. Yaklaşan destroyerle araya mümkün olduğu kadar kalın bir okyanus tabakası koymaya çalıştı.

Yüzeyde dört torpil hedeflerine doğru ilerlerken gerilerinde bıraktıkları beyaz kuyruklar destroyerin nöbetçileri tarafından görülebilecek kadar netti. Onlar da görmüş, bağırmışlardı. Ama artık çok geçti. Destroyerin kurtulma şansı hiç yoktu.

Candlefish yüz kadem çizgisindeyken iki güçlü patlama hoparlörlerde yankılandı.

İkisi de isabet!

Frank dalışlarını kontrol etti, denizaltıyı yatay duruma getirdi. Kaptan kulesi çok sessizdi. Herkes metal parçalanması seslerini, parçaların suya düşüşünü dinliyordu.

Derken gürültüler hafifledi. Okyanus genişliği içinde

kayboldu. Yalnızca *Candlefish*'in içinde yankılanan zafer çığlıkları sürüp gitti.

Frank kahramanlık rolüne, sanki hayatta yalnız bunu oynamak üzere doğmuş gibi güzel uyuyordu. Sağdan soldan yağan iltifatları omuzlarını kaldırarak, hafife alarak karşıladı.

Hardy de omuz omuza kaptanın çevresine üşüşen kalabalığın arasına katılmaya çalıştı. Ama Frank'la göz göze geldiklerinde kaptanın yüzünü buz gibi bir ifade kapladı. Tedirgin sessizliğin içinde dudakları bir alay ifadesiyle kıvrıldı.

«Sen olsan asla yapamazdın,» diye mırıldandı.

Hardy göğsünde bir sıkışma hissetti. Çenesi ileri geri oynadı, konuşamadı.

Bu kadar açık, kontrolsüz, çırılçıplak bir düşmanlığı bundan önce ancak bir kişinin yüzünde görmüştü. Billy G. Basquine. Bu anı içini, aklına felç etkisi yapan bir korkuyla doldurdu.

Candlefish enkazın tam ortasında yüze çıktı. Yağmur denizaltıyı şakır şakır yıkıyordu. Güvertedekiler su geçirmez ceketlerinin fermuarını gırtlaklarına kadar çekmişlerdi. Her yanda dizel yağı kokusu vardı. Burnun bir mil kadar ilerisinde denizin yüzeyi alev alev yanıyor gibiydi. Frank oraya doğru yöneldi. Verdiği zararı gözüyle görmek niyetindeydi.

Ön ve arka güvertelerde kapaklar açılmış, adamlar yukarıya çıkıp duruyorlardı. Elleriyle çevrelerinde yüzen enkaz parçalarını gösterip aralarında konuşurlarken duygularını gemlemeye hâlâ gerek duymuyorlardı. Ama ilk cesetler gözle görünür duruma girdiğinde, kahkahaları boğazlarına tıkandı. Yağlarla kaplı ölü et parçaları suyun yüzünde cansız sürüklenip durmaktaydı.

Daha sonra canlıları belirmeye başladı.

Candlefish'in motor sesi, yağmurun çıkardığı patırtının altında boğulup gidiyordu. Yine de, bu seslerin hiç-

biri, can çekişenlerin çığlıklarını bastıramıyordu. Gövdeler denizaltının iki yanına çarpıyor, arka tarafa sürükleniyor, sonra köpüklerin arasına karışıp daha gerilere doğru kayıyorlardı.

Denizaltıcıların çoğu gözlerini bu görüntüden kaçırdılar. Tüten kara dumanlar gözlerini yakıyordu. Yağmur iliklerine işlemeye başlamıştı.

Frank, adamların bembeyaz suratlarında beğenmediği ifadeler dolaştığını farketmişti. «Ne oluyor bunlara?» diye sorarken bu sorunun kime yönelik olduğu bile belli değildi.

Dorriss gözlerini bir enkazın üzerinde yüzen başsız gövdeden zorla ayırarak, «Ben... şey... böyle olacağını sanmadılar galiba efendim...» dedi.

«Öyle mi?» Çevresinde yüzen, batıp çıkan gövde parçalarına karşı, içinden bir öfke, yok, bir nefret yükseldi.

Cassidy, normal yağlama tankındaki arızayı hemencecik yamayış biçiminden ötürü pek memnundu. Köprüye çıkınca Hardy'yi sigara güvertesinde gördü. Yağmurun altında öylece duruyordu Profesör. «Hey,» diye seslendi ona. «Haklıymışsın! Gerçekten patladı. Burada işler nasıl?» Sonra Hardy'nin bakışlarını izleyerek suyun üstünde yüzen cisimleri gördü.

Kararmış gövdelere bakınca içini bir korku kapladı. Soluğunun içinden bir küfür savurdu. Sesinde iğrenme ifadesi vardı.

Frank köprüden aşağıya eğilmiş, bağırıyordu. «İyi bakın, baylar... ve unutmayın! Bu sinsi yılanlar başlarına gelenden çok daha fazlasını hak ediyorlar.» Sözlerine olumlu bir karşılık bekledi, alamadı.

«O zaman tutmamıştı, şimdi de tutmayacak.»

Frank, Profesöre döndü. «Bana bu mavalları okuma,» dedi. «Eğer bu atışı senin yapmana izin verseydim, şu anda o piçler bizim cesetlerimizi seyrediyor olacaktı!»

Sonra Dorriss'e döndü. «Herkesin güverteye çıkıp bunu görmesini sağla. Sonra da alarma bas, dalalım.»

Dorriss ses çıkarmadan başını salladı.

Frank şaşkın adamlarını yukarıda bırakıp merdivenlerden aşağıya indi. Adamlar yavaşça deliklerin başına doğruldular, birer birer girmeye başladılar. Bir tek nöbetçiler kaldı. Kalmak zorunda oldukları için.

Hardy ile Cassidy birbirlerinden ayrı duruyorlardı. İliklerine işleyen yağmurun kendilerini bu pislikten arındırmasını bekliyorlarmış gibi, bir türlü içeriye girmeye yanaşmıyorlardı. Sonunda Cassidy yeni aklına gelmiş gibi: «Tank tam sizin dediğiniz gibi patladı, üsteğmen,» dedi. Gözlerini kırpıştırdı, yağmurun girmesini önlemeye çalıştı. «Doğrusu yaman bir belleğiniz var.»

Hardy hazin hazin gülümsedi. «Bazan fazla yamanlaşıyor, şef,» dedi.

Hardy dolabından aldığı kuru gömleği sırtına geçirirken Frank'ın davranışını çözmeye çalışıyordu.

Kaptanın davranışını hiçbir normal neden mazur gösteremezdi.

Evet, gerçi savaş heyecanı insana etki yapabilirdi. Kaptanların çoğu verdikleri zarardan ötürü bir suçluluk duygusuna kapılırlardı. Ama Hardy bu işin altında hiçbir suçluluk duygusu sezemiyordu.

O halde? O halde bu davranışın sahibi Ed Frank olamazdı. Ama Ed Frank olamazsa, kimdi?

Yatağına girip yüzünü duvara döndü. İsim dudaklarından dökülürken içi titredi.

«Basquine,» diye mırıldandı. Sonra sözünü geri almak istedi. Basquine olmalıydı bu. Ama nasıl?

Bu kargaşanın arasında Hardy seyir defterini unutmuştu. Zaten artık hiç kimsenin o deftere aldırdığı, onu izlediği de yoktu. Kalkıp çalışma odasına gitti, defterin

çoğaltılmış kopyalarını aradı. Yoktu. Kontrol odasına, ön torpil bölümüne de gitti... Bir tek kopya yoktu görünürlerde.

Dorriss'e laf arasında sordu.

İkinci kaptan, «Hepsi Kaptanda,» dedi. «Bu sabah toplattırdı.»

«Saldırıdan önce mi? Neden?»

«Artık kendi başımıza hareket edeceğiz dedi. Plana ihtiyacımız yok,» dedi.

Plana? Hardy bu sözdeki mantığı bir türlü göremiyordu. O deftere şimdi her zamandan daha çok ihtiyaçları vardı. Durakladı. Frank'ın karşısına çıkmak için en uygun zamanın ne zaman olabileceğini düşündü. Şimdi mi? Daha çok hakareti pek göze alamıyordu. Kararsızlık içinde kahve salonuna doğru yürüdü.

Giroux istasyon düğmesini çevirip duruyordu. Parazitler ara sıra çoğalmakta, kulağını rahatsız etmekteydi. Tam vazgeçeceği sırada kulağına «Dancing in the Dark» şarkısının tatlı melodisi geldi.

Giroux içinden, «Karanlıkta dans etmek,» diye mırıldandı. «Tam bizim yaptığımız iş işte.» Hemen yayın düğmesine basıp müziği hoparlörlere verdi.

Artie Shaw'un klarneti denizaltının her yanında çınlamaya başladı. Şarkı bittiğinde Tokyo Gülü'nün ipek sesi onlara bir kere daha seslendi.

«Bu şarkı, dans günlerinin sonuna gelen siz denizcilere ithaf edilmiştir.»

Hardy kahve bankına yaslanmıştı. Cookie spiker kıza küfrederken başını kaldırıp ona baktı. Kızın sesi konuşmaya devam ediyordu.

«Bundan sonraki şarkım, *USS Candlefish*'de görevli olan denizcilerin ailelerine ithaf edilmiştir...»

Adamlar yataklarından doğrulup anlamaz bakışlarla hoparlörlere baktılar.

«Japon donanması onlara başsağlığı diler. Bugün

saat 14.00'de iki destroyerimiz denizaltınızı batırmış bulunuyor. Bunu erken verilmiş bir Noel hediyesi olarak kabul etmenizi dileriz. Şimdi de Glenn Miller'in *Adios* melodisini dinleyeceksiniz.»

«Hayvan karı!» Hardy kimin bağırdığını görmeye çalıştı. Cookie yüzünde öfkeyle ona bakmaktaydı. İkisi de konuşmadılar. Oldukça şaşkındılar.

O sırada hoparlörde Frank'ın sesi çınladı. «Tebrikler, arkadaşlar! Batırılmış bulunuyoruz. Şimdi kendimizi bir dakikalık bir saygı duruşuna davet etmek yerinde olur sanırım.»

Saygı duruşunun sessizliği yirmi saniye kadar sürdükten sonra ilk kıkırdama sesiyle kesildi. Sonra ikincisi, üçüncüsü... derken gülmeler hızlandı, kahkahalar çınlamaya başladı.

Hardy dönüp ön tarafa yöneldi. Bu değişiklikten âdeta şoka kapılmıştı.

Kaptan, Japon propagandasının yardımıyla, az önceki karamsar havayı bir anda silip atmayı becermişti.

Gemideki seksen dört kişinin arasında bir yolculuğun esas amacını hatırlayan tek kişi kendisiydi. Diğerleri İkinci Dünya Savaşını yaşamakla kalmıyorlardı. Artık bir parçası olmuşlardı o savaşın.

Hardy, Frank'ı köprüde buldu.

«Sizi kutlama fırsatını bulamadım,» diye söze başladı. «Yaman bir saldırıydı.»

Frank ona gözünün ucuyla baktı. «Senin sayende değil.» diye mırıldandı.

Hardy parmaklığa yaslanarak fısıltıyla: «Ed,» dedi. Ona birinci ismiyle hitap etmeyi uygun bulmuştu. «Neler olup bittiğini fark etmiyor musun? Bugünkü olay eski seferin bir kopyasıydı.» Frank'ın, bakışları kıpırdadı, Hardy'nin yüzüne mıhlandı. Karanlık, ifadesiz bakışlardı bunlar. «O destroyerleri sen batırmadın. Sen yalnızca gerekli hareketleri yaptın. Kontrol senin elinde değildi.»

«Ya kimin elindeydi?»

«Hepsi önceden hazırlanmış. Kendin de söyledin... Kaptan kulesindeyken. Bugün istesen bile ıskalayamazdın o atışları.» Sustu. İnşallah sözlerim ona ulaşabiliyordur, diye düşündü. «Bu geminin şu anda tek amacı 30 derece enlemine varmak. Ondan eminim. Ama oraya varınca... ne olacak?»

«Sen bana söyle.»

«Eğer içinde bulunduğumuz plan devam ederse *Candlefish* orada batacak. Bir kere daha batacak!»

Hardy, Frank'ın gözlerinde bir anlayış aradı. Ama Frank başını çevirmiş, karanlık okyanusa bakıyordu. «Üsteğmen, ilginize teşekkür ederim. Ama bırakın da bu 30 derece enlemini ben düşüneyim.»

«Bir şey daha var. Seyir defterim. Bütün kopyalarına el koymuşsun.»

«Kaptanın buna hakkı vardır.»

«Ama neden?»

Frank'ın yüz çizgileri düğümleşti. «Senin saat 04.00' de nöbetin yok mu?»

«Var.»

«Biraz yat, dinlen o halde.» Hardy'nin omuzunu sıkıp dostça gülümsedi. «Bunları daha sonra konuşuruz.»

Hardy kaptanı köprüde bırakıp deliğe doğru yönelirken omuzları sarkmıştı.

Frank enterkoma uzandı. «İkinci kaptan, köprüye.»

Dorriss merdivenleri çıktı, başını yukarıya uzatıp baktı.

Frank nöbetçilerin duyamayacağı kadar alçak bir sesle ona: «Şu Üsteğmen Hardy'ye göz kulak olmanı istiyorum,» dedi. «Bazı saçma fikirleri var. Mantığa uymuyor. Bunları kendine saklasın. Kimseyle konuşmasına fırsat verme. Anladın mı »

İkinci kaptanın ince yüzünde hınzır bir gülümseme dolaştı. «Göz kulak olurum, kaptan.»

«İyi.»

Dorriss aşağıya indi, Frank köprüde kaldı. Geleceğin kendilerine neler getirebileceğini düşünmeye koyuldu.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

6 Aralık

DORRİSS çalışma odasının masası üstüne boylu boyunca yayılmış duran haritanın başındaydı. Bir eliyle çenesini ovuşturup duruyordu. Önündeki harita Tokyo körfezini gösteren bir Japon haritasıydı. Parmağını koordinatlar üzerinden kaydırdı, sonra kıyı çizgisini izledi, kuşkuyla başını salladı. Adler onun yanındaydı. Dizlerinin arkası, oturulacak banka dayanıyordu. Kaşlarını çatmış, bir öne bir arkaya sallanıp duruyordu. Olduğundan daha zeki görünmek çabasında gibiydi.

Masanın başında Ed Frank vardı. Bu haritayı çoktan ezberlemişti. İki genç subayın, kendisinin çoktan karar verdiği konuda ikna olmasını bekliyordu. Koltuğunda kıpırdanıp, «Bekliyorum,» dedi.

Dorriss başını iki yana salladı. «Güneyden yaklaşmak tehlikeli olur bence.»

Frank gözlerini kırpıştırdı. «Ama tek yol orası.»

«Biliyorum.» Dorriss gülümsüyordu.

Frank'ın yüzü karardı. «Ben sana espri yap demedim. Seyir subayı olarak yetişmiş birisin. Senden seyir subayı olarak fikrini istiyorum.»

«İmkânsız.»

«Hiç de değil!» Frank yumruğunu masanın üstüne güm diye indirdi. Sonra rahatladı, hatta gülümsedi. «Ya-

pacağız bu işi. Bir an önce kendinizi hazırlasanız fena olmaz. Hava koşullarını ve fiziksel çevreyi dikkate alarak bir plan hazırlamanızı istiyorum. Bilinen verileri hesaba alalım.»

Frank masanın çevresinde dolaşıp haritaya kendi de baktı. Sonra Adler'e döndü. «Fikriniz var mı, Bay Adler?»

«Bana iyi bir plan gibi gözüküyor efendim.»

Dorriss azınlıkta kaldığını anlamıştı. Omuz silkti, Frank'la birlikte haritanın üstüne eğildi. Parmağıyla masaya tık tık vurarak: «Size havayı ve gerekli verileri çıkarırım, oraya girersiniz,» dedi. «Gırtlağınıza kadar mayın içinde olacaksınız ama, ziyanı yok! Eğer girerseniz, yavaş girmeniz gerekecek, kaptan. Emekler gibi.»

Frank gülümsedi. «Kedi yavrusu gibi gireceğim,» dedi.

Hardy soyunmuş, ön koğuşun yanındaki duşa girmeye hazırlanırken yanından bir tayfanın bir kucak dolusu atılacak çöp taşıyarak geçtiğini gördü. Bir an duraladı... ne gördüğünden emin olmaya çalıştı, sonra dönüp adamın peşine düştü. Adam koridora girmiş, arkaya doğru yürüyordu. Hardy de peşine takıldı. Çırılçıplak motor bölümüne girdiğinde Cassidy şaşkınlıkla ona baktı, Brownhaver de bir ıslık öttürdü.

Hardy ikisine de aldırmadı. Arka motor bölümüne daldı. Islıklar çoğalmaya başlamıştı. Tayfa bir ara arkasını döndü, bu halin nedenini anlamaya çalıştı. Hardy durup onun elindeki kâğıtlara gözlerini dikti.

Parçalanan kürenin parçaları ve Ed Frank'ın büyük bir dikkatle toplayıp biriktirdiği notlar, çizimler... Şeytan Üçgeni ile ilgili bilgiler. O kadar da değil... bir de Hardy'nin seyir defteri kopyaları. Yani incelemek istedikleri her şey. Yolculuklarının esas amacını oluşturan bütün bilgiler.

Hardy durduğu yere kök salmış gibiydi. Her yanda

ışlıklar yükselir, «Vay canına, çıplağa bak!» çığlıkları çınlarken o öylece duruyordu.

Tayfa Hardy'ye gülümseyip ön torpil odasına doğru yoluna devam etti. Kucak dolusu evrak yeşil dolaplardan birine tıkılırken Hardy kapıda durup baktı.

Demek Frank bu gezinin bilimsel amacıyla ilgili her şeyi kaldırıp atmaya karar vermişti. Bunların ortalıkta dolaşıp kendisine bazı şeyleri hatırlatmasını istemiyordu. Zihninin serbest kalıp... peki serbest kalıp ne düşünecekti?

Yine aynı soru çıkıyordu ortaya.

Hardy acaba hiç sesini çıkarmadan geminin 30 derece enlemine gelmesini mi bekleyelim, diye düşündü. Ne olacağını zaman mı göstersin?

Asıl bilimsel davranış bu bilgilerle ilgili değil miydi? Frank artık bu konulara ilgi duymuyordu. İşi toparlamak Hardy'ye kalmıştı.

Duşa girdi, suyun gergin kasları üstüne yağmur gibi inmesini bekledi. İşi bitip giyinince hemen kontrol odasına yollandı. Frank'ın yüzünü bir kere daha görmek istiyordu.

Bu adamın kendini kim sandığından emin olması gerekti.

Durup Lang'ın omuzu üstünden baktı. Lang seyir defterini kontrol ediyordu. Hardy: «Ben yukarı çıkıyorum,» dedi. «Defteri de imzalatayım istersen.»

«İmzaladı bile.»

Lang defteri sıranın üstüne koyup Scopes'la bir şey konuşmak üzere uzaklaştı. Hardy'nin gözleri adamın cebinden gözüken subaylık broşürüne takılmıştı. Tedirgin bir ürperti bütün vücudunu dolaştı. Sonra gözleri deftere döndü.

İkinci ürperti hiçbir uyarıda bulunmadan geldi.

Onu korkutan şey yazılarda değildi. İmzadaydı. Sayfanın dibindeki imzada. O işlek karalama... o isim..

Çevresine bakamadı. Göreceği yüzlerden ürküyordu. İçindeki korkuyla sessiz bir çığlık attı. Otuz yıllık öm-

rünün elinden kayıp yok olduğunu hissetti. Hiç yaşamamış gibi. Sanki *Candlefish*'den, *Candlefish*'in tayfalarından hiç ayrılmamış gibi.

Silkinip kendine gelmeye çalıştı. Yine unutuyordu kendini. Buraya bir amaçla gelmişti. Şimdi o amacı gözden kaçırıyordu. Açık avucunda su tutmaya çalışır gibi davranıyordu. Hiçbir şeyi tutamayacaktı böyle giderse. Ortada yalnızca *Candlefish*'le tayfaları vardı. Savaştaydılar. Elinden bunu önlemek için hiçbir şey gelmezdi. Kurtulamazlardı bundan. Herkes gibi o da bu duruma dayanmak, kaptanın sapık davranışlarını sineye çekmek zorundaydı.

Kimseyi de uyaramazdı... Çünkü kimse kendisine güvenmiyordu.

7 Aralık

Gece saat ikide koğuşta bir tek ampul yanıyordu. Hardy yatağına uzanmış, ellerini karnının üstüne kavuşturmuş, hoparlörden gelen müziği dinliyordu. Glenn Miller'in Ay Işığı Serenadı. Yumuşak nağmeler uykusunu getirdi. New Haven'de geçirdiği yaz günlerini, rıhtım üstündeki gece kulübünü, San Diego'ya hareket etmeden önceki gece Elena ile dans edişlerini...

Bir gözü açıldı, Elena'nın resmine baktı. Bu resmi üst ranzanın altına tutturmuştu. Stanhill yatağına yattığı zaman resim aşağıya doğru çöker, bir ucu kopar, sonra Hardy onu tekrar yapıştırırdı.

Stanhill mi? Stanhill olur mu? Stigwood.

Birisi müziğin sesini yükseltti. Hardy uykusunun kendinden uzaklaştığını hissetti. Böyle müzikleri yüksek sesle dinlemeyi severdi. Ne zaman müzik başlasa, üç saat susmadan çalıyordu. Hep Glenn Miller.

Bu sese iki ayrı tür ses daha katılıyordu. Ayakla tempo tutulması ve gülüşmeler.

Hardy yavaşça doğrulup dinledi. Yatağını çevreleyen zeytin yeşili perdeyi araladı, dışarıya baktı. Koğuşta hiç kimseler yoktu. Ama koridor kalabalıktı. Işıklar ve insanlar kıpırdanıp duruyordu orada...

Kalktı pantolonunu ve ayakkabılarını giydi. Ön torpil bölümünde bir şeyler oluyordu galiba. Kapıya vardığında Dorriss'i gördü. O da gözlerindeki uykuyu ovuşturup açmaya çalışıyordu.

Nadel koşarak geldi, Dorriss'in yanından geçti, çalışma salonuna giren kapıyı açtı. İçerde Stigwood, gramofonla başbaşaydı.

Nadel kapının eşiğinde durup uludu. «Kaptan hemen *Anchors Aweigh* şarkısını çalmanızı istiyor!»

Stigwood, «Ne şarkısını?» diye sordu.

Nadel özür dileme gereğini duymuştu. «Salona giriş izni istiyorum efendim. Teşekkür ederim efendim. Özür dilerim.» Hemen Glenn Miller plağını gramofonun üstünden çekti. Stigwood alınmış gibiydi. Nadel yığılı duran plakları taradı, eski bir yetmiş sekizlik buldu, makineye yerleştirdi.

Marşın sesi top gibi patladı. Ön torpil bölümünden de yürüyüş sesleri duyuldu. Derken bir sürü insan ellerinde fenerlerle, yağlanmış çarşaflardan yapılmış meşalelerle içeriye doldular. Başta Clampett ve Cassidy, iki grup halinde bağırıyorlardı.

«Ann Sheridan!»

«Betty Grable!»

Hardy ile Dorriss ezilmemek için geri çekildiler. Meşaleli grup gemidekilerin yarısını oluşturuyordu hemen hemen. Hardy'nin yüzüne bir gülümseme yayıldı. Hatırlamıştı.

Cassidy, «Grable olacak!» diye bağırıyordu.

Onu destekleyen sesler duyuldu.

Clampett onlara dönüp gürledi. «Ann Sheridan!»

Filipin kırması garson yerinden sıçradı. «Carmen Miranda!»

Dankworth, «Sen defol buradan,» diye bağırdı.

Dorriss onların arasına dalıp Hardy'ye doğru ilerledi. «Ne oluyor?»

«Denizaltının sevgilisi seçilecek.» Hardy sırıtıyordu. O da çıkıp yürüyenlere katıldı. Dorriss de peşinden geliyordu.

Kalabalık ilerlerken telsiz odasının, tayfa koğuşunun önünden geçiyor, her kapıda yeni kişiler gruba katılıyordu. Yeni gelenler de adımlarını dışarıya atar atmaz, iki güçlü adaydan birini desteklemeye başlıyorlardı. Birisi Clampett'in eline Ann Sheridan'ın posterini tutuşturdu. Clampett posteri havaya kaldırıldı, «Ann Sheridan, Ann Sheridan!» diye tempo tutarak yürüyüşüne devam etti.

Arkadaki birkaç kişi herkese elden ele kalem ve kâğıtlar geçirmeye başladılar. Herkes kâğıda seçtiği adayın adını yazdı, önündekine geçirdi. Oyların birkaç tanesi yol üstünde gömlek ceplerine girip gözden kayboldu. Hepsini oy sandığına toplamak mümkün olamadı. Roybell sandıktan oyları çekip çekip yüksek sesle yorum yapıyordu. «Grable'a bir tane! Grable'a bir daha!»

Clampett bir ara elindeki Ann Sheridan posterini Lang'e verdi, Brownhaver'in fırlattığı oy kutusunu yakaladı. Kutunun bir yanına «Oy Sandığı» diye yazılmıştı. Clampett elinde kutuyla arkaları dolaştı, herkesin oyunu topladı.

«Bu kutuya atın,» dedi. «Kutunun içine! Basket maçında değiliz, Googles, içine atacaksın.»

Garson oyunu havada sallıyor, Clampett'in gözünün içine baka baka bağırıyordu. «Carmen...» Sözünü Dankworth'un küfrü kesti.

Clampett seçimi kaybedeceklerinden korkmaya başlamıştı. Giroux içeriye girip «Grable» diye bağırarak oyunu uzatırken Clampett onun yanından kaçtı, son hızla Sheridan oylarını toplamaya koyuldu. Kontrol odasının kapısında son adamın oyunu kutuya attıktan sonra Hardy ile Dorriss'e döndü:

«Bu kadar,» deyip kutuya baktı. Kutu ağzına kadar

kâğıt dolmuştu. Hardy'ye uzattı. «Bayım, sizi oyları saymakla görevlendiriyorum.»

Hardy'nin gözleri pırıldadı. «Sevinçle yaparım Corky...»

Clampett ona göz kırptı. «Ann Sheridan tamam, ne dersiniz?»

«Şansı büyük.»

«Öyle. İşte, buyurun.» Kutuyu verdi. «Herkese bir oy. Demokrasi.»

Dorriss de kutuya baktı, çenesi açılıverdi. «Ama burada en az beş yüz oy var.»

Hardy sayılmış oylardan başını kaldırıp durumu açıkladı. «Betty Grable.»

Alkışlar gümbürdedi. Japon denizaltısını batırdıkları zamanki gibi heyecanlanmışlardı. Clampett ite kaka öne geçti, Hardy'nin karşısına dikildi. Yüzünde inanmaz bir ifade vardı.

Hardy parmağını oylara uzattı. «Dört yüz yirmi üçe karşı, iki yüz doksan altı,» dedi.

Grable'cılar daha çılgınca alkışlamaya başladılar. Cassidy dişlerinin arasından bir ıslık öttürdü. Cookie ilerleyip oylara doğru baktı.

«Kaç oy dediniz?» diye sordu.

«Dört yüz yirmi üçe iki yüz doksan altı,» diye tekrarladı Hardy.

«Devenin nalı. Yani ben burada yedi yüz kişi mi besliyorum?» Clampett'in kulağına doğru bir kahkaha patlattı. Clampett kızarıp oyları kaptı, başka bir masaya döktü, tekrar saymaya koyuldu.

Hardy uzun süre ona baktı. Sakalının içinde gülümsemesi gittikçe yayıldı.

Grable'cılar Clampett'in canına okuyorlardı bu arada. Alkışlar kahkahalar Clampett'i daha çabuk saymaya zorluyordu.

Jack Hardy hâlâ sırıtarak başını kaldırdığında Kaptan Frank'la göz göze geldi. Kaptan kapının eşiğinde durmuş, olup bitenleri soğuk bakışlarla izlemekteydi. Dor-

riss de onun yanında bitiverdi. Kısaca fısıldaştılar. Kaptan bir ara Hardy'ye doğru baktı.

Hardy iliklerinde bir uyarıcı ürperti daha hissetti.

Kaptan işin zamanını iyice seçmeyi biliyordu. Şu anda Clampett dışında herkesin morali yüksekti. Yola çıktıklarından beri en yüksek durumundaydı. Frank bundan yararlanmaya karar vermişti. Bu morali daha da parlatacak ve kendi istediği yöne çevirecekti.

Kaptan kulesindeki enterkomun düğmesine bastı, bütün bölümlere seslendi...

«Kaptan konuşuyor. Belki unutmuşsunuzdur diye söylüyorum. Bugün Aralığın yedisi.» Bir an sustu, sonra yine konuştu: «Üç yıl önce ülkemize tarihin yüz karası olan bir saldırıda bulunulmuştu. O günü anarken hiç gurur duyamıyoruz. Yenilgide gurura yer yoktur.»

Sesi denizaltının her yanında çınlıyordu. Taviz vermeyeceği tonundan belliydi.

«Bugün eğleneceğimiz kadar eğlendik... Hepimiz neşelendik ama, bu dostluğun, bu arkadaşlığın aslında önemsiz olduğunu da biliyoruz. Çünkü üzerinde bulunduğumuz bu tekne bir gemi değil, bir *silâhtır!* Bu silâhı gerektiği gibi kullanarak düşmanımızın canına okuyacağız. Pearl'de ölenlerin anısı uğruna, bugünden sonra Pasifiğin en dayanılmaz silâhı biz olacağız!..»

Çalışma odasında hoparlörden gelen bu sesin dışında çıt çıkmıyordu. Ama Hardy'nin duyduğu Ed Frank'ın sesi değildi. O, Billy G. Basquine'i dinliyordu. Denizaltı komutanlığının en çılgın kaptanını.

Frank'ın sesi devam etti. «Eğer o serseriler kimsenin içine sızamayacağı bir adamları, bir kaleleri, bir limanları olduğuna inanıyorlarsa, bu bizi henüz görmedikleri içindir!

«Eğer bizi denizin dibine indirdiklerini sanıyorlarsa bırakalım öyle sansınlar! Bırakalım duyurularını yapsınlar, başsağlıklarını dilesinler. Sonunda en beklemedikleri yerde ve zamanda ortaya çıktığımızda, öcümüzü bir gün kat be kat alacağız!»

Hardy içinin bulandığını hissetti. Kahvaltısını bırakıp kalktı, kaptan kulesine doğru yürüdü. Neler söylüyordu kaptan?

«Amerikan Kongresi de, Genel Kurmay Başkanı da, Ulu Tanrı da bize destektir. Onların dileğini, hangi yolla olursa olsun, yerine getirmek zorundayız. Ele geçecek sonuç bellidir. Amaç bellidir. Onu değiştiremeyiz! Yalnızca yerine getirmeye çalışabiliriz!»

Hardy başını delikten yukarı uzatmış, Frank'ın eğilip enterkom mikrofonuna haykırışını seyrediyordu. O kesin ifadeli yüzü, o çılgın gözleri, geniş omuzları...

7 Aralık. Dört gün kalmıştı. Eskiden battıkları yere gelince bu sefer ne olacaktı? Frank biliyor muydu? Ama bu adam Frank değildi, Basquine'di. Basquine biliyor muydu?

«Bu kadar, baylar!» Frank sözünü bitirip enterkomu kapadı. Bakışları Hardy'ye değdi. Uzun süre birbirlerine baktılar. Sonunda Frank'ın dudaklarına minicik bir zafer gülümsemesi yansıdı.

YİRMİNCİ BÖLÜM

10 Aralık

ÜÇ GÜN insanın canını sıkacak kadar olaysız geçti. Hele öldürmek üzere şartlandırılmış bir mürettebat için. Düşman görünürlerde yoktu. Frank kabına sığmıyordu. Parmakları tetiğe basmak için kaşınır gibiydi. Bütün hırsını Hardy'ye çevirmişti. Toplantılarda adamlarına Hardy'ye hiç güvenilemeyeceği, kaçığın biri olduğu hakkında imalarda bulunuyor, onlar da bu dedikoduları yaymakta gecikmiyorlardı.

Hardy bu olup bitenlerin farkındaydı. Sıkıştığı zaman, ön motor bölümüne, Cassidy'nin yanına sığınıyordu. Şefin kimliği konusunda artık hiçbir kuşkusu kalmamıştı. Onu kim olarak görmek istiyorsa öyle görüyordu. 1944'deki dostu Şef Walinsky'ydi o.

10 Aralık gecesi Hardy'nin nöbeti akşam sekizden gece yarısına kadardı. Güvertede durup dövülen krema gibi kabaran beyaz dalgalara baktı. Denizaltı Japonya'nın kuzeyine, Kuriller'e doğru ilerliyordu.

Ceketine sarılıp, şu andaki görevinden başka hiçbir şey düşünmemeye çalıştı. Fikirlerini kendine saklayıp işi oluruna bırakmaya, bu geminin kendisini nereye isterse oraya götürmesine izin vermeye karar vermişti. Madem ki fikirleri kendisini deli saymalarına neden oluyordu, o halde göze ne kadar az görünse o kadar iyi demekti. Bu olayı sonuna kadar yaşayacaktı. Ne kadar tatsız olursa olsun, sonucu nasıl gelirse gelsin...

Ama gün 11 Aralığa dönerken Hardy artık bilmecenin çözümüne bir gün bile kalmadığını farketti.

Yazdığı seyir defteri ortadan kalkmış, günlerden beri unutulmuştu. Bu yüzden, ertesi gece saat 21.30'da başlarına gelecek olayı tek hatırlayan kendisiydi. Canı istese hiç ağzını açmaz, olaylar kendiliğinden olacağına varırdı. Yok gerçekten çıldırmışsa, o zaman da gemi 30 derece enlemine geldiğinde hiçbir şey olmazdı. Amaaa... eğer bu gemi oraya gelip de yeniden aynı sonla karşılaşırsa, o zaman Hardy hiç değilse içi rahat ölürdü.

Gülümsedi. Doğrusu çarelerin en iyisi değildi bu sonuncusu.

Nöbeti ondan Vogel devraldı. Dorriss o sıra güvertede hava alıyordu. İkisi de Hardy'ye bir şey söylemediler. O sessizce aşağıya indi, koğuşa yürüdü, soyunup yattı.

Derin uykuya dalmışken bir şeyin kıpırdayıp kendisine değdiğini hisseder gibi oldu. Omuzuna dokunuluyordu. Kapalı gözkapaklarına bir ışık düştüğünü sezdi. Işık gözlerinin önünde oynaştı, önüne biri geçmiş gibi gölgelendi. Kendisini dürten parmaklar daha ısrarlı olmaya başlamıştı. Kızıl bir ışık parlıyordu gözkapaklarının gerisinde. Hardy homurdandı, sonra birden omuzunun iyice sarsılmasıyla uyandı.

Yatağın perdesi birkaç santim aralıktı. Buradan ileriki kompartımanın kırmızı ışığı görünüyordu. Omzuna dokunan şey her neyse, artık gitmişti. Ama başka bir ses duyuluyordu. Parmakla tempo tutma sesi. Ses yavaş yavaş uzaklaşmaktaydı. Hardy hemen perdeyi çekti. Bir gölgenin koridor boyunca, kontrol odasına doğru kaçmakta olduğunu gördü. Yarı uyuklar durumda, şaşkın şaşkın kalktı. Ayakkabılarını ayağına geçirdi, iç çamaşırlarıyla koridora çıktı.

Kırmızı ışıklar geminin her yanında yanıyordu. Subaylar bölümü boştu. Kendisi yapayalnızdı. Her yanı ölüm sessizliği kaplamıştı. Öne doğru ilerledi. O gölgenin peşinden kontrol odasına gitmek niyetindeydi.

Eğilip kapıdan geçti, birden kırmızı ışıkların altına

çıkıverdi. Kontrol odasındaki görevlileri görebiliyordu... ama bir gariplik vardı. Şok içinde dondu.

Bunlar kontrol odasının görevlileri değildi.

Karşısında 1944 seferinin subayları vardı! Onlarla göz gözeydi! Hepsi harita masasının başına toplanmışlardı. Kırmızı ışıklar içinde beyaz hayaletler gibi... ona bakıyorlardı.

Bates öne doğru bir adım attı, sanki denizaltının dibinden geliyormuş gibi bir sesle konuştu:

«Yine mi korkuyorsun Jack?»

Hardy'nin dizleri büküldü. Dik duramıyordu. Kapıya doğru koştu. O sırada Basquine ilerledi, aynı ürkütücü sesle sordu.

«Bizimle sonuna kadar gelecek misin, Jack?»

Hardy'nin ağzı açıldı. *Hayır* diye bağırmak istedi, bağıramadı. Basquine'le Bates'in hayalleri solmaya başladı. Ötekiler de. Kırmızı ışığın içine karışırcasına eriyip gittiler. Hardy kendini bir köşeye sinmiş, iç çamaşırlarıyla titrer buldu. Karşısında her zamanki kadronun nöbetçileri vardı. Roybell ve Stigwood büyük bir şaşkınlık içinde ona bakıyorlardı.

İçinden bir ses, «Tanrım!» diye çığlık attı. «Bu gerçek olamaz! Hayal gördün sen!» Boğulur gibi kekeledi.

«Kap... kaptan... nerede?»

Stigwood, «Köprüde,» dedi.

Hardy kaptan kulesinin merdivenlerini tırmanmaya başladı. Dona dona, titreye titreye orada durdu. Bir sürü bacak görüyordu... işte kaptanınkiler. Birden zihnindeki örümcekler açılıverdi. Gerçeği gördü. Gerçeği. Deli falan değildi kendisi. Yalnızca vizyon görmüştü. Amacı görmüştü o vizyonda. Çılgın olan o amaçtı, yoksa kendisi değil. Dümenciye dönüp sesinin olanca gücüyle, «Bütün motorları durdurun!» diye bağırdı.

Dümenci dönüp onun yüzüne baktı.

«Bu gemiyi durdurun!» Hardy bağırarak dümenciyi yana itti, kompütere koşup tüm durdurma düğmesine bastı.

Sonra enterkoma atıldı, motor bölümü düğmesine basıp: «Durdurun! Bütün motorları susturun!» diye bağırdı.

Motorlar durunca Cassidy bunun nedenini merak etmeye başlamıştı. Hemen kontrol odasına doğru yola koyuldu.

Dorriss köprüden inip dümenciyle karşılaştı. «Sen ne haltetmeye...»

«Bay Hardy'ye sorun efendim.»

«Hardy mi?» Dorriss Profesöre döndü. «Bir an önce açıklasanız fena olmaz.»

«Kaptan nerede?»

«Ben ikinci kaptanım! Bana anlatın!»

Ed Frank sessiz adımlarla merdivenlerden indi. Gözleri Hardy'ye dikildi. «Elbiselerini bile giymeden fırlayacak kadar önemli olan ne?»

Hardy utanarak kendi üstüne baktı. Kollarını ovuşturdu. Kemiklerini donduran soğuğu bir kere daha hissetti.

Ayaklarının dibindeki delikten Cassidy'nin kafası yükseldi. «Ne oluyor?» diye sordu. «Kimi öldürmüşüz?»

Hardy bir ona bir ötekine bakıyordu. Nasıl tepki göstereceklerini düşünmek onu korkutuyordu.

«Ne olduğunu biliyorum,» dedi.

«Ne oluyormuş peki?» Kaptan meydan okuyordu.

Hardy dudaklarını yaladı. «Bu gemi *benim* peşimde.»

Şaşkın bir sessizlik oldu. Dorriss, «Ne?» diye gıcırdadı.

«*Beni* almaya geldi.»

Frank sakin bir sesle: «Öyle mii?» dedi. Gözlerini Profesörden bir an bile ayırmıyordu.

«Doğru söylüyorum! O mürettebat geride bıraktıkları bir tek kişiyi almak için geri döndü.» Cassidy'ye bakıp ondan destek bekledi. Cassidy fena halde şaşalamıştı. Hardy devam etti: «Benim otuz yıl önce bu gemi ile birlikte batmam gerekiyordu!»

Ölüm sessizliği. Sonra kaptanın şaşkın kahkahası. «Otuz yıl mı dedin?»

«Allah kahretsin! Ben haklı olduğumu biliyorum!» Hardy, Frank'ı omuzlarından yakaladı, yüzüne haykırdı. «Eğer sen ve bu tayfalar gemide kalırsanız sizi de birlikte batıracak! Gemiyi durdurup herkesi çıkarmamız gerek!»

Frank kendini kurtardı. Hardy çevresine vahşî bakışlarla bakıyordu. «Dinleyin beni! Bugün Aralığın onu. On birine bir günden az zaman kaldı!»

Frank'ın yüzüne Hardy'nin çok iyi tanıdığı nefret dolu gülümseme yayıldı. O sırada Hardy kaptanın elini farketti. Enterkomu düğmelerine basılı durumda tutuyordu. Hardy'nin ağzından çıkan her kelimeyi, geminin bütün tayfası duymuştu. Hardy kaygı içinde, bu hilekâr parmaklara baktı, sonra bakışları Frank'ın buz gibi, kararlı yüzüne kaydı... orada Billy G. Basquine'in soğukkanlı nefretini buldu.

«Eh, Bay Hardy, artık kehânetleriniz bittiyse belki yatağınıza çekilmek ister, bizi de işimizle baş başa bırakırsınız.»

Hardy kaptan kulesine biriken gruplara baktı. Bu adamlar kendisini bir manyak diye görüyor olmalıydılar. Merdivenlerden inmeye başladığı sırada Dorriss'in alay dolu sesi onu durdurdu.

«Böyle çıplak dolaşman doğru olmaz, Jack! Bari çorap giy de, korkudan ayakların böylesine donmasın.»

Hardy konuşacak durumda değildi. Soluğu bile boğazına yapışıyordu. Aşağıya indiği sıra Frank'ın sesi enterkomdan duyuldu. «Eski hıza geçin. İki motoru çalıştırın. İleri.»

Hardy bir kerecik Cassidy'ye baktı. Cassidy onun bakışına karşılık veremedi. Hemen arkasını dönüp kendi bölümüne yollandı. Hardy bu sefer Üsteğmen Stigwood'a döndü. Onun yüzündeki şaşkınlık da gitmiş, yerine Stanhill'in ve 1944 tayfalarının yüzünden tanıdığı o alay dolu

düşmanlık yerleşmişti. Kontrol odasındaki diğerleri, Roybell'le adamları, duygularını saklamak zahmetine bile katlanmadılar. Herkes duymuştu olup bitenleri. Herkes gülüyordu bu işe. Hardy'ye gülüyorlardı.

Hemen kendi yatağına yollandı. Kızmaktan çok, korkmuştu. Pantolonunu giymeye çalıştığı sıra ne kadar çok titremekte olduğunu farketti. Parmaklarını kullanamıyordu bile. Yatağın üstüne çöktü, gözlerinden boşalan yaşlara teslim oldu.

Kendisini zorla, sürükleyerek 30 derece enlemine mi götüreceklerdi? Sorun bu muydu? Değer miydi? Hortlaklar için bile mantıksız bir davranıştı bu. İnancı tekrar sarsıldı. Eğer şu anda deli değilse, bu durum onu deli edecekti nasılsa. *Candlefish* gerçekten kendisini almaya mı gelmişti? Yoksa işin içinde henüz farkedemediği başka bir amaç mı gizliydi?

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

11 Aralık

SAAT 02.12.

Hardy koğuştan çıktı, koridorda durup bir saldırı planlamaya çalıştı. Bu denizaltıyı durdurması şarttı. Hiç değilse yirmi dört saatlık bir gecikme sağlaması gerekiyordu.

Kaptan kulesinde hiçbir şey yapamazdı. Orayı zaten denemişti. Dümenci kendisini orada görür görmez hemen kaptanı çağıracaktı... Kontrol odası... Dorriss herhalde Stigwood'a ona göz kulak olmasını söylemiş olmalıydı. Oradaki levhalara, valflara, düğmelere dokunamazdı bile.

Pompa bölümü? Orası kontrol odasının tam altındaydı. İmkânsız. Bir kere oraya ulaşmak için kontrol odasından geçmek zorundaydı. Yolda onu durduracaklar, soru soracaklardı. Aküler? Belki akülerdeki asit düzeyini yükseltebilirdi... ama olmazdı o da. Peki, akü bölümüne giden yükü artırmak, yüksek hız doldurma valflarını açmak, içeriye su basmak... İşte bu olurdu! Tuzlu su devrelere girer, oradan sellere geçerdi... masif elektroliz olurdu. En azından beş devrenin etkilendiğinden emin olması şarttı. Hem de birbirinden metrelerce uzak beş devrenin. Sonuç olarak klor gazı çıkacaktı. Yeşilimsi sarı dumanlar, vantilasyon sisteminden bir sürü kompartımana

yürüyecekti. O bölümleri kapatmak, havalandırmayı durdurmak, sonra hangi selden kaçak olduğunu araştırmak için aşağıya klor ciğeri taşıyan adam indirmek zorunda kalacaklardı. Bir, sonra bir daha, sonra bir daha... her arızayı ayrı ayrı bulmaları gerekecekti.

Hardy gülümsedi. Akü çalışmasını tekrar dengeye getirmeleri saatlar sürecekti. O değerli zamandan birkaç saat. Eğer belirli anda 30 derece enlemine varmalarını önleyebilirse...

Bir tek sorun vardı... Ön akü mü, arka mı? Ön akü subaylar salonunun tam altındaydı. Herhalde oraya girer, bir zarar yaratabilirdi ama, işin rizikosu büyüktü. Tek başına olacaktı bir kere. Ya bir gecikme olur, gaz onu etkilerse?

Arkaya gitmek daha doğru olacaktı. Tayfa bölümünün altındaki akülere. Orada işler ters giderse imdat diye bağırır, bir bahane uydururdu...

Planın güzelliği onu şaşırtıyordu. Frank onarım için büyük bir paniğe kapılacaktı. Bu yetmiyormuş gibi onarımdan sonra aküleri gündüz dalışına yeterli olacak kadar şarj edemeyecek, bu yüzden gün doğduktan sonra uzun süre suyun yüzünde, ilerlemeden, hareketsiz yatmaları gerekecekti.

Koridorun kapısından kontrol odasına girdi, Stigwood'a başıyla selâm verdi. Adam hemen gözlerini ondan kaçırdı. Sessiz hakaret. Demek yine 1944'de olduğu yere dönmüştü. Eh, ne zararı var, diye düşündü. Artık önemi yoktu ki!

Akü bölümünün girişi, tayfa koğuşlarının ilerisindeki bir kapaktandı. Bir subayın sellerdeki asit düzeyini kontrol etmek istemesi normaldi. Bu yüzden Hardy kapağı kaldırdı, içeriye girerken hiç kimse bir şey sormadı. Aşağıya indiğinde yan yana dizilmiş dev akü pillerine baktı. Her ünite hemen hemen bir insan kadardı. Burada bunlardan en az bir düzine vardı. Aralarından süzülüp istediğini seçebilirdi...

Kafasının içinde bir uyarı zili çaldı: *Zaman.* Uzun

sürecekti bu iş. Her şeyi planlayıp tam gerektiği anda sonuç almaya çalışmak olacak şey değildi. Olmayacaktı. Ona çabuk olacak, herkesi şaşırtacak bir şey gerekirdi.

Asık bir suratla oradan çıktı.

«Bir şey mi oldu?»

Ses, Clampett'ten geliyordu. Adam ilerdeki ranzaya yatmış, Hardy'ye merakla bakmaktaydı.

«Yoo, yoo, bir şey yok.» Hardy kapağı kapattı, torpilciye gülümsedi. Clampett ona ekşi bir suratla karşılık verdi. Hardy motor odasına doğru yola koyuldu.

Kapıdan geçip hemen çevresindeki düğmeleri, valfları incelemeye başladı. Kafasını çalıştırıyor, gemiyi durduracak başka bir yöntem arıyordu. Kimse kendisine engel olmadan önce.

«Bir şey mi oldu?»

Ulu Tanrım, bu kadar mı belli oluyor suratımdan, diye düşündü. Herkes aynı soruyu sorduğuna göre er geç birisi durumu farkedecekti. Arkasına dönünce Walinsky ile yüz yüze geldi. Pipo şefin ağzının kenarından aşağıya doğru sarkıyordu. Adam soruyu kuşkuyla değil, ilgiyle sormuştu.

«Efendim?»

Hardy gözleri kırpıştırarak Walinsky'ye baktı. «Sen bana söyle,» dedi. «Her şey yolunda mı?»

«Elbette.»

«Bir arıza falan yok mu?»

«Unutuyorsun. Bu gemiyi ben yaptım.»

Hardy başını salladı, adamın yanından geçmek üzereyken birden durdu. Tekrar dönüp Walinsky'ye baktı. Walinsky? Hayır... Cassidy! Hopalong Cassidy. İşte şimdi kendisi bu gemiyi ben yaptım demişti. Geminin yapımına katkıda bulunan *Cassidy* idi. Walinsky *değildi.*

Hardy bu gemideki herkesin 1944'te o görevi yapan adamın kişiliğine bürünmüş olduğu inancındaydı. Çok büyük bir kişilik değişimi yeralmıştı burada. Herkes esas kimliğini bırakmış, bambaşka biri olmuştu.

Ama Cassidy ile Walinsky hemen hemen aynı adam-

dı. Aralarındaki fark o kadar küçüktü ki, yok gibi bir şeydi. Her ikisi de geminin en yaşlılarıydı. Her ikisi de sihirbaz sayılabilecek kadar yetenekli makinistlerdi. Her ikisi de Hardy'nin dostuydu...

İşte kilit nokta buradaydı. Cassidy'nin dostluğuna çağrıda bulunması ona Cassidy olduğunu hatırlatması, Cassidy olduğuna inandırması, *içindeki Walinsky'yi söküp atması gerekiyordu.*

İhtiyara bir adım daha yaklaştı, gözlerinin içine baktı. «Yardımına ihtiyacım var,» dedi.

Sonra onu dirseğinden tutup motorun başındaki görev yerine götürdü. Bir köşeye oturdular. Kimse konuştuklarını duyamazdı. Hardy durumun ayrıntılarını kendi gözlemlerine göre birer birer ortaya serdi. Cassidy'ye itiraz edemeyeceği şeyleri bir bir gösterdi. Olağanüstü rastlantıları, gemilerin batışını, Kaptan'daki değişikliği...

«Hiç de değil... o hep öyleydi...»

«Değildi,» dedi Hardy. «Byrnes öldükten sonra böyle oldu!»

«Byrnes mi?» Cassidy'nin gözlerine bir şaşkınlık yerleşti.

«Byrnes... Kaptan Byrnes!»

Cassidy boş boş bakıyordu. «Kaptanın adı Basquine,» dedi. «Üsteğmen, siz neden söz ediyorsunuz Tanrı aşkına?»

«Cassidy, ben İkinci Dünya Savaşında bu gemide görevliydim. Otuz yıl önce. Sen o sıra Mare adasındaki tersanede bu gemileri yapıyordun. *Candlefish* denize indirildikten iki yıl sonra bu gemiye atandım ben! Bu gemiyi sen monte ettin! Sen, Cassidy! Walinsky hiçbir zaman tersanede çalışmamıştı.»

«Ama ben hiç... ben...»

Cassidy ondan uzaklaşmaya çalışır gibiydi. Hardy direndi. «Benim yazdığım seyir defterini okudun mu?»

«Yazdığın neyi?»

«Tekrar oku! Arka torpil bölümünde 4 numaralı do-

lapta duruyor. Oradan bir kopya al. Şöyle bir bak. Ne demek istediğimi hemen anlayacaksın.»

Cassidy çaresizlik içinde başını salladı.

«Cassidy, şimdi gitmekte olduğumuz yere ben daha önce de gittim. İnan bana. Tekrar oraya gidemeyiz.»

«Doğru.»

«Bu denizaltı batacak. Herkes ölecek. Durdurmak zorundayız.»

«Haklısın.»

«Cassidy, yüzüme bak!» Cassidy baktı. «30 derece enlemine gelince yok olacağız.» Parmaklarını şıklattı. «Bir anda batıp yok olacağız. Bana yardım etmek zorundasın.»

Cassidy'nin gözleri ona dikilmişti. «Nasıl?» diye sordu.

«Herkesi gemiden çıkaralım.»

«Bunu yalnız kaptan yapabilir.»

«Yapmıyor.»

«O halde ikinci kaptan...»

«O da yapmaz! Anlamıyorsun... onlar bizimle işbirliği yapmayacak. Durumu kurtarmak sana ve bana kalıyor. Üstelik de yalnızca bir günümüz var!»

«O halde... ne yapmak istiyorsun?»

Hardy ona daha çok yaklaştı, kulağına fısıldadı. «Gemiyi durdur. Hemen burada. Bir sabotajla...»

Şefin yüzünde bir anda parlayan tiksinti ifadesini göremedi. İster Cassidy olsun, ister Walinsky, Şef eski bir donanma mensubuydu. İnsan kendi gemisini ancak zaten batacaksa, veya düşman eline düşecekse batırırdı. Bu adam bu gemiye zarar vermeyi asla istemezdi. Artık Hardy'nin suyuna gitmekte yarar yoktu. Bu işe bir son vermesi gerekiyordu. Titrek bir gülümsemeyle Hardy'nin kolunu tutup sıktı, onu sakinleştirmeye çalıştı.

«Bakın, siz oturun biraz dinlenin efendim. Ben gidip iki kahve alayım. Siz biraz burada bekleyin. Her şey düzelecek. Şimdi dönerim.»

Hardy sesin tonundan durumu farketmişti. Gemi-

deki tek dostunu, tek müttefikini kaybetmek üzereydi. Şimdiki zamandan geçmiş zamana geçecekti bu adam. Eğer Cassidy şimdi gidip kendisini Kaptan'a ihbar edecekse, hiç değilse aklında bir kuşku payı bulunmalıydı. Hardy son bir çabayla:

«Cassidy,» dedi. «Dinle beni. Senin adın Cassidy. 21 Kasımda Pearl'den yola çıktın. Kaptan o zaman Byrnes' di. 2 Aralıkta bir saldırıda öldürüldü, komutayı Ed Frank devraldı. Bunları hatırlayabiliyor musun?»

Cassidy bir an boş boş baktı, sonra tepki gösterir gibi oldu. «Ed Frank. Evet.»

«Tamam. Şimdi kontrol odasına git, defteri hangi isimle imzalıyor, bir bak!»

Cassidy bir an kararsız kaldı, sonra hızlı adımlarla ilerledi. Hardy arkasından bakıyordu. Boğazındaki sıkışıklık azalmıştı ama tedirginliği geçmemişti. İnşallah bu çabalarım boşa gitmez, diye düşündü. Hiç değilse bir planı vardı şu anda.

Yerinden kalkıp torpido bölümüne yollandı.

Cassidy koridor boyunca hep Hardy'nin söylediklerriyle cebelleşiyordu. Öyle girift bir çelişkiler yığınıydı ki bu iş! Aklı karmakarışık olmuştu. İşin tatsız tarafı, Hardy' den hoşlanıyordu. Ama Hardy ile gemi arasında bir seçim yapması gerekirse elbette gemiyi seçecekti.

Neler söylemişti Hardy kendisine Kaptan hakkında? Tayfa yemekhanesinin kapısında durup kaşlarını çattı. Bir insan kendisini nasıl başkası sanabilirdi... bütün bir mürettebat nasıl kendilerini başka bir mürettebat sanabilirdi? Çılgın bir şeydi bu!

Birden kanı donar gibi oldu. Belki de Stigwood'la Dorriss'in yaydığı o dedikodular doğruydu. Belki Hardy gerçekten çatlağın biriydi. Eğer bu doğruysa, bu adam şu anda bu denizaltı için büyük bir tehlikeydi.

Ama Hardy'nin söylediği bir şey onu tedirgin ediyordu. Durmadan aklını kurcalayıp duruyordu. Bir an kapta-

nın haklı olduğundan emin oluyor, Hardy'nin deli olduğuna inanıyor, ama hemen sonra kendi kimliğinden bile emin olmadığını hissediyordu. Ne demişti Hardy? Bu geminin yapımında Cassidy'nin çalıştığını, Walinsky'nin yalnızca gemide görev aldığını söylemişti. Her ikisi nasıl aynı insan olabilirdi?

Hardy ona adının Cassidy olduğunu, Walinsky olmadığını söylemişti.

Ama Kaptan onu Walinsky diye çağırıyordu.

İçindeki güven bir anda boşaldı. İnançları elekten dökülen un gibi dağıldı gitti.

Cookie'den iki fincan kahve istedi. Sonra otomat gibi adımlarla kontrol odasına yürüdü. Yolda durdu. Aslında durumu kaptana haber vermeye gidiyordu. Oysa elinde iki fincan kahve vardı. Biri kendisine, öteki Hardy'ye.

Ne diye bir türlü karar veremiyordu sanki? Durmadan dönüş yapmasına sebep neydi?

Karar vermek kısmet olmadı. Arka tarafta bir yerden bir gürültü duyuldu. Tanıdık bir ses... peşinden de yabancı bir ses: Bir patlama! Cassidy'nin ayakları, altından uçar gibi oldu. Kahve fincanları havaya fırladı. Eliyle telsiz odasının kapı kulpuna sarıldı. Bir çığlık, «Ne oluyor be!..» diye bağırdı.

O sırada alarm duyuldu. Klaksonun çınlayan, yankılanan sesi!

Giroux telsizden, «Arka torpil bölümü!» diye bağırdı.

Cassidy'nin gözleri yuvalarından fırlar gibi oldu. Hemen yerinden fırladı.

Hardy!

Hardy arka torpil bölümüne girdi. Görev başında dört kişilik küçük bir ekip vardı. Hepsi de bölmenin çok gerisindeydi. Tüplerle uğraşıyorlardı. Subay yoktu.

Hardy önce sıralanmış bekleyen torpillere, sonra kovanlara bakıp kaşlarını çattı. Dev pirinç kapaklar kapa-

lıydı. İçleri dolu mu, değil mi bilmeye olanak yoktu. Kapıdan geçip elinden geldiği kadar güvenli bir tavırla kovanlara doğru ilerledi.

«Arkadaşlar,» diye seslendi. «Su boşaltmamız gerekiyor.»

«Şimdi mi efendim?» Adamlar şaşırmışlardı.

«Hemen. Çabucak yapalım. Bunlardan dolu olan var mı?»

«Sekiz numara dolu ve hazır efendim.»

«Demek sekiz. Peki, biz yedi numarayla başlayalım. Hadi.»

Ateşleme anahtarlarının başına doğru yürüdü. Torpido görevlisi ayağına çabuktu. Hemen tüpü gerektiği gibi hazırladı.

Hardy dördüne de sessizce bakıyordu. Tekerlekleri çevirdiler, düğmelere bastılar, yedi numaralı tüpün dış kapağını kapatıp iç kapağını açtılar. Hardy kapak göstergelerine baktı, kendi kendine hazin hazin gülümsedi. Torpilci yedi numaranın tankını şarj ediyordu. İşi bitince güvenlik kilidini açtı.

«Dış kapak kapalı efendim... iç kapak açık... tank şarj edilmiş, kilit tamam. Hazırız efendim.»

«İyi. Şimdi geri çekil.»

Üçü birlikte çekildiler. Dördüncüsü Hardy'ye şaşkın gözlerle baktı.

«Geri çekilin dedim!»

Adam kıpırdadığı anda Hardy'nin eli yedi numaralı düğmeden kayıp SEKİZ'in üstüne güm diye indi. İndiği anda da Hardy yerinden sıçrayıp kapıya doğru bir buçuk metre kadar uzaklaşabildi. Bir gümleme ve bir sarsıntı oldu.

Sekiz numaralı tüpteki torpil kapalı duran dış kapağa doğru fırlamış, orayı karton gibi kıvırmıştı. Aynı anda iç kapağın birden ardına kadar açıldığı görüldü.

Denizaltının alarmı otomatik olarak avaz avaz çınladı.

Hasar gören dış kapaktan içeriye dolan sular torpilin

çevresinden geçip yerlere yayılmaya başladı. Bu sel torpidocuları durmadan geriye doğru savuruyordu. Hepsi birlikte ilerleyip kapağı kapatmaya çalıştılar.

Kararsızlık gösteren torpidocu aklını başına ilk toplayan oldu. Hemen dönüp Hardy'nin peşi sıra koridor boyunca koşmaya başladı.

Cassidy elindeki ikinci fincanı da fırlatıp yürümeye çalıştı. Cookie şaşkın şaşkın bakıyor, ateşteki yemek teneceresi düşmesin diye ona yapışıyordu. Alarm duyulunca yemekhanedeki adamlar ayağa fırlamışlardı. Kaptanın sesi enterkomdan gürledi. «Kaptan konuşuyor. Bütün bölümler, hasar bildirin!»

Cevaplar koro halinde yağmaya başladı. Bu arada Cassidy de arka motor bölümüne doğru koşmakta, bir yandan bu duyuruları dinlemekteydi. «Ön torpil bölümü, hasar yok efendim!» «Toplantı odası, hasar yok efendim!» «Ön akü, hasar yok!»..

Cassidy sanki uçuyordu. Neden? Belliydi işte! Geminin burnu havaya kalkmaya başlamıştı. Ayağının altındaki taban eğriliyordu. Roybell'in sesini hoparlörden duydu: «Kıç tarafta!»

«Arka bölümler, hasar bildirin!»

Cassidy olayın arka torpil bölümünden çıktığını biliyordu. Neden hiç kimse kaptanı aramıyor, söylemiyordu? Hardy neden yapmıyordu bu işi?

Manevra odasında yolu kesik buldu. Kontrol görevlileri, arka torpil bölümüne geçen kapının başında nöbet bekliyorlardı. Emir çıkar çıkmaz bu kapıyı kapatmaya hazırdılar.

Cassidy: «Bırakın geçeyim!» diye haykırdı.

Nöbetçilerin arasından daldı, kapıdan geçti, on santim suyun ortasına çoff diye atladı. Bir buçuk metre kadar kaydı, kafasını torpil rampalarından birine vurdu. Ayağa kalktığı zaman mücadelenin neye karşı olduğunu anladı. İki torpidocu Hardy'yi kıskıvrak tutmaya çalışı-

yorlardı. Öbür ikisi ise içeriye çavlan gibi boşalan sulara karşı kapağı kapatma çabasındaydılar.

Cassidy telefona doğru sekti, düğmeye bastı. «Ben Cassidy. Arka torpil bölümünde... su alıyor.»

Sözü biter bitmez emir patladı. «Bütün bölümleri kapatın! Bütün vantilasyonları tıkayın!»

İki torpidocu kapıyı kapatmış, tekerleği çeviriyorlardı. Cassidy birinin gözünü cama dayamış ne olup bittiğini anlamaya çalıştığını gördü. Tekrar telefona seslendi: «Kaptan, galiba sekiz numaralı tüpte arıza.»

Kaptan Frank merdivenden aşağıya seslendi. «Yediyi boşaltın! Çabuk!»

Roybell denileni yaptı.

Her yanlarında hava uğuldadı. Cassidy tekrar dengesini kaybetti. «Bütün motorlar stop!» Bunu telefona haykıran Cassidy idi. Sözü bitince iki torpidocuya yardıma koştu. Suyun girmesi bir an için kesilmiş, onlar da bu arada kapağı kapatabilmişlerdi. Cassidy kapak kapanırken garip metalik bir «klik» sesi duyduğunu sandı.

«Eşşoğlu eşek! Bile bile yaptı!» Torpidocuların biri Hardy'yi boyunduruğa almıştı. Profesörün başı bir sağa bir sola dönüp duruyordu. Cassidy tekrar telefona koştu. «Burası arka torpil. Şimdi güvendeyiz.»

Kaptan, «Geliyorum,» diye cevap verdi.

Aradan on saniye geçmeden su geçirmez kapının mandalları döndü, kapı açılıverdi. İçeriye Kaptan Frank girdi.

«Ne oldu?» diye sordu.

Torpidocu başıyla Hardy'yi işaret etti. «Su boşaltma sırasında yanlış tüpün düğmesine bastı... denizaltıyı havaya uçurmak istedi, efendim!»

Cassidy birden az önce duyduğu klik sesinin ne anlama geldiğini anlayıverdi.

«Tanrım!» diye bağırdı, sekiz numaralı tüpün iç kapağına koştu. Kilitleri açtığı anda kapak hızla açıldı, yeni bir su yığınıyla birlikte buharlar içeriye doluştu. Cassidy bir yana geçip tüpün üstüne tırmandı, ilerledi,

başını sarkıtıp içeriye bakabilecek duruma geçti. Su tabakalarının arasından, gözleri görmez eden buharların içinden torpilin dibini gördü.

Pervane kanatları çılgın gibi dönüyor suyu çeviriyordu... bu buhar aslında kurtulan gazdı.

«Pervaneler dönüyor!» diye haykırdı. Frank şaşırmış gibiydi. «Roybell'e söyleyin su boşaltmaya devam etsin! Bana bir demir verin!»

Bu kanatlar dört yüz metre döndü mü torpil patlamaya hazır demekti. Herhalde torpilin burnu hasar görmüş olan dış kapağa dayanıyordu. Yani başlık temas halindeydi. İçinden, eğer bu kanatlar dört yüz metre dönerse bu geminin kıçı göğe çarpacak, diye haykırmak istedi!

Demek Hardy'nin planı buydu!

İçinden ona «Hayvanoğlu hayvan!» diye küfretti, sonra tekrar demiri istedi. Bir torpidocu koşup eline tutuşturdu.

Cassidy sularla boğuşarak demiri tüpe uzattı, pervanelerin arasına sokup bu çılgın dönüşü durdurmaya çalıştı. Ancak birkaç saniyesi kaldığını biliyordu. Demir kaydı. Tekrar denedi, sonra tekrar... sulardan hiçbir şey görünmüyordu... Sonra bir «klik» sesi daha duydu. Sular artık kudurmuyordu.

Ama bu koca demir orada duramazdı. Daha küçük bir şey kullanması gerekliydi. «Bir kerpeten, bir çubuk!» diye haykırdı.

Tüm kaslarını zorlayıp, demiri yeni aletler gelinceye kadar yerinde tutmayı başarıyordu. Gelen torpidocuya, «Tut şunu!» dedi. Adam demiri sapasağlam tuttu. Cassidy çubuğu kerpetenin iki kıskacı arasına sıkıştırdı. Başıyla omuzlarını tüpün üstüne çekti, oradan sarkıp içine uzandı. Çubuğu demirin tuttuğu yere sokmaya çalıştı.

Kıç taraf denize gömülünce sular yeniden içeriye doğru saldırdı. Cassidy boş kalan eliyle kapağa sarıldı. Torpilci bir çığlık attı. Sular suratına tokat gibi çarpmıştı. Cassidy bir kumar oynayıp uzanıverdi, çubuğun yerine oturduğunu hissetti.

«Demiri çek!» diye bağırdı.

Torpilci bu emre sevinçle uydu. Çubuk pervanelerin arasına kısıldı. Metalik bir çıtırtı duyuldu, pervaneler artık dönmedi.

Suyun o inanılmaz, sağır edici sesi de kesilmişti. Hepsi diz kapaklarına kadar su içindeydiler. Ama hiç değilse sağdılar. Soluk alıyorlardı. Hem de ne hızla! Birbirlerine ölümden kurtulmuş olduklarını bilenlere özgü bakışlarla bakıyorlardı. Cassidy, «Tamam,» dedi. «Artık güvendeyiz.»

Frank'ın yüzünde gergin bir ifade donmuştu.

Hardy hâlâ, torpidocunun boyunduruğundaydı. Cassidy ile göz göze geldi, dudakları bir şey söyleyecekmiş gibi aralandı, söyleyemedi. Hâlâ korkuyordu. Kolu uzanıp kaptana değdi. «Kazaydı,» dedi.

Sessizlik kulakları sağır edecek bir yoğunluğa ulaşmıştı. Tıpkı az önce suların çıkardığı uğultu kadar yoğun. Duyulabilen tek ses, dizlerine çarpan çırpıntıların sesiydi.

Hardy umutsuzlukla titredi. Cassidy boş bakışlarla ona baktı. Ya Kaptan? Kaptan Hardy'nin yüzüne alayla güldü, Cassidy'ye döndü.

«Hasar?»

«Şey... torpil orada ama sağlam. Sonra çıkarıp boşaltırız. Kapağı onarmak için ekip gerek. Herhalde lastik tulum giymiş iki kişi.»

Frank, «Seni görevlendiriyorum,» diye hırladı, Hardy'ye döndü. «Görevin bitti. Odanda hapissin.» Telefona yürüdü, düğmeye bastı. «Kaptan konuşuyor. Arka torpil bölümü güvende. Su pompalarını çalıştırın. Havalandırmayı açın. Güvenlik tedbiri bitti. Bütün bölümler açılsın. Onarım ekipleri Şef Walinsky emrinde toplanacak.» Susup Hardy'ye öfkeyle baktı. «Arızalanan torpido tüpünü tehlikesiz hale getirdik. Sebep olan Bay Hardy. Görevleri alındı, odasına kapatıldı.»

Bu sırada su geçirmez kapı tekrar açıldı, içeriye Dorriss girdi.

«Bay Bates, bu adamı kelepçeyle yatağının demirine bağlayın. Başına yirmi dört saat nöbetçi dikin.»

Dorriss başını salladı, Hardy'yi tutan torpidocu onu iteleyerek kapıya doğru yürüttü. Hardy ayakta kalmak için çaba gösteriyordu. Cassidy'ye baktı. Bakışlarında imdat çağrısı okunuyordu. Cassidy yerine kök salmış gibi durmaktaydı. Hardy ona seslendi. «Birinin bana yardım etmesi şart! Hepiniz delirmiş olamazsınız!»

Adamlar onu kapıdan dışarı sürüklerken Dorriss mutlu mutlu sırıtarak: «Sen olmuşsun artık, Jack!» dedi.

Cassidy mendiliyle alnındaki terleri silerken elinin titrediğini fark etti. Kaptan kendisine Walinsky demişti. Kendisi ise aradaki farkı biliyordu. Ona Hardy söylemişti. *Ben kim olduğumu biliyorum.* Çevresine bakındı: *Bunlar kim olduklarını biliyorlar mı?* Bir anda gerçeği gördü.

Kendisi bu deliler grubu içinde yapayalnızdı. Sonunda Hardy bile tozutmuştu. İşte koridordan avaz avaz iğrenç küfürler savuran sesi geliyordu. Sesin duyulmaz oluşunu dinledi.

Ben kim olduğumu biliyorum, diye düşündü. Ve yapayalnızım.

Saat 03.30.

Hiçbir şey programa göre gitmiyordu. Cassidy ceketinin içine öksürüp ellerini ovuşturdu. Yağmura pek aldırmıyordu. Eliyle parmaklığa yapışıp onarım ekibinin kıçta yapmakta olduğu onarımı izledi. Motorlar susmuştu. Pervaneler dönmüyordu. *Candlefish* kabaran denizin ortasında sürüklenip duruyor, dalgalarla yükselip iniyordu.

İki makinist lastik tulumlarını giymiş kıçtan denize atlamışlardı. Kırk beş dakikadır orada uğraşıyorlardı. Üç kişi onlara istedikleri aletleri uzatıyordu. Ama Cassidy bütün bunların boşuna olduğunu biliyordu. Aslında se-

kiz numaralı tüpün dış kapağını çıkarıp lehimciye göndermek, yeni baştan düzelttirmek gerekiyordu. Üstten yapılan bu onarım hiçbir zaman sağlam olamazdı.

Denizdekilerden biri uzanıp demire sarıldı, yüzünden maskesini çekti. Burnu kanıyordu.

Cassidy, «Ne oldu?» diye bağırdı.

«Yükseklikten,» diye dalga geçti adam. «Dağ havasına gelemem.»

Cassidy başını ciddî ciddî salladı. «Tehlikeli olur,» dedi. «Hemen alçal. Arkadaşını al, içeriye gelin.»

Cassidy oradan ayrıldı, yürümeye başladı. Durumu kaptana anlatması gerekiyordu. Bu arada Hardy'nin de sözünü etmeye fırsat çıkacaktı. Bir deneme yapmaya değerdi. Sigara güvertesine çıkıp şafağın ilk ışıklarına baktı. Yakında denizaltı gözle görülebilecekti. Tabiî bakan varsa. Kaptana gece su yüzüne çıkınca onarıma devam edebileceğini söylemeliydi. Gündüz boyunca içerden çalışırlardı.

Kaptan kulesine indi. Orada Adler görevliydi. «Kaptan kendi kamarasında,» dedi.

«Teşekkür.» Cassidy kontrol odasına inmeye başladı.

«Şey... Şef, acaba hareket edebilir miyiz? Kaptan kaybettiği zamanı telâfi etmek istiyor da.»

«Tabiî. Adamlar içeriye girer girmez... Dur bir dakika! Dalmayacak mıyız?»

«Kaptan hızlı gidelim diyor.»

Sırılsıklam ceketini çıkarıp subaylar tuvaletine girdi. Oradan bir havlu aldı, kurulandı. Koridordan kulağına tedirgin sesler geliyordu. Kulak kabarttı. Bu sesler koğuştan gelmekteydi.

Dorriss, Hardy'ye isyan hareketinin yasal sonuçlarını ve cezalarını okuyordu. Cassidy yüzünü buruşturdu. Ayıp şeydi bu. Dorriss durmadan gümbürdüyor, Hardy'den ses soluk çıkmıyordu. Güçlülerin çamur atması, diye düşündü. Keşke rütbem şu sıska üsteğmenden daha yüksek olsaydı. Birkaç dakika için bile olsa.

Havluyu Stigwood'a, ya da Stanhill'e fırlattı. Şu anda adamın kendisini kim sandığını bilmiyordu nasılsa. Yürüyüp kaptanın kapısını vurdu.

«Kim o?»

«Cas...» Durakladı. «Şef Walinsky sizi görmek istiyor efendim.»

«Gel içeri.»

Cassidy girdi. Frank'ın başını kaldırıp kendisine bakmasını bekledi. Kaptan çok meşguldü. Bir rapor yazıyordu. Dolmakalemi hızla hareket ediyor, kâğıdın yüzüne tavuk ayağı gibi izler çiziktiriyordu.

«Ne var?»

«Onarım, efendim.»

«Ha, evet.» Frank başını kaldırdı. «Tamam mı?»

«Hayır efendim. Öyle olmayacak. Aslında gereken...»

«Nedir?»

«Pearl'e dönmek.»

«Aptallaşma Walinsky. Bunu yapamayacağımızı biliyorsun.»

«O halde bozuk kovanla yolculuk yapmak zorundayız.»

Frank arkasına yaslandı, karnını kaşıdı. Kendine iyi hâkim oluyordu doğrusu. Hele ne kadar geciktiği düşünülürse.

«Yaparsın, Walinsky. Ekibini kıç tarafa götürür içerden onarırsın. Tamam mı?»

«Efendim, en iyisi o torpili çıkarıp kovanı mühürlemek. Nasılsa bir daha kullanamazsınız. Hele bu seferde.»

Frank bir an düşündü, başını salladı. «Peki. Öyle yap.»

«Bakın kaptan, bence seçeneklerimizin hepsi çok kötü.»

«Nasıl yani?»

«Onarımı yapabilmek için su yüzünde kalmalıyız. Oysa güneş doğacak. Fırtına da dinecektir tabiî. Açık hedef olacağız. Onarım ekibi o lânet olası kovanda çalı-

şırken boğulabilir bile. Bir şey daha var. Onu hemen onarmazsak, siz de yüzeyde sürat yapmaya kalkarsanız, bozuk olan dış kapağa büyük basınç yüklenecek. Kapağın yerinde kalacağına hiç bir garan...»

«Allah kahretsin Walinsky!» Frank gözlerinden ateşler saçarak ayağa fırladı. «O hayvanın istediği de buydu zaten! Bizi geri dönmeye zorlamak. Dönmeyeceğim. Çok şey kaybederiz o zaman, işitiyor musun? Çok fazla şey!»

«Efendim kazaydı...»

«Bok kazaydı!» Frank'ın bakışları daraldı. Cassidy'ye yürüdü, iki parmağını onun yüzüne uzattı. «İki yıldır bu Hardy baldırımda kıymık gibi. Artık yeter! Bu sefer boyunca onu unutacağız. Bırak yerinde dursun. İşler kızıştığı zaman onu ayak altında istemiyorum.»

Cassidy, «Kızıştığı zaman mı?» diye sordu. «Daha nasıl kızışacak?»

Frank kapıyı tutup açtı. «Sen kıpırda da o onarımı yaptır. Bitene kadar bekleyeceğiz. O torpili çıkarır çıkarmaz Bates'e haber ver.»

Artık söylenecek bir şey kalmamıştı.

Cassidy çıktı, uzaklaştı. Kontrol odasının kapısından geçerken düşündü. Neden her şeyi bir kovan için tehlikeye atacaklardı? Onları esas korkutan gecikme olmalıydı. Bir de onarım sırasında yüzeyde kalma zorunluluğu.

Hayır. İşin içinde daha büyük bir şey vardı. Cassidy bunu kendisine söylemek istemediklerinin farkındaydı.

04.40.

Candlefish Pasifikte, *Ramapo Çukuru* diye bilinen yerde durup duruyordu. Fırtına geçmiş, denizaltıyı sakin suların ortasında, cascavlak ve tehlike içinde bırakmıştı. Şafağın ışıkları da iyice yayılmaktaydı. Adler köprü nöbetindeydi. Bir iskeleye bir sancağa geçiyor, durmadan ufukları dürbünle tarıyordu.

Arka torpil bölümünde Cassidy ve onarım ekibi domuzlar gibi terlemekteydiler. Bölüm kapatılmış, havalandırma durdurulmuştu. Sekiz numaralı kovandan içeri durmadan su geliyordu. Daha önce boşaltılan sular yeniden dolmuştu. Yine diz kapaklarına kadar sudaydılar.

Sekiz numaralı kovana sıkışmış duran torpilin arka çıkıntılarına zincirler bağlamışlardı. Cassidy pervane kanatlarını da bir daha dönemeyecek biçimde sarmış bulunuyordu. Görünüşe göre torpilin patlama tehlikesi pek yoktu. Ama yine de kimsenin soluğu rahatlamış sayılmazdı.

Torpili sırf insan gücüyle yerinden söküp çekmeye çalıştılar. Bu çabaya Cassidy katılmadı. O, kol gücünü yeterince harcamıştı şu ana kadar. Artık ona düşen, kafasını çalıştırmaktı.

«Allah kahretsin! Sırtım koptu!» Yakınan Clampett'di.

«Hadi be Corky! Amma tembelsin. Asılsana!»

Demek şimdi Clampett'e Corky diyorlardı. Eh, ne yapalım, diye düşündü Cassidy. Birbirlerini ne diye çağırırlarsa çağırsınlar. Saatına baktı. Bu işin daha bir saat kadar süreceğini umuyordu. O zaman Hardy'nin istediği zaman kaybını da sağlamış olacaklardı.

Oysa on dakika sonra her şey tamamdı.

Torpil yerinden kıpırdamış, kovanın içinde geriye doğru kaymaya başlamıştı. Adamlar zafer çığlıkları koparadılar. Zincirlere asılıp çekmeye başladılar. Santim santim. Sonunda torpili rampanın üstüne almayı başardılar. Bu iş bitince Cassidy onlara biraz dinlenmelerini söyledi. Geriye çekilip oturdular.

Boşalan kovandan içeri yine sular aktı ama, kimse bunu kesmek için yerinden kıpırdamadı. Cassidy'ye gelince, o da rampanın üstünde yatan torpildeki hasarla daha çok ilgileniyordu. Sakatlanan başlığı incelemek üzere eğildi. Burunda çarpmadan oyuklar olmuş, eğrilmiş, biçimsizleşmişti. Sanki biri üstüne sopayla vurmuş gibi. Çevresindeki boyalar da hep kabarmış, soyulmuştu.

O sırada çok garip bir şey olmaya başladı. Cassidy'nin ilk tepki gösteren yeri midesi oldu. Sonra da gözleri... neredeyse yuvalarından fırlıyordu.

Torpilin başlığı yavaş yavaş eski haline dönmekteydi. Burun tekrar düzeldi, oyuklar yok oldu, boya kendiliğinden yerli yerine yerleşti.

Sanki hiç hasar olmamış gibi.

Acaba ötekiler de bu değişimi görmüşler miydi? Cassidy arkasını dönüp onlara baktı.

Çoğu gitmişlerdi. Bölümden çıkmışlardı. Kapı açıktı. Oysa kimse kapıyı açık bırakmaları için emir vermiş değildi. Havalandırma da çalışıyordu... pompalar da. Evet, yerdeki sular boşalmaya başlamıştı. Orada kalan bir iki adam sakin sakin sigaralarını içmekte, çene çalmaktaydılar.

Hiçbir şey olmamış gibi.

Cassidy titreyen parmağını torpile uzattı. Bir şey söyleyecek oldu... Ama hiç kimse ilgilenmiyordu.

O sırada dikkati başka bir şeye takıldı.

Kovan.

Sekiz numaranın kapağı hâlâ açıktı. Ama artık su gelmiyordu.

Cassidy kafasını kovana sokup baktı, pek bir şey göremedi. Gerisingeri çıkıp bir fener aradı. Işığı dış kapağa tuttu. Kapalıydı. *Nasıl kapanmıştı?* Küçücük, fark edilemeyecek kadar küçük bir hareket oldu: Bir maden sesi, bir boya yayılması. Oradaki oyuklar da kendi kendine düzeliyorlardı. Boya hasarlı yerin üstünü tekrar dümdüz kapladı...

Cassidy soluğunun boğazına tıkandığını hissetti. Ona da mı oluyordu yoksa? O da mı Hardy gibi deliriyordu? Yüksek sesle homurdanmayı başardı. Soluğu tekrar yerine geldi. İki ciğer dolusu havayı içine çekti.

Dalma alarmı kulağına zarı delercesine doldu. Üst üste iki klakson, sonra da kaptanın sesi. «Köprüyü boşaltın. Dalış Dalış!»

Koşuşan ayak sesleri duyuldu, basınçlı havanın fı-

şırtısı yayıldı, makinelerin çalışmaya başlamasından çıkan tıkırtılar her yanı doldurdu. Ama Cassidy daha onarımın tamam olduğunu kaptana bildirmiş değildi ki!

Sendeleyerek kapıya yöneldi, dışarıya çıktı. Kendi yerine vardığı zaman benliği ancak tepki gösterebildi.

Tepeden geçen boruya yapıştı, tavana baktı. Pırıl pırıl boyalı, köşeleri bombeli tavana. Ömründe ilk defa bir klostrofobi hissetti. Öne doğru eğildi, az önce yediği yemeği Brownhaver'in temizlediği yerlere kustu.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

11 Aralık

HARDY yatağında, loş ışık altında yatıyordu. Çekilmiş duran perdesi ışığın çoğunu engellemekteydi. Ayağını oynattı, iğneler batar gibi olunca yüzünü buruşturdu. Uyuşmuştu ayağı. Yavaşça ağırlığını öbür tarafına verdi, yan döndü. Dönerken ellerini yatağa bağlayan zincirler şıkırdadı. İki bileğindeki kelepçelerin ağırlığını bir kere daha hissetti.

Kamaranın kapalı kapısının dışından gelen sesler aklını dağıttı. Kelimeleri duyamıyordu ama Dorriss'in gırtlaktan gelen gülüşünü tanıyabiliyordu. Ne konuştuklarını dinlemeye çalıştı. Kapı fazla kalındı.

Gözleri üst ranzaya baktı. Elena'nın resminin bulanık çevre çizgisi ancak görülebiliyordu. Homurdanarak bakışlarını başka tarafa çevirdi. Yan duvara astığı takvime baktı.

Aralık ayının ilk on günü çizilmişti. 11 sayısının çevresine kondurulmuş halka, o tarihi sessiz bir çığlık gibi ortaya sürüyordu.

Sonuna geldik diye düşünüp rahatlamaya çalıştı. Çok kalmadı artık...

Kaptan ateş saçan gözleriyle harita masasının karşı tarafında duran iki subaya bakıyordu. Parmakları masanın üstünde davul çalmaktaydı.

«Ne oluyor size be?» diye gürledi. «Planda hemen hemen hiç açık yok!»

«Bana dokunan da orası, kaptan. O '*hemen hemen*' kısmı.»

Kaptan kaşlarını korkunç biçimde çatarak ikinci kaptanına baktı. Aynı şeyleri tekrar tekrar dinlemekten usanmıştı artık.

«Allah kahretsin, Bates.» diye tısladı. «Bu yörelerde yapabileceğimiz hiçbir şey yok. Kuriller'de de yok. Onların kendiliğinden karşımıza çıkmalarını bekleyerek vakit kaybetmek yeter. Savaş dediğin şey böyle kazanılmaz!»

İkinci kaptanın yüzüne kırmızı ışık vuruyordu: «Kaptan sizsiniz efendim,» dedi. Sesinin tonu katılaşmıştı. «Eğer böyle emir verirseniz, bize de uymak düşer.» İkinci Kaptan bu sözlerden sonra parmağını haritaya uzattı. «Ama size hatırlatmak istediğim nokta, bu bilinmeyen alana yapılacak saldırının, dönüşü olmayan bir yol olması olasılığıdır!»

«Elbette! Eğer bizi bekliyorlarsa! Ama onlar bizi battı sanıyor! Günlerden beri bütün yayınlarında bu mavalı okuyorlar!» Gülümsedi, gözleri parıldadı. «Daha suratlarında şaklayan şamarın ne olduğunu anlamalarına fırsat kalmadan biz tası tarağı toplamış, kaçmış olabiliriz. Pearl Harbour'un tersi.»

Bu söz üzerine arkasına yaslanıp öteki subaylara yaptığı etkiyi incelemeye koyuldu. «Tabiî bu arada ölebiliriz de,» diye ekledi.

Hepsi başlarını kaldırıp onun yüzüne baktılar. Böyle bir şey olmayacağı konusunda kendilerine teminat vermesini bekliyor gibiydiler. Kaptan tekrar gülümsedi, güvenle fikrini açıkladı. «Ama bu riski göze alacağınıza hepiniz çoktan yemin etmiş bulunuyorsunuz.»

Cassidy battaniyesinin altına uzanıp, az önce dolaptan getirip buraya sakladığı kâğıtları aldı. Bunlar Hardy'nin seyir defterinin kopyasıydı. Açıp okumaya koyuldu.

İlk giriş kısmını epey geçtikten sonra içinde ilk tedirginlik duygusu uyandı. Bu olayları tanıyordu. Hardy'nin düzgün el yazısı, dikkatli kelime seçişi, olaylardaki paralellik... başlarına gelmiş olan her şey burada yazılıydı. Hem hepsi daha Pearl'den ayrılmadan önce yazılmıştı. Bu nasıl olurdu?

Bu gece... bugün... bir bakalım, diye düşündü. Sayfaları hızla çevirdi. 11 Aralık yazılı olan son sayfaydı. 30 derece enlemi. İşte burada. O sıra güvertede bulunan bir adamın sınırlı kalmaya mahkûm gözlemleri. Ama ya duyduğu sesler! Titreşimler, sallanmalar, parçalanmalar, gürültüler... Cassidy'nin tüyleri diken diken oldu.

Daha önce, alaca karanlıkta, su yüzüne çıkmadan önce MAD'lı uçaklar saldırıyordu kendilerine. Tanrım, eğer bu defter doğruysa... saatına baktı.

Çabucak yerinden doğruldu.

Her an ortaya çıkacaktı uçaklar. Yüreği güm güm çarpmaya başladı.

Belki Hardy'nin sabotaj olayından sonra avaz avaz haykırdığı o sözler o kadar da delice şeyler değildi.

Sabotaj olayı!

Cassidy'nin gözleri 10 Aralık sayfasını taramaya başladı. Dün.

Bu defterde o tarihte böyle bir kaza yoktu. Hiç su boşaltılmamıştı. Ne kaza olmuştu, ne hasar. Adı bile yoktu.

Defteri kapayıp gözlerini karşıya dikti, aklından bu durumun ne anlama geldiğini çözmeye çalıştı.

Seyir defteri tamam yazılmıştı. Hardy de öyle söylemişti. Haklıydı o konuda doğrusu. Demek ki gerçekten kendisi otuz yıl önce de aynı yolu tepmiş, aynı yere gitmişti. Nasıl olurdu bu? 11 Aralıkta 30 derece enlemi de ayrıntılı biçimde anlatılıyordu. Bunların doğru olup olmadığı belli değildi ama. Yarım puan buradan gidiyordu.

Başka ne demişti Hardy?

Kontrol odasındaki seyir defterine bak demişti. Neden? Hatırlayamıyordu. Olsun... yine de bakmalıydı. Yatağından kalktı, yola koyuldu.

Kaptan haritaların üstüne eğilmiş, bakıyordu. Yüzünde öfke okunmaktaydı. Alçak sesle subaylarına söyleniyordu. Cassidy kaptanın bakışlarından kaçarak oradan geçti, defterin tutulduğu bölmeye girdi. Defteri önüne çekti, sayfaları parmaklamaya başladı.

3 Aralık sayfasının dibinde aradığını buldu. Bundan sonra gelen on sayfayı birer birer açıp hepsinin dibine baktı. Yüreği ikiye bölünür gibi oldu.

Burada da haklıydı Hardy.

Her sayfanın dibine işlek ve cakalı bir yazıyla, koskocaman «Billy G. Basquine» imzası atılmıştı.

Cassidy'nin ağzını bıçak açmıyordu. Defteri yerine koyup çevresine bakındı, uzanıp kontrol odasındaki kaptana baktı. Baktıkça Hardy'nin haklı olduğuna daha çok inanmaya başladı. Bu adam, olması gereken adam değildi. Başkası olmuştu. Cassidy bunu iyice biliyordu. Çünkü kendisi de başkası olmuştu. Bunu da iyice hissedebiliyordu. Öyle olmasa, 3 Aralık sayfasının dibinde imzası bulunan adamı, Louis F. Byrnes'i nasıl unutabilirdi?

Kontrol odasına geçti. Nadel'in tam arkasına vardığı sırada sonar operatörünün kafası dikildi, sesi çınladı.

«Ses kaydediyorum, Kaptan.»

Cassidy'nin ağzı açıldı.

Nadel dinleme cihazını ayarlarken bütün başlar ona döndü.

Kaptan, «Denizde mi?» diye sordu.

«Hayır efendim. Ne olduğunu henüz anlayamıyorum...»

«Hoparlöre ver.»

Nadel bir düğmeye dokundu. Uzaktan gelen bir vızıltı duyuldu. Kaptan içgüdüsel bir davranışla:

«Acil durum! Son hız, ileri!» diye komut verdi. «Denize dalış! Hemen!»

Ayaklarının altındaki taban eğrildi. *Candlefish* su-

ların altına doğru kaydı. Cassidy'nin kolları iki yanına fırladı. Bir kenara tutunurken: «MAD'lar!» diye bağırdı.

Kaptan dönüp ona baktı.

Hardy burada da haklı çıkıyordu. Cassidy önerisine onay bekledi. Manyetik Hava Dedektörü, Japonların denizaltı savaşlarına katkısı...

«İki yüz kadem efendim!»

İki su fışkırması sesi hoparlörde yankılandı. Nadel kulaklıkları kulağından zor attı. Şoku önlemeye çalışıyordu. Kaptan olanca gücüyle harita masasına sarılmıştı.

Denizaltı iki çarpmayla birden sarsıldı. İnanılmaz derecede güçlü çarpmalar. Her yanda izolasyon maddelerinin parçacıkları uçuştu. Bir yere tutunmayan herkes yere yuvarlandı.

Kaptan telefonun düğmesine bastı. «Bütün bölümler, hasar bildirin!»

Şaşkın sesler peş peşe «Sağlam, sağlam!» diye rapor vermeye başladılar. Gerçi herkes çok şaşırmıştı ama hiç değilse büyük bir zarar görmemişlerdi.

Her şey beş dakikada olup bitti. Bir saat dolmadan gerekli küçük onarımlar da yapılmıştı. Dinlenme saatında onarımla görevlendirilenler yerlerine yollandı. *Candlefish* eski programına ve eski hızına döndü.

Cassidy kontrol odasından sessizce çıktı. Kimse kendisine dikkat etmemişti. Yüzüne yerleşen kararlılık ifadesini fark eden olmamıştı. Ön motor odasında neden durup tamir çantasını yanına almak gereğini duyduğunu da bilen yoktu.

Dört buçuk noktada haklı çıkmıştı Hardy. Bunu yuvarlak hesap beş sayıp işi orada bağlamakta yarar vardı.

Kesici kerpetenin kıskaçları boruyu aralarına alıp bastırdılar. Bu boru 3 numaralı normal yağlama tankına gidiyordu. Cassidy bütün ağırlığıyla abandı, küçücük boşlukta vücuduna yer bulmaya çalıştı. Homurdanıp bir

an önce kesebilmek için parmaklarını sıkıştırdı. Sonunda makas hortuma sarılı bezi kesmiş, lastik kısma gelebilmişti.

Son bir çabayla onu da başardı. Hortum ikiye ayrıldı, yağlar fışkırdı, tavanı boyadı. Cassidy makası bırakıp sevinçle yere baktı.

Onun bakışları altında kesilen borunun iki ucu birbirine doğru ilerledi, birleşip kaynaşıverdi.

Yerde göllenen yağın üstüne bir iki damla daha damlayıp akıntı kesilince Cassidy'nin şaşkınlığı çok büyük bir korkuya dönüştü. Çaresizlik içinde sağa sola baktı. Şu anda hortumun çevresindeki bezler tekrar örülüyordu. Yerdeki göllenmiş yağ da kendi kendine yok oldu.

Cassidy'nin bütün vücudunu ürpertiler sardı. Makasına baktı.

«Orada ne halt ediyorsun, Walinsky?»

Cassidy yukarı baktı. Dudağını ısırıp içinden bir küfür savurdu. İkinci kaptanı ne diye çağırıyorlardı hele...? Bates galiba!

«Bir şey yok Bay Bates. Normal yağlama borularını bir gözden geçireyim demiştim.»

«Nasıllarmış?»

Cassidy makası tamir çantasına arttı, çantayı kapattı. «Sağlamlar efendim.»

«Senin nöbetin vardı, değil mi?»

«Evet efendim.»

«Orada işin bitti mi?»

Cassidy başını salladı. «Evet efendim.»

«O halde yerine yollan bakalım.»

Yemekhane görevlisi olan tayfa yemek tepsisini Hardy'nin yatağının yanına bıraktı. Hardy o gidinceye kadar bekledi, sonra kelepçeli elleriyle perdeyi açtı. Yemeğe ilgisiz gözlerle baktı, makarnadan biraz atıştırmaya koyuldu. Kelepçelerle yemek güçtü. Silah diye kullanmasından korktukları için ona çatal bıçak vermiyor-

lardı. Kaşıkla yemek zorundaydı. İsteksiz, küçük lokmalar alıyor, ağır ağır çiğniyordu. Kahve iyiydi ama. İçine bir sıcaklık yayıldı. Yalancı bir iyilik duygusu hissetti. Bu duygu kısa ömürlü oldu. Bir anda uçup gitti.

Hardy kahvesini bitirip fincanı tepsiye bıraktı, sonra kaşığıyla makarnaları ufak ufak bölmeye koyuldu.

Cassidy garsonun yerine dönmesini bekledi, koridora sapıp yürüdü. Hardy'nin kamarasının kapısında bekleyen nöbetçiye başıyla selâm verip çalışma odasına girdi, kahvesini aldı, en köşedeki masaya oturdu. Oturduğu yerden koridoru görebiliyor, ama gelip geçenler kolay kolay onu göremiyordu. Kahvesini yudumlayarak beklemeye başladı.

Hardy makarnanın salçası içinden çıkan buruşuk nota bakıyordu. Önce kaşığıyla çekti, üstündeki yağları sildi, dikkatle katlarını açtı. Peçete parçasının temiz kalan orta yerindeki eğri büğrü yazıları okudu.

10 ARALIK 1944'de SU BOŞALTMA YOK — SENİ GÖRMELİYİM — KARIŞIKLIK YARAT — CASSIDY.

Hardy nota baktı, baktı, neden sonra anlamaya başladı. Su boşaltma deneyi... elbette. Bu işi başarabilmiş olması bile, *Candlefish*'in gidişine etki yapılabileceğini gösteriyordu.

Mademki bir keresinde gemiyi gafil avlayabilmişti, neden bunu ikinci bir kere yapamasındı?

Birden kendini çok iyi hissetti. Yeniden doğmuş gibi oldu. Kâğıt peçete parçasını buruşturup avucunda sıktı, şiltesinin altına sakladı. Ne olur olmaz. İçinden bir coşku yükseldi... belki de hâlâ bir şansları vardı.

Cassidy gerginleşip eğildi. Koridora baktı. Nöbetçi ona doğru dönmüştü...

Hadi bee, hadi bee... Ne bekliyordu bu Hardy hâlâ?

Gürültü pek hafiften başladı. Bir kıpırtı, bir seslenme, derken Hardy zincirin açılması için avaz avaz bağırmaya başladı.

«Çabuk olun diyorum size! Helâya gitmeliyim-»

Nöbetçi içeriye daldığında Hardy'nin yüzündeki ıstıraplı ifadeyi gördü.

«Tavanı yıkana kadar bağırmak şart mı, bayım?» diye sordu.

«Sen bir dakika daha oyalanırsan olanları görürsün. Çabuk ol!» Zincirlerini havaya kaldırdı. «Çıkar şunları!»

Nöbetçi, «Çıkaramam,» dedi.

Cassidy açık duran kapıdan içeriye giriyordu.

Hardy, «Nasıl çıkaramazsın!» diye hırladı.

«Bates'den anahtarı almalıyım.»

«Yola koyul öyleyse... Dişimi sıkmaktan ağzımda diş kalmayacak!»

Cassidy nöbetçinin kulağına fısıldayarak: «Ben ona bakarım, evlât,» dedi.

Nöbetçi kararsız bir hareketle kıpırdadı, sonra başını salladı, odadan çıktı.

Hardy zincirlerini indirip Cassidy'ye baktı, onun gözlerini aradı.

«O su boşaltma deneyi hazır planı bozmuş oldu Hopalong.»

«Hı-hıı.»

«On aralıkta öyle şey olmamıştı. Gemiyi gafil avladım.»

Cassidy başını iki yana salladı. «Uzun sürmedi ama. Hasar kendi kendini onardı.» Hardy gözlerini kırpıştırdı. Pek anlayamamıştı. Cassidy tekrarladı. «Kendi kendini onardı. Hem hepsi bu kadar da değil. Yağlama tankından çıkan boruyu kesmeye çalıştım. Gözümün önünde tekrar birleşip kaynadı. İyi bir atılımdı ama, ters düştü.»

Hardy'nin omuzları sarkıverdi.

«Bir konuda haklısın. Kaptan konusunda. 3 Aralıktan beri seyir defterini Billy G. Basquine diye imzalıyor.»

Hardy doğrulup oturmaya çalıştı. «Byrnes'in öldüğü gün o.» dedi.

Cassidy başını salladı. «Ona ne dersin peki? 1944 de kaptanınızı kaybetmemiştiniz. Bu sefer nasıl oldu öyleyse?»

Hardy düşüncelerini bir araya oturtmaya çalıştı, sonra birden anladı. Durumlarının ne derece umutsuz olduğunu ortaya koyan iğrenç bir şeydi bu. «Nedenini biliyorum,» dedi. «Ama nasıl olduğunu tam bilemem. Byrnes sağlam bir bağlantı sayılmazdı. Her an bizi gerisin geri Pearl'e döndürmeye hazırdı. Oysa denizaltı bunu istemiyordu. Hem zaten...» Durakladı. Ne diyeceğini tam kararlaştırmamıştı. «Biz yola seksen beş kişilik bir müretteba tla çıktık. 1944'deki sayıdan bir fazla. Denizaltı bir taşla iki kuş vurmuş oldu. Hem Byrnes'den kurtulup işi Frank'ın ele almasını sağladı, hem de sayıyı tutturdu. Frank'ı yönetmenin daha kolay olacağını hissetmiş olmalı.»

Cassidy, «Belki Frank'ı idare edebilir ama. Basquine?...» diye mırıldandı.

«Ne demek istiyorsun?»

«Artık karşımızda Ed Frank yok. Basquine var. Onu kim kontrol altına alabilir? Sana söylemiştim. Onu Mare adasına geldiği günden beri tanırım. O zaman bile deli olduğuna inanmıştım. Hele şimdi...»

Hardy bu düşünceyi sindirmeye çalıştı. Bu olayları kim, ya da ne yönetiyordu? Denizaltı mı? Ed Frank mı? Basquine ve ötekilerin hayalleri mi...

«Tanrım!» diye bağırdı. Birden anlayıvermişti. «Hepsi bir arada! Bütün koşullar birleşiyor. *Candlefish* esas kimliğine geçti. Bir silah gibi hareket ediyor!»

Cassidy'nin yüzünde anlama ifadesi yoktu.

«Kendi ağzından duydum. Mürettebat ve gemi, biz birlikte bir silah oluşturuyoruz, demişti! Bu denizaltı kendi kendine bunca işi başaramaz. Basquine'e ihtiyacı

var. Onun da denizaltıya! Eğer denizaltıyı onun elinden alabilirsek...»

Susup Cassidy'nin yüzüne baktı. Orada bir tepki aradı. «Beni buradan kurtarmak zorundasın. Onu hâlâ durdurabiliriz. Ama burada zincirliyken hiçbir halt ede...»

Hoparlörün sesi onun sözünü kesti.

«Kaptan konuşuyor...»

Gerginleşip beklediler. Havalandırmanın uğultusu amma da güçlenmişti şu sıra.

Kaptan torpil rampalarının yanında duruyordu. Bir elini yeşilli sarılı torpillerden birine dayamış, ötekini telefona uzatmıştı. Çevresinde yorgun yüzlü tayfalar vardı.

Bize bir daha saldırmış bulunuyorlar. Manyetik Hava Dedektörleriyle. Radyoya göre bir kere daha battığımızı duyuruyorlarmış...» Gülümsedi. Çevresindekiler de bu gülümsemeye katıldılar. «Bence bu durumdan yararlanmalıyız. Size de öyle gelmiyor mu?»

Cevap çıkmadı ama, herkesin moralinin daha bir yükseldiği belliydi.

«Son günlerde av pek iyi gitmedi. Bu gidişi değiştirmek istiyorum. Artık onların karşımıza çıkmasını bekleyecek değiliz, baylar! Onları tam bulundukları, yaşadıkları yerde avlayacağız. Kendi yuvalarında. Bu gece rotamızı değiştirip Tokyo körfezine yöneleceğiz.»

Susup başını sallayarak çevresindeki yüzlere baktı. Önce bir alkış koptu, sonra ikincisi katıldı.

«Orada güneşin altında yüzen veya uçan her şeye ateş edeceğiz.»

Hardy şaşalamıştı. «Allah kahretsin!» diye mırıldandı.

Cassidy ise gülümsüyordu. Hardy'nin yanağına dokundu. «Hey, kancadan kurtulduk artık! Bu herif 30 derece enlemine gitmiyor. İşimiz iş!»

«Çok iş! Ne olacağını göremiyor musun?»

«Hiçbir şey olacağı yok. Yalnızca bu planı bozacak, o kadar.»

«Hem de nasıl! Zamanı değiştirecek! 1944'den çıkıp 1974'e girerek!»

«Hâlâ anlayamı...»

Hardy kaşlarını çatıp ona baktı. «Bu denizaltı hiçbir zaman Tokyo körfezine ulaşmamıştı,» dedi. «Batmıştı. Bu gece saat 21.30'da eski seferin yeniden yaşanması sona erecek. Artık hiçbir şeyi canlandıracak değiliz. Her şey taptaze olacak!» Sustu, sonra alçak sesle ekledi. «*Candlefish*'in 1974 yılında Tokyo körfezine saldırmasının sonuçlarını düşünebiliyor musun?»

Cassidy'nin rengi attı.

«Silâhlı bir denizaltı, hiçbir şeyden haberi olmayan bir limana apansız saldırıyor! Bir felâket demektir bu!»

«Pekâlâ.» Cassidy kapıya yürüyüp nöbetçinin gelip gelmediğini kontrol etti, sonra tekrar yatağın başına döndü. «Nasıl oluyor da planı o bozabiliyor, biz bozamıyoruz?»

«Biz plana karşı çıkıyorduk.»

Cassidy çaresizlik içinde, «Peki şimdi ne yapacağız?» diye sordu.

«Taktik değiştireceğiz. Bu denizaltıyı zorla bile olsa 30 derece enlemine götüreceğiz.»

«Oraya ha?» Cassidy, Hardy'nin acı bakışını kendi acı bakışıyla cevapladı. «Ve batacağız, öyle mi?»

«Ya öyle, ya da bir sürü suçsuz insanın ölmesini göze alacağız.»

«Bu gemide de bir sürü suçsuz insan var.»

«Onlar için elimden bir şey gelmez.» Hardy dişlerini sıkmış, arasından tıslayarak konuşuyordu.

«Nasıl yapacağız peki? Ona lütfen Tokyo körfezine gitme, rotadan sapma diye yalvaracak mıyız?»

«*Sen beni buradan kurtar.*»

«Başınızı mı ağrıtıyor, Şef?»

Cassidy arkasını döndü. Nöbetçi elinde bir anahtar destesiyle kapıdan girmişti.

«Yoo, suyuna gidip oyalamaya çalışıyordum.» Hardy'ye yan yan baktı. Bakışı çok acıydı. «O anahtarları

fazla uzağa koyma bence. Öyle zırvalıyor ki, sık sık helâya taşınmaya başlarsa şaşmam. Bence...» Bu sefer Hardy'ye dosdoğru baktı. «Tam raporlu kaçık bu adam. Bir manyak.» Hardy yaşlı şefin bu sözleri inanarak söylediğinden kuşku duyuyordu.

Nöbetçi Hardy'nin zincirlerini açtı, ama kelepçelerini bileklerinde bıraktı.

Hardy kapıya doğru yürütülürken dönüp Cassidy'ye baktığında midesinde bir yumru hissetti. Şef onu kandırmış mıydı yoksa? Bu kadar suyuna gitmesi her şeyi öğrenip kaptana rapor etmek için miydi?

Akşam saat 20.00'de Pasifiğin buz gibi yüzüne yükseldiler. Parlak bir ay, güverteleri ışığa boğuyordu. Denizaltı, ışıklı bir hayalet gibi pırıl pırıl parlamaktaydı. Güverte nöbetçileri dizellerin sesiyle uyuşmuş durumda, sarsak sarsak yukarıya çıktılar.

Kaptan torpil veri kompüterinin başında duruyordu. Motorların sesini benliğine sindiriyor, kendi denizaltısının gücünü kendi kişiliğine içiriyordu.

Hava basıncının değişmesi Hardy'yi o buz gibi dalgınlığından uyandırdı. Zihni uyuşmuş gibiydi. Büyük bir çabayla düşünmeye, kafasındaki örümcek ağlarını açmaya çalıştı. Hâlâ kaptanı nasıl durdurabileceğini düşünüyordu. Zamanı düşünmek aklına bile gelmiyordu. Ancak o anda kafasında bir ışık yandı.

20.00.

Altmış dakika. Umudunu kaybetmeye başladı. Bir şey yapabilmek için kendisine kalan süre otuz dakikayı aşmıyordu. Cassidy nerelerdeydi? Neredeyse geç kalmış olacaklardı.

Cassidy'nin yardımı olmaksızın kapıya bile varamazdı. Oysa ne yapıp yapıp kontrol odasına varması gereki-

yordu. Oradaki tabanca dolabını açıp bir 45'likle birkaç el bombası alması kaptan kulesine çıkıp orada...

Planı kafasında şekillenmeye başlamıştı. Ama her şey zamana bağlıydı. O da her geçen an eksiliyordu. Cassidy... Tanrı aşkına! İnanmadı bana. Motor bölümüne gitti, orada sevgili makinelerinin arasına saklanıp unutmaya çalışıyor. Walinsky'nin pipolarını cilâlayıp oturuyor. Olayları görmezlikten geliyor. Çok ihtiyar! Ölmek istiyor.

Cassidy, lütfen!

Gümleme sesi onu yerinden sıçrattı. Tam yanıbaşından geliyordu ses. Arkasından bir çuval patatesin yere düşmesi gibi bir gürültü oldu, kapı kapandı... Ayak sesleri...

Bir el uzanıp yatağın çevresindeki perdeyi açtı. Karşısında Hopalong Cassidy duruyordu. Bir elinde koca makas, öbüründe anahtar destesiyle. Tam arkasında nöbetçi yerde yatmaktaydı. Hardy'nin gözleri şükran dolu bir ifadeyle Cassidy'nin ciddî, kararlı yüzüne baktı.

«Tamam, Profesör. Şimdi ne yapıyoruz?»

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

11 Aralık

HARDY İLE CASSIDY kamara kapısının eşiğinde duruyorlardı. Cassidy'nin elinde, tek silâhları olan makas vardı. Hardy ona dönüp alçak sesle fısıldadı. «Kontrol odasındaki silâh dolabını ele geçireceğiz.»

«Kim geçirecek?»

«Sen. Anahtarı alıp dolabı açacaksın. Bir kırk beşlikle iki el bombası alacak ve beni çağıracaksın.»

«Seni mi çağıracağım? Herifler üstüme saldırırken mi?»

«Kırk beşliği kullan.»

«Kimseye ateş etmem ben!»

«İyi. Yalnız onlar bunu bilmesin. Bombalardan birini bana verirsin. Ben kaptan kulesini tutarım. Sen bu arada elektronik cihazın demo şarjını kurarsın.»

«Neyi?»

«Öff, Cassidy... bu gemiyi kendim yaptım dememiş miydin?»

«Elektronikle ilgim yok. O kısmı Faber yapmıştı.»

Hardy ona hırsla baktı. «Bütün elektronik kilitlerde kendi kendini yok etme mekanizması var. Devreleri kesen, üstü kırmızı sarı çizgili biçimde boyanmış anahtarlar. Görmemene imkân yok. Onları aşağıya doğru çektiğin anda şarjı kurmuş oluyorsun.»

«Kaç tane?»

«Bir radar, iki de sonar.»

«Ama o zaman bu denizaltı çalışmaz duruma gelir!»

«Tamam, istediğimiz de o.»

Cassidy Hardy'nin omuzuna yapıştı. Gözlerinde korku vardı.

«Ya tayfa ne olacak?»

«Onları çıkaracağız. Ama çıkarabilmemiz için çok büyük bir korku şart.»

«Sise giriyoruz, Kaptan.»

Kaptan köprüden gelen bu raporu dinledi, duyduğunu belirtti, sonra Dorriss'e döndü. Dorriss önüne haritayı yaymış bakıyordu.

«Sis,» diye tekrarladı kaptan. Yüzüne dalgın bir mutluluk ifadesi geldi. Sanki eski bir dostuyla karşılaşmış gibi.

«Rota?» diye dümenciye seslendi.

«Üç-beş-sekiz Kaptan.»

«Tamam. Bay Bates, işaretleyin.»

Dorriss haritaya eğildi. Rota 358. Bu yolda ilerlerlerse üç gün sonra Kuriller'e varacaklardı. Ama öyle olmayacaktı. Dorriss haritaya bulundukları yerden ayrılan bir de kırmızı çizgi çizmişti. Bu çizgi 30 derece enlemi, 146 doğu boylamı noktasından ayrılmaktaydı.

Bunun yanına: 11 Aralık 21.00 diye not koydu.

Kırmızı kalemi cebine soktu, haritayı katladı, dolaba kaldırdı. Dolabı kapatıp cebinde anahtarı arayıp da bulamayınca bir küfür savurdu.

Tabiî! Anahtarı o nöbetçiye vermişti. Hardy'nin zincirini açıp tuvalete götürebilsin diye. Sersem herif geri getirmeyi unutmuştu. Dorriss kaptana döndü, «Hemen geliyorum,» dedi, acele adımlarla merdivenleri inmeye başladı.

Kaptan merdivene asılıp kendini köprüye doğru çekti. Soğuk, sisli güverteye çıktığı zaman gözlerini kısıp çevresine bakmaya başladı.

Nöbetçiye: «Sis demiştin sanıyordum,» dedi.

«Özür dilerim efendim. Duvar demem gerekirdi aslında.»

Çok yoğundu. Feci şekilde yoğundu. Kaptanın ömründe gördüğü en yoğun sisti. Ama ziyanı yoktu. Nereye gitmekte olduğunu gözüyle görmesi gerekmiyordu. Yapacağı rota değişikliği yalnızca yere ve zamana bağlıydı. Son ana kadar her rizikoyu göze alabilirdi. Alacaktı da. İçini bir savaş coşkusu kapladı. Ama zaten şu anda da savaşta değiller miydi? Hem vaktini öyle iyi ayarlamıştı ki... saniyesine kadar. Saatına baktı.

21.08.

Dorris subaylar bölümüne inip duraladı. Bir gariplik sezmişti. Bir dengesizlik. Arkasından gelen bir sıcaklık. Hemen döndü. Haklı çıkmıştı işte. Karşısında iki adam duruyordu. Gözleri iri iri açılmış, heyecan içinde iki adam. Hardy ve Cassidy. Kapının iki yanına sığınmış durumda. Hardy serbestti. Ne zinciri ne de kelepçesi. Dorriss anahtarlarının neden kendisine geri verilmediğini o anda anladı.

Gösterdiği tepki, kayıtsız şartsız emre uymaya alışmış bir adamın tepkisiydi. İki elini beline dayayıp konuştu. «İsyan bu, Bay Hardy, isyan!... Ve sabotaj! Raporda bu kelimeler çok yakışıksız duracak.»

«Öyle mi?»

«Her ikinizi birden ömrünüz boyunca içeriye tıktırabilirim. Onun için...»

Cassidy bir adım öne çıktı. «Özür dilerim efendim, ama bir randevuya geç kaldık...»

Cümlesini bitirmeden elindeki makasın sapı harekete geçti. Yukardan aşağı, Dorriss'in alnına küt diye indi. İkinci Kaptan sendeledi, başından kanlar boşalırken yere yıkıldı.

Cassidy, «O kapıya dikkat et,» dedi, sonra makası

atıp Dorriss'i iki koltuğundan yakaladı, kamaraya sürükledi. Uzun süre dönmedi.

Hardy onu bekliyordu. Sırtını kapının arkasına yaslamıştı. Bu Cassidy neden işi uzatıyordu. Tanrı aşkına... o sersemi ayıltmaya mı çalışıyordu yoksa?

Bir hareket.

Arka kapıdan birkaç kişi geçiyordu. Herhalde kahve almaya gidiyorlardı.

Duvardaki saata baktı. 21.11. Tanrım, dört dakika kaldı, diye düşündü. Dört dakika sonra kaptan...

Birisinin kolunu çekmesi üzerine sıçrayarak döndü. Karşısında Basquine'in ya da Bates'in hayaletini görmeye bile hazırdı. Ama Cassidy'yi gördü.

«Hadi, gidelim,» dedi şef.

Saat tam 21.12'de Hopalong Cassidy kontrol odasının kapısından girdi. Makası elindeydi. Oradaki beş kişiye bakıp onları gözüyle şöyle bir tarttı. Dolaba en yakın duran Roybell'di. Stigwood harita masasının başındaydı. Seyir defterine kurşunkalemle bir şeyler yazıyordu. İki yardımcı, levhaların düğme ve valflarının başındaydılar. Scopes da radar başında tabiî.

İlk önce ne yapmalıydı?

Demo şarjları mı? Üç devre kesici. Alet paneline baktı, sarılı kırmızılı anahtarları aradı. Sonra sonar anahtarını gördü. Oraya varmak için geçeceği yol açıktı. Yanından geçerken elini uzatıp çıt diye...

Stigwood'a gülümsedi, karşı tarafa, sonra doğru ilerledi. Makas sol elinde, omuz hizasında tutuyordu. Sağ elini kaldırıp esnedi, sonarın anahtarını çıt diye aşağıya çekti.

Scopes'un yanından yıldırım gibi geçti, silâh dolabının yanına vardı.

Allah kahretsin...

Anahtar. Anahtar periskop şaftının yanındaki harita masasının üstünde tahta kutudaydı.. İçini bir panik kap-

ladı. Stigwood'a bir daha sırıttı. Bunun ödülü olarak adam ona salak salak baktı. Kutuyu açarken bile. Cassidy hangi anahtarı alacağını çok iyi biliyordu. Kırmızı anahtar. Üstü beyaz yazılı. Hemen kapıp silah dolabına yöneldi. Stigwood'un bakışlarını üstünde hissediyordu. Normal bir merak. Çok geç kaldın, piçoğlu piç, diye düşündü.

Cassidy anahtarı kilide soktu, Stigwood kendini toparlayıp, «Hey» diye seslenene kadar açtı. Hemen içerden bir kırk beşlik tabanca kaptı, Stigwood'a doğrulttu. «Hey' leri kendine sakla.» Bu sırada öteki eliyle dolaptan iki el bombası aldı. Tabancanın namlusunu hepsinin üstünde gezdiriyordu.

«Tamam şimdi,» diye tıslad. El bombasının birinin pimini dişlerine kıstırıp tutarak Scopes'a «Orayı boşalt bakalım,» dedi.

Scopes yerinden kalkıp Stigwood'un yanına geçti. Arkalarındaki kapıdan Jack Hardy'nin girdiğini ikisi de görmediler.

Cassidy! «İyi» dedi. Sonarın üstündeki paneli gösterdi: «Demo şarjları sonar için tamam. On dakika sonra patlıyor.»

Hardy, Stigwood'la Scopes'un yanından geçti. Hepsi ona baktılar. Ne olup bitiğini ancak anlayabilmişlerdi. Roybell, Hardy'yi durdurmak için harekete geçti. Cassidy tabancayı kaldırıp ona, «Yapma,» diye komut verdi. Roybell geri sıçradı. Hardy radar yerine yürüdü, iki anahtarı aşağıya çekti. Cassidy'den ikinci bombayı aldı, merdivenden yukarıya, kaptan kulesine tırmandı.

İlk dönüp onu gören Adler oldu. Daha doğrusu yüzüne doğru uzatılan bombayı gördü. Ağzı açıldı.

«Sen odanda tutuklu değil miydin?» diye sordu.

«Artık değilim. Sen mevkiimizi söyle.»

Adler, Hardy'nin ayağının burnunu sırtında hissetti. Göstergeyi okumak üzere ilerledi. Titrek bir sesle: «Enlem 30 derece 19 dakika kuzey, boylam 146 derece 88 dakika doğu.»

«Ya rota?»

«358.» Bunu söyleyen dümenciydi.

«İyi. Siz bu rotada devam edin.»

Kaptanın dürbünü sise alışkındı. Görünmeyen ufuk çizgisi üstünde dolaşıp duruyordu. Kaptanın içine ilk kararsızlık duygusu geldi. Bu kadar yoğun bir siste göz neye yarardı? Dalgaların denizaltıya çarparak çıkardığı sesi dinledi. Bir kere daha saatına baktı.

21.15.

Kaptan dönüp açık duran delikten aşağıya bağırdı. «Üçte bire yavaşlayın. Rotayı iki-beş-üçe getirin!»

İçinden bir heyecan kabardı.

Aşağıdan emre uyulduğuna dair onay gelmesini bekliyordu. Gelmedi. Dümencinin deminki seslenişi duymamış olmasına imkân yoktu. Bir terslik olmalıydı. Delikten baktı. Merdivenin dibinde Jack Hardy'nin suratı kendisine bakıyordu.

21.15.

Üzerinden geçmekte oldukları jeomanyetik alanın ilk etkisini 21.32'de hissedeceklerdi. Hardy'nin kaptanı daha birkaç dakika oyalaması gerekiyordu.

Kaptan delikten içeriye girdi, merdiveni indi. Arkasını döndüğünde el bombasını gördü.

Hardy, «Bir şey söyleme,» diye komut verdi. «Tek kelimeni duymak istemiyorum.»

«Neden? Ne yapacaksın? Pimi mi çekeceksin?»

Hardy bombayı havaya kaldırdı.

Kaptan, «Tabiî çekeceksin,» diye alay etti. «Tam buradakilerin hepsini mahvetmeyi göze alabilecek tipsin! Öyle değil mi? İşte sen öyle bir manyaksın, Hardy. İnsan hayatının senin için hiç önemi yok. Tek her şey senin o çılgın fikirlerine uysun. Kimi kandırdın sana yardım etmesi için? Hangi enayiye yutturdun o inanılmaz martavallarını? *Kim seni serbest bıraktı?*» Gürlüyordu.

«Ben bıraktım.»

Kaptan merdivenden aşağıya, kontrol odasına doğru

baktı. Orada Hopalong Cassidy duruyordu. Elinde 45'lik bir tabancayla. Oradaki görevlilere nişan almaktaydı.

«Onun lafını dinledin, ha? Walinsky, sen ahmağın birisin!»

«Ben Walinsky değilim! Cassidy'yim! Hopalong Cassidy!»

Kaptan güldü, parmağını Hardy'ye uzattı. «Ya bu kim? Teksas aslanı mı? İkiniz de çıldırmışsınız.»

«Elini o düğmelerden çek.» Hardy alçak sesle emrediyordu. Kaptanın eli o sıra yine telefonun düğmelerine uzanmaktaydı. Hemen geri çekildi. «Bizi kimsenin dinlemesine gerek yok,» dedi Hardy. Kaptanı enterkomdan uzaklaştırdı, dümencinin yanına doğru yürüttü. Adler de köşeye çekilmişti.

«Şimdi sana delilerin ne yapmak istediklerini söyleyeyim, kaptan. Hem radarın hem de sonarın demo şarjlarını kurduk. Radarın ve sonarın olmadan asla Tokyo körfezine gidemez, girişteki telleri ve mayınları geçemezsiniz. Geçebilir misin? Soruyorum sana, geçebilir misin?»

Kaptan başını sallayarak bu sözü kabulleninceye kadar bekledi. «Şimdi, Cassidy'ye o kurguları boşalttırabilirim. Ama bir şartla. Bu rotayla yolumuza devam edeceğiz. Üç-beş-sekizle. 13 dakika böyle gideceğiz. Ondan sonra ne yapacağın bana vız gelir, zaten önemi de yok. Ya ben haklı çıkacağım, ya da sen beni denize fırlatıp atacaksın. Ama şimdilik bu rotada kalmak zorundasın!»

Kaptanın yüzü mosmor olmuştu. «Neden?» diye haykırırken nerdeyse boğuluyordu.

«Çünkü bu geminin Tokyo körfezine gitmesine izin verirsem, ömrünün en büyük sürpriziyle karşı karşıya geleceksin...»

«HARDY!!» Kaptan bağırıyordu.

Hardy bütün vücudunun bu çığlığın titreşimiyle sarsıldığını hissetti. Kaptan bir adım öne çıktı. Hardy'nin gırtlağına çıplak elleriyle sarılacakmış gibi davranıyordu.

Hardy'nin eli bir refleks hareketiyle yükseldi, el bombası kaptanın çenesine değdi. Kaptan geriledi, sonra dümenciye kükredi:

«Doksan derece sola! İki-beş-üç rotasına geç. Çabuk!»

Dümenci kararsızdı. Kaptan bağırdı. «Bu bir emirdir!»

Dümenci titreyen parmağını Hardy'ye doğru uzattı, «Bu da bir bombadır!»

«Rotanda kal!» Bu sefer bağıran Hardy'ydi. Kontrolu ancak bu şekilde elinde tutabileceğine karar vermişti. Kaptanın hırsına ve tonuna denk bir düzey tutturmakla: «Kaptan,» dedi. «Beş dakika sonra gemin parçalanmaya başlayacak!»

Kaptan ona anlamayan bakışlarla baktı.

«Bunu önleyebileceğini mi sanmıştın? Dönüp kaçmayı bir dene bakalım. Olamaz. Kesinlikle aynı sonuca varacağız. Anlamıyor musun? Bu da aynı planın bir parçası!»

«Plan mı? Delisin sen... plan falan yok! Bu gemiyi ben yönetiyorum!»

Hardy son kozunu oynamak üzere dikleşti. «O halde neden rota değiştirmek için bu kadar kararlısın?»

«Ben... ben...!» Kaptanın aklı karışmıştı.

«Yakaladık onu!»

Aşağıdan bir kapışmanın sesleri geliyordu. Boğuk bir patlama sesi duyuldu. Hardy yerinden sıçradı. Korkmuştu. Neydi o? Tabanca sesi mi?...

Cassidy'nin tabancası.

Deliğin başına koştu, kaptana arkasını dönüp aşağıya baktı. Roybell'le Scopes, Cassidy'yi iki yanından yakalamışlardı.

Roybell tabancayı almak üzere eğildiğinde ötekilere, «O kurguları boşaltın,» diye haykırdı.

Geç kalmışlardı. Patlamanın sesi onun bu komutunu bastırdı. Patlama Sonar'dan geliyordu. Cassidy'nin ilk kurduğu sistemden. Kısa ve kesin bir patlamaydı ama.

peşinden de levhadaki parçaların ortalara saçılmasından çıkan sesler izledi.

Roybell ve ötekiler sarsıntının etkisiyle yuvarlandılar. Cassidy elinde tabancasıyla tekrar doğruldu.

Hardy elindeki bombanın pimini çekti, sapı parmağıyla bastırarak hemen patlamamasını sağladı.

«Vazgeç, Bay Hardy. Kaybettin.»

Kaptanın sesine yeni baştan güven gelmişti.

«Kontrol odası sağlam efendim.» Bu da Stigwood'du. Sesi enterkomdan geliyordu.

Kaptan, «Hasar?» diye kükredi.

«Sonar öldü efendim. Kimse yaralanmadı. Tayfayı uyaralım mı?»

«Evet!»

Stigwood'un sesi geminin bütün bölümlerine seslendi. «Dikkat, dikkat. Burası Kontrol. Demo şarjlarında bir kaza oldu. Yalnızca alet hasarı, gemimiz hâlâ sağlamdır.»

Stigwood telefonu kapattı, yukarıya seslendi. «Onlara isyanı da haber vereyim mi efendim?» Sesi sakindi.

«Gerekli olacağını sanmıyorum, Stanhill.» Kaptan da soğukkanlılığını gerisingeri kazanmıştı. Hardy'ye o bombayı patlatması için meydan okuyordu. «Gerçekten artık bitti, Bay Hardy. Stanhill'e rotayı değiştirtebilirim. Acil durum dümeninden. Neden akıllıca davranıp bombayı denize atmıyorsunuz? Sizi kaybetmek istemem.»

Hardy saata baktı.

21.30.

«Yap öyleyse,» dedi.

«Ne?»

«Emir ver de Stigwood, ya da Stanhill rotanı değiştirsin. İstersen bu dümenden kendin yap. Geç kaldığını sen de anlayacaksın.» Durmadan konuşuyor, vakit kazanmaya çalışıyordu. Gerçekten deliymiş gibi, söylenip duruyordu. Tek onları bu rotada iki dakika daha tutabilmek için. Bir yandan söylenirken içinden dualar ediyordu.

Kaptan dümenciye döndü.

«Rota iki-beş-üç. Hemen.»

«Başüstüne efendim.» Dümene yapışıp çevirmeye çalıştı... hiçbir şey olmadı.

Yerinden bile kıpırdamıyordu dümen.

Adam doğruldu. «Kaptan, cevap vermiyor.»

Bir anlık garip, ürkütücü bir sessizlik oldu. Kaptanın gözkapakları titredi, Hardy'nin kasları gerginleşti.

Kaptan dümene kendisi sarıldı. Kıpırdatamadı. Hemen geri dönüp telefondaki kontrol düğmesine bastı. «Yedek dümen, Stanhill. Sola çevir. İki-beş-üçe gel.»

«Başüstüne efendim.»

Stigwood yedek dümene yapıştı, bir süre cebelleşti. Hiç. Donmuş gibiydi yedek dümen.

«Yedeğin kontrolü sıkışmış, kaptan. Cevap vermiyor!»

Kaptan telefonu ve motor telgrafı aynı anda açtı. «Geri basın!» diye haykırıp MB'ye de aynı emri yazdırdı.

Birkaç saniye beklediler. Derken aşağıdan çekingen bir sesle rapor geldi. «Kaptan, manevradan bildiriyorlar. Motor düğmeleri cevap vermiyor.»

Hardy'nin ağzından istemeyerek bir kahkaha fırladı. Haklı çıkmıştı. «Artık iş sizin elinizde değil, Bay *Basquine!* Sizin emrinizden çıktı. *Candlefish* kendi başına buyruk! 30 derece 49 dakika kuzey enlemine doğru, üç-beş-sekiz rotasıyla gidiyor. Oraya vardığı zaman yok olacak... Siz ve gemide bulunan diğer insanlar da onunla birlikte yok olacaksınız!»

Bu sefer haykırma sırası kaptana gelmişti. «Elini oradan çek!»

Hardy'nin parmakları enterkom düğmesine basılıydı. Her konuşulan sözü bütün tayfaya ulaştırıyordu.

Kaptan Hardy'nin öbür elindeki bombaya doğru atılırken, ilk sarsıntı gemiyi titretti.

Bütün kaptan kulesi sallandı. Orada bulunan dört kişi yıkıldılar.

Peş peşe birtakım anlaşılmaz titreşimler denizaltıyı sağa sola sallamaya başladı.

Kaptanın gözleri Hardy'ninkilerle kenetlendi. «Pekâlâ, piçoğlu piç!» diye bağırdı. «Bu tekneyi senin o lânet olası 30 derece enleminin içinden geçireceğim, ama yine de Tokyo körfezine götüreceğim!»

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

11 Aralık

21.32.

HARDY merdivene tek eliyle tutunarak köprüye çıktı. Öbür eli bombayı sımsıkı tutuyordu. Yukarıya vardığında çevreyi saran gri, yoğun sisi gördü. Buluttan bir duvar her şeyi örtüyordu.

Ayağının altındaki taban durmadan sarsılmaktaydı. Nöbetçiler düşmemek için önlerindeki demirlere sarılmışlardı. Üsteğmen Danby, denizaltı çılgınca öne doğru eğilirken kötü bir küfür savurdu.

Hardy vücudunu arkaya doğru esnetip elindeki bombayı denize, mümkün olduğu kadar uzağa fırlattı. Bir iki saniye sonra bombanın suya düşme sesini duydu. Arkasını dönüp merdivenlerden kaptan kulesine indi.

Kaptan dümenciyi bir kenara savurmuş, dümeni kendi devralmıştı ama bu da hiçbir işe yaramamıştı.

Anlaşılmaz güç denizaltıyı bir sağa bir sola yatırıyordu. Kontrol odasının duvar saatında bir şangırtı oldu, cam bin parçaya bölünüp saçıldı. Stigwood harita masasının başına ilerleyebildi, masanın üstündeki levhada bulunan kontrol düğmelerine uzandı.

Elini uzatmasıyla, bağırarak geri çekmesi bir oldu. Ateş kesilmişti düğmeler.

Roybell endikatörün başına varabilmişti. Yüzü bir-

den dehşetle şaşkınlık karışımı bir ifadeye büründü. «Tanrım! Yirmi bir deniz mili yapıyor!» diye bağırdı.

Danby yukarda parmaklıklara sarılmış, burnun suya dalıp çıkmasıyla sıçrayan sulardan korunmaya çalışıyordu. Yüzey hızının tavanına çıkmışlardı. Ama neden? Kimse emir vermemişti... Bu sisin içinde böyle kudurmuş boğa gibi koşmak...

Sarsıntılar uzun ve sinsi titreşimlere dönüşmeye başlamıştı. Denizaltının bir iskele, bir sancak tarafı yükseliyordu. Bir ara havaya kalkar gibi oldu. Güm diye denizin üstüne düşüp dalgaları sislere doğru savurdu.

Işıklar birden sönüverdi. Havalandırma sustu. Kaptan yedek enerjiyi istedi, kırmızı savaş ışıkları yandı. Ama aradan birkaç saniye geçer geçmez kırmızı ışıklar da bir yanıp bir sönmeye başladı.

Kaptan telefona sarılıp manevra odasına seslendi.

«Hızımız ne görünüyor orada?»

«Tavan hız, kaptan.»

«Üçte bire yavaşlayın!»

Subayların en yüksek rütbelisi uzanıp motor telgrafının kolunu geri çekmeye çalıştı. Hiç kıpırdatamadı. Panel levyelerini denedi, hiçbir cevap vermedi. Çaresiz mikrofona uzandı.

«Kaptan, hiçbiri cevap vermiyor.»

Tekrar MB'ye döndü. Zil bile çalmıyordu.

«Kaptan, son hız ileri durumunda tıkılıp kaldık.»

Ön motor bölümünde Googles'la Brownhaver göstergeleri, düğmeleri kontrol ediyorlardı. «Isınıyor!» diye bağırdı Googles.

Brownhaver'ın ayakları altından kaydı. Yerde yuvarlanıp gerisini bir numaralı motora çarptı.

Googles'ın dirseğinin dibinde duran makinist, «Sıçtık!» diye uludu. Adamın önündeki göstergeler deli gibi fırıl fırıl dönmeye başlamıştı.

O anda akıl durduracak bir sarsıntı oldu, burundan başlayıp arkaya doğru kaydı, her bölümü ayrı ayrı sars-

ı, adamları yere yıkıp torpil rampalarının arasına yuvarladı, üstlerine kırılan, saçılan alet parçalarını döktü. Her cisim bilardo topu gibi tabanın üstünde gidip geliyordu.

Kaptan periskop başındaydı. Hardy ona haykırdı. «Herkesi buradan çıkar! Gemiyi terket!»

Kaptan dönüp gözlerini ona dikti, öfkeyle. «Sen korkağın birisin Hardy!» dedi.

Hardy yukardaki delikten giren soğuğu ta iliklerinin içinde hissetti. Kaptanın üstüne atılıp onu omuzlarından tutarak sarstı. «Herkesi çıkar diyorum sana!»

Kaptanın eli savaş telefonuna uzandı: *«Savaş mevkiine! Herkes savaş mevkiine!»*

Denizaltı sağa sola sallanmasına ek olarak bir de öne arkaya eğilmeye başlamıştı. Duvarlardaki levhalardan parçalar fırlayıp fırlayıp yere düşüyordu. Ampuller patlayıp sönüyor, yerinden çıkıyor, ayar valfları sıçrayıp kendini yere atıyordu.

Kaptan kulesinin üstünde nöbetçiler kollarını bacaklarını parmaklıkların çevresine doluyor, okyanusun fırlayıp üstlerine saldırışına karşı koymaya çalışıyorlardı.

Kontrol odasında Stigwood bağırdı. «Saldırıya uğradık! Saldırıya uğradık!»

Scopes radarın düğmesini açtı. Radar tümüyle yerinden sarsıldı. Osciloskoplar ışıklandı, yeşil beneklerin aynı anda her yana koşuştuğu görüldü.

Roybell şaşkın bir sessizlik içinde parmağıyla önündeki Noel ağacı panosunu gösteriyordu. Bu pano denizaltının nabzı sayılırdı. Uyarıcı ışıklar göz kırpmaktaydı panoda. Kırmızılar yeşile, yeşiller kırmızıya dönüp duruyordu.

Demek artık teknenin su kapaklarının durumunu anlamalarına da olanak yoktu.

Cassidy valf kontrollerine doğru ilerlemeye çalıştı. Kontrol odasında çıldırmış gibi dönüp duran aletlere baktı.

Göreceğini görmüştü artık. Ön kapıya atıldı. Om-

zunun üstünden: «Can yeleklerini çıkarın!» diye haykırıyordu. Kapıdan geçip aynı çağrıyı avazı çıktığı kadar tekrarlayarak koridor boyunca koşmaya başladı. Hemen arkasından mikrofunun açılıp, «Gemiyi terk!» emrinin çınlayacağını umuyordu.

Kaptan titreşimlerin periskop şaftını da sarstığını hissetti. Vücudunu maden şafta yaslamış duruyordu. Bütün titreşime rağmen, yine de şafttan ayrılmaya yanaşmıyordu.

Jack Hardy onun yanıbaşına geldi. Bir eliyle merdiveni tutuyordu. Kesin bakışlarla kaptanın yüzüne baktı. Ondan bir şey bekliyor gibi bir hali vardı. Kaptan ise, yumruk yemiş gibiydi. Karşısındaki bu sakallı şeytan kendisini ringin köşesine kıstırmıştı sanki. Ekranın başından ayrıldı, Hardy'yi kenara savurdu, merdivene yapışıp yukarıya, sislerin içine doğru tırmandı.

Başını delikten yukarı uzattı. Şaşırmış gibiydi. Köprüyü tümüyle saran gri sislere baktı. Çatırdayan maden sesleri içini ürpertti. Nöbetçilerin çığlıkları da buna eklendi. Tekrar aşağı inmeye korkuyordu. Başını eğip baktı. Jack Hardy tam altında durmuş ona bakıyor, bekliyor, onun tüm umutsuzluğa düşmesini seyretmeye hazırlanıyordu.

«ALLAH BELANI VERSİN!» diye haykırdı. Bir hamlede kendini çekip yukarıya, köprünün üstüne çıktı.

Savaş telefonuna haykırırken, herkese savaş mevkilerine geçmelerini emrederken, ön anten kablolarında şimşekler çaktığını gördü. Kıvılcımlar sisi yırtıyor, parlak yeşilden çirkin bir kahverengiye dönüşüyor, çevredeki deniz parçasını ışıklandırıyordu. Bir kablodan ötekine sıçrayan bu ışıklar sonra yeni kablo boyunca köprüye doğru koşuyordu. Çevrelerindeki deniz insanı şaşırtacak kadar sakindi. Yalnızca denizaltıya değen kısım kuduruyordu. Birden bu sular çığrından çıktı, gövdenin üstüne saldırıp yanlarını yalamaya başladılar. Sanki dip-

ten çılgın bir el onları kudurtuyormuş gibi. Birden kaptan bunun nedenini anladı.

Candlefish hareket etmiyordu.

Yirmi bir deniz mili yapıyordu ama... olduğu yerde duruyordu.

Yakalanmıştı.

Denizaltının haberleşme sistemi bozulmuştu artık. Köprüden aşağıya bir emir ulaştırmaya olanak yoktu. Bölümden bölüme de seslenilemiyordu. Panik düzeyi biraz daha yükseldi.

Ön motor bölümünde Brownhaver'la Googles motorları kontrol altında tutmaya uğraşıyorlardı. Googles megafonun başına geçip Cassidy'ye seslendi. Savaş telefonlarının bozuk olduğunu daha yeni anlamıştı. Megafonu elinden atarken dengesini kaybetti. Denizaltı yine sarsılıyordu.

Işıklar söndü. Kırmızı savaş ışıkları bile ara sıra parlıyordu. Brownhaver bir fener bulup yaktı.

Googles ona «Gövde!» diye haykırıp doğrulmaya savaştı.

Brownhaver fenerini Googles'ın gösterdiği yere tuttu. Denizaltının duvarının içeriye doğru esnediğini gözleriyle gördüler. Nabız gibi atıyordu. Yanlarındaki kapakların kenarlarından sular da sızmaya başlamıştı. Büyük bir gümbürtüyle bir numaralı motor yerinden hopladı, rampasından dışarıya doğru kaydı. Googles bir uyarı çığlığı atarken yere gümm diye oturdu.

Öteki tayfalar motor kapıyı tıkamadan dışarıya çıkma derdine düşmüşlerdi. Dizel pompa ve pistonları yerinde büküldü, motorun ağırlığı altında eğrildi. Yerlerin çukurlaştığı, delinircesine bel verdiği görüldü. Sarsıntılar hâlâ devam etmekteydi.

Brownhaver enterkoma koşup bağırdı. «Burada bir dizel yerinden kurtuldu!» Ama sesi motor odasının dışına ulaşamadı.

O sırada borular da birer birer patlamaya başladı. Bir numaralı motor onları kemiriyor, tuzla buz ediyordu. Her yana yağlar sıçramaya başlamıştı. Bilek hizasına kadar kötü kokulu yağ her yanı kapladı.

Korku içindeki tayfalar her taraftaki hasar hakkında bilgileri kontrol odasına ulaştırmaya başladıklarında, Hardy kaptana haykırdı. «Daha ne bekliyorsun? Parçalanıyor işte! Ne kadar parçalansın istiyorsun?»

Kaptan köprünün sancak tarafına ilerledi.

Hardy'nin işi ele alma vakti gelmişti.

Dümenciye gemiyi terk için hazırlanmasını söyledi. Dümenci korkudan tir tir titriyordu. «Başüstüne efendim!» dedi.

Hardy merdivenlerden aşağıya, kontrol odasına indi. Burası yangın yerine dönmüştü.

Roybell yangın söndürme tüpünü açmış, dalma kontrol aygıtlarını soğutmaya çalışıyordu.

Hardy birden durumun akıl almaz saçmalığını gördü. Otuz yıl önce aşağıda olup bitenleri hiç izleyememişti. Üst güvertede bulunuyordu o sıra. Sigara güvertesine düşüyor, yuvarlanıyordu. Bu sefer ise olup bitenleri gözüyle görmekteydi. Güldü. Kimse güldüğünü farketmedi bile.

Hırçın bir ses ortalıkta çınladı.

«SAVAŞ MEVKİLERİNİZDEN AYRILMAYIN! GEMİYİ TERKETMEYECEĞİZ!»

Subaylar bir an donmuş gibi duraladı. Sadakatla mantık arasında bocaladılar. Sonra Stigwood arka koridora başını uzatıp bağırdı. «Mevkilerinizden ayrılmayın! Köprüden emir!»

Hardy emrin ağızdan ağıza öne doğru ulaştırılmasını dinledi. Sesler iğrenç bir çığlık halinde yankılanarak uzaklaşıyordu.

Arkasını dönüp öteki koridora daldı. Motor bölümü. Cassidy. Cassidy'yi bulması şarttı.

Cassidy ön torpil bölümüne varabilmişti. Clampett'in omuzuna tırmanmış, yukardaki kapağı açmaya çabalıyordu. Burası imdat kapısıydı. O uğraşırken denizaltı da durmadan sarsılmakta, ileri geri, sağa sola çalkalanıp durmaktaydı.

Bir ara Clampett, Cassidy'nin bacaklarının altından kayıverdi, Cassidy de yere düştü. Zincirler şakırdıyor, adamlar düşmemek için sağa sola tutunuyordu. Bu zincir şakırtısının nereden geldiğini bakmadan anlamışlardı. Rampa üzerinde duran iki torpil yerinden düşmüş, ileri geri dolaşıp durmaktaydılar. Clampett, ayağa kalktı, enterkoma koştu. Yol üstündeyken bir borunun patlayıp yağların dışarıya fışkırmasıyla durakladı. Üstü başı kapkara, olduğu yerde geri döndü.

Cassidy, «Kapak!» diye haykırdı.

Tam zamanında açmayı başardılar. Birer birer oradan yukarıya çıkarken arka torpillerden biri zincirini kopardı, esneyen duvara çarptı ve bir delik açtı.

Deniz suyu olanca gücüyle içeriye boşalmaya başladı.

Cassidy, «Pompayı çalıştırın!» diye bağırıyordu. «Buradan herkesi çıkarın! Şu delikten yukarı!»

Geri döndüğünde ayağı yağların üstünde kaydı, manevra odasına doğru yuvarlandı.

Hardy, Jack Hardy'yi bulması şarttı.

Hardy olanca hızıyla koridordan ve tayfa koğuşunun içinden geçerken, kontrol odasından fırlayıp arka taraftaki can yeleklerini almaya koşanların arasına karıştı.

Onların içinden güçlükle kurtulup tayfa yemekhanesine girdi. Vogel oradaydı. Akü dairesi kapısından içeri girmeye çalışıyor, orada ne gibi bir hasar olduğunu merak ediyordu. Titreşimler artık düzenli bir tempoya oturmuştu. İnsanın bindiği atın dört nala koşarken sarsılması gibi.

Vogel, «Ulu Tanrım!» diye bağırdı. «Bunlar hepsi

yerinden kurtulmuş, sağa sola savrulup duruyorlar. Burada tonlarla deniz suyu var. Eğer şu vanalar bir atarsa...»

Hardy, «Herkesi buradan çıkarın!» diye bağırdı. «Bütün bölümü boşaltın. Kapıda nöbetçi beklesin. Hemen kapatmaya hazır olsun. Ben öne gidiyorum.»

«Motor bölümünden geçemezsin. Bir numara yerinden atladı.»

Hardy yine de oraya doğru koştu.

Cassidy ön motor bölümüne geçebilmişti. Kontrol panelinin önünde duruyor, eğri büğrü tabanın üstünde kayıp duran koskoca bir numaralı motora bakıyordu. Gözlerine inanamıyor gibiydi. Patlayan yağ boruları, yakıt boruları... her şey ters gidiyordu galiba...

«Motorları unutun! Herkes arkaya! Aküler de gidiyor!» Bağıran Hardy'ydi. Cassidy'yi görünce koluna sarıldı. «Sen arkaya koş,» dedi. «Can yeleklerinin geri kalanlarını da adamlara dağıtmalarını sağla. Sonra eğer gerekirse onları oradaki tehlike kapağından yukarı çıkar.»

«Neden köprüden çıkmıyorlar?»

«Kaptan.»

Hardy onun yanından ayrılıp hemen yok oldu. Cassidy ağzını bile açamadan. Vakit kaybetmeden arka motor odasına geçti. Işıklar yine sönmüştü. Hardy yolunu el yordamıyla buluyordu. Körü körüne ilerliyordu... çünkü görmek istiyordu.

«Kaptan, arka imdat kapağından güverteye adamlar çıkıyor!» Nöbetçinin bu çığlığı üzerine kaptan sigara güvertesine yürüyüp oraya doğru baktı. Kara gövdeler peş peşe kendilerini delikten yukarıya çekiyorlardı. «Gemiyi terket emrini kim verdi size? Çabuk aşağıya inin!»

Durakladılar. Sonra bir tanesi elini kulağının arkasına kepçe yapıp baktı. Diğerleri de onu taklit ettiler. Kaptan onlara aşağıya inmelerini emrettikçe onlar baş-

larını iki yana sallıyor, ellerini kulaklarına kepçe yapıyorlardı. Durmadan da yenileri çıkmaktaydı güverteye.

Danby parmaklığa sarılıp çevrelerinde köpüren sulara, anten kablolarında dans eden ışıklara baktı. Güvertenin tabanı da ikide bir bel veriyor, parçalar kopup denize uçuyordu. Hele o bitmek bilmeyen, nabız gibi atan sarsıntı... gemiyi titreten o korkunç sallantı. Adam korkudan yemyeşil kesilmişti. Kaptanın yüzündeki vahşî kararlılık ifadesini görmeye bile dayanamıyordu.

«Kaptan, ne yapacağız?»

Bunun cevabı sanki denizaltından geldi. Gemi birden sancağa doğru devrilircesine yattı. Danby'nin ayakları yerden kesildi, güverteye yuvarlandı. Ancak bir parmaklığa sarılarak köpüren sulara düşmekten kurtuldu. Orada asılmış duruyordu. Derken denizaltı iskeleye devrildi. Danby de bundan yararlanarak gerisin geriye güverteye tırmanma olanağını buldu. Kaptan ön güvertedeki adamlara haykırıp duruyordu.

Danby ona yalvardı: «Bizi buradan çıkarın!»

Kaptan ona aldırmadı bile.

Hardy manevra odasından geçerken karanlıkta gemiyi doğru tutma savaşı veren görevlilere göz attı.

Arka torpil bölümüne daldı. Delinen yerden içeriye hâlâ sular doluyordu. Torpiller ortada dolaşmaktaydı. Adamlardan ikisi canını dişine takmış, onları birer birer yakalayıp yerine yerleştirmeye çalışıyordu. Dalma motoruna giden yağ borularından ikisi aynı anda paltayıp yağlar fışkırınca Hardy'nin ayağı kaydı.

«Kaçın buradan!» diye haykırdı. Torpilciler arka kapağa koştular. Hardy en yakın torpido rampasına vardı, tutunup ayağa kalktı, deliğe doğru ilerledi.

Adamlar cankurtaran kayığını şişirip denize indirirken kaptan köprünün üstünden onlara iğrenç küfürler

yağdırıp duruyordu. O sıra aşağıdan gelen sesleri duydu. Bir sürü insan kaptan kulesinin merdiveninden köprüye çıkmaktaydı. Hemen deliğin başına dikilip onlara baktı. «Yerlerinize dönün!» diye bağırdı.

«Kaptan... dönemeyiz! Gemi parçalanıyor! Duymuyor musunuz?»

«Gemiyi terkedin!»

Bu ses Danby'den geliyordu. «Herkes gemiyi terk mevkiine! Emri duyurun!» Kaptan olanca hızıyla ona döndü. Danby cesaretini toplayıp kaptana baktı.

«Efendim, bu adamların gemiyi terketmesinin sorumluluğunu ben üzerime alıyorum. Gemiyi terkedin!» Bu seferki çığlığında bir korku titreşimi de vardı.

Birden gemideki sarsıntıların artmasıyla onun da sesi gölgelendi. *Candlefish* bir eksen çevresinde dönüyormuş gibi hareket etti. Kaptan yerinden fırlamış, kaptan kulesinin duvarına çarpmıştı. «Kurtulacağız... yemin ederim!» dedi.

Adamlar köprüye çıkıp duruyorlardı.

Kaptan öfkeyle titredi. Vücudunun titremesi de denizaltınınkinin temposuna uyuyordu. Zihninin de gemiyle birleştiğini hissetti. Bir bütün oluverdi o gemiyle.

Dalma alarmı.

Peş peşe iki düdük: «Vuuva! Vuuva!»

Danby olduğu yerde döndü. «Kim yaptı bunu? Dalmıyoruz biz!»

Kaptan dalma alarmının yakınında falan değildi. Ama yine de gülümsüyordu.

Danby köprüdeki kapağın üstüne eğildi. «Kim yaptı bunu?» diye haykırdı.

Roybell havalandırma endikatörlerine ve düzey kontrolüne bakıyordu. Gözleri korkuyla açılmıştı. «Kendi kendine dalıyor! Çıkın buradan!»

Aşağıdan adamlar yukarıya çıkarken Danby yerinden fırladı. Ön torpil yükleme kayağıyla daha ilerdeki imdat kapağı da açılmıştı. Adamlar bir an önce çıkabilmek için birbirleriyle itişiyorlardı.

Danby güverteye sıçradı, deliğe koşup adamların çıkmasına yardım etmek istiyordu.

Hardy manevra panelinin başındaydı. Gemiyi terk emrini duyan görevliler çoktan oradan ayrılmış, deliğe doğru koşmuşlardı.

Dalma alarmı çaldığı zaman Hardy levyelere sarılıp onları olduğu yerde tutmaya çalıştı. Hiç değilse motorları biraz zorlayıp bu gemiyi o gücün elinden sıyırmak. Bunun umutsuz olduğunu o da biliyordu. Panelin öbür ucunda Cassidy'nin belirip feneri yüzüne tuttuğunu görünce, işin umutsuzluğundan büsbütün emin oldu.

«Hardy, unut bunları. Çıkalım buradan!»

«Benim uğraştığım...»

Boğulur gibi oldu. Manevra paneli korkunç bir sarsıntıya uğradı. Gıcırdıyor, homurdanıyordu. Derken ikiye ayrıldı.

Cassidy, «Parçalanıyor artık,» dedi. «Şu taraftan gel!»

Hardy onun peşinden yürüdü. «Onu yüzer durumda tutabilirler mi?»

«Kontrolde Roybell uğraşıyor... ama olmuyor.»

«Başarmak zorundalar... Adamlar çıkıncaya kadar!»

Stigwood iki lastik sal daha şişirdi, güverteden köpüren sulara doğru fırlattı Adamlar salların peşi sıra suya atlamaya başladılar. Stigwood onların yüzme yönünü seçmelerinde yardımcı olmaya çalışıyordu.

Bastığı yere bakınca ayak bileklerine kadar su içinde olduğunu gördü. Denizaltı dalmaya başlamıştı. Çok yavaş, ama çok kesin biçimde.

Keşke şu maden gıcırtıları kesilse, diye düşündü. Atlamak üzere kenara gelen her adam bir an kararsız-

lık geçiriyor, elektrikli engeli aşmadan önce şöyle bir duraklıyordu. İyi kötü yüzer durumda olan tabanın üstünde kalmayı, parmaklığı aşarken elektrik çarpmasından ölmeye tercih eder halleri vardı.

Stigwood bu elektriğin nerden geldiğini bir türlü anlayamıyordu. Kablolarda akım yoktu ki! Haberleşme de çokten kesilmişti.

Başını kaldırdığı zaman üç direğin birbirine değdiğini gördü. Nöbetçiler de üst taraftan denize atlıyorlardı. Delikten yeni çıkanlar nöbetçileri izleyip atladı.

Kaptan, köprünün üstünde bir tarafa yapışmış, adamlarının *Candlefish*'den kaçışını seyrediyordu. Hiç hareket etmiyordu. Aslında orada Jack Hardy'yi beklemekteydi.

Googles'la Brownhaver ön motor bölümünde tek başlarına kalmışlardı. O sırada Hardy ile Cassidy içeriye daldılar.

Cassidy onlara, «Burada ne halt ediyorsunuz?» diye haykırdı. «Çabuk dışarıya!»

«Hızı etkileyip bu durumdan kurtulmaya...»

«Kurtulmak dediğin doğru.» Cassidy her ikisini de iterek kapağa doğru yürüttü. «Çıkın buradan!»

Adamlar dizelin yanından geçtiler, durmadan yükselip alçalan tabanın üzerinde ilerlemeye çalıştılar. Tayfa koğuşuna doğru gidiyorlardı.

«Dosdoğru kontrole gidin... kaptan kulesine çıkın!» Cassidy, Hardy'nin kolunu tutup sürükledi.

İlk öksüren Brownhaver oldu. «Gaz...» diyebildi.

Cassidy durup akülere doğru baktı. Bu karanlıkta bile akü hücresinden dışarıya sızan sarımsı yeşil klor gazı belli oluyordu. Hardy'yi ileri doğru savurup elindeki feneri de ona fırlattı. «Sen çıkar onları!»

Önce tayfa yemekhanesine geldiler. Öksüre tıksıra kapıya doğru yöneldiler. Cassidy geri dönmüş akülere

giden kapıyı kapatıyor, oradan geçip gelen havalandırmayı susturuyordu.

Başını çevirdiğinde ötekilerin kendisini beklediğini gördü. «Gidin!» diye haykırdı. Koşmaya başladılar. Kontrol odasına daldılar. Roybell'le iki yardımcısı hâlâ su kapaklarıyla uğraşıyordu.

Cassidy, «Negatif suları atın!» diye uludu.

«Ne atması be! Derinlik kontrolünü kaybettik. Ön tarafı şimdiden su basmış olmalı.» Başıyla kapağı işaret etti. «Artık çabuk olun! Daha fazla tutamıyoruz!»

Brownhaver'la Googles öne doğru ilerleyenlerin arasına karıştılar. Bunlar su bastıktan sonra ön kapaktan çıkamayanlardı. Makinistin yardımcılarından biri hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Cassidy oraya atılıp adamın omuzlarına sarıldı, onu şiddetle sarstı.

Dümenciye, «Sen dümeni boşver!» diye bağırdı. «Bu adamlara yol ver, yukarı çıksınlar. Çabuk olun hepiniz... arka aküden klor gazı geliyor.»

Kendisi kaptan kulesinde durup adamları birer birer yukarı çekmeye başladı. «Dankworth, hadi... iyi, çık bakalım. Bir ceket bul Googles. Depodan. Birer birer arkadaşlar! Gemide hiç subay kaldı mı?»

Hardy merdivenin dibinde duruyordu. Soluk almaya çalışıyordu. Çok yorulmuştu. Birden hatırladı.

Bates.

Yok... Dorriss. Üsteğmen Dorriss. Cassidy ona vurmuş, yere yıkmıştı. Subaylar bölümünde, kendi yatağının orada.

Onu orada bırakamam. Geri dönüp koşmaya başladı.

Subaylar bölümüne daldığında bütün kamaraların çılgınca sarsıldığını duydu. Bir çatlama, yarılma sesi geliyordu. Çalışma odasına gözattı. Duvarlardaki aletler hep yerlere saçılmıştı. İkinci bir ses daha geldi. Panolar, aletler yerinden kopup kopup düşmekteydi.

İskele tarafı titredi, kaptan kamarasının duvarı ikiye yarıldı. Maden duvar Hardy'nin gözü önünde yırtılıyordu. Sendeleyerek öne yürüdü, gemi iskeleye yatarken kapıyı açıp karanlıkta içerisini görmeye çalıştı. Kaptanın çalışma masasının eğri kapağı kendiliğinden kayarak kapandı, içindeki kâğıt ve defterler yerlere döküldü.

Hardy gerginleşti.

Kendi kamarasından bir inleme geliyordu.

Titreyen levhaların arasından geçip ilerledi, kendi yatağına baktı. Perde bir ileri bir geri sallanıyordu. Rüzgâr etkisindeymiş gibi. Oysa rüzgâr falan yoktu. Dorriss orada değildi. Yatağa biraz daha yaklaştı. Karısının resmi yere düşmüştü. Camı kırılmış, üzerine topukla basılmış gibi parçalanmıştı. Kim yapmış olabilirdi böyle bir şeyi?

«Geleceğini biliyordum...»

Hardy geri döndü.

Karşısında vahşî bir adam buldu. Sıska ve vahşî bir adam. Gömleği kanlı, kafası kanlı... saçlarının arasındaki bir yaradan hâlâ kan boşalıyordu. Ama ince yüzünün hortlak ifadesine bir de zafer duygusu sinmişti. Sımsıkı bir yumruk havada uçtu, Hardy'nin çenesine sol taraftan indi. Hardy'nin ayakları yerden kesildi, geri geri gidip çarptı, kafasını yatağın maden çerçevesine vurdu.

Üsteğmen Dorriss onun yere yıkılışına taş gibi bir ifadeyle baktı. Gözlerinde alevler tutuşuyordu. Arkasını dönüp kamaradan çıkarken kapıyı gümm diye çarptı, kapının çıkardığı sesi kulağıyla duydu. Çerçevesi çoktan yerinden oynamıştı kapının.

Kontrol odasına doğru ilerledi.

Danby açık duran kapaktan dışarıya sarımsı, yeşil gazların çıkmakta olduğunu gördü. Gaz ciğerlerine girince durakladı. Hemen soluk verdi, kapağa yaklaşıp onu sımsıkı kapattı. Sonra çevirip kilitledi. Arka kablolar kopmuş, sağa sola savrulup duruyordu. Her an ayağına değip onu elektrikleyebilirdi. Onlardan kaçmaya çalıştı. Gittikçe daha da koyulaşan sisin içinde, çevrede

yüzen cankurtaran sallarını ancak seçebiliyordu. Oysa onlar denizaltıdan ancak birkaç metre uzaktaydılar.

Köprüdeki kapaktan hâlâ insanlar çıkıyordu. Kaptan kapağın sancak tarafında durmuş, delikten çıkanlara bakmaktaydı. Danby yağ içinde birinin koltuğunun altında Ann Sherdian posteriyle çıktığını gördü. Clampett'di bu. «Geronimo!» diye bir çığlık atıp kendisini denize fırlattı.

Sular Danby'nin bacaklarına doğru yükselmekteydi. Neredeyse dizlerine gelmek üzereydi. Öne doğru ilerlemeye çalıştı, köprüye seslendi. «Dalıyor artık. Köprüyü boşaltın! Gemiyi terkedin!»

Köprüde Kaptan tek başına kalmıştı. Stigwood hâlâ önde, son adamın kapaktan yukarı çıkmasına yardım ediyordu. Danby kaptan kulesindeki suların içinden yürüyerek ilerledi. Niyeti eğer gerekirse kaptanı tutup gemiden dışarı atmaktı.

Yapamadı. Denizaltı tekrar eğrilip birden üç kadem daha daldı. Denizin suları arka güverteye saldırıp Danby'nin adımlarını şaşırttı. Kendini denizin içinde buldu. Debelenerek suyun yüzüne çıktı, salı aradı.

Wizgall'ın kafası delikten yukarı uzandı, Cassidy onu tutup dışarı çekti. «Hardy nerede?» diye sordu.

«Bilmiyorum. Galiba ön tarafa gitti.»

«Ne tarafa?»

Witzgall cevap bile vermeden köprüye koşup suya atladı. Roybell son iki yardımcısını yukarıya yollarken, «Artık tutamıyorum onu,» diye seslendi.

Cassidy o sırada merdivenden çıkmakta olan son adamı gördü. Kafasında kanları kurumuş, sıska biri:

«Bates?»

İstemeyerek ağzından kaçırmıştı. Aslında Cassidy, *Dorriss* demek istemişti ama...

Dorriss de gemiyle birlikte titredi, Cassidy'nin yanından geçip köprüye doğru tırmandı.

«Hardy!»

Cassidy bağırıyor, bir yandan da merdivenden yukarıya son çıkanın, Roybell'in yanından geçip aşağıya inmeye çalışıyordu.

«Cassidy, geri dön!»

«HARDY!»

İlerideki kapıdan geçip koşarken sesi bomboş kontrol odasında çınladı. Roybell yukarıya tırmanmaya devam etti. Eliyle dümenciyi de peşinden çekiyordu. Köprüye vardılar. Dorriss parmaklığın önünde durmuştu. Atlamaya korkuyordu. Roybell başını çevirince ön güverteyi suların örtmüş olduğunu gördü. Dorriss'i suya itti. Üsteğmen denize düşerken avazı çıktığı kadar bağırdı. Önce dümenci atladı, arkasından da Roybell atlamaya hazırlandı. O sırada Stigwood'un sesi, «Atla! Atla!» diye haykırdı.

Ama bu sözler Roybell'e söylenmiyordu.

Roybell başını çevirdiği sırada gemi tekrar titreyip onu da denize savurdu. Düşerken kaptanın deminden beri durduğu yerden öne iki adım atıp deliğin başına gelmiş olduğunu gördü. Gözlerini o kara çukura dikmiş, ateşler saçarak bakıyor, bekliyordu...

Roybell suya çarptı.

Burunda duran Stigwood da elini bıraktı, sulara doğru kaydı.

Cassidy avazı çıktığı kadar «Hardy! Hardy!» diye bağırarak subaylar bölümüne kadar geldi. O sırada çalışma odasının tavanı büyük bir çatırtıyla ikiye ayrıldı.

Cassidy ön torpil odasına doğru koştu.

«Hardy!»

Açık duran ön çıkış kapağından içeriye sular giriyordu. Burası ikide bir göz kırpan kırmızı ışıklar dışında kapkaranlıktı. Patlayan borulardan fışkıran yağlar ve buharlar ortalığı siyah, yapış yapış bir dumanla doldurmuştu. Cassidy çevresini güçlükle görüyordu.

«Hardy! Tanrı aşkına... oyunu bırak!»
İnşallah bir cevap gelir diye dua etti.

Jack Hardy'nin gövdesi kamaranın tabanında sağa sola yuvarlanıyordu. Bir an başı duvara çarptı. Kendine gelip inledi. Ensesinde bir zonklama vardı. Korkunç bir zonklama. Doğrulmaya çalıştı. Titriyordu. Gözlerini kırpıştırarak çevresine bakındı. Ayakları suya basıyordu. Gemi hem yalpalıyor, hem sarsılıyordu. Ama titreşimler artık dalga dalga gelmiyordu. Sürekliydi. Kendi kendine yetmiş sekiz devirlik diye söylenip güldü.

Kapıyı omuz vurarak açıp koridora çıktı. Yerde çöken çalışma odası tavanının enkazını görünce çevresinden dolaştı. Birisinin kendi adını haykırdığını duyar gibi oldu. Merdivenin ilerisinden... kontrolden...

Kapıdan geçip kontrol odasına düşer gibi girdi. Aletler ona göz kırpıyordu. Levyeler hareket halindeydi. Noel ağacından kırmızılı yeşilli ışıklar parıldıyordu. Merdiveni çıkıp kaptan kulesine varmalıydı. Oradan köprüye. Kimse yoktu buralarda. İşte son merdiven... hemen köprüye...

Köprü merdiveninin ortasında durup başını kaldırdı, yukarıya baktı. Merdiveni tutan elleri titredi. Açık duran kapak... kapkara gökyüzü. O siyah gökyüzünü görmeye can atıyordu.

Onun yerine başka bir şey gördü. Sis... ve bir surat. Basquine.

Bir an görebildi. O kadar. Basquine'in suratı... yok suratı değil, ifadesi. Sırf ona özgü olan o ifade... bir başkasının yüzünde. Kim olduğunu anlayamadı. Tanımadığı biri. Ama o ifadedeki anlam açıktı.

Kapak üstüne kapanmadan, özgürlük yolunu tıkamadan önce anlamıştı.

Mandalların dönüp kapağı kilitleyişini izledi, elleri merdivenden ayrıldı, yere düştü.

Kaptan köprünün üstünde doğrulduğu zaman gözlerinde zafer ışıkları parıldıyordu. Denizaltı iskeleye doğru yattı. Kaptan ellerini hemen uzattı ama tutnacak bir yer bulamadı.

Candlefish onu denize savurup atıverdi.

YİRMİ BEŞİNCİ BÖLÜM

11 Aralık

CASSIDY bir torpille rampanın arasına sıkışmış bir fener buldu. Onu alıp yaktı, ışığını çevrede gezdirdi. Her taraf yangın yerine dönmüştü. Bastığı yerin yükselip devrilir gibi olduğunu hissetti, kayıp suların içine düştü, tüplere doğru savruldu. Ayağa kalkmayı başardığı zaman tabanın bu sefer buruna doğru eğildiğini farketti. Sular son hızla içeri doluyordu. Hele tepedeki kapaktan.

«Hardy!»

Hâlâ cevap yoktu. Rampaların çevresinden dolaşıp öte tarafa geçti. Sular artık kasıklarına doğru yükselmekteydi. Korkuyordu.

«HARDY!»

Sesi çatladı. Boğazından yukarıya bir hıçkırık yükseldi.

«Hardy! Tanrı aşkına...»

KLANK.

Bu ses ta ilerlerden gelmişti. Çınlayan, yankılanan, bir sonu noktalayan ses. Kapanan bir kapağın sesi.

«Hardy!»

Tekrar dönüp rampaların çevresini dolaştı, yükselen suların içinden ilerlemeye çabaladı. Sular durmadan uğulduyor, onun çığlıklarını boğuyordu.

«HARDY!»

Hardy merdivenden düşerken dizini yere vurmuştu. Bu acıyı bir yerden hatırlıyor gibiydi. Keskin ve tanıdık bir sancı. Bu tanıma onu bir an durdurdu. Kontrol odasının kapısına baktı. Birden oradan hemen geçmek zorunda olduğunu hissetti. Kendisini kovalayan, kuşatan bir şeyden kurtulmak için...

KLANK.

Daha ilk adımını atarken karşısındaki kapının kapandığını gördü. Mandallar dönüp kilitlendi.

Dik duramıyordu. Diz üstü yere çöktü, aynı sancıyı daha kuvvetli hissetti. Elleri suyun altındaydı. Elbiseleri sırılsıklamdı. Bütün vücudu çevresindeki sarsıntıların temposuna uyarak titriyordu. Aletlere baktığında valfların dönmekte olduğunu gördü. Derinlik göstergesi de aşağıya doğru iniyordu. Geminin bir kere daha, fena halde sarsıldığını duydu. O anda odanın öteki kapısının sallanarak kendisine işaret ettiğini farketti.

Olanca hızıyla kendini oraya attı ve kapıdan geçti.

İşte subaylar bölümündeydi. Tavan üstüne yıkıldı yıkılacak gibiydi.

«Hardy!»

Bir ses onu çağırıyordu. Nereden?

«Hardy!»

Suların şıpırtısını duydu. Torpido odasından.

«Buradayım!» Kendi sesinin haykırışı kulağına geldi. Subaylar bölümünün yıkıntıları arasından geçmeye başladı. Ta karşıda, torpido bölümünde Hopalong Cassidy'nin kımıldadığını görür gibi oldu. O da kendisine doğru geliyordu. Hardy'nin aralarındaki kapıya uzaklığı bir metre kadardı.

KLANK.

Tekrar dizleri üstüne düştü, acı ve umutsuzlukla haykırdı. Tekerlek dönüp kapıyı kilitledi.

Eli yanına sarkıverdi. Uzanıp o tekerleği tutması, çevirmesi gerekiyordu. Yapabilirdi. *Yapabileceğinden emindi*! Neden yapmasındı?

İstemiyordu.

Bunun böyle biteceğini biliyordu. Her zaman bilmişti. Ta başından beri. Tuzağa düşmüş, çevresini geçmişi kuşatmıştı. Onu affetmeyen geçmişi...

Cassidy'nin sesini duydu. Adam suların içinden kapının arkasına gelmiş, kilidi kurcalıyordu. Omuzları tekerleği itiyor, umutsuzca çekiyor, Hardy'yi oradan çıkarmaya uğraşıyordu...

Kırmızı ışıklar etrafta hâlâ göz kırpmaktaydı.

Cassidy kapıyı yerinden oynatamadı. Gösterdiği korkunç çabadan neredeyse omuzu yerinden çıkacaktı. Kapının camından Hardy'nin kendisine bakan yüzünü gördü.

Olanca gücüyle kapıya doğru haykırdı.

«Tanrım... ne oluyor burada!» İçini umutsuz bir öfke sarmıştı.

Işıklar söndü. Cassidy korkuyla geriledi. Arkaya doğru baktığında tepedeki kapaktan gelen boğuk ışığı gördü. Sular artık belindeydi. Biraz daha vakit geçerse yüzerek gitmek zorunda kalacaktı. Tekrar dönüp kapıya yüklendi ve bağırdı.

«HARDY! Tanrı aşkına!»

Camın iç tarafındaki kırmızı ışıklar bir an tekrar yandı, Cassidy Jack Hardy'nin yüzünü gördü. Kendisine bakıyordu. Korku ifadesi gitmiş, yerine sakin bir huzur gelmişti. Sakalsız, çocuksu bir yüz. Genç...

Cassidy'nin ayak parmaklarından başlayan ürperti ta beynine kadar ulaştı. Bu camın gerisinden kendisine bakan adam, pırıl pırıl, ütülü üniforma giymiş, temiz tıraşlı bir üsteğmendi.

Yirmi altı yaşındaki Jack Hardy. 1944 yılında *Candlefish*'de görevli olan Jack Hardy.

Cassidy kapıya bir daha yüklendi. Ama başını kaldırdığında genç subayın kendisine arkasını dönmüş, kontrol odasına doğru yürümekte olduğunu gördü. Adımlarını dikkatle atıyor, kendini titreyen zemin üzerinde dengelemeye çalışıyordu.

Denizaltının burnu bir daha aşağıya eğrildi. Cassidy düştü. Yüzerek tepedeki açık duran kapağa yaklaştı. Merdivene tutunup kendini suların üstüne çekmeye çalıştı. Önce delikten giren sulara, sonra tekrar az önce kapanan kapıya baktı.

Kendini yukarıya doğru çekti.

Hardy sendeleyerek kontrol odasına girdi. Girdiği anda kapının arkasından KLANK diye kapandığını duydu, mandalların dönüşünü dinledi. Aletler ona sessizce göz kırpıyordu. Titreşimler azalırken o korku verici sesler de dinmeye başladı.

Hardy yukarıya çıkan merdivene baktı, yavaşça tırmanıp kaptan kulesine çıktı.

Cassidy suları şapırdatarak kapaktan dışarıya çıkmayı başarmıştı. Saldıran dalgalarla boğuşurken kendine can yeleği ayırmadığını hatırladı. Gemi kırk beş derecelik bir açıyla buruna doğru eğrilince bir demire tutundu. Sonra bir çabayla demirin üstüne bastı, eğilip bacaklarına baktı, kendini fırlatıp denize attı.

Hardy kaptan kulesine çıkmıştı. Orada sessizce durup bekledi. Maden duvarlarda su damlacıkları belirmeye başladı. Terliyordu bu duvarlar.

Kırmızı ışıklar yandı, bir daha sönmedi. O sırada hepsi ortaya çıktılar, Hardy'ye her zamanki kötü bakışlarla bakmaya başladılar. *Candlefish*'in savaş müretebatı... dümenci, subaylar, kaptan Basquine, üsteğmen Bates...

Gözleri onun yüzünü oyarcasına bakıyordu. Hiçbir şey söylemeden, suçlayan bakışlarla baktılar, baktılar. Bir zamanlar onu Kenyon adlı torpidocunun ölümün-

den suçlamışlardı. Şimdi ise... gemilerinin ölümünden dolayı suçluyorlardı.

Hardy'ye doğru en son dönen, Basquine oldu. Döndüğü zaman gözleri bir an ona ateş saçarak baktı. Sonra kaptan vücudunu gerip dikleşti... sapına kadar bir deniz kahramanı... derken birdenbire balon gibi söndüğü görüldü.

Hardy'nin yüzü Basquine'e meydan okuyordu. Ona sanki, «*Artık hiçbir şey yapamazsın,*» diyordu. «*Benden kurtulamazsın artık. Kaybettin.*»

Bunu her ikisi de biliyorlardı.

Basquine onu karşılamak için elini çaresizlik içinde uzattı. Hardy'nin içine bir rahatlama yayıldı. Sanki otuz yılın yükü bir anda omuzlarından kalkmış gibi. Basquine'in gözleri ona baktı, sesi garip bir üzüntüyle:

«Seni yanımıza almak zorundaydık, Jack,» dedi.

Cassidy batmamak için durmadan çırpınıyordu. Epey su yuttu, boğulurcasına tükürmeye çalıştı. Tam başının üstünde korkunç bir homurtu duydu. Baktı. Sisin ve köpüren suların arasından denizaltının kuyruğunu tam kendi üstünde havaya kalkmış gördü. Gökyüzünde bir siluet gibi. Kendini kaçınamayacağı çarpmanın etkisine hazırlamaya çalıştı ama... denizaltı o sırada zarif bir hareketle ondan uzaklaşarak suların altına gömüldü. Aşağıdan biri çekiyormuş gibi.

Sular birden sakinleşti. Cassidy sırtının yumuşak bir şeye değdiğini farketti. Eller uzanıp onu koltuklarından yakaladı, yukarı çekip salın üstüne yatırdı. Cassidy öksürüyor, su tükürüyordu. Yumuşak bir el saçlarını yüzünden geri çekti. Cassidy gözlerini kırpıştırarak baktı.

Ed Frank kaygı içinde onun yüzüne bakıyordu.

Yanında da üsteğmen Dorriss vardı. İncecik vücudu titriyordu. Sırtında can yeleği, gözlerinde derin bir korku...

Öteki sallar da yakındaydılar. Tayfanın çoğu onlardaydı. Hâlâ denizden adam çekiyor, hayat kurtarıyorlardı.

Cassidy tekrar Ed Frank'a baktı. Adam az önce *Candlefish*'in battığı noktaya dikmişti gözlerini. Yüzü bembeyazdı. Bir şok içindeydi.

Deniz büsbütün sakinleşti. Adamların da sesi kesildi. Birer birer, yorgun argın, salların üstüne uzandılar.

Cassidy gözlerinde kuşkuyla bir Ed Frank'a, bir Dorriss'e bakıyordu. Frank çok alçak sesle sordu.

«Hardy nerede?»

«Gitti,» dedi Cassidy. «Gemiyle battı.»

«Ah, ulu Tanrım...»

Bu yapmacık değildi. Frank'ın üzüntüsü içtendi. Kendisini Dorriss'in yanına attı, uzanıp yattı.

Cassidy, «Ziyanı yok,» diye onu avuttu. «Oraya aitti o.»

Frank uzun süre cevap vermedi. Sonunda, içini çekip sise bakarak konuştu.

«Eh, bizim nereye ait olduğumuz da belli... ama orada olup olmadığımızı bilemiyorum.»

Dorriss, «Pasifikteyiz,» dedi. «Otuz derece enlemin-de.»

«Hı-hıı. Ama *ne zaman?*»

Cassidy kıkır kıkır güldü. Yine her zamanki Ed Frank. Pratik kafalı, cesur... O da kendini bıraktı, gözlerini kapadı. Frank haklıydı tabiî.

Ne zaman?

Sonunda her taraf salt bir sessizliğe büründü. Sallar gittikçe açılan sisin içinde yan yana yüzmeye koyuldular.

Buz gibi bir şafak karanlıkları kenara itiyordu. Sis doğrusu çok soğuktu. Hele uyumak için. Cassidy ile Frank denize bakıp salları saydılar. O iş bitince de yarım saat boyunca sessizce başları saydılar.

Frank, «Galiba hepsi burada,» dedi.

«Bir Hardy'den başka.»

Bir saat kadar sonra Dorriss yiyecekleri çıkarıp herkese paylaştırdı. Adamların çoğu uyanıktı ama, halleri kalmamıştı. Konserve kutularından çıkan bu yemekleri

delice bir hevesle yediler. Tatlı olarak da, denize bakmaya başladılar.

Frank, «Eğer biri bizi kurtarırsa...» diye söze başladı, sonra sustu. Köşede çömelmiş oturuyordu. Kaşlarını çatmıştı. Tekrar başladı. «Eğer bizi Japonlar bulursa... onlara yalnızca Amerikalı olduğumuzu söyleyeceğiz... *Candlefish*'in mürettebatıyız... gemimiz dün gece fırtınada battı... Bize yapabileceklerinin en kötüsü bir savaş esirleri kampına atmak...»

Cassidy, «En kötüsü bu mu?» diye homurdandı.

«Eğer...» Frank yine durakladı. «Eğer yıl hâlâ 1944 ise.»

Cassidy ona baktı, bu olasılığı dikkatle düşündü. Nedenini kendileri de bilmeden burada, 1944'te kısılıp kalmışlarsa bile... canım, hayat o kadar da kötü değildi 1944'te. Hele bir makinist için. Dudağını ısırdı. Zaman çelişkisinin sorunları ancak o anda zihninde belirmeye başladı ve sonra da çorap söküğü gibi üstüne yağmaya koyuldu.

«Savaş bitince ne olacağız peki?» diye sordu. «Evlerimize dönünce?»

Frank'ın alnında çizgiler belirdi. Diğerleri tedirgin tedirgin kıpırdandılar.

«Ufukta bir duman!»

Ses ilerideki saldan geliyordu. Adamlardan biri ayağa kalkmış, şafağın söktüğü yeri göstermekteydi.

Güneşin denize dökülüşüne, bu ışığın tam ortasından siyah bir noktanın belirişine baktılar.

Ellerini güneşe siper etmeye çalışıyor, gözlerini kırpıştırıyorlardı. Doğudan gelen gemi gittikçe yaklaşmaktaydı. Artık neredeyse üzerindeki işaretler de belirecekti. Bir tek şilep...

Koskocamandı. Güçlüydü. Onları cüce gibi gösteriyordu.

Cassidy salın kıpırdadığını farketti. Dönüp bakınca Frank'ın ayağa kalkmaya çalıştığını gördü. Yanaklarından aşağı yaşlar boşalıyordu. Elleri yanlarına sarkmıştı. Dişleri-

ni sıkarak gemiye baktı. Soluğunun arasından, «Açık hedef!» diye mırıldandı.

Geminin burnundaki işaretler Japondu. Subaylar onları görüp güverteye çıkıncaya kadar şilebin rengini bile farkedememişlerdi. Açık mavi ve bej boyalıydı. Pırıl pırıl. Bordasında kocaman siyah harflerle adı yazılıydı. Onlara kaderlerini, geleceklerini her şeyden daha açık anlatan bir tek kelime.

DATSUN.

Yazı görülür hale geldikten bir an sonra Amerikalılar durumu farketmişlerdi. Ağızları açık o harflere bakıyor, birbirlerine gösteriyor, yüksek sesle heceliyor, okuyorlardı. Kimi gülüyor, kimi ağlıyor, kimi kollarını havaya kaldırmış, kavuşturmuş, sallıyordu. Bir bayram havası sarmıştı her yanı.

Bu rastlantının garipliğini farkedip sessizce bakan, donup kalan yalnızca birkaç kişiydi.

Özellikle Cassidy ve Frank. Cassidy yan gözle kaptana baktı. Adamı küçücük gördü. Artık o dev otoriteden eser kalmamıştı. Silinmiş gitmişti hepsi.

Yine 1974'teydiler. Ed Frank salın üzerinde sessizce duruyor, kendi silinen etkisini düşünüyordu.

YİRMİ ALTINCI BÖLÜM

12 Aralık 1974

ŞİLEPTEN Japon helikopterleriyle alınıp *USS Encounter* adlı Amerikan uçak gemisine taşındılar. Seksen üçü de revire yatırılıp tepeden tırnağa muayeneden geçti. Onlara başlarından geçenler hakkında konuşmamaları, birbirlerine bile anlatmamaları emredilmişti. Amiral Begelman kendisi ta oraya kadar gelmiş, onlara bilgileri, «Soruşturma Kurulu»na saklamaları için ricada bulunmuştu.

15 Aralık 1974

Gemiden iki nakliye uçağı onları Pearl Harbour'daki Ford Adası Deniz Hava üssüne götürdü. Dinlenmiş, ayılmışlardı. Ed Frank Denizaltı Üssündeki lojmanlara yerleşti. Bir zamanlar Hardy'nin kaldığı yere. Albay Cook'den bir telgraf aldı. *Frankland*'ı batırmamış olduklarını ancak o zaman anlayabildi. Hardy haklı çıkmıştı. Herhalde 2 Aralıkta sabaha karşı bir ara 1944'e geçmiş olacaklardı. O zaman destroyerle tüm ilişkilerini kaybetmiş, attıkları torpille *Candefish*'in 1944'te batırdığı denizaltıyı batırmışlardı. *Frankland* çılgınlar gibi onları

arayıp durmuş, sonunda ona da Pearl'e geri dönmesi emredilmişti.

Frankland'ın sonunu daha önce hiç merak etmediği, hatta hatırlamadığı için bir suçluluk duydu. Kurtulduklarından bu yana aradan tam dört gün geçmişti.

Anlaşıldığına göre Cook başka bir göreve atanmıştı. Telgrafın ifadesi pek tedbirliydi. Frank'a yeni görevini bildiriyor, geçmişteki işbirliği için teşekkür ediyordu. Sağ salim dönüşlerini de kutluyordu. Yakında karşılaşıp olayları konuşmaktan söz edilmemişti.

Demek ya Cook artık bu işe ilgi duymuyordu, ya da duymasına izin verilmiyordu.

18 Aralık 1974

Soruşturma Kurulu toplandı, dört gün süreyle çalıştı, herkese ne gördüğünü, ne yaptığını uzun uzun sordu. Çoğunun o sıradaki duyguları konusunda hatırladıkları sınırlıydı. Hareketlerini de pek tutarlı ve açık biçimde anlatamıyorlardı. Tek ortak nokta, bu yolculuğun herkes için bir kâbus olmasıydı. Tartışmak bile istemiyorlardı.

Frank'ın ifade vermesi bir bütün gün sürdü. Sorulara sakin sakin cevap verdi ve her şeyi elinden geldiği kadar açık anlattı.

Dinleyenlerden tek tepki, bir amiralden geldi. «Biliyor musunuz, komutan, bu anlattıklarınız genellikle diğerleri tarafından da destekleniyor. Yalnız bir tek noktası dışında. Kaptan Byrnes öldüğü zaman köprüde bir tek siz vardınız. Başka herkes aşağıya inmişti... Onu öldü sanmış olamaz mısınız?»

«Ama uçaklar? Kaptan kulesinde açılan kurşun delikleri... o kan...?»

Yanda oturan bir başka amiral konuşan amirali dürttü, ikisi birlikte sustular.

Frank da kayıtsızlığa gömüldü.

Japon hükümeti, karasularında bir Amerikan denizaltısının gezinmesini nezaketle protesto etti. Tayfa sallardan kurtarılıncaya kadar *Candlefish*'i hiç görmemişler, ne radarda, ne de sonarda farketmişlerdi. Nasıl olmuşsa olmuş, bir denizaltı savunma hatlarını aşmıştı. Buna kızmakta haklıydılar.

Resmî kargaşalık Washington'daki Haber bölümüne, Smitty'nin masasına yansıdığı zaman, o daha önceki rivayetlere çoktan cevap vermiş bulunuyordu. Bir bildiri hazırladı ve yalnızca yetkili ve ilgili bölümlere gönderdi:

«284'ün onarım işi bilgisizce yapılmıştır. Bu gemi otuz yaşındadır ve ihtiyarlıktan ölmüştür. Manevra diye nitelendirilen yolculuğa gelince, *Candlefish*'in gezisi aslında bir denizbilimleri araştırma projesiyle ilgilidir. Proje Scripps Denizbilimleri Enstitüsü'nden Profesör Dr. Jack Hardy'nin sorumluluğundadır. Dr. Jack Hardy maalesef gemiyle birlikte kaybedilmiş bulunmaktadır.»

Er geç bu bildirideki sözler gazetelere de yansıdı ve hemen kamuoyu tarafından kabullenildi. Ama 284'den kurtulanlar hiçbir açıklamayı kabul edemiyorlardı. İçlerinden yirmi bir kişi, olaydan sonraki ilk altı ay içinde öldü. On üçü hemen psikiyatri tedavisine alındı. Diğerleri bu serüveni zihinlerinin en gerisinde bir yere gömmeye çalıştılar. Birkaçı ömrünün sonuna kadar her gece kâbus gördü. Bazıları unuttu, bazıları kendini alıştırdı... dokuz tanesi kendini öldürdü.

Kendini alıştırabilenler hayatlarına değişik kişiliklerden parçalar kattılar. 1940 müziğini çok özlüyor, durmadan savaş filmlerine gidiyor, Japonlara ait her şeyden nefret ediyorlardı.

Walter «Hopalong» Cassidy sivil makinist olarak Mare adasındaki işine döndü, bir ay sonra da ortadan kayboldu. Cesedini İkinci Dünya Savaşından kalan deni-

zaltıların sonuncusu *USS Pompanito*'nun manevra odasının altındaki boşlukta kıvrılmış yatar durumda buldular.

24 Aralık 1974

Noel'den bir gün önce Ed Frank uçakla Washington'a getirildi, bir arabaya bindirilerek Pentagon'a götürüldü. Hollerden, koridorlardan geçip kendi odasına girdi. Her şey bıraktığı gibiydi. Joanne'un resmi gümüş çerçevenin içinde duruyordu. Cook'un adı bitişik odanın kapısından kaldırılmıştı. Boştu odası.

Frank, Smitty ile görüşmeye çalıştı, başaramadı. Kendisine İstihbarat Servisi Başkanı'nın tatilde olduğu söylendi.

Çıkarken Amiral Diminsky'yi kapının eşiğinde biriyle konuşur gördü.

Frank ona merhaba demek için durmadı. Dosdoğru kapıdan çıkıp evine gitti.

Kapıyı anahtarla açtı. İçeride bir Noel ağacı, ya da Joanne'ın varlığını kanıtlayan başka bir şey bulmayı umuyordu.

Bir tek not buldu. Tarihi 15 Kasım.

Noel gecesini tek başına geçirdi. Önüne bir şişe viski alıp, kıza yola çıktığından beri tek satır yazmamış olduğunu düşüne düşüne.

Belki de böylesini istiyordu aslında.

15 Ocak 1975

Diminsky'den gelen kısa not Frank'a Soruşturma Kurulu'nun bulgularının hiç de olumlu olmadığını bildiriyor, özellikle bir masa adamını böyle bir işin başına getirmenin yanlışlığı belirtilerek İstihbarat Servisine ça-

tıldığını haber veriyordu. Soruşturma Kurulu gelecekte bu tür projelerle o bölümün ilgilenmemesini emrediyordu.

Soruşturma Kurulu'nun vardığı sonuçlar aslında şaşırtıcı değildi. Sonunda Frank, kendi anlattıklarını Kurul'un neden o kadar kolay kabullendiğini anladı. Bu olay onlar için fazla karışıktı. Niyetleri bunu örtbas edip dosyalamak, unutturmaktı. Hele CIA'dan gelen görevliler kendisine *Candlefish* olayından ulu orta söz etmenin vatan hainliği sayılacağını söyledikleri zaman durumu daha da iyi anladı.

Jack Hardy'nin Seattle'da bulunan oğlundan bir mektup aldı. Katı bir suçlama. Ama Frank bunu idare etmeyi başardı.

20 Şubat 1975

Birkaç ay sonra Frank her gece *Candlefish* ve mürettebatıyla ilgili kâbuslar görmeye başladı. Kendi yaptıkları, olaylardaki kendi payı... Jack Hardy.

Nedenini kendi de anlayamadan, karar verme yeteneğini kaybetmeye başladı. Kararsız, tedbirli, kaygılı biri oldu.

Jack Hardy'nin huyları bulaşmıştı sanki ona.

20 Şubatta Diminsky onu uzun bir tatile yolladı.

14 Mart günü Ed Frank donanmadan istifa etti.

4 Temmuz 1975

Amerika Birleşik Devletlerinin 199'uncu Bağımsızlık Bayramı kutlanırken, Scripps'in Müdürü Dr. Felanco da AGSS-555 *Dolphin*'le San Diego'dan yola çıkıyordu. Bir denizbilimleri araştırması için.

Japonya açıklarında Ramapo Çukuru denilen yörede gizli bir inceleme yapacaklardı.

Otuz bir gün boyunca denizlerin derinliklerini yokladılar, Şeytan Üçgeni denilen bilmeceyle ilgili hiçbir şey bulamadılar. *USS Candlefish*'in izini de bulamadılar.

Ama eğer 30 derece enleminde denizin dibine inebilselerdi, kameraları orada, Pasifiğin tabanı üstüne oturmuş eski, pas içinde, çürümekte olan bir gövde görecekti. Kaptan kulesi üzerindeki çıkık çivilerin hayal meyal okunabilen yazısıyla...

284.

İkinci Dünya Savaşı'nın en ateşli günle
deni bilinmeyen bir şekilde yok olan bir
nizaltısı, tam otuz yıl sonra bir başka ye
su yüzüne çıkıveriyor...
Bermuda Şeytan Üçgeni gizemi yeniden
hem de yeryüzünün on ayrı yerinde...
Yazdıkları her kitap bir olay olan
bilimin sınırlarında dolaşıyorlar...